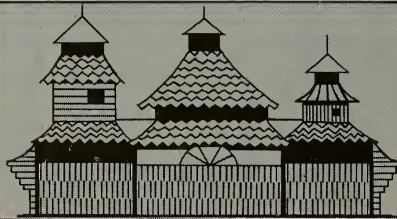

EX
LIB
RIS

PAUL R. MAGOCSI

Digitized by the Internet Archive
in 2016

*Eximius, Illm̄us, Rm̄us, Dñus, Andreas Bocsiński Eppus Munkacsinensis
Aquisitor Abbatie S. S. Apost: Petri, et Pauli de Topolza. 79
Capituli Seminarii Ungvar, Sedis Epp̄is ex Op: Munkacs ad
Oppid: Camer: Ungvar Translator, Annum ætatis
agens 73.*

BREVIS NOTITIA

FUNDATIONIS

THEODORI KORIATHOVITS,

OLIM

DUCIS DE MUNKACS, &c.

EXHIBENS

Statum Græco-Catholicæ Dieceſis Munkacſienſis
Hierarchicum, juxta ſeriem

EPISCOPORUM

*cum præcipuis eorundem, aliorumque Illu-
ſtrium Virorum Geſtis, e variis Bullis Pontificiis,
Diplomatibus, Decretisque Regiis, ac aliis Documentis
authenticis potiffimum concinnatum.*

PARS QUARTA

TOMUS II.

AUTHORE

R. P. JOANNICIO BASILOVITS,

Ordinis Sancti BASILII Magni,

In Venerab. Monasterio de Monte Csernek ad S. Nicolaum
prope Oppidum Munkacs

PROTO-HEGUMENO.

CASSOVIÆ,

TYPIS JOANNIS JOSEPHI ELLINGER

1804.

REVOLUTIONS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

500 N. 5TH ST. N.Y.C.

1898

1898

D E
STATU HIERARCHICO
DIOECESIS MUNKACSIENSIS.

P A R S IV.

C A P U T I.

§ I.

Statum Diœcesis Munkacsiensis Hierarchicum a Joanne;
hujus nominis Primo Episcopo ad Andream æque Pri-
mum, actuque hanc Diœcesim feliciter gubernantem Præsul-
lem Excellentissimum exposui quidem, hocque Tripartitum
Opus meum sub Titulo: BREVIS NOTITIA Foundationis
Theodori Koriathovits olim Ducis de Munkács &c. Anno

4 *Status Hierarch. Diœces. Munkacsienfis*

1799. Typis Ellingerianis Cassoviæ in lucem edidi: quia vero Tertiam hujus Partem non Diplomatice, ut reliquas priores, sed Synoptice solum, & absque Documentorum inductione ob carentiam eorundem, concinavi; ideo nunc Diplomatibus, Decretisque Regiis, Bullis item Pontificiis aliisque Documentis huic scopo meo ac Proposito deservituris, exacte jam provisus lubens resumo laborem, & fata tam prospera quam adversa, quæ Diœcesi huic evenerunt, sincere, & absque omni partium studio enarrare pergo.

§ II. Hæc Diœcesis principaliter Ruthenam complectitur Nationem, in nonnullis, tamen Comitatibus, utpote Maramorosienfi, Szathmáriensi, Szabolcsienfi, & Ugocsienfi existentem etiam Populum Valachicum admixtum habet. Porro Ruthenorum Originem, Sedes, Religionem, ac Ritus nosse juvat. Rutheni, alias Rhofsi, Rusfi, Roxolani, Chasari, Bulgari, Croatæ &c. sunt ejusdem omnès Nationis Slavicæ a vocabulo Szlava, quod gloriam significat, Szlavi dici amant, qui, a locis, quæ incolunt, a Sedibus, quas tenent, communiter diversa fortiuntur nomina.

§ III. Dicuntur Rutheni a Græco vocabulo Rytenos, & illud (ut quidem volunt) a Ryomai, quod liberatum significat. Juxta Assemanum (Tom. I. pag. 121.) Rusfi appellantur a vocabulo (Rhos, de quo in Sacris Literis) sive ab eorum Principe Rhosso, sive a Dispersione, quæ Rosseja patrio sermone dicitur, ut Rofsi iidem sint, ac Græcis Nomades.

§ IV.

§ IV. Horum origo refertur ad Sarmatas, ac proinde Sarmatæ quoque cognominantur, & hi a Medis Ortum ducunt. (Ita Plinius Lib. 6. Cap. 7. Mela Lib. 4. C. 3. Bochart. apud Assemanum Tom. I. pag. 200.) Porro hi Mæoticam, & Caspiam Palludes accolebant olim, & inde horum pars potior ad posteriores Asiæ Septemtriones progressa est, quorum successu temporis Bellica opera Justinianus Imperator Anno 557. acceptata usus Hunnos, atque Severos debellaverat, qui postmodum partim ad Istrum fluvium, partim ad Volgam confederant, Sedemque suam cum Duce suo Micola dicto fixerant. Ducem hunc Imperator idem in Orcanum, seu Limitaneum contra Græcos constituit. Hinc vulgo nominabantur Orozok, sive Custodes Limitum. Vulgari quoque, seu Bulgari a Vulga, vel Bulga fluvio Græcis ita dicto, appellati sunt (vide Cl. Bardossi Supplemen. Annalectorum Terræ Scepusiensis pag. 81.) inde ad Orientem, Occidentem, Aquilonem cæterasque mundi partes dispersi, Jure Armorum Sedes suas fixerunt ita quidem, ut merito Assemanus de Slavis his ita honorifice asserat: hæc est Gens, quæ ab exilibus Principiis orta in validissimam Nationem excrescens, late circumquaque vicinos Orientis, & Occidentis populos in Jus suum ita traduxit, ut a primeva illa feritate ad meliorem cultum translata Græcam, Latinamque Ecclesiam toto Orbe difusam in se una videatur complecti; Quis putasset, ait, e media inter Volgam, & Borysthenem vastissima illa Hyperborea Regione, quam Scythicam veteres appellant, densissimis quondam non minus Ethnicæ superstitionis,

Asseman
Calend.
Eccl. Univ.
Tom. IV.
Præfatio.
&c.

6 *Status Hierarch. Diœces. Munkacsiensis*

quam Barbaricæ feritatis tenebris Gentem post tot secula involutam surrecturam, quæ dum in penitiores Bizantini, atque Germanicî Imperiî partes invadens; eas deletis, aut in captivitatem abductis Incolis, occupat, aspirante demum Divini Numinis gratia suffultam superstitionem excuteret, everteret, deleretque, & quam prius totis viribus exagibat Christianæ Religioni colla submitteret, ut id de Slavis dicam, quod in Sacris Litteris (Genes. C. 12.) de Abrahamo Hebræorum Patriarcha scriptum legitur: necesse fuit egredi Slavos de terra sua, & de cognitione sua, & de domo Patrum suorum, & venire in terram, quam Deus illis præparaverat &c.

§ V. Venit quoque in Hungariam hæc Rofsica Natio, & eodem Armorum Jure Sedes suas in locis disitis locaverat, & neque primum cum septem his Ducibus, Almo, Eleud, Kund, Ound, Thofu, Hub, & Tuhuto, Anno 886. hanc cum Magyaris ingressa est, & in unam quasi gentem coalescens Nobilium cœtum efficiebat, & inter Primores, ac Primates Regni ex Illa assumebantur, verum longe antea cum Rege Atilla adhuc has Provincias subintrans easdem inhabitavit. (Recole ea, quæ a me prius dicta sunt in Appendicæ ad Caput IX. Partis secundæ pag. 207-8.

§ VI. Quoniam autem in diversis Orbis partibus stationes suas hæc Natio Rufsica locaverat, ideo etiam ejusdem ex gentilismo ad Fidem Christianam conversionis Epochæ ab Authoribus diversæ recensentur.

CAPUT II.

§ I.

Referente Strittero (Tom. II. pag. 965. n. 1.) Rufsi Anno 846. missis ad Theodoram Imperatricem Legatis expetierunt nonnullos spectatæ pietatis, Doctrinæque Viros Divini verbi precones ad se mittendos. Illa initis cum sancto Ignatio Urbis Regiæ Patriarcha consiliis, Cyrillum Thessalonicensem Monachum Græcæ, Latinæ, Slavicæque linguæ peritum, antea Constantinum vocatum eo cum successu exmiserat, ut idem, assumptis compluribus ad Sacram Expeditionem hanc Sociis Bogaro eorum Principe in Michaelem Baptistato reliquam gentem ad Volgam, Tanaim, & Borysthenem fluvios diffusam, Fidei cognitione imbuerat, quæ Natio a Græcis, Latinisque Scriptoribus Ruthenica seu Rusica a vocabulo Roos contracte Rus; quod undam vel fluentum significat, Ruthenorum nomine appellari solet (vide Clar. Bardossi pag. 85. Supplemen. Analectorum Terræ Scepusiensis.

§ II. Alter Bogar sive Bulgarus Princeps, composita cum Græcis Anno 860. pace (Methodio Cyrilli Fratris cum aliis Presbyteris distinctam in minore Bulgaria messem Apostolicam faciente,) Christianam Religionem amplexus est, sub Michaele Augusto, Michaelisque nomen accepit, conspecta nempe terribili, secundi Dominici Adventus pictura, quam ipse Methodius confecerat. Quo exemplo
moti

moti primum ejus domestici Baptifati sunt, deinde, tumultuantibus primoribus oppreffis, populum quoque Sacro baptismate initiari fecit. (Vide Leonem Grammaticum, Georgium Monachum, Constantini Contin. apud Affemanum Tom. III. pag. 8. Eandem utramque conversionis Epocham refert Nicetas (in vita S. Ignatii apud Affemanum Tom. III. pag. 34.)

§ III. Sigismundus Herbersteinus in Rerum Moscoviticarum Commentario de Ruthenis (referente Affemano Kalendarii Ecclesiæ Univerfæ pag. 2.) ita scribit: Qui initio Ruthenis imperaverint, incertum est; characteribus enim carebant, quibus res gestæ mandari potuissent: posteaquam vero Michael Rex Constantinopolitanus Litteras Slavonicas in Bulgariam Anno Mundi 6406. misisset, tum primum, non ea duntaxat, quæ tum gerebantur, verum etiam, quæ a Majoribus acceperant, & per longam memoriam retinuerant, scribi, inque Annales eorum referri cæpta sunt. Ex quibus Annalibus constat, Cozeros populum a nonnullis Ruthenis tributî nomine Aspreolorum pelliculas de singulis ædibus exegisse: item Waregos ipsis Imperasse. — — Videntur itaque mihi Rutheni ex Wagriis, seu Wageris potius Principes suos evocasse, quam externis, & a Religione sua, moribus, idiomateque diversis, Imperium detulisse. Cum itaque Rutheni aliquando inter se de Principatu contenderent, ac mutuis odiorum facibus inflammati, exortis denique gravissimis seditionibus decertarent; tum Costomissel Vir, & prudens,

& magnæ in Novogardia auctoritatis in medium consuluit, ut ad Waregos mitterent, atque tres Fratres, qui illic magni habebantur, ad suscipiendum Imperium hortarentur. Mox audito Consilio, Legatis missis, Principes germani fratres accersuntur, venientesque eo, Imperium ipsis ultro delatum inter se dividunt. Rurick Principatum Novogrodiæ optinet — — Sinaus confedit in Albo Lacu. Truwor vero in Principatu Plescovienfi. Hos autem fratres Originem a Romanis traxisse, gloriantur Rutheni. Horum vero Fratrum ingressus in Rusiam juxta Annales fuit Anno Mundi 6370. id est Christi 862.

§ IV. Animadvertendum hic primo Slavonicarum Litterarum Inventorem fuisse S. Cyrillum Slavorum Apostolum, aliunde constat. Secundo: De Cozeris inquit ibidem Herbersteinus, unde aut qui nam fuerint, nihil præter Nomen ex Annalibus de Waregis itidem certi quidquam ab illis cognosci poterit. Verum Cozeri non alii sunt, ait Assemanus, quam Chazari Tauricam Chersonesum incolentes. Porro Gentes Waragorum Drevlanorum, Jazigarum, seu Jazuingarum, Polouciarum, aliæque finitimæ, quamvis divisæ sub diversis Dominis contra se invicem, semperque pugnaverint, omnes tamen Sarmaticæ seu Roxolanicæ Nationis fuere: ita Culcinus in specimine Ecclesiæ Ruthenicæ in Serie Chronologica Magnorum Rusiæ Ducum numero 7. in Rurico pag. 107. Mare Balticum & Sinus ille, qui Germaniam a Dania, item Prusiam, Livoniam, Maritimam denique Rusici Imperii partem a Svedia separat, adhuc

apud Ruthenos nomen suum retinet, atque Wareczokoje more, hoc est Waregum Mare appellatur, ut scribit idem Herbersteinius. Porro: Tertio quos Rutheni Romanos vocant, ii haud dubie Græci sunt, Bisantino Imperio potiti, aut subjecti, qui sibi Romæorum nomen a Roma Nova, id est Constantinopoli, imposuere, uti ex Historiis Bisantinis notum est.

§ V. Duobus Fratribus illis sine hærede defunctis, Principatus omnes Rurick superstes optinuit (narrationem suam Herbersteinius continuat) hic moriens filium juvenem Igor nomine una cum Regno commendat cuidam Olech propinguo suo, qui id de victis multis Provinciis, auxit; arma in Græciam usque transferens Bizantium etiam obsedit. Et cum triginta tribus annis regnasset, atque in caput seu Cranium sui equi, jam olim mortui, pede forte impigisset, vermibus venenosis morsu læsus occubuit. „ Mortuo „ Olech, Igor ducta ex Plefcovia Uxore Olha Imperare „ cæpit, qui cum exercitu suo longe progrediens, He- „ racleam, & Nicomediam usque pervenisset, tandem „ bello superatus aufugit. Post a Malditto Drewliano „ rum Principe in quodam loco — — occiditur. Filius „ autem Swatoslaus, quem infantem reliquit, quum per „ ætatem imperare non posset, interim Mater Olha regno „ præfuit: Ad quam quum Drewliani viginti internun- „ cios misissent, cum mandatis, ut eorum Principi nu- „ beret; Olha nuncios Drewlianorum vivos obrui iussit. „ Suos interim Legatos ad eos misit, nimirum si se Prin- „ cipem,

„ cipem, & Dominam expeterent, ut plures, atque præ-
„ stantissimos procos mitterent; mox alios selectos quin-
„ quaginta Viros ad se missos, in balneo combussit: alios-
„ que Legatos iterum misit, qui adventum suum annun-
„ tiarent; juberentque apparare aquam mulsam aliaque
„ ex more ad parentandum marito defuncto necessaria.
„ Porro ad Drewlianos quum venisset, maritum deplan-
„ xit, Drewlianos inebriavit, quinque millia illorum occi-
„ dit: Mox Chioviam reversa, exercitum scripsit: Contra
„ Drewlianos progressa, victoriam reportavit; fugientes in
„ Castrum profecuta, obsidione ad integrum annum pres-
„ sit. Post, interpositis conditionibus, tributum illis de
„ qualibet domo, tres videlicet columbas, totidemque
„ passeris imperat: Acceptasque in tributum Aves, conti-
„ nuo alligatis sub alas igneis quibusdam instrumentis di-
„ mittit. Avolantes columbæ ad ædes consuetas redeunt,
„ revolantque, Castrum incendunt. Inflammato jam Ca-
„ stro diffugientes, aut occiduntur, aut capti venduntur.
„ Occupatis itaque omnibus Drewlianorum Castris ulta
„ mariti mortem, Chioviam revertitur: Dein Anno mundi
„ 6463. (Christi 955.) in Græciam profecta baptismum
„ sub Rege Joanne Constantinopolitano suscepit: Commu-
„ tatoque nomine, Olhæ, Helena vocata est, ac magnis
„ post Baptismum a Rege muneribus acceptis, domum
„ revertitur. Hæc prima inter Ruthenos Christiana fuit,
„ ut Annales eorum testantur, qui eam soli æquiparant,
„ sicuti enim sol ipsum mundum illuminat; ita & ipsa
„ Rûsiam fide Christi illustrasse dicitur. Swatoslaum

„ autem filium ad Baptismum nequaquam perducere po-
 „ tuit: Qui cum adolevisset, strenuus, ac promptus sta-
 „ tim, omnes bellicos labores, periculaque consueta non
 „ detrectavit: in bello nulla impedimenta, ne vasa qui-
 „ dem coquinaria exercitui suo permisit, carnibus tostis
 „ duntaxat utebatur, humi requiescens, sella capiti sub-
 „ jectâ. Vicit Bulgaros, ad Danubium usque progressus:
 „ inque Civitate Percaslaw sedem suam posuit; ad Ma-
 „ trem, atque Consiliarios suos dicens: Hæc enim Sedes
 „ mea in medio Regnorum meorum: ex Græcia ad me
 „ adferuntur Pandocki, aurum, argentum, vinum, varii-
 „ que fructus: Ex Hungaria, argentum, & equi: Ex
 „ Rufsia schora, cera, mel, servi. Cui mater: jam jam
 „ moritura sum: Tu me ubicunque volueris, sepelito.
 „ Itaque post triduo moritur, atque a Nepote e Filio Wo-
 „ lodimero jam Baptisato in numerum Sanctorum refer-
 „ tur, diesque undecimus Julii Sacer illi dicitur.” Huc-
 „ usque Herbersteinus.

C A P U T III.

§ I.

De his primis Rufforum Ducibus, Rurico, Iгоре, tejus-
 que Uxore Olga, & Swatoslao ex Annalibus eorun-
 dem, qui Stepennia Knihi, id est graduales libri nuncu-
 pantur, narrat eadem quoque Culcinus in Specimine Ec-
 clesie Ruthenicæ a pag. 107. Et de Rurico quidem hæc
 habet:

habet: „ Hic fuit Dux Waragorum, vocatusque — —
 „ a Ruffis Septemtrionalibus, ut ipsis præeffet, fundavit
 „ Novogorodum, Sedemque Imperii ibidem fixit, ac Duca-
 „ tum annis 17. exercuit (ab anno fcilicet 861. ad 878.) Et
 „ mox, sub Rurico Principe SS. Cyrillus, & Methodius,
 „ converfis ad fidem Chrifti Bulgaris, Serbis, Moravis,
 „ cæterisque vicinis Slavis penetrarunt usque in Ruffiam,
 „ ac plurimos ad Chriftianam religionem pertraxerunt. Ad
 „ hæc pariter tempora refertur miraculum a quodam An-
 „ tiftite Græco editum, quum librum S. Evangelii inje-
 „ ctum Rogo integrum, prorsusque illæsum, ut narrat
 „ Cardinalis Baronius in Appendice de Ruthenis produ-
 „ duxiffet. Rurico fuccellit ejus Filius Igorus, pro
 „ quo adhuc impubere rexit Ducatum Olgus (Olech)
 „ Plefcoviensium Dux titulo Tutoris ad Annum 886.
 „ Affumpfit deinde Imperium Igorus, duxitque in Uxorem
 „ Olgam (Olham) Filiam ejusdem Olgi sui Tutoris, qui
 „ varia bella pro genero, ac Domino suo feliciffime ges-
 „ fit. Et Anno 896. ducens exercitum contra Principes
 „ Kiovienses Oskoldum, ac Dirum, qui ab infelici in
 „ Græcos expeditione inglorii redibant, profligatis eo-
 „ rum copiis, ipsos etiam occidit. Unde Igorus trans-
 „ ferens Sedem Ducatus Novogrodo Kioviæ, non jam
 „ Septemtrionalibus, sed & Meridionalibus Ruffis Impe-
 „ rare cœpit — — Regnavit Igorus annis 35. (ab anno
 „ 886. ad 921.) interfectusque postmodum a Drewlanis
 „ dum ab expeditione contra Græcos facta redibat, reli-
 „ quit in Imperio Olgam Conjugem, & Swatoslaum Fi-

„ lium suum, hæc pro Filio pluribus annis Regnum for-
 „ titer administravit, & misso contra Drewlanos exercitū
 „ Vires eorum attrivit, mortemque suo marito illatam
 „ graviter ulta est. Tandem cum Regnasset annos 24.
 „ (ab anno 921.) celsit Swatoslao Filio Imperium, &
 „ anno 945. profecta Constantinopolim, jam fere septua-
 „ genaria Sacrum Baptismum suscepit, ac Helenæ nomen
 „ assumpsit, sub Constantino Octavo Imperatore. Redux-
 „ in patriam, plurimos quidem ad Religionem Christia-
 „ nam perduxit, sed Swatoslaum filium suum ad am-
 „ plectendam fidem pertrahere minime potuit. Magnis
 „ denique ornata virtutibus, ac meritis obiit anno 970.
 „ seu ut alii volunt 978. ob eximiam pietatem Divorum
 „ albo ab indigenis adscripta. Ceterum in anno, quo
 „ fuit baptifata, variant scriptores.

§ II. Russorum facit quoque mentionem Annalista qui-
 dam Bertinianus ab Assemano Tom. I. pag. 239. relatus,
 qui tradit quosdam cum Legatis Théophili Imperatoris
 Orientis ad Ludovicum Pium Occidentis Imperatorem ve-
 nisse, qui se Rhossos dicebant, comperit autem eos (Lu-
 dovicus) gentes Sweonum seu Swedonum Regni illius
 exploratores potius, quam amicitiae petitores esse. Ve-
 rum quidem est Ducem illum seu Principem, a quo Swe-
 di hi ad utrumque Imperatorem missi fuerant, Russorum
 Chaganum fuisse; ex eo tamen non evincitur hos Sweo-
 nes fuisse revera Rhossos, sed duntaxat Russorum nomine
 a Russico Principe sub titulo Legatorum ut exploratores
 missos.

missos. Errat proinde, qui putat Russos a Sweonibus genere non differre.

§ III. Neque ex eo etiam, quod Liutrandus Russos appellet Nordhmanos (Lib. I. Cap. 3.) eosdem origine Germanos esse: idem enim dicit L. V. Cap. 6. Gens quædam est sub Aquilonis parte constituta, quam a qualitate corporis Græci vocant Russos, nos vero a positione loci vocamus Nordhmanos. Liutprandus fallitur dum Russos ait a Græcis ob qualitatem corporis, quasi rubei essent, appellari. Ethimologiam enim hujus Russorum nominis (ut jam antea dictum) deducit Assemanus Tom. I. a pag. 121. nimirum, sive a Rhosso eorum Principe, sive a dispersione, quæ patrio sermone Rosseja dicitur, ut Rofsi idem sint, ac Græcis Nomades. Rusfi a positione loci nominantur Nordhmani. Nord enim significat germanice Aquilonem, man autem marem seu virum, atque adeo Nordhmani idem sunt, ac Aquilonares homines. Eadem itaque natio Ruthena per Universum quodammodo dispersa, diversas etiam sortita est denominationes a diversis scilicet suis Sedibus, ac locis, populisque quibus permixta in vulgari quidem sermone inter se haud parum differt, in Divinis tamen officiis, libris ritualibus, qui ritum Græcum profitentur, Idioma literale idem constanter retinet: Rusfi proinde, seu Rutheni, Bulgari a fluvio Bulgaria sic dicti Rasciani item, Croatæ, & his similes Slavi seu ad Orientem, seu Occidentem, seu ad Aquilonem, ac alibi locorum, sive Swedis, sive Germanis, sive Hun-

garis intermixti cohabitent, ac etiam illorum linguam communem habeant, omnes tamen genere, & origine pro iisdem reputari debent. Denique Scriptores, eandem Nationem jam Ruthenos, jam Russos passim appellare solent, esto pro exemplo Herbersteinus & Culcinus, paulo ante per me relati, quorum hic Ruricum, Igorum, Swatoslaum, & reliquos, nominat Russos, quos ille Ruthenos appellat.

§ IV. Quid si ille Rhossus (de quo paulo ante dictum) qui ad Ludovicum Pium, exploratores miserat, Rhossorum Chaganus, Kius fuerit a quo Kiovia condita? & id quidem Culcinus Rerum Russicarum cæteroquin peritissimus, utpote, qui Voliniam Patriam habuit, de Kio scribit in Serie Ducum Russiæ pag. 103. his verbis: Regnasse in Russia hunc Kioviæ conditorem sæculo post natum Christum Octavo, multi opinantur. Nec obstat huic opinioni Anthologium Ruthenorum, in quo ad diem 30. Novembris Sinaxarium de Sancto Andrea Apostolo hæc habet: (Navigavit Andreas) in Scythiam, & tandem „ Divina Providentia perveniens in Russiam, accessit ad „ montes Kiovienses, dixitque suis Sociis: Videte illos „ montes &c. “ Ex hoc enim non recte inferri potest, jam tempore Prædicationis Andreae existisse Kioviæ, adeoque adventum Christi præcessisse Kioviæ Conditorem. Hæc enim verba: Accessit Andreas ad montes Kiovienses ita sunt intelligenda: Accessit Andreas ad montes non qui tunc, sed qui nunc Montes jam vocantur Kiovienses.

C A P U T IV.

§ I.

Scriptores Bizantini, Constantinus Porphyrogenitus, Incertus Theophanis Continuator, Simeon Logotheta, Georgius Monachus, Leo Grammaticus, Zonaras, Cedrenus, & Nicetas in Vita Sancti Ignatii Patriarchæ narrant: Rhossos Gentem Scyticam a Ponto Euxino ad Stenum excursionem facta, omnem circum Regionem deprædatos esse. Insulanorum quoque Bizantinorum vasa omnia diripuisse; ipsius denique Ignatii Patriarchæ Cænobium barbarico furore incurstantes, tota suppellectili direpta, spoliasse, duosque supra viginti ex familiaribus ejus in uno navigii trochantere, omnes securibus frustatim concidisse. Quum autem in Hierum penetrassent, post multas factas cædes, Urbem vallo cinxisse; ac cum vix Michael Balbus Imperator trajicere potuisset, statim cum Photio Patriarcha ad Blachernense Deiparæ Templum venisse; eductamque cum Sacris Canticis e loculo ejusdem Deiparæ Sacram Vestem mari leviter intinxisse: quo facto, fluctibus continuo excitationis Russos fractis, conquisitisque navibus, domum redire coactos fuisse: Id anno Christi 859. exeunte, aut ineunte 860. contigisse refert Assemanus Tom. I. a pag. 240. ad 243. Et Tom. II. pag. 160. & 232.

§ II. Sub Basilio Macedone eosdem Russos ex supra memorato bello domum reversos, variis largitionibus in

fœdus pertractos, Baptismum, & Episcopum ab eodem Imperatore sibi expetiisse, iidem Græci Auctores referunt, quo etiam tempore miraculum illud coniecti in Rogum ardentis ignis Sacrorum Evangeliorum codicis, nec tamen a flammis violati accidisse perhibetur. Juvat eandem ipsam Russorum ad Christiana Sacra primam conversionem verbis Constantini Porphira geniti referre. Sic enim in Basilii Avi sui vita scribit numero 96. — — Genti Russorum nescienti mansuescere, ullive cedere, atque a Dei sensu, & pietate remotissimæ, auri, argentique, ac sericarum vestium affluentem largitione in fœdus pertractæ, initisque cum ea induciis, ac pace firmata, Divini quoque Baptismatis participes fieri persuasit Basilius Imperator, ac Archi-Episcopum ab Ignatio Patriarcha ordinatum, ut susciperent, effecit. Is Archi-Episcopus ad dictæ Gentis Provinciam, quum venisset, ex tali eventu, illustri quoque facinore, illius sibi amicos faciles reddidit. Gentis enim Princeps, subditæ plebis coacto cœtu cum Senatoribus suis, ac Proceribus præsidebat, qui & falsæ Religionis ob longam consuetudinem proclivius reliquis adhærebant: Deque sua, ac Christianorum fide deliberantibus, in conventum vocatur, qui ad eos recens Episcopus venerat, ac quæ nam ipse profiteretur, eosque docturus esset, ex illo suscitabantur. Eo Sacrum Divini Evangelii librum protendente, ac quædam Salvatoris nostri miracula, Deique in Veteri Testamento prodigia exponente; statim Russi subdiderunt: Nisi nos etiam ejusmodi aliquid viderimus, ac potissimum, quale in trium puerorum Camino accidisse dicis, nullam pror-

prorsus tibi fidem habebimus, nec tuis verbis animos, auresque nostras ultra accommodabimus. Præsul vero de illius promissionis veritate fretus, qui ait: Si quid petieritis in nomine meo accipietis; & qui credit in me, opera, quæ ego facio, & ille faciet, & majora his faciet; tum nimirum, quum non ostentationis causa, sed ad Salutem animarum hæc, quæ fiunt, sunt futura; ait ad eos: etsi non licet Dominum Deum tentare; si tamen ex animo statuistis ad Deum accedere; quod libuerit, hoc & petite, omnino Deus præstabit propter fidem vestram, etsi nos despicabiles, & minimi sumus. Petiere, ipsum Fidei Christianæ librum (Divinum scilicet, Sacrumque Evangelium) in Rogum injici ab eis accensum, ac, si quidem librum nihil flamma læserit, aut exusserit, ad Deum accessuros, qui ab illo prædicaretur, quibus sic dictis, ac Sacerdote oculos, ac manus ad Deum levante, atque dicente: Clarifica nomen Sanctum tuum Jesu Christe Deus noster, etiam num in oculis gentis hujus universæ. Sancti Evangelii liber in Rogum ignis coniectus est. Nec paucis decursis horis a Rogo exinde extincto, inventum est Sacrum volumen illæsum, nec edacis flammæ vi ulla violatum, nulla ejus ab igne noxa, aut diminutione, ut ne fimbriæ quidem librum claudentes, ullam aut corruptionem, aut labem senserint. Quo viso Barbari, ac miraculi magnitudine in stuporem acti omni sublata hæsitazione, Baptismo intingi cœperunt.

§ III. Animadvertendum hic primo id factum fuisse sub Rurico siquidem is usque ad annum 878. Ruffis præfuit, Culcinio ita affirmante. Secundo Pagium errasse, dum Ruffos, qui sub Basilio, accepto Episcopo Baptistati sunt, diversos asserit ab iis Ruffis, qui sub Michaelē in Bizantinum agrum excurerunt. Non est enim negandum, Rufficam gentem late extensam fuisse, multasque Provincias incoluisse; sed fatendum etiam est, unam eandemque gentem fuisse Ruffos, qui rem cum Græcis gerebant. Tertio nec dicendum est cum eodem Pagio, Ruffos, qui sub Basilio baptisati circa annum 871. Viso insigni illo incombusti Codicis Evangelici miraculo, dicuntur, ad idololatricam omnes ad unum rediisse. Etsi enim, quando Olga seu jam Helena, ejusque postmodum ex filio Swatoslao nepos Vladimirus Baptismum susceperunt, nulla fiat aliorum in Ruffia Christianorum mentio, id tamen de ejusdem gentis Principibus est intelligendum non de populo, ex quo nonnullos Christianam adhuc Religionem coluisse innegabile est; præsertim, quum Episcopus ille a Basilio Augusto ad Ruffos missus, tamque honorifice ab illis acceptus, non legatur, a Rurico, vel ab ejus Successoribus exinde ejectus; quin potius induciæ dicantur ab eodem Basilio cum Ruffis ictæ, paxque firmata, nec rupta nisi anno 941. quo Igorus expeditionem in Græcos postmodum suscepit.

C A P U T V.

§ I.

De Swatoslao Igori, & Helenæ filio hæc narrat Herbersteinius ex Annalibus, ut inquit Russorum — — Swatoslaus, qui post obitum matris regnabat, divisit Provincias filiis. Jeropolcho Kioviam, Olega Drewlianos, Wolodimero Novogardiam Magnam. Swatoslaus quum Filiis prospexisset, pergit in Bulgariam, Preslawam Civitatem obsidet, capitque: Basilio & Constantino Imperatoribus bellum denunciat: at hi Legatis missis, pacem poscebant, & quantum exercitum haberet cognoscere ab eo propterea cupiebant, quod tributum daturos se juxta numerum exercitus, sed falso, pollicebantur. Post quum uterque exercitus convenisset, Rutheni Græcorum multitudine terrentur. Quos quum pavidos videret Swatoslaus, inquit: quia locum non video, Rutheni! qui nos tuto capere possent; terram autem Rusiæ tradere inimicis, nunquam in animum induxi: Fortiter contra illos pugnando, aut mortem oppetere aut gloriam reportare, certum est. Etenim si strenue pugnando occubuero, nominis immortalitatem; si vero fugiam, perpetuam inde ignominiam sum relaturus: & quum hostium multitudine circumventus effugere non liceat, stabo ergo firmiter, caputque meum in prima acie, pro patria omnibus periculis objiciam. Cui milites: ubi caput tuum, ibi est nostrum. Mox confirmato milite, in adversum hostem raptus, magno impetu fa-

cto, victor evadit. Terram dein Græcorum vastantem, reliqui Græciæ principes muneribus oppugnant: aurum autem & pandockmi (ut est in Annalibus) munera quum sprevisset, recusassetque, vestimenta autem & arma a Græcis denuo sibi missa acceptasset; tanta ejus virtute, Græciæ populi permoti, Reges suos convenientes: & nos, inquit, sub ejusmodi Rege esse cupimus, qui non aurum, sed arma magis amat. Appropinquante Constantinopolim Swatoslavo, Græci magno se redimentes tributo, eum a finibus Græciæ avertunt: quem tandem anno mundi 6480. Cures Princeps Picezenigorum ex insidiis interfecit: & ex Cranio ejus poculum faciens, auro circumdato, litteris in hanc sententiam signavit: quærendo aliena, propria amisit.

Observandum est; in hac narratione sunt nonnulla, de quibus Scriptores Græci dissentiunt. Imo falsum esse Swatoslaum sub Basilio, & Constantino Regnasse.

C A P U T VI.

§ I.

Synaxarium ex Anthologio Ruthenico depromptum e Slavica lingua in Latinam per Ignatium Kulczinszky versum (in Specimine Ecclesiæ Ruthenicæ ad diem XV. Julii pag. 28.) De Vladimiro Russiæ Duce hæc habet:
 „ Hic magnus Rex Vladimirus fuit filius Swatoslai de stirpe
 „ Varagorum. Studebat olim cultui idolorum, servans
 „ præ-

„ præcepta majorum. Sed Deus volens novum populum
„ sibi eligere, tetigit cor ipsius, excitavitque eum a fata-
„ li fomno idololatriæ. Cælestibus igitur actus stimulis
„ Vladimirus, misit ad varias gentes exploratores, qui
„ examinarent diversimodas earum Religiones: & quum
„ nunciatum ipsi esset de Sancta fide Christiana Græcorum,
„ quæ in Oriente tamquam lucerna super candelabro rutil-
„ labat, optavit eam amplecti. Hinc lecto exercitu, per-
„ rexit ad fines Græcorum, captaque Urbe Chersona, mi-
„ sit ad Cæsarem dicens: Da mihi in Uxorem Sororem
„ tuam; & si secus feceris, inferam arma Urbi tuæ re-
„ gnanti. Quum vero respondisset Cæsar: Non esse moris
„ apud Christianos, ut fœminæ nubant viris infidelibus;
„ seque tunc petitioni assensurum, si Vladimirus Sacrum
„ suscipiat Baptismum: Ipse reposuit: ita fiat. Veniant
„ cum Regina Præceptores, ipsi me Baptisent. Interea
„ temporis cæpit Vladimirus vehementer laborare oculis.
„ Quod quum nunciatum esset Reginae, ipsa mittens ad eum
„ dixit: nisi Baptisatus fueris, dolorem oculorum non ex-
„ cuties. Rumpens tunc omnes moras Vladimirus, imbu-
„ tus Sacris fidei mysteriis, quum intrasset fontem Iustra-
„ lem, & in salutari lavacro regeneratus fuisset, en atræ
„ ab oculis ejus cecidere Squammæ, & semota caligine,
„ lux reddita palpebris. Glorificavit Deum verum Pius
„ Princeps, & de restaurata animæ, corporisque incolu-
„ mitate exultans, rediit domum: ac vocata ad se Regi-
„ na, celebratisque cum ea nuptiis, percussit, ac con-
„ quassavit cuncta in Urbe Kiovia idola, videlicet Jovem,

„ Martem, Junonem, Venerem, cœteraque nefanda nu-
 „ mina. Convocavit post hæc Magnates suos, omnemque
 „ plebem, ac iubens unum quemque paratum esse ad su-
 „ sciendum statuta die Baptismum, ad finem concionis
 „ tale addidit edictum: Si quis non interfuerit crastina
 „ die ad fluvium, is mihi hostis erit. Illucescente itaque
 „ fausta die, convolavit omnis populus ad fluvium Pocaj-
 „ na, (Dniepr) viri, matresque cum pueris, virginibusque,
 „ & Baptifarunt Presbyteri ritu, ac ordine debito univer-
 „ sam multitudinem: vocatusque fuit locus ille Sanctus,
 „ ubi etiam num stat superstes Templum divis Martyribus
 „ Boriso, & Hlibo Sacrum. Hic igitur Sanct: Vladimirus
 „ fuit primus Author nostræ salutis, qui videns novos
 „ Christi Fideles, elevatis in cœlum oculis, oravit pro
 „ eis dicens: Deus Creator cœli & terræ, respice hunc
 „ novum populum, novamque Hæreditatem tuam. Con-
 „ cede quæso, Domine, ut hi Fideles noscant, ac time-
 „ ant Te Deum verum: confirma eos in Orthodoxa Fide;
 „ me vero Dominator cunctorum, juva contra hostes, qui
 „ in te non credunt, & ego fretus protectione tua conte-
 „ ram eorum superbiam. Dimittens populum, præcepit
 „ omnibus, ut aras, ac templa Christo Domino ubique
 „ erigerent: ipse etiam constructis plurimis Sacris ædibus,
 „ insigniorem Basilicam honori Deiparæ dicatam in Urbe
 „ Regia excitavit. Vixit post hæc non multos annos mor-
 „ boque correptus, migravit ad Dominum decima quinta
 „ Julii. Corpus ejus positum fuit cum magno, ut dece-
 „ bat, honore in Templo Deiparæ, quod ipse erexerat.

„ Planxit autem luctu indicibili tantum Patrem, ac Tuto-
 „ rem universa Rufsia.”

§ II. Exhibet idem Ignatius Kulczinzky alias Culci-
 nius in Appendice ad Specimen Ecclesiæ Ruthenicæ Aco-
 luthiam (ut Græci vocant) seu Officium integrum de S.
 Vladimiro: deinde ejusdem Vladimiri Constitutionem. Ad
 Constitutionem Vladimirianam hæc præmittuntur apud eun-
 dem Culcinium in Præfatione ad Appendicem. „ Impe-
 „ rantibus Constantino & Basilio, convertit ad fidem Christi
 „ Sanctus Vladimirus universam Rufsiam, & adducto secum
 „ e Græcia Michaele Metropolita, posuit Constitutionem
 „ in Archi-Episcopali Ecclesia, quæ ut inviolabiliter custo-
 „ diretur, præcepit suis omnibus Successoribus, & aliis
 „ Ducibus in Rufsia ditiones habentibus, cunctosque ter-
 „ ribilibus juramentis obstrinxit.” — — Et pag. 29.
 „ Constitutio Sancti Principis Vladimiri, qui Baptismate il-
 „ lustravit Rufsiam. De potestate Metropolitæ, de Deci-
 „ mis, & aliis.”

§ III. In Nomine Patris, & Filii & Spiritus Sancti
 Amen. „ Ecce ego Princeps Vladimirus, dictus in Sancto
 „ Baptismo Basilius, Filius Svatoslai, Nepos Igori, & Beatæ
 „ Olgæ, suscepta Sancta Fide Christi, obtinui ex Urbe
 „ Constantinopoli primum Metropolitam Kioviensem Mi-
 „ chaelem, qui baptisavit totam Rufsiam. Postmodum erexi
 „ Templum in honorem Sanctæ Deiparæ, & applicavi ei-
 „ dem Templo Decimas ex Universo meo Principatu. In-

„specto insuper Græcorum Nomocanone, quum invenisse-
 „mus in eo, non licere causas Ecclesiastici Fori judicare
 „Principibus, eorundemque Ministris Sæcularibus, Consi-
 „lio inito cum filiis meis, Ducibus, ac Viris nobilibus,
 „dedimus potestatem judicandi causas Ecclesiasticas Me-
 „tropolitæ, & Episcopis in universa Russia.” Et pag. 30.
 apud eundem Culcinium in Constitutione Volodimiri ita
 habetur: „Jam vero subditi quos tradimus potestati ac
 „jurisdictioni Metropolitæ, hi sunt: Hegumenus, Hegu-
 „mena: Presbyter, Presbyterissa: Diaconus, Diaconissa,
 „& Liberi eorum. Cantores, ac Clerici Omnes. Mona-
 „chus, Monialis &c.

§ IV. De Michaelē hæc habet Culcinus in Parte ter-
 tia pag. 110. „Michael I. Natione Græcus, missus a Ni-
 „colao Chrysoberga Patriarcha Constantinopolitano anno
 „990. fundata in Urbe Kiovia Sede Metropolitana, &
 „multis a Sancto Vladimiro Privilegiis ornata, Sacro
 „Gentem Roxolanam Baptismo illustravit, Fidem Ortho-
 „doxam docuit, Episcopos per novas Dioeceses ordinavit,
 „cæteraque Insignia pietatis, Zeli, ac Sanctimonix Spe-
 „cimina edidit. Exuvix ejus hactenus incorruptæ quie-
 „scunt in Cryptis Kioviensibus. De Leontio vero ibidem
 „Leontius Genere Græcus successit Michaeli anno 1020.
 „Hic Leontius in marmoreo condidit Mausoleo Sacras
 „Vladimiri exuvias. Huic successit tertius Theopemptus
 „e Græcia oriundus anno 1033. qui teste Stricovio (Libr. V.
 „Cap. 2.) duo insignia Tempia in Urbe Kiovia, alte-
 rum

„ rum sub titulo Annuntiationis Beatae Virginis a Jaroslao
 „ Vladimiride erectum solemniter ritu consecravit. Quartus
 „ Hilarion Genere Ruthenus creatus est Primas Ruffiæ
 „ hoc modo, Theopempto vivis erepto pervenit fama in
 „ Ruffiam renovari a Michaelæ Cerulario in Græcia exe-
 „ crabile Schisma: quod, & cujus auctorem detestantes
 „ Prælati Rutheni, non miserunt Constantinopolim pro
 „ impetranda Bulla; sed convenientes Kioviam, annuente
 „ Magno Duce Jaroslao Vladimiride, in Templo Sanctæ
 „ Sophiæ Hilarionem Ruffum in Metropolitam anno 1051.
 „ elegerunt, ac consecrarunt. Laudatur hic Archi-Præful
 „ a Scriptoribus, quod a juventute Institutum Monasticum
 „ professus, in Bereftoniensi Crypta, propriis manibus
 „ elaborata, diu, ac Sancte vixerit. Referente Culcinio
 „ in Specimine Eccl. Ruthen. Part. III. pag. 111. Hunc
 „ autem anno 1068 defunctum excepit Ruffus alter Geor-
 „ gius nomine, qui (Stricovio teste Lib. V. Cap. 3.) de-
 „ crevit, ac promulgavit cultum SS. Vladimiri ejusdemque
 „ filiorum Borisi & Hlibi, seu Romani ac Davidis quos
 „ Svatopelcus frater per submissos Sicarios post Vladimiri
 „ obitum, id est anno circiter 1016 trucidandos curaverat.

§ V. Constitutiones Ecclesiasticas per Vladimirim olim
 factas, & successive per Jaroslaum ejusdem filium confir-
 matas Basilii quoque Demetrii filius confirmavit juxta
 Culcinium pag. 35. Appendicis testantem, qui ita refert:
 „ Ecce ego Magnus Dux Basilii Demetrii filius, sedens
 „ cum Patre meo Cypriano Metropolita Kioviensi & to-

„ tius Ruffiæ; confirmavimus antiquum Nomocanonem de
 „ Judiciis Eccleſiaſticis, prout decreverunt Majores mei,
 „ Sanctus Princeps Vladimirus, & Filius ejus Magnus
 „ Dux totius Ruffiæ Jaroslaus. Volumus itaque, ac in
 „ perpetuum ſtatuumus, ut omnia Jura ac Privilegia Eccle-
 „ ſiæ Metropolitanæ, & aliarum eidem ſubjectarum ſer-
 „ ventur juxta leges priſtinas inviolabiliter, non obſtanti-
 „ bus quibuſcunque, & maneat firma ac immobilia, prout
 „ eadem prædicti Divi, & Magni Principes tradiderunt,
 „ ac corroborarunt.“ Laudandi ſane Ruſſi, qui ſuos Majo-
 „ res Fidem Catholicam puram illibatam, & a Schismate im-
 „ munem ſub Vladimiro a Græcis accepiffe affirmant: neque
 „ enim aliter fieri potuit, quum, Regnante Vladimiro, Ec-
 „ cleſia Conſtantinopolitana eſſet ejusdem cum Romana fidei:
 „ Nimirum jam pridem extincto Photiano Schismate, & Ce-
 „ rulariano nondum exorto: Michael quippe Cerularius, qui
 „ Photianum Schiſma apud Græcos inſtauravit, die 25 Mart.
 „ anno 1043 poſt Alexii obitum, Biſantinus Patriarcha inau-
 „ guratus in Feſto Sancti Michaelis, quod Græci die 8. Ju-
 „ nii celebrant, anno 1059. depositus fuit; vitamque cum
 „ morte commutavit (vide Aſſeman. Tom. IV. pag. 75) Pro-
 „ inde Pagius ad annum 1058. num. XI. de Cerulario Schiſ-
 „ matis auctore, deque recta Ruſſorum Fide vere pronun-
 „ tiat: „ Is tamen (Michael ſcilicet Cerularius) Schiſmatis
 „ auctor, quod poſt tot ſæcula perdurat. Neque enim
 „ Photius, vir in rebus Theologicis verſatus, Græcæ &
 „ Latinæ Eccleſiarum ſciſſuræ auctor dici poteſt; quum
 „ Joannis VIII. indulgentia, Eccleſiæ Romanæ reconcilia-

„ tus fuerit, & in Romanis tabulis varia Græcorum no-
 „ mina legantur, qui post Photii mortem floruerunt. Quo
 „ fundamento innixi supra diximus, Volodimirum Rufsiaë
 „ Regem a Ruffis ante hæc tempora cultum, tuto a La-
 „ tinis Sanctum haberi poffe, quod & de Simeone Meta-
 „ phraſte, aliis non paucis pariter dicendum. Hucusque
 „ Pagius.

§ VI. Ditmarus Epifcopus Merfeburgenſis de rebus
 anno Chriſti 1008 geſtis Lib. VII. Cap. 103 ſcribens carpit
 quidem Vladimirus, & eum fornicatorem immenſum fuiſ-
 ſe aſſerit, & crudelem, & Chriſtianitatem juſtis operibus
 non ornaffe &c. Verum ob perpetua bella, Germanos in-
 ter & Ruſſos exorta, confectaſque, horum populi mutuo
 ſæpius abalienati fuerunt, & ideo mirum non eſt, ſi Dit-
 marus utpote Germanus Ruſſis male affectus hæc vitia Vla-
 dimiro objiciat, qui alioquin etiam de Rebus Ruſſicis be-
 ne edoctus haud fuit: Fuerat quidem ante ſuſceptum Ba-
 ptiſmum Vladimirus fornicator immenſus, octingentas quip-
 pe concubinas (præter quinque juſtas Uxores Varegam,
 Bulgaram, Græcam, binasque Bohemas, ſi Herberſteinio
 credendum) habuerat. Crudelitatis notam incurrerat, dum
 Rochvolochdam Pleſchoviaë Principem, & ſuum ipſius
 fratrem Jaropolcum interficiendos curavit: Talis inquam,
 tamque impius antea fuerat Vladimirus: Verum poſtea-
 quam ducta in Uxorem Anna, ſalutari lavacro regeneratus
 fuit, nimio plus iniquus cenſendus eſt Ditmarus, qui anti-
 qua ei crimina exprobrat. Vide Aſſeman. Tomo IV. pag. 52.

CAPUT VII.

§ I.

Primos Christianæ fidei Affeclas in Pannonia Græcos, seu Ruthenos fuisse, nemo ullus inficiabitur, nisi Fidem omnem Historicis rerum Hungaricarum velit abrogare, primisque duobus Hungariæ sæculis Ritur Græco-Catholicum exclusis hospitiibus Latinis, & captivis Occidentalibus fere generatim in Hungaria, & Partibus eidem adnexis; In quorum probam consulendus venit Clarissimus Joannes Bardosi, Origines Ecclesiæ Hungariæ perstringens, in suo Analëctorum Terræ Scepusiensis Supplemento, pag. 348 & sequentibus, ac Sanctos quoque Stephanum, & Ladislaum Reges Hungariæ Græco-Catholicos fuisse ostendens pag. 357. Ceterum Stephanus de Angelis Advocatus Romanus in suis pro Canonisatione Episcopatus Munkacsienfis coram Pontifice Romano Clemente XIII. Allegationibus de hoc merito insignia rationum momenta produxerat, sub Numeris: 3. 4. 5. 6. 7. 8. quæ per extensum a me inferius adducta habentur.

§ II. Consequenter Græco-Catholicos Episcopatus prioribus illis sæculis quam plurimos in Hungaria existisse, extra omne dubium est, quorum unus Episcopatus Munkacsienfis, de quo hic agitur, ab immemoriali erectus, verum ob injuriam temporum, atque variis adversis fatibus expositus bonisque foundationalibus privatus, diu per Vicarios

rios Apostolicos modo provisorio administrare debuit. Porro Vicarios hos Apostolicos suos quoque Rituales Vicarios Præsules Agrienses, & a se dependere prætendebant: esto tam Bullæ Pontificiæ, quam Collationales Regiæ ab omni dependentia prætensa eosdem immunes pronunciarent.

§ III. Interea in Anno 1747. suscitatis a Latino Ritu controversiis respectu annui Parochialis Proventus, quem Latini Ritus Parochi ex indultu sui Episcopi etiam a Græci Ritus fidelibus cum assistentia Bracchii Sæcularis exigebant, Episcopus Michael Manuel Olsavzky sub prætextu harum compositionis invitatus Agriam, comparuit, qui eo tum ad præstandum Subjectionis erga Agrienses Episcopos prævie scripto confectum Juramentum adurgebatur, cui esto infractæ, & cum protestatione tum ex ratione suæ per Augustam Aulam absque dependentia in Episcopum Munkacsensem Nominationis, quam & quod Vicarius Apostolicus esset, restiterit, fuisse tamen depositum, ex parte Agriensium semper allegabatur.

§ IV. Anno mox sequenti 1748. idem Agriensis Præsul videlicet Comes Franciscus Barkóczy ad Canonicam Visitationem sui Ritus Parochiæ Munkacsiensis comparuit, & simul Ritus Græci Ecclesiam Cathedralem nunquam antea ab Agriensibus Episcopis visitatam Canonicè visitare volens, prævie Vicarium Generalem, Archi-Diaconum Cathedrallem, & non nullos ex eodem Græco Ritu Parochos in sui præsentiam citavit, eosque comparentes ad præstandum sub-

subjectionis, & dependentiæ Juramentum adegit. Pari passu ipsum quoque Episcopum ad Superioris anni prætenfi Juramenti ratificationem sollicitavit.

§ V. Hinc anno eodem 1748. & subsequis apud Augustam Aulam idem Episcopus Munkaciensis, & Romæ apud Sacram Congregationem de propaganda Fide totus Græci Ritus Unitus Clerus questi, atque ab utrinque Resolutione obtenta, quod prætenfa hæc subjectio non subsistat.

§ VI. Hæc eadem præfirata via procedens Comes Carolus Elzterházy Successor Episcopus Agriensis, cum primis anno 1763. sub 18 Maji eundem Episcopum Munkaciensem peculiari suo Decreto Ritualement suum Vicarium creat, exercitio Pontificalium, Parochorum Institutione, pro cura animarum approbatione, ad Ordines promotione, Ecclesiarum ædificatione, ædificatarum consecratione cõhibet, dein vero eodem Decreto, quoad universa hæc, qua suo Rituali Vicario ad quinquennium Jurisdictionem confert, quod ipsum mox eodem anno sub 28 Maji circularibus ad utriusque Ritus Clerum missis publicat, & simul præcipit, ut in Filialibus Græci Ritus Fideles annum Proventum Latinis Parochis dependant, & Matrimoniis sive sit Græci Ritus Mas, sive Fœmina Latini Ritus Parochi assistant, Stolaremque Proventum tollant. Quæ gravamina, eaque cum multarum animarum æternæ Salutis periculo connexa jecerunt tandem necessariam ansam, quod Episcopus Munkaciensis cum Universitate sui Cleri, & Populi

puli per Deputatum suum ad hoc munus delegatum coactus fuerit Regiæ Aulæ pulsare portam, & pro salutari remedio Augustæ Dominæ implorare Clementiam.

§ VI. Munus præattactum communi voto Venerabilis Cleri delatum fuit Domino Joanni Bradács, eo tum Cathedralis Ecclesiæ Munkacsienfis Archi-Diacono, & Sacro-Sanctæ Theologiæ Scholarum Munkacsienfium Professori, qui etiam omnia negotia, quorum intuitu Viennam ad Suam Majestatem Cæsareo-Regiam erat expeditus, cum prospero eventu, & felicissime promoverat, quemadmodum e Benignis Resolutionibus luculenter patet. De cujus gestis nonnulla recensita habentur. Parte Tertia Capite XII. pag. 113. reliqua, eaque magis præcipua fusius cum provocatis concernentibus infra exponenda venient.

C A P U T VIII.

Episcopus Michael Manuel Olsavszky ingravescente ætate sua, exantlatis in munere Episcopali laboribus, lassatus, & jam ejusmodi muneri deinceps continuando minus sufficiens, supplicat apud Majestatem Regiam, sibi Coadjutorem clementer resolvi, una & Successorem Joannem Bradács, quem etiam ita resolutum Sua Majestas Summo Pontifici confirmandum præsentare dignata est, perhibentibus ad Cardinalem Alexandrum Albani exaratis literis, quæ ita sonant:

MARIA THERESIA DEI Gratia Romanorum Imperatrix Vidua, ac Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae, Slavoniæ Regina Apostolica; Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ, & Württembergæ, Comes Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis, & Goritiæ &c.

Reverendissimè in Christo Patri Domino Alexandro, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Tituli Sanctæ Mariæ in Cosmedin, Diacono Cardinali Albani Amico, & cognato Nostro charissimo salutem cum omnis Boni Incremento. Reverendissime in Christo Pater, Amice, & cognate charissime: Siquidem Michael Olsavzky modernus Græci Ritus Unitorum Episcopus Munkaciensis, ob gravem ætatem suam, lassatasque exantlatis in Munere suo Episcopali laboribus, tam animi, quam corporis vires, continuando ejusmodi muneri semet non amplius sufficientem declarasset, exindeque pro sublevandis senilibus, & infirmis viribus suis auxilium resolvendi sibi idonei Coadjutoris apud Majestatem Nostram identidem demisse implorasset, ac una manifestam in mora periculum foret; Nos itaque interea etiam, quoad videlicet dictus Episcopatus Munkaciensis suo modo Canonifetur, cujus procurandi celerioris effectus Suam Sanctitatem hic, adnexis litteris Nostris rursus efficaciter reflectimus, pro ea, qua in deligendis, & constituendis Ecclesiarum Dei legitimis Pastoribus tenemur cura, & sollicitudine per benignam habentes rationem, ad præclaras virtutes, laudatosque, & acceptos mores, Doctrinam item, & Eruditionem, omnibusque gratam exemplaris vitæ con-

fuetudinem, cæterasque Animi Dotes Fidelis Nostri honorabilis Joannis Bradács, Græci Ritus Unitorum in Districtu Munkacsienfi Archi-Diaconi Cathedralis, ac Scholarum Munkacsienfium Theologiæ Professoris, quibus ipsum ab Altissimo insignitum, & ornatum esse nonnullorum Fidelium Nostrorum Fide digno Testimonio, ac etiam efficaci memorati Michaelis Olfavszky recommendatione Benigne cognovimus, Eundem Joannem Bradács tanquam Personam idoneam, Nobisque hoc nomine gratam, & acceptam, erga humillimas quoque antelati Michaelis Olfavszky Episcopi Munkacsienfis ea ratione apud Majestatem Nostram interpositas Preces, in Ejusdem Episcopi, & Episcopatus Munkacsienfis Coadjutorem, & Successorem perpetuum, auctoritate Juris Patronatus Nostri Regii, quod generaliter in conferendis Universis ejusdem Regni Nostri Hungariæ, Partiumque Eidem annexarum Ecclesiis, & Beneficiis, deligendisque Eorum Pastoribus instar Divorum quondam Hungariæ Regum, Prædecessorum videlicet Nostrorum felicitis reminiscentiæ, optimo Jure habere, & exercere dignoscimur, Clementer nominavimus, & constituimus, quem etiam pro Nostra, Majorumque Nostrorum veteri consuetudine Summo Pontifici pro consequenda cum primis Apostolica confirmatione, & impertienda necessaria Jurisdictione, tum pro tribuendo Eidem in Partibus tali Episcopali Titulo, ad quem nimirum Ritu Græco, interea quoque consecrari, & Muniis Episcopali Ordini competentibus in eodem Ritu Græco rite defungi possit, ea cum expressa declaratione præsentamus, & commendamus: Ut in casum mortis præ-

dicti Michaelis Olfavzky actualis Episcopi Munkacsienfis præfatus Joannes Bradács per Nos nunc pro tunc nominatus, & constitutus Ejusdem Coadjutor, & Successor, cum pleno Jure, & sine ulterioribus Donationalibus, aut confirmatoriis Litteris in prænuncupatum Episcopum Munkacsiensem succedere, Bonisque, & Juribus Possessionariis ubivis cum Corona Regni Nostri Hungariæ existentibus, Jurisdictionibus denique, & Immunitatibus ad eundem Episcopum Munkacsiensem de Jure, & ab antiquo pertinentibus, & spectare debentibus gaudere, fruique possit, ac valeat. Cujusmodi Litteras Nostras Præsentatorias Reverendissimæ Paternitati Vestræ sine eo præsentibus advolvimus, ut has Suae Sanctitati nomine Nostro indilate exhibere, & ad effectum celeriore earundem sedulam quoque operam suam adjungendo, primo quidem supra-fato a Nobis constituto Coadjutori, & Successori perpetuo Apostolicam confirmationem, & necessariam in Spiritualibus administrandis Jurisdictionem; Dein vero quemdam in Partibus Titulum Episcopalem, ad quem Ritu Græco consecrari possit; ac demum quia idem Coadjutor nullis adhuc redivis provisus esset, solitas circa præmissa expeditiones gratis, & absque solutione Taxæ quantocyus exoperari, & nihilominus ipsam quoque prærepetiti Episcopatus Munkacsienfis Canonisationem ultronee serio promoveri, & adurgere circa ipsum Canonisationis negotium prioribus nostris rursus inhærendo; jam in præcedentibus Benignis Litteris Reverendissimæ Paternitati Vestræ exposita Rationum momenta Sedi Pontificiæ denuo explanare,

nare, atque ut petitioni Nostræ circa Episcopatus Eiusdem Canonisationem, absque remora locus detur, declaratione insistere velit Eadem Reverendissima Paternitas Vestra. Cui cæterum Benevolentissimam Nostram in omnigenum felicitatis cumulum, voluntatem sincere deferimus, & confirmamus. Datum in Archi-Ducali Civitate Nostra Vienna Austriæ die nona Mensis Maji Anno Domini 1767. Expeditum die 17. Julii. Reverendissimæ Paternitatis Vestræ. Reverendissimo in Christo Patri Domino Alexandro, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Tituli Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diacono Cardinali Albani, Ministro Plenipotentiariorum Nostrorum, & Germaniæ, ac Hæreditariarum Cæsareo-Regiarum Provinciarum Comprotectori, & cognato Nobis Charissimo. Romæ. Ex Officio.

C A P U T IX.

Quæstione quoad Canonisationem Episcopatus adhuc nondum superata, Summus Pontifex modo dumtaxat provisorio, ne scilicet quempiam in cura animarum defectum enasci contingeret, duplicis ordinis Brevia erga præattactam Præsentationem Regiam confestim sub dato 27 Januarii anni 1768. ad Suam Majestatem expediri ordinavit, quorum contextu nominato Episcopo Joanni Bradács qua Vicario Apostolico confertur Jurisdictio in populum Ditionis Munkacsienfis Unitum, tribuiturque facultas Consecrationis suscipiendæ ad Titulum Episcopatus Rossensis.

Utrumque hoc Breve accepit prænominatus Episcopus a Sua Majestate cum hocce Benigno Mandato sibi traditum.

MARIA THERESIA DEI Gratia Romanorum Imperatrix Vidua, ac Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae, Sclavoniæ, Regina Apostolica; Archi-Dux Austriae T. T.

Reverende, Fidelis Nobis Dilecte! Ne interea quoque, donec Quæstio Canonifandi Episcopatus Munkacsienſis ſuo modo ſuperari poſſit, in cura Animarum Græci Ritus Unitorum quiſpiam Defectus enaſcatur, duplicis Ordinis Bullas, ſeu Brevia Pontificia, quorum uno Episcopatus Roſſenſis in Partibus Infidelium, altero item Vicarii Apoſtolicæ Potestas in Unitos Ditionis Munkacsienſis Vobis defertur, in iſthic annexis eo cum benigno Mandato Vobis transmittimus: quatenus virtute unius quidem Exercitium Jurisdictionis Veſtræ Spiritualis illico inchoare poſſitis; Contextu vero alterius a quocunque viciniore Græci Ritus Uniti Episcopo cum Sacra Sede Romana Communionem habente, ſervatis ſervandis, Græco Ritu Veſtro, ſine ulteriori dilatione, primo, quo fieri poteſt, Tempore, Beneficium Conſecrationis recipere noveritis. Vobis in reliquo Gratia Noſtra Cæſareo - Regia benigne propenſæ manemus. Datum in Archi-Ducali Civitate Noſtra Vienna Austriae die decima quinta Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo ſeptingenteſimo ſexageſimo octavo. Maria Theſia m. p. Comes Georgius Fekete m. p. Joſephus Jablanzy. Reverendo Joanni Bradács Græci Ritus Unitorum Episcopo Munkacsienſi, Fideli Nobis Dilecto.

E' præ-

E prælaudatis Brevibus Pontificiis Unum illud est:

CLEMENS PP. XIII.

Dilecte Fili Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Pro Nostri Pastoralis Officii munere iis potissimum invigilare debemus, quæ curam Christi Fidelium, ut in viam mandatorum Domini ad salutem animarum dirigantur, omnino respiciunt. Itaque de Tuis fide, prudentia integritate, Doctrina, & Catholicæ Religionis zelo plurimum in Domino confisi, sperantesque, quod ea, quæ tibi duxerimus committenda, cumulate sis expleturus. Te pro Græcis in Ditione Munkacsienfi, aliisque locis aquisitis in Hungaria commorantibus Vicarium Apostolicum cum Jurisdictione, juribus, & facultatibus necessariis, & opportunis Auctoritate Apostolica Tenore præsentium facimus, constituimus, & deputamus. Mandantes propterea omnibus, & singulis, ad quos spectat, & spectabit quovis modo in futurum, ut tibi in præmissis prompte pareant, & obediant, tuaque salubria monita, & mandata humiliter suscipiant, & efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam, sive pœnam, quam rite tuleris, seu statueris in rebelles ratam habebimus, & faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis, editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non quibusvis etiam Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus; Privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apostoli-

foliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo, ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permanuris ad præmissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVII. Januarii M. D. CC. L. XVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo. **Dilecto Filio Joanni Bradács** Presbytero Sæculari, ac Archi-Diacono Munkacsiensi Electo Rossensi. A Cardin. Higvonus.

C A P U T X.

§ I.

Interea hujus voti sui compos factus Michael Manuel Olfavzky dum redditum Successoris sui Clementer jam resoluti Vienna in dies avidissime præstolaretur, qua die horis pomeridianis Nominatus Successor Munkacsinum appulerat, eadem ille adhuc ante meridiem vitæ cursum terminavit. 6. Novembris, seu stylo veteri die 25. Octobris Anno 1767. (Vide partis III. paginam 112.)

§. II. Vir hic magnus omnino Ecclesiæ Catholicæ Athleta fuit, strenuusque Sacræ Unionis Defensor, & Propagator. Summo semper in id contendebat studio, ut populum sibi

sibi commissum in doctrina sana, & Fide Orthodoxa zelo se enutritum stabiliter conservare, & ampliare possit, quem in finem cuncta impedimenta, omnemque offensionis lapidem ab eo remove constanter satagebat.

§. III. Porro sui cum Clero erga Latinum Episcopum subjectionem, atque ab eodem dependentiam præcipuum esse Sacræ Unionis propagandæ, conservandæque impedimentum, perspicue cernens, pro eo sufferendo, quæquæ potuit, cuncta suis Locis fortiter egit, assidue apud se animo volvens; quærensque: quis fructus? quæ utilitas? quod ex dependentia hac Sacræ Unionis incrementum? an non potius ex adverso luctuosissima exempla enarant, eam esse summe perniciosam? Luget, lugebitque Transylvaniæ Græci Ritus Ecclesia, de amissis plus, quam sexaginta millium animarum ad schisma relapsis metu subjectionis Ritus Græci Ritui Latino; sentit dolorem vix unquam leniendum Magno-Varadinum, quod ex multis millibus animarum Sacræ Unionis perexiguum manipulum lacrymabundis contucatur oculis. Sentit acerbi doloris hujus partem Comitatus quoque Sathmariensis, quia spatio dimidii anni undecim circiter millia animarum persuasione illius metus (Sophronio quodam Sarabaita authore) seducta ab obedientia Sanctæ Matris Ecclesiæ desciverant, æternum procul dubio sub jugo Dæmonis in caligine Schismatis mansura, nisi Præsul hic cum Decreto Augustæ Dominæ Mariæ Theresiæ, qua Commissarius Regius ad faciem periculi excurrentis, lapsis manum porrexisset, & salutari Doctrina ad

Ovile Christi errantes reduxisset. (Verum de hoc remitto benevolum Lectorem ad Partis tertiæ paginam 47, 48. &c.) atque relegat Sermonem Ejusdem Præsulis de Sacra Unione, ad præfatum populum, habitum.)

§. IV. Denique acerbum hunc sensit dolorem Hajdoni-cale Oppidum Dorogh nominatum, Antemurale Sacræ Unionis Præsidium, in quo alienis a Sacra Unione primos assultus tentare incumbibat, ut in gremium Ovilis Græci Ritus insiliant, & præda potiantur: Ast proh dolor! quam vix non a sæculo assequi non poterant viam, hanc Circulares Episcopi Agriensis de Subjectione Episcopi Græci Ritus cum suo Clero, & populo vulgatæ aperuerunt: Virginea, & ne unius quidem Schismatici in gremio prælibati Oppidi habitatione, contaminata fuit Ecclesia Dei Doroghiensis usque ad publicationem hujus subjectionis; at cum ad aures populi penetravit, clavis effecta est, qua porta aperta est, aliquot centenis animabus ex Ovili Christi elabendi, quibus reducendis esto quidem Augusta Domina admoverat efficacia media per suum Commissarium Comitem Döry, verum adeo vacua spe, ut metu illius subjectionis Ritus Græci a Latino Episcopo jam obfirmati, & ex hac subjectione Græcum Ritus prorsus jam jam abolendum arbitantes, hi vix unquam, qui Schisma spe liberioris Exercitii Græci Ritus sub Episcopis Schismaticis amplexi sunt, reducendi, sperari potuissent, nisi præstita assecuratione de sufferenda subjectione illa.

§. V. Videbat liquidem populus oculis corporeis, experiebaturque, quid ageretur in 13. Parochiis in Scepusio, item in Comitatu Tornensi, & Gömöriensi a Jurisdictione Episcopi Græci Ritus avulsis, & Jurisdictioni Latini Episcopi subjectis; quodnempe cum populo ipse quoque Clerus Græcus nec Græcum plene, nec Latinum, verum exoticum quoddam medium sequatur, quo exemplo facile metitur se quoque, si Latinis Antistitibus subjectio Græci Ritus tribuatur, pari periculo amittendi congeniti sibi Græci Ritus propediem in volvendum atque hoc metu concussus difficile admodum in Ovili Christi contineri, minusque ex eo jam elapsus ad idem reduci poterit.

§. VI. Præsul Joannes Bradacs sui in omnibus Prædecessoris vestigia premens, non remisit, sed auxit magis Sacræ Unionis promovendæ studium. Hic per Meletium Kovacs Magno-Varadinensem Episcopum die 20. Aprilis (Anno 1768. in Ecclesia Maria Pócsensi consecratus, cuncta Cleri negotia via jam aliunde præstrata ultroquoque promoverè, atque sollicitare adorsus est, & quæ non dum exactè qua Deputatus perficere prius poterat, ea ut jam Præsul ad desideratum finem perducere omni conamine satagebat, qui etiam gravissimis rationum momentis Reginam Apostolicam permovit, ut omni tandem in contrarium dubitatione penitus abrupta, Episcopatum Munkacsensem pristinis suis juribus restituere, & Episcopum a subjectione erga Antistitem Agriensem, ac dependentia prætensa eximere decreverit, ac etiam negotium isthoc una cum sui

deliberati hujſce declaratione Romam ad Summum Pontificem promoverit, quatenus hanc ſuam determinationem ſua ſanctitas velit ratificare, præatactum Episcopatum Munkacsienſem reſtabilire, noviterque canonifare. Id ipſum per Instantiam, & per ſuum Agentem repetitis vicibus (ut ſubſeque luculenter patebit) ſolicitare, & adurgere dignata eſt Sacratiffima, & Apoſtolica Sua Majeſtas.

C A P U T XI.

Motiva pro Reintegrando, ac Canonifando Episcopatu Munkacsienſi Clementi Papæ XIII. per Stephanum de Angelis Advocatum Romanum, & Aloyſium Cocquelines propoſita, & Romæ Typo Rev. Camera Apoſtolicæ anno Milleſimo ſeptingenteſimo ſexageſimo octavo excuſa.

Beatiffime Pater!

I. Pro eo, quo Sereniſſima Regina Apoſtolica fervet zelo propagandæ, atque firmandæ Catholicæ Religionis in ſuo Hungariæ Regno, inſtitit duos ante annos apud Sanctitatem Veſtram pro Munkacsienſis Episcopatus Ritus Græco Rutheni cum S. R. E. Uniti canonifatione ſeu potius reintegratione, iis innixa ſolidiſſimis rationum momentis, quæ non ſemel ſuis adduxit Regiis in Litteris, ac præſertim in nuperrimis: quas ſeoriſvo folio ſignato Litt. A. noſtro ſummario præmittimus.

2. Non ii sumus, qui rationes hujusmodi aliqua indigere probatione putemus, aut subsidiaria ope alicujus nostræ allegationis; novimus enim non modo in casu reintegrationis de præsentī ab aliquo jam tempore Ecclesia, sed etiam in nova Cathedralium erectione deferendum Principum petitionibus esse: Quippe qui solo sine moti procurandæ salutis Animarum, quæ suo subjectæ dominio sunt, preces hujusmodi porrigit; Ideoque peculiarem S. Sedis Apostolicæ benignitatem merentur experiri, ut advertit Cardinalis de Luca de præeminent. disc. 6. numer. 14, & 15. Quare nostri Consilii illud esse debet, certissimis documentis demonstrare, præexistisse aliquot a Seculis Municipium Græco Rutheni Ritus Episcopatum, auctoritate postmodum Sanctæ Sedis Apostolicæ confirmatum, & e re Catholicæ Religionis esse, eum denuo restituere, eoque pacto Regiæ Apostolicæ petitis annuere.

3. Primos Christianæ fidei Affeclas in Pannonia Græcos, seu Ruthenos fuisse, nemo ullus inficiabitur, nisi fidem omnem Historicis rerum Hungaricarum velit abrogare. Taurunum, quod Tauriscis nomen dedit Albam Græcam a Geographis appellari nemo ullus ignorat; Velograd aut Bielgrad Rutheno idiomate dici nunc solet: quod latine est Magna Civitas, & alba Civitas: Sic etiam nonnullæ aliæ Civitates in eodem Hungariæ Regno antiquam Ruthenam retinent appellationem, cujus generis sunt Alsó Fölsö Orosvár, quæ latine dicitur Civitas Ruthenorum.

4. Celebris præterea Romæ est memoria SS. Cyrilli, & Methodii, qui a S. Ignatio Patriarcha Constantinopolitano, & Michaele II. Imperatore ad Gazaros, seu Garzaros, quæ est pars Transylvaniæ, Moravosque missi, ut gentibus illis Christi Evangelium prædicarent, peragratis iis Regionibus, & quamplurimis Sacro Fonte ablutis, & regeneratis tandem adinventum a se S. Clementis PP. I. corpus Romam detulere Sæculo IX. qua quidem in Urbe, cum mortem obierit Cyrillus, qui etiam Constantinus Philosophus solet appellari, in ejusdem Sancti Clementis Ecclesia tumulatur, ibique nunc quoque colitur, teste post quamplurimos Rondinino in Historia, quam scripsit, hujus Ecclesiæ: Testimonio enim Curopalatis, Zonaræ, aliorumque Scriptorum Græcorum uti nolumus, ne quis eos pro gentis suæ gloria commenta scripsisse suspicetur.

5. In Martyrologio Romano, quod eruditissimus Pontifex Benedictus XIV. castigavit, sic legitur: „ In Moravia, SS. Cyrilli, & Methodii, qui multas illarum Regionum, gentes cum earum Regibus, ad fidem Christi perduxerunt: Ibi ad diem 9. Martii. „ Probatissimum autem est, Moraviam & finitimam esse Bohemis, Hungarisque, & commune cum Bulgaris, Serviis, aliisque contemnis Populis idioma habere, unoque nomine Populos illos passim Slavos appellari.

6. Narrat Dlugoffus missos a Michaele Imperatore Methodium, & Cyrillum, qui Duces, & gentem Slavonicam

„ tum primum ad fidem convertunt, scripturas de Græco
 „ in Slavonicum transferunt, Sacra in vulgari Slavonica
 „ peragenda instituunt lingua, Sedem Pontificalem apud
 „ Wielograd ponunt.“ Hist. Polon. lib. I. fol. mihi 55.
 Dlugosso subscribunt Bolandistæ, qui sub die 9. Martii in
 Vita SS. Cyrilli, & Methodii hæc narrant : „ Ratislai
 „ Moraviæ Principis precibus annuens Imperator Michael,
 „ eundem supernominatum Philosophum Cyrillum ad se ve-
 „ nire rogavit, eumque illuc, id est in terram Slavorum
 „ simul cum Methodii germano suo transmisit copiosis valde
 „ illi de Palatio suo datis expendiis.“ Atque hoc idem
 testantur acta S. Theodoræ Augustæ Matris ejusdem Michae-
 lis Imperatoris relata sub die 11. Februarii; adduntque Ba-
 ronio teste ex Regestro Joannis VIII. PP. satis apparere,
 Methodium fuisse Slavorum Episcopum.

7. Præstat quoque referre, quæ leguntur in proprio
 Sanctorum Ecclesiarum Pragensis in Bohemia, & Gnesnen-
 sis in Polonia in secundo Nocturno lect. 3. sicque se ha-
 bent: „ Cyrillus assumpto Fratre Methodio longum iter in-
 „ gressus &c. Ad Moravos deinde ambo non sine Corpore
 S. Clementis perveniunt, Svatoplugum, quem alii Svatopel-
 gum dicunt, Regem Velogradi Sedem habentem cum sua
 gente baptizant, quin & Bohemiæ Ducem Borzivolum cum
 sua Uxore S. Ludimilla eodem sacro lavacro tingunt. Ar-
 chi-Episcopus Velogradi Cyrillus ordinatur, cui adduntur in
 amplo Svatoplugi Regno septem alii Suffraganei Episcopi.
 Has autem Lectiones a Sac. Rituum Congregatione, &

Urbano PP. VIII. approbatas fuisse instante Francisco Cardinali a Diétrichstein, qui eas universo Moraviæ Clero recitandas proposuit, testantur Bolandistæ loco citato.

8. Constat igitur, plurimos in Pannonia, quæ nunc Hungaria est, Christianos Ruthenos Græci Ritus fuisse, quippe qui a Græcis Cyrillo, & Methodio per Patriarcham C. P. S. Ignatium, & Michaellem III. Imperatorem Orientis in Pannoniam ablegatis Evangelii lucem suscepserint. Constat etiam Cyrillum Velogradensem Archi-Episcopatum gubernasse, septemque habuisse suffraganeos, quos omnes Græci Ritus assecclas fuisse, si quis inficias eat, huic profecto ipsa in meridiana luce lubet cæcutire. Clerum autem Græci Ritus eo in Regno sequentibus sæculis perdurasse, probant Leges ab Apostolicis Regibus latæ, quas refert Bonfinius in sua Hungaria. „ Bigamos Presbyteros, „ & Diaconos jubemus separari, & peracta pœnitentia ad „ ordinem suum reverti. S. Ladislai Decret. lib. primo „ cap. primo de Bigamis Presbyteris, & Diaconis-Bigami, „ & Viduarum, vel repudiatarum Mariti a Conjugiis ces- „ sent illicitis, vel a Cleri excludantur consortiis. Coloman. Decret. lib. I. “

9. Non inficiamur, S. Stephanum Regem, qui duo fere post sæcula Sacro fuit fonte ablutus cum quamplurimis Hungaris suo subjectis Dominio, nonnullos eo in Regno constituisse Episcopos Silvestro II. Romano Pontifice approbante, quos quidem Episcopos Latini Ritus fuisse, exploratum

ratum est. Hæc autem Latinorum Episcoporum deputatio nullum nobis facefcit negatum. Neque enim Cyrillo, & Methodio universi, qui Pannoniam incolebant Populi conversionem ad Christi fidem tribuimus: nec præterea negamus, exprimis illis Christianis aliquos in Idolorum cultum vicinæ idololatræ gentis, quæ Provinciam illam tunc temporis invasit, vi fuisse adductos. Quamplurimos vero constantes in suscepta jam pridem fide perseverasse sub suorum Episcoporum, quos laudati Cyrillus, & Methodius constituerant, testantur Historici ferme omnes. Hoc probant quoque Pilgrini Archiep. Laureacensis (quem nonnulli Pragensem nominant) Litteræ a Pagio relatæ in Critice Baronii ad annum 979. n. 7, iisque luculentissime edocemur, laudatum Pilgrinum „ ad fructificandas Deo Gentes „ ex Novitiis cultoribus Fidei Ungrorum, atque Moravorum „ &c. illic Ordinatis Episcopis Secundum quod Antiquitus dispositi erant “ eis constituisse Archi-Episcopum. Adalbertum quoque Pragensem Archi-Episcopum Geyfa, qui fuit S. Stephani Regis pater, Regnante in Pannoniam profectum Christianos ibi nec paucos adinvenisse, narrant Rerum Bohemicarum Scriptores, cum quibus mira consensione conveniunt, qui Hungaricam Historiam scripsere, duce Bonfinio, qui „ & ex eo, inquit, tempore in „ Hungarica gente Lux Divina latius emerfit. Rer. „ Hung. decad. II. lib. I. “ Dicendum itaque est, S. Stephanum novos iis tantum Urbibus præfecisse Episcopos, ubi novorum Christianorum copia postulabat: & hoc pacto, pro Slavis jam a SS. Methodio, & Cyrillo constitutis Epi-

scopis, alios pro Latinis fuisse Præsules super inductos, eosque Latinos a Romano Pontifice qua Occidentis Patriarcha constitutos.

10. Hoc idem in Lithvania factum scimus sæculo decimo quarto, ubi licet eorundem S. Cyrilli & Methodii opera quamplurimi jam dudum abdicato Idolorum cultu Christi Fidem, Græcumque Ritum amplexi fuissent; & ab eisdem Græci Ritus Episcopis regerentur. Wladislaus tamen Jagello cæteros Ducatus illius incolas nuperrime ab Idololatria abductos, Latinoque Ritu baptizatos Latinis nonnullis tunc primum institutis Episcopis regendos tradidit: Nihil enim obstare æqua lance putavit religiosissimus ille Princeps, diversorum Rituum asseclas, atque Episcopos, eadem in Provincia, atque etiam Diœcesi commorari, dummodo una Fides esset, uniusque capiti subjectos se singuli profiterentur; nondum enim in Christi gregem irreperant odia, contumeliæ, & contentiones, quæ illum postmodum varias in partes discerpere, quærentibus nonnullis, quæ sua esse putant, non quæ Jesu Christi: quæ quidem odia, & contumeliæ Christi Ecclesiam sequentibus sæculis adeo lacerarunt, ut Daniam, Angliam, Sueciam, Hollandiam, aliaque nobilissima Regna, vastissimasque Regiones ab illius sinu horrendo schismate avulserint.

11. Multo etiam minus obstare posse videtur ex Ruthenis a Cyrillo, & Methodio ad Christi Fidem conversis nonnullos in Idololatriam non multo post fuisse relapsos, quod

quod paulo ante innuimus, veritatem præ causæ defensione amantes. Idem enim infortunium in Hungaria apud Christicolos Latini Ritus passum fuisse Evangelium post Sancti Stephani Regis obitum, testatur Baronius, apud quem hæc leguntur: „ Hungari concitati a Regni Proceribus non solum iterum a Rege deficient, sed & Andream „ exulem revocantes Regem constituunt, a quo impetrant „ etiam diabolico furore perciti, amoti sensu rationis, ut a „ Christiana Religione deficient, &c. In Christianos quoque „ grassantes, & in Ecclesias irrumpentes, iisdem spoliatis, & incensis, eorum Clericos, sive Monachos „ quos quidem Basilitas fuisse exploratum est, atque Græci Ritus (nondum enim eas in Regiones penetraverant Monachi Benedictini) diris suppliciis affecere &c. Baronius ad An. 1047. num. XVII. Quo itaque modo deficiente post S. Stephanum, sive parva, sive magna Latinorum parte a Fide Christiana, defecisse quoque Ritus ejusdem Antistes nemo ullus auderet affirmare; sic etiam delirare videretur, qui relapsa vel post Cyrilli & Methodii prædicationem, vel posterioribus temporibus Rutheni Populi parte aliqua in Schisma Ruthenos quoque Episcopos defecisse assereret.

12. Profecto continuatam sine interruptione ad nostrasque tempora Episcoporum Græci Ritus in Hungaria, ac præsertim Munkacsienstem seriem per nos probari frequentissimæ Regni ejusdem revolutiones, Bella, incendia, depopulationes, & Archivorum direptiones, grassantibus præsertim Turcarum & Rebellium incursionibus, minime si-

nunt; quam quidem Provinciam si Latini quoque Episcopi pro se administrandam susceperint profecto vano labore desudabunt, eisdem vepribus impediti. Constat in factu hodieum Octo in Hungaria esse Episcopos Græci Ritus suis in Diœcesibus residentes, qui nulli mode Latinis dependent ab Episcopis, sed suo subjecti Metropolitæ (qui C. P. Patriarchæ dumtaxat in se Superioritatem agnoscit) peculiarem constituunt Hierarchiam a Latinis distinctam, atque divisam. Munkacini autem proprium, eumque Ordinarium fuisse Episcopum circa initium Sæculi XVII. Basilius Tarassowicz, satis ostendunt documenta in S. Nunciatura Viennensi producta, eumque anno 1634. Ruthenis Munkaciensibus præpositum a Georgio Rakoczio, qui etiam minis, & afflictationibus suas, & Calvinianorum in partes illum adduxit. Basilius autem paulo post pœnitentia ductus Sanctamque unionem cum R. E. professus, ab ipso altari cum sacris operaretur raptus obscurum detruditur in Carcerem, ex quo ea sola educitur conditione, ut Episcopatu Munkaciensi se abdicaret.

13. Vita functo Basilio Tarassowicz, licet Calvinistæ omnia sus deque miscerent, ut Catholicam Fidem prosternerent, Græcosque SS. Patrum doctrinis, ac traditionibus quam maxime adhærentes suas in partes trahere, qua minis, qua blanditiis summa contentione niterentur; factum tamen est divina disponente gratia, ut sexaginta tres Archipresbyteri Rutheni ope, & Patrocinio suffulti Archiepiscopi Strigoniensis, una simul in Concilio Tyrnaviæ ad hoc habi-

habito, Catholicæ Fidei professionem emitterent, & unionem renovarent anno 1646. Litterasque Innocentio X. Romano Pontifici anno 1652. darent tantæ rei nuncias, quæ leguntur Summario num. 1.

14. Duo vero potissimum hisce in Litteris animadversione digna esse videntur. Primum, quod in actu factæ a se unionis cum S. R. E. tres sibi conditiones reservaverint, quæ sunt hujusmodi: „ Primo, ut Ritus Græcæ Ecclesiæ „ nobis servare liceat: Secundo, Episcopum a nobis electum, & ab Apostolica Sede confirmatum habere. Tertio, Immunitatibus Ecclesiasticis libere frui. Ibid. litt. C. Alterum autem, quod peculiari consideratione dignum esse prædiximus, illud est; nempe, præfatos sexaginta tres Archi-Presbyteros ad Episcopi Ritus sui devenisse electionem, quam sibi reservaverant, ejusque confirmationem a S. Sede exposulasse clarissimis verbis: Episcopi a nobis electi Petri Parthenii confirmationem, unanimiter, & humiliter petimus. Ibidem litt. E.

15. Novit Sanctitas Vestra, nihil sanctius Principibus esse, nec unquam fuisse Romanis Pontificibus, quam Fidem servare, quod cum animadverteret laudatus Innocentius X. Petri Parthenii electionem confirmare paraverat, ac fortasse etiam confirmavit, si quid ex Successoris Alexandri VII. Brevi mox laudando conjicere licet, aliisque ex documentis inferius recensendis; sed morte præoccupatus tam salutare Ecclesiæ Catholicæ opus perficere non potuit. Quare

laudatus Alexander VII. in ipso Apostolatus sui limine Archi-Episcopo Strigoniensi Georgio Lippay, a quo instantissimas hac super re preces acceperat facultatem concessit, & quidem „ auditis Votis Cardinalium adversus hæreticam pravitatem in tota Republica Christiana generalium Inquisitorum, ac de eorundem Consilio, ut dictum Petrum Parthenium a censuris absolveret, in quas forsitan incurrerat ob susceptum a tribus Episcopis Schismaticis munus consecrationis: Et quod potissimum animadvertendum est, eo fine absolvendus erat, ut Pontificalia, ac alia Ordinis, & „ Jurisdictionis Episcopalis munera in Ruthenos Ritus Græci, tam Munkacs, quam in aliis Regni Hungariæ locis „ &c. degentes exercere possit, & valeat.“ Summ. num. 2. litt. B.

16. Non defuit muneri suo Georgius Lippay animarum saluti apprime intentus, absolutumque vigore Indulti Apostolici Petrum Parthenium a censuris Leopoldo Imperatori, seu Hungariæ Regi, commendavit. „ Qui quidem Leopoldus, eum a S. Sede Apostolica confirmatum ad Episcopatum Munkacsensem nominavit, eique adjudicavit Decimas, Castella, Villas, Oppida, ad præfatum Episcopatum Munkacsensem de Jure, & Ab Antiquo spectantes, & potissimum in Comitatibus Beregh, (in quo est „ sita Civitas Munkacs) Szabolcs, Ugocza, Szátmar, Zemplin, Ungh, Aba-Ujvár, Sáros, Torna, Sepes, & de Gömör, Summario num. 3. litt. A. E. & D. Qui quidem Comi-

Comitatus Munkacsiensem Diœcesim ad hanc usque diem semper constituerunt.

17. His itaque munitis copiis Archi-Episcopus Strigoniensis Apostolica scilicet, & Regali suffultus auctoritate, Enciclica sua Epistola Tyrnaviæ data die 4 Januarii 1660. mandavit omnibus, & singulis, „ ut dictum Reverendissimum „ Parthentium pro vero, legitimo; & Catholico Episcopo „ Munkacsienfi &c. agnoscerent. Summ. num. 4. litt C. „ & D. Omnibus vero Sacerdotibus unitis, Archidiaconis, „ & Populo universo ubivis, & in quibuscunque Comita- „ tibus in hoc Regno Hungariæ, ac partibus eidem adne- „ xis degentibus, & commorantibus &c. comisit, & man- „ davit, ut Episcopum præfatum Munkacsiensem &c. ” tan- „ quam legitimum immediatum animarum suarum Pastorem agnoscerent, eidemque condignum honorem, & obedientiam præstarent. Ibid. litt. D.

18. Porro luculentius nullum documentum afferri posse putamus, quo clarius probetur, extitisse eo tempore Rutheni Ritus Episcopum Munkacsiensem, eumque Apostolica auctoritate confirmatum: quod speciali modo paucos ante annos sibi reservaverant, laudati sexaginta tres Archi-Presbyteri, in actu præstitæ per se obedientiæ Apostolicæ Sedi, renovatæque cum S. R. E. Unionis, ignorantia quadam, vel temporum acerbitate, vel Turcarum primum tyrannide, mox rebellium Hæterodoxorum malitia, suasionibus, atque

atque persecutionibus paulisper interruptæ, sed nunquam totaliter dissolutæ.

19. Accidit tandem infelici ejusdem Sanctæ Unionis causa, quod Petrus Parthenius mortem obierit, quo potissimum tempore Rakoczii rebelles Hungariam depopulabantur, suisque copiis bona ad Munkacsiensem Ecclesiam spectantia occupabant. Quare clar. mem. Cardinalis de Kolonitz Regni Hungariæ Primas animadvertens, Episcopum Munkacsiensem congrua sustentatione destitui; Populum vero Ruthenum non nisi ab Antifite sui Ritus posse gubernari, rem ad S. Sedem detulit: quæ anno 1689. Vicarium Apostolicum deputavit P. Josephum de Camellis Monachum Ruthenum Congregationis Sanctissimæ Trinitatis „ pro Græcis in Diœcesi Munkacsiana, aliisque loci acquisitis in Hungaria commorantibus. “ Summario n. 5. litt. A. cui postmodum alii quinque non ab similes Vicarii Apostolici, successore, suspenso ad interim remanente deputatione Episcopi Ordinarii: Trita siquidem juris regula est, per deputationem Vicarii Apostolici provisionem Episcopi Ordinarii suspendi ad tempus scilicet quousque opportunum Sedis Apostolicæ visum fuerit, eidem Ecclesiæ de proprio Ordinario Episcopo providere: Episcopatum autem nullimode destrui, nec Ecclesiam ipsam quidquam de suis Juribus, aut Privilegiis amittere.

20. Hoc temperamento Gens illa Ruthena per octoginta fere annos consentientibus Hungariæ Regibus per Episcopum

scopum sui Ritus, Jurisdictione sibi a S. Sede delegata, nullique juxta notissimas Juris regulas Episcopo, sed Romano dumtaxat Pontifici immediate subjectum directa est in Spiritualibus, atque gubernata. Animadvertens tamen Serenissima feliciter regnans Regina Apostolica e re Catholicae Religionis apprime esse Munkacsiensem Ruthenum Episcopatum restituere, iteratas Sanctitati Vestrae preces pro hujusmodi restitutione porrexit, Validissimasque rationes addidit ejus in Litteris perlegendas.

21. Quamvis autem hujusmodi rationes non intercederent, ac de novo etiam erigendo Episcopatu ageretur, adhuc tamen piissimae Reginae precibus esset annuendum; concurrunt siquidem in facto circumstantiae omnes, quae pro novis erigendis Episcopalibus Ecclesiis requiri solent. Populi multitudinem urgentissimum esse novi erigendi Episcopatus Fundamentum eruitur ex Cap. Praecipimus 16. quaest. 1. „ Praecipimus, ut juxta Sanctorum Canonum „ Statuta, ubi multitudo excrevit Fidelium, ex vigore „ Apostolicae Sedis debeatis Ordinare Episcopos. “ Sic quoque declaravit Joann. XXII. in Extravag. Salvator de Praebend. inter communes, quae quidem hac in Materia norma, & Magistra esse solet, sicque firmant Rebuffius in praxt. „ itde Erect. Eccl. in Cathed. num. 3. Mosconius „ de Majest. militantis Ecclesiae Lib. primo cap. 15. Mandosius de Signat. Gratiae §. Erectiones, Lotterius de re „ Benef. cap. 11. num. 23. & cap. 28. num. 24. Barbos. „ in Collect. ad Text. in cap. Praecipimus 16. quaest. pri.

„ ma pluresque alii apud Solorzanium de Jure Indiar.
 „ Tom. 2. lib. 3. cap. 5. num. 6. Causa vero potissima est,
 quia attenta nimia populi multitudine, Episcopus regere
 illum minime potest; quare cum animarum salus valde
 periclitetur, consulendum est Subditis, & huic malo occur-
 rendum. cap. Petrus 39. dist. Clement. Unic. vers. Aut talis
 necessitas de Baptis. Mandosius loc. cit. vers. Insuper.

22. Diversitas quoque linguarum in Populo urgentissi-
 mam præbet causam novæ erigendæ Ecclesiæ, quia ad
 officium Pastoris pertinet invigilare, ne Oves pereant.
 „ Cap. tres personas 23. quæst. 4. “ Præterea rudes ani-
 mæ majori indigent subsidio, & qui præficitur Episcopus,
 talis esse debet, ut pro discentium ingenio se ipsum possit
 aptare, & prædicationem suam pro audientium capacitate
 dirigere cap. Oportet 8. quæst. prima, nihilque faciendæ
 hoc in casu sunt Regulæ Juris communis, si quæ obstent,
 quia existente necessitate ab iis receditur, cap. De observ.
 jejun. ad quæ notat, Frances de Eccles. Cathed. cap. 6.
 num. 272. & 174. „ Quod maxime procedit, si diversi-
 „ tas linguarum fuerit inter Latinos, & Græcos, & Epi-
 „ scopus esset Latinus; tunc enim absque ullo dubio Epi-
 „ scopus Græcus constituendus esset &c. ut notarunt Butius
 „ in cap. Quoniam num. 22. Vivian. in rationali ad eum-
 „ dem textum vers. Etsi urgens; ea ratione quia nec
 „ Latinus Græcum, nec e contra Ordinare possunt, ex
 „ Text. in cap. Cum secundum de temp. ordin.

23. Rationabilior vero fit hujusmodi causa, si quando populus excresecat ob conversionem Infidelium, juxta communem Doctorum Sententiam innixam Textui in cap. Nulli 99. Distinct., & multo magis si populus, qui Sanctæ Unioni accessit, suum in Schismate vivens habebat Episcopum, juxta Concilium Carthagiensè III. Can. 65. & 66. ubi sic legitur: „ Sane ut illæ Plebes, quæ conversæ sunt „ a Donatistis, & habuerunt Episcopos sine dubio consulto „ Concilio habere mereantur. “

24. Omnia autem hæc motiva in specie, de qua agitur, concurrere luculentissimum est. Munkacsienfis enim Diœcesis tredecim componitur Comitatus, in quibus Oppida 822. Ecclesiæ unitæ 858. Parochi 689, animæ demum confessionis capaces 145107. numerantur, ut apparet ex notula in S. Viennensi Nunciatura exhibita, quæ legitur præfenti **Summario num. 6.** atque etiam ex Litteris ad R. P. D. Assessorem S. Officii datis die 23. Octobris 1766. Adest quoque Linguarum, Rituumque diversitas, Latini siquidem latina lingua, ritumque utuntur, Rutheni vero Ritum Græco, Slavonicaque lingua divina Mysteria celebrant, cujusquidem Ritus, & linguæ peritiam nullam habent Episcopi Latini in tota, qua late patet Hungaria, ita ut an aliqui inter Ruthenos abusus irrepererint, aut aliquis Presbyter sui Ritus ignarus sit, aut eos intervertat, adjudicari ab illis nullomodo possit. Imo cum solius latinæ Ecclesiæ Ritus, mores, & consuetudines calleant, si quid vident cum his minime convenire, abusum, Vanam

Religionem, errorem, atque etiam hæresim esse, falso suspicantur, & prædicant. Demùm ejusmodi Rutheni novem ante Sæcula, & signanter ante renovatam anno 1646. unionem cum S. R. E. suum Ordinarium Episcopum habebant, quem & in posterum habere sexaginta sex Archipresbyteri, de quibus supra verba fecimus, in actu renovatæ Unionis, tanquam peculiarem conditionem sibi præcaverunt. “ Summar. num. 1. Episcopum a nobis electum, & ab Apostolica Sede confirmatum habere.

25. Hinc vero potissimum factum fuisse credendum est, quod Sac. Congregatio de propaganda Fide acceptis Georgii Lippay Archi-Episcopi Strigoniensis literis anno 1651. decreverit, per eandem Congregationem esse Innocentio PP. X. enixe deprecandum pro erectione Episcopatus Munkacsiensis adjecta ea nobilissima clausula, „ ut „ tam notabilis animarum numerus ad viam Salutis reducatur, & eo magis cum supradicti Sacerdotes, & populi „ proprio animi motu Unionem cum S. R. E. petant “ ut legere est in Decreto ejusdem Sac. Congregationis “ nostro Summario num. 7. Significatum siquidem illi Congregationi minime fuerat, præextitisse jam pluribus a Sæculis Munkacsiensem Episcopatum, cujus Possessor fuerat Basilius Tarassowicz non ita pridem vita functus.

26. At præter allata urgentissima motiva reliquæ etiam concurrunt conditiones, quæ pro novis erigendis Cathedralibus requiri solent. Diximus superius rei hujus normam,

nam, & magistram esse Extravag. Salvator. lib. 3. tit. 2. de Præbend. & Dignit. cap. 5. Tria juxta illius dispositionem sunt requisita, ex quibus justa causa novi erigendi Episcopatus resultat. Primum, ac præcipuum consistit in amplitudine Diœcesis; ita ut, sunt verba præcisa laudatæ Extravagantis „ unus Pastor singulorum vultus inspicere „ nequeat, aliasque partes boni Pastoris implere. “ Hoc autem verificari in præsentî casu, satis abunde demonstravimus, quia Episcopi Latini, intra quorum Diœceses Rutheni commorantur, nec Ritum Græcum, nec Slavonicam linguam callent, citata enim Extravagantis verba non de materiali tantum inspectione intelligenda sunt, sed potius de formali. Quid enim præstat vultum alicujus inspicere, nec posse judicare bene, an male operetur, præsertim in incruenti Sacrificii, divinorumque Officiorum celebratione & in administratione Sacramentorum?

27. Alterum requisitum est: ut locus; „ in quo facienda est nova erectio, sit talis, quod deceuter in eo Cathedra collocetur, tum in qualitate materiali loci, quum in „ redditu, & provisione novi Episcopi, ac etiam in Populo, & Diœcesi: de Luca de præeminent. Disc. 6. & „ 50. “ Porro Munkacsinum prænobilis Civitas est, ibique Cathedram esse, in qua antea temporibus Episcopi Munkacsienfes mox Vicarii Apostolici Pontificalia munia exercuerint, minime fas est dubitare: quod si hujusmodi Cathedra aliqua indigeat reparatione, aut Sacris ornari suppellectilibus, id totum ex piissimæ Reginae liberalitate

suppletum iri haud temere nobis promittimus. Populus quoque cui præficiendus est Episcopus, numerum centum quadraginta quinque millium ex æquat ut jam probavimus. Diœcesis autem tres decim amplissimos Comitatus comprehendit; immo si standum est assignationi ab Archi-Episcopo Strigoniensi factæ anno 1660. juxta facultates ipsi ab Alexandro PP. VII. concessas, de quibus Summario num. 2. totam compræhendit Hungariam. Petrum siquidem Parthenium Episcopum præfecit: Sacerdotibus unitis, Archi-Diaconus, & Populo universo (Græci Ritus) ubivis, & in quibuscunque Comitatibus in hoc Regno Hungariæ, ac partibus eidem annexis degentibus, & commemorantibus. ,, Summ. num. 4. litt. D.

28. Quod vero spectat ad congruam Episcopi sustentationem ex Allegatis coram de S. Nunciatura Viennensi eruitur, præter Cathedraticum, quod a Ruthenis Parochis pendit quot Annis solet suo Episcopo, attenta tamen temporum varietate certam ad summam reduci nequit, novo creando Episcopo constitutos fuisse a piissima eaque munificentissima Regina Apostolica annuos florenos Rh. 3300. eidem ex mensa, quam subsidionalem vocant, persolvendos. Nuper enim vita functo Vicario Apostolico floreni bis mille pendit solebant, ne S. Sedes Apostolica ejus sustentandi Onere gravaretur. Hujusmodi assignatio tutissima est, ac stabilis, tum quod a Regio verbo & Decreto pendet, quod est perpetuum, atque inviolabile, tum etiam quod aliis Ecclesiasticis inservit, & præsertim Varadiensi

diensi Episcopo cui simili Regio Decreto ab eadem Cassa solvuntur singulis Annis 17. M. floreni, quæ totalis est Episcopi ejusdem suiquæ Capituli sustentatio.

29. Tertium denique requisitum est, ut antiqua Ecclesia ex divisione facienda non remaneat Populo, & redditibus destituta, & notabiliter præjudicata, ita ut ejus dignitas alias vilescat. Card. de Luca loco supracitato Præjudicium vero, quod novi Episcopatus erectionem posset impedire, esse debet enorme, & excessivum juxta Pitonium discept. Eccles. 160. numero 49; „ Neque prior Episcopus enormi-
 „ ter, & excessive circa suam Diœcesim præjudicatus re-
 „ maneant.“ Neque enim qualecunque tertii interesse in hujusmodi casibus considerandum est: „ Quoniam juxta lau-
 „ datum de Luca de Præem. Disc. 6. num. 11. & 12. ere-
 „ ctiones Episcopatum reputantur injure gratiæ perneceffe,
 „ & de sui natura præjudiciales; ideoque impossibile est
 „ dare erectionem novæ Cathedralis perneceffe supponen-
 „ tem dismembrationem partis Territorii ab una vel plu-
 „ ribus adjacentibus Cathedralibus sine istarum præjudicio:
 „ Et consequenter receptam conclusionem habemus, quod in
 „ hujusmodi gratiis necessaria non est derogatio Juris ter-
 „ tii &c.

30. In specie vero, qua de agitur, nullum Agriensi, aut alteri Latino Episcopo infertur præjudicium; nam nec dotis, nec Populi partem ullam eorum quisquam amittit, quia Rutheni subjecti semper fuerunt suo Episcopo vel Vi-
 cario

cario Apostolico. Nullimode ergo ex nova Episcopatus pro Ruthenis erectione ex integro si facienda esset, vilesceret alicujus Latini Episcopi dignitas. Si itaque talibus in circumstantiis ambigendum minime esset, novi Episcopatus erectionem decernere concurrentibus iis omnibus, quæ in novarum Cathedralium erectione requiri solent; minime dubitandum est, quin Sanctitas Vestra antiquum Munkaciensem Episcopatum dignetur reintegrare, quum præsertim petita reintegratio qualibet ex parte justissima sit, atque in maximum S. Unionis bonum vergat, atque incrementum.

31. Quo tempore renovata fuit per 63. Archi-Presbyteros Munkacienses Ruthenorum, qui in Hungaria degebant, Unio cum Sancta Romana Ecclesia, quamplurimæ remanserunt in Schismate Ecclesiæ Ruthenæ, præsertim in Districtu Agriensi, ex quibus nonnullæ prædicatione Petri Parthenii Episcopi Munkaciensis collaborantibus una Monachis S. Basilii Ritus Græci Monasterii in Monte Csernek eidem postmodum Unioni adhæserunt. Idem exemplum sequuti etiam essent cæteri Rutheni in Hungaria commorantes, nisi Vicarii Apostolici Episcoporum loco suffecti crebris distracti contentionibus, præsertim cum Episcopo Latino Agriensi, alio suas curas vertere non debuissent: Schismatici enim ægre ferentes, Unitos a Latinis divexari, eosque ludibrio habentes remorati sunt, Sanctam illam Unionem amplecti: timuerunt siquidem, homines cum sint, in deteriorem labi conditionem. Contentiones, quæ inter

Agriensem Latinum Episcopum, & defunctum Vicarium Apostolicum non semel insurrexerunt, amputare crebris suis, iisque sapientissimis Decretis studuit Carolus VI. Imperator, atque etiam Regina Apostolica, tandemque animadvertit, nec dissidia hujusmodi posse radicitus extirpari, nec Sanctam Unionem eo in Regno propagari, nisi restituto Munkacsienſi Ecclesiæ suo Ordinario Rutheno Episcopo. Quare habito cum Consiliariis suis Consilio rebusque omnibus mature pensatis, statuit tandem apud Sanctitatem Vestram instare pro hujusmodi Reintegratione; & cum duos jam ante Annos nec semel insiterit, instar iterum, iterumque; ferre enim non debet, nec potest, Ruthenos Unitos, qui in tot Regni illius rebellionibus integram semper, inviolatamque legitimis suis Regibus fidem servarunt, in Hungaria deterioris esse conditionis præ Schismaticis, qui quamplurimi eodem in Regno sunt, suisque Ordinariis Episcopis subsunt absque ulla dependentia a Præfultibus Latinis; & hoc potissimum obstaculum illorum ad Unionem accessui interponi, scilicet quod Uniti per ordinarium non gubernantur Episcopum.

32. Atque equidem experientia ipsa docemur, Ruthenos Unitos, qui quamplurimi ante viginti Annos numerabantur in Diœcesi Varadiensi, quum primum accepere præpositum sibi Episcopum sui Ritus non Ordinarium, sed Latini Episcopi suffraganeum, eique subditum, ad Schisma magna ex parte relapsos fuisse: quæ infautissima

exempla in aliis quoque Regionibus, atque Diœcesibus recensere possemus, nisi brevitatis legibus coerceremur.

33. Secus vero in vicina Polonia evenisse comperimus. Nam licet quo tempore duo illi Episcopi, qui totius Rutheni Populi eo in Regno degentis nomine San. Mem. Clementi VIII. obedientiam præstiterant, in Poloniam reversi sunt, paucos admodum sibi, & Metropolitæ Kioviensi conjunctos eadem in sententia ad invenerint, tractu tamen temporis adeo excrevit Uniti Populi multitudo, ut nunc septem vastissimæ numerentur Diœceses sub Catholicorum Episcoporum Regimine fere sex mille Parochiæ Unitis Presbyteris creditæ, centum autem & quinquaginta Monasteria sub unica Congregatione S. Basilii M. Congregationis Ruthenorum comprehensa, Profecto tam uberes S. Unionis fructus non ex alio fonte promanarunt, quam ex libero Jurisdictionis exercitio, quo servata ipsis fide præstita in actu dictæ Unionis fruuntur Episcopi Rutheni Uniti sub suo Metropolita; quam quidem Jurisdictionem diligentissime sartam, tectamque semper voluit Sedes Apostolica, multisque auxit Privilegiis; interque non levis momenti illud est, quo Paulus PP. V. nullam aliam inter Latini, Ruthenique Ritus Episcopos præcedentiam esse voluit, nisi quæ ab anterioritate Consecrationis solet dimittiri, eodem prorsus modo, qui Romæ in Capella Pontificia servari solet.

34. His itaque exemplis ducta Piissima Regina Apostolica, nihilque antiquius habens, quam Catholicam Religionem suis in Dominiis fovere, & tranquillitatem suis subditis procurare, Munkacsien. Episcopatum Græci Ritus reintegrari summopere optat: quem quidem Episcopatum præexistisse ab immemorabili tempore certissimum est; quem sibi servatum voluerunt Rutheni Munkacsienfes anno 1646. in actu renovatæ cum S. R. E. Unionis, servandumque esse decrevit, tum Synodus Tyrnaviensis a Primate Regni celebrata anno 1648. tum etiam Romani Pontifices Innocentius X., & Alexander VII. Sanctitatis Vestræ prædecessores; quem demum laudata Serenissima Regina Apostolica, mature prius perpensis rerum omnium momentis Catholicæ Fidei, suoque Regno maxime utilem fore iterum, iterumque testatur. Quare &c. Stephanus de Angelis Advoc. Aloysius Cocquelines.

C A P U T XII.

§ I.

Sequuntur Provocata Advocati Stephani de Angelis, & Aloysii Cocquelines ad præcedentes Allegationes sub Titulo: Summarium. Numero 1. Litteræ Cleri Rutheni Munkacsienfis ad Innocentium PP. X. de sui Unione cum S. R. E. & conditionibus eadem in Unione appofitis ex transumpto authentico Venerabilis Capituli Pofoniensis. Nos Capitulum Ecclesiæ Pofoniensis memoriæ commenda-

mus tenore præsentium significantes, quibus expedit, Universis, quod Reverendissimus Dominus Petrus Parthenius Episcopus Munkacsiensis Græci Ritus Unitus coram nobis personaliter constitutus exhibuit nobis, & præsentavit certas quasdam ternas Litteras, primas quidem Sacerdotum Sacri Ritus Græci idiomate Rutheno confectas, & emanatas sex Archi - Diaconorum sigillis & manuum subscriptionibus roboratas; Professionem veræ Fidei Romanæ Ecclesiæ continentes, ejusdemque Pastori, ac Sanctissimo Pontifici sonantes easdemque ex eodem Rutheno idiomate in latinum de verbo ad verbum translatas &c. petens nos debita cum instantia, ut nos easdem litteras transcribi, & transfumi facientes, in transfumptoque Litterarum nostrarum eidem extradare non gravemur. Quarum prima-

Litteræ
Cleri Ru-
theni ad
Innocenti-
um PP. X.
de sui Uni-
one & Con-
ditionibus.

rum tenor talis est: Gratia Christi Electe Sanctissimæ Pater & Universalis Patriarcha. Nos Sacerdotes Sacri Ritus Græci Inclyti, & Apostolici Regni Hungariæ incolæ per Comitatus in Cathalogo nominum nostrorum specificationis sibi compertum habentes, quod Sacramentum Regium sit abscondendum, opera vero Dei esse revelanda, & sole clarius omnibus populis manifestanda, utpote talia &c. „ Vide reliquam totam Epistolam in Notitia Foundationis Koriathovits Parte prima pagina 84—86. Nos itaque justa, ac legitima petitione Reverendissimi Domini Petri Parthenii Episcopi Munkacsiensis modo præmissa facta coram Nobis exaudita, & admissa inclinati, præattactas ternas litteras non abrasas, nec cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio, & suspi-

suspicione carentes de verbo ad verbum sine diminutione vel augmento aliquali tenoribus earundem transcriptis in transumpto præsentium litterarum nostrarum/jurium ejusdem Reverendissimi Domini Episcopi Munkacsienſis futura pro cautela necessariorum sub Sigillo nostro Capitulari, & authentico extradandas duximus, & concedendas. Originalibus earundem eidem D. exhibenti in specie restitutis. Datum feria secunda proxima post Dominicam Quinquagesimæ anno Domini millesimo sexcentesimo, quinquagesimo quinto. L. S. Lecta in Capitulo.

§. II. Numero 2. Breve Alexandri PP. VII. confirmationis Petri Parthenii Electi Episcopi Munkacsienſis ad Archi-Episcopum Strigonienſem Georgium Lippay sonans. Venerabili Fratri Archi-Episcopo Strigonienſi Alexander PP. VII. Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam Benedictionem. Cum tu felicis recordationis Innocentio PP. X. Prædecessori nostro, eoque defuncto nobis ad Summi Apostolatus culmen assumptis humilliter supplicaveris, ut Parthenium Ruthenum Catholicum Sacerdotem Ordinis S. Basilii Electum Episcopum Ruthenorum degentium Munkacs, & in aliis locis Hungariæ confirmare dignaremur, & cum eo benigne dispensare, ut non obstante, quod fuerit a tribus Episcopis Schismaticis consecratus, possit Pontificalia, ac alia Ordinis sui munera exercere; Re in Congregatione Supremæ, & universalis Inquisitionis coram nobis habita, mature discussa, „ auditisque votis „ Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium

Breve
Alexandri
VII. Con-
firmato-
rium Petri
Parthenii.

A.
Petitio
Archi-Epi-
scopi Stri-
gon. hac
de re.

„ adverſus hæreticam pravitatem in Republica Chriſtiana
 „ generalium Inquiſitorum, ac de eorundem Conſilio “ ut
 prædictus Parthenius in ſalutem animarum ſibi creditarum,
 & majori zelo, ac ſolicitudine in converſionem Hæretico-
 rum, & Schismaticorum incumbere valeat, Fraternitati
 Tuæ de cujus rectitudine & prudentia plurimum in Domi-
 no confidimus, Parthenium præſatum, ſi hoc a te humilli-
 ter petierit impoſita ipſi pro præmiſſis arbitrio tuo aliqua
 pœnitentia ſalutari, a quibusvis cenſuris ac ſuſpenſionibus
 per eum incurſis abſolvendi, & cum eo ſuper quacumque
 irregularitate Occaſione præmiſſorum forſan contracta, &
 ut Pontificalia, ac alia Ordinis, & Jurisdictionis Epiſco-
 palis munera „ in Ruthenos Ritus Græci tam Munkacs
 „ quam aliis Regni Hungariæ locis per te designandis di-
 „ ligenter exercere poſſit “ & valeat, benigne diſpenſandi
 facultatem ſuper præmiſſis neceſſariam, & oportunam, Au-
 thoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, &
 impertimur. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Univerſa-
 libus Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis
 generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinatio-
 nibus, cæterisque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ
 apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die
 8. Junii 1655. Pontificatus noſtri anno Primo.

B.
 Parthe-
 nius conſti-
 tuitur Epi-
 ſcopus in
 Munkacs
 aliisque
 &c.

Leopoldi
 Imperato-
 ris Literæ
 Nomina-
 tionis P.
 Parthenii.

§ III. Numero 3. Leopoldi Imperatoris Regis Hun-
 gariæ litteræ nominationis Petri Parthenii ad Epiſcopatum
 Munkacsienſem, ex quibus patet eum fuiſſe a Sede Apo-
 ſtolica

folica confirmatum ac Episcopatum Munkacsiensem jam præexistentem eidem collatum.

NOS LEOPOLDUS DEI Gratia Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ &c. Rex. Memoriam commendamus tenore præsentium significantes, quibus expedit universis: quod Nos pro ea, qua in constituendis legitimis Ecclesiarum Dei Pastoribus tenemur cura, & solitudine, debitum habentes respectum ad eruditionem, & doctrinam, laudatosque mores, & laudatam vitæ, honestamque conversationem, aliasque præclaras animi dotes, fidelisque nostri Reverendi Petri Parthenii Ordinis S. Basilii, alias a Sede Apostolica confirmati Episcopi Græci Ritus, quibus ipsum Dei altissimi munere insignitum, & ornatum &c. (Vide Parte 1. pagina 91—94.)

§. IV. Numero 4. Archi-Episcopi Strigoniensis Litteræ circulares, quibus omnibus Græcis Unitis Regni Hungariæ mandatur, ut Petro Parthenio suo Episcopo ab Alexandro PP. VIII. confirmate, & a Leopoldo Imperatore ad Ecclesiam Munkacsiensem nominato tamquam vero & legitimo suo Episcopo obediant.

NOS GEORGIUS LIPPAY miseratione Divina Archi-Episcopus Ecclesiæ Metropolitanæ Strigoniensis, locique ejusdem Comes perpetuus Primas Hungariæ &c. Notum facimus, quibus expedit Universis, quod eum post Reve-

Archi-
Episcopi
Strigoni-
ensis Litteræ de præ-
stantia o-
bedientia
Petro Par-
thenio E-
piscopo.

rendissimi quondam Basilii Tarassowics Græci Ritus Munkacsienfis Episcopi ex hac vita decessum, Petrus Parthenius ex Ordine S. Basilii Presbyter legitime, & unanimi eorum, qui Jus suffragii habuerunt, ejusdem Græci Ritus Sacerdotum voto in Episcopum Munkacsiensem fuisset electus ad nos, & Sacram Nationalem Synodum, quam Tyrnaviæ anno 1648. in Septembri, magna Dominorum, Prælatorum, ac Cleri frequentia celebrabamus cum plurimis dicti Ritus Ruthenis Sacerdotibus recurrit &c. (Vide Partis primæ pag. 95—98.

Breve
Deputatio-
nis Josephi
de Camil-
lis in Vica-
rium Apo-
stolicum.

§. V. Numero 5. Breve Deputationis Josephi de Camillis in Vicarium Apostolicum. Dilecto Filio Josepho de Camillis Monacho Ordinis S. Basilii Magni Presbytero Ritus Græci electo Sebastensi. Alexander PP. VIII. Dilecte Fili salutem & Apostolicam Benedictionem. Pro nostro Pastoralis Officii munere iis potissimum invigilare debemus, qui curam Christi fidelium, ut in viam mandatorum Domini ad salutem animarum dirigantur, omnino respiciunt. Itaque de tuis Fide, prudentia, integritate Doctrina, ac Catholicæ Religionis Zelo, plurimum in Domino confisi sperantesque, quod ea, quæ tibi duxerimus committenda, cumulate sis expleturus; de nonnullorum Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis propagandæ Fidei præpositorum Consilia „ Te pro Græcis in „ Diœcesi Munkacsiana aliisque locis acquisitis in Hungaria „ commorantibus Vicarium Apostolicum cum Jurisdictione, „ juribus, & facultatibus necessariis & opportunis ad necesse „ strum

„ firum & S. Sedis beneplacitum “ auctoritate Apostolica tenore præsentium facimus, constituimus, eligimus, & deputamus, salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis eorundem Cardinalium. Mandantes propterea omnibus, & singulis ad quos spectat & spectabit quovis modo in futurum, ut tibi in præmissis sponte pareant, & obediant, tuaque salubria monita, & mandata humilliter suscipiant, & efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam sive pœnam, quam rite tuleris, seu statueris in rebellem, ratam habebimus, & faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Non obstantibus &c. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 5. Novembris 1689. Pontificatus nostri anno primo.

§. VI. Numero 6. Cathalogus Comitatum, Locorum, Ecclesiarum, Parohorum, & Ruthenorum Unitorum Diœcesis Munkacsienfis.

<i>Comitatus</i>	<i>Loca pure Ruthena</i>	<i>Loca mixta</i>	<i>Ecclesiae</i>	<i>Parochi</i>	<i>Personae confessionis capaces</i>
Saaroſienſis	152	45	155	103	21621
Zempliniensis	143	139	140	130	26421
Aba-Ujvarien.	17	67	25	15	5744
Borfodiensis	7	17	7	6	5020
Szabolcsensis	17	59	41	31	9432
Szathmariensis	108	18	100	92	16870

<i>Comitatus</i>	<i>Loca pureRu- thena</i>	<i>Loca mixta</i>	<i>Eccle- siae</i>	<i>Parochi</i>	<i>Personae confessio- nis capaces</i>
Marmarosiensis	100	8	120	135	16870
Ugocziensis	30	16	37	29	4030
Bereghiensis	142	10	130	77	11845
Unghvariensis	88	73	84	57	11484
Scepusiensis	13	30	13	11	17000
Gömöriensis	3	7	3	1	5000
Tornensis	3	10	3	3	4000
In totum 13	823	499	858	690	145107

§. VII. Numero 7. Decretum Congregationis de Propagandæ Fide anno 1651. Erectionis Episcopatus Munkaciensis. In Congregatione de Propaganda Fidei. Die 2. Octobris 1651.

Decretum Congregationis de Propaganda Fide anno 1651. Erectionis Episcopatus Munkaciensis. Referente Eminentissimo Domino Card. Trivultio Literas D. Archi-Episcopi Strigoniensis scribentis, quod cum in partibus Hungariæ versus Poloniam in Strigonien. ac Agrien. Diœcesibus sint quamplurimi Rutheni Schismatici, ex quibus multi sunt ad Catholicam Fidem conversi, & denuo supra quatuorcentum Sacerdotes cum numero considerabili Populorum instent pro Erectione Episcopatus Catholici, ut in Græco Ritu possit, & Fidem Catholicam profiteri, & Unionem cum S. Sede Apostolica habere, humiliter supplicant Sanctitatem Suam, ut pro sua singulari pieta-

pietate, ac Pastorali zelo gratiam Oratoribus concedere dignetur. Eminentissimi patres læto animo hujusmodi nuncia respicientes decreverunt, esse Sanctissimo Domino Nostro in prima Congregatione coram Sanctitate Sua humiliter, & enixe deprecandum, ut petitioni annuere non dedignetur „ ut tam nobilis animarum numerus ad viam „ salutis reducatur; & eo magis cum supradicti Sacerdotes, & Populi proprio animi motu unionem cum S. R. E. „ petant, ac pro novo Episcopatu subsidium & sustentationem, ac redditus congruos offerant. “ Datum Romæ ex Ædibus ejusdem Sacræ Congregationis die, & anno, quibus supra.

C A P U T XIII.

Pensatis pro reintegratione Episcopatus Munkacsienfis præmissis momentis, ac motivis per Agentem prænominatum in medium adductis, summus Pontifex priusquam hoc inmerito certi quidpiam statuerit informationis uberioris capessendæ gratia, Agriensi Episcopi sensa cognoscere voluit, quod constat ex Epistola Nuncii Apostolici Vienneſis ad præattactum Episcopum Italice scripta: cujus tenor est: Excellentissime. Sua Majestas Imperatrix Regina efflagitavit a Sanctitate Sua Episcopum Græcum pro Spirituali Græcorum in Diœcesi Vestræ Excellentiæ degentium regimine constitui assignans eidem pro Episcopali Sede Sua Civitatem Munkacsienſem, & pro Diœcesi non

minus territorium Munkacsienſe quam Marmatiam cum ſuo territorio. Sanctitas Sua antequam quidquam determinet, injunxit mihi, ut Veſtram Excellentiam deſuper certioſorem reddam, & Eandem ad opinionem ſuam ſuper graviffimo hocce negotio detegendam animem. Dum ego juſſis ſuæ Sanctitatis obſequor, non mihi reſtat aliud, quam ut ſupplicem Veſtræ Excellentię pro celeriori reſponſo vel mihi, vel ſi maluerit Excellentia Veſtra immediate Suæ Sanctitati tranſmittendo ac id ipſum mihi ſignificari petam, quatenus ego comprobare poſſim me juſſis Pontificiis obſequutum fuiſſe. Gaudeo de hac occasione mihi oblata, qua Veſtræ Excellentię conſtans obſequium meum offerre poſſum, quo immutabiliter ſum Veſtræ Excellentię Viennæ 23. Junii 1766. Devotiſſimus, Obligatiſſimus ſervus verus Archi-Epiſcopus Thebenſis, Nuncius Apoſtolicus m. p.

§. II. Præſtitit omnino hanc, quæ exigebatur, informationem ſuam Excellentiffimus Dominus Agrienſium Antiftes Comes Carolus Eſzterházi, verum in eo totus fuit, ut perſuaderet Summum Pontificem, Epiſcopatum Munkacsienſem erigi non oportere, hanc vero in oppoſitum opinionem ſuam multis probare adniſus eſt rationibus in ſua ad Clementem XIII. PP. data Epiſtola ex 115. numeris conſtante congeſtis, quæ ſic incipit: 1. Beatiffime Pater! In filiali reverentia accepi Paterna Sanctitatis Veſtræ mandata, mihi per miſſiles Eminentiffimi Cardinalis Boromæi Viennenſis Nuncii Apoſtolicæ ſub dato adhuc 23. Junii anni ſuperioris 1766. indicata. Queis benigne jubere dignatur

Epifcopus
Agrienſis
exponit
ſuam Opin-
ionem
Romano
Pontifici
de non eri-
gendo Epi-
ſcopatu
Munka-
csienſi.

Sancti-

Sanctitas Vestra me Consilium animique mei sensa in negotio neo erigendi pro Græci Ritus Unitis Episcopatus Munkacsienfis genuine aperire pandereque.

2. Subseque penes Benignum Augustæ Dominæ Nostræ Reginae Apostolicæ Decretum, reddita sunt mihi Paria litterarum Suæ Majestatis tam ad Sanctitatem Vestram, quam Eminentissimum Cardinalem Albani ratione Fundandi ac Canonizandi prænominati Episcopatus exaratarum, quem Sua Majestas zelo potissimum Sacræ Unionis in Regno hoc, & adnexis Provinciis amplius promovendæ præcavendarumque inter Ordinarios Agrienses, & Rituales Vicarios Apostolicos Munkacsienfes, hac tenus enatarum, ac deinceps ne fors emerfarum dissensionum studio conferet necessario fundandum, &c.

3. Beatissime Pater! Ante omnia: quod præter spem, & votum Sanctitatis Vestræ Benigna sua jussa aliquanto tardius exequar, penes devotum pedum osculum veniam humillime exoro. Intimatoriæ enim laudati Nuncii Apostolici Litteræ ad me triduo dumtaxat citius perlatae fuerunt, quam operi Canonice Visitationis jam multo ante per edictum meum præordinatæ, ac publicatæ memet accingerem; In quo pene usque ad finem præteriti mensis Augusti desudabam, perlustratis secundum Instituta Sanctionum Canonicarum Ecclesiis Parochialibus 38. Filialibus 32. S. vero Chrismate unctis, seu confirmatis 18806. Fidelibus sub cujuscemodi Operatione Sacra provide Sanctitatis Viæ Ordina-

nationi me satisfacere nequivisse, Paternè Ipsa perspiciet.

4. Sed neque ab interrupta Canonica Visitatione rem illico conjicere poteram, non solum ob quotidianas Pastoralis meæ sollicitudinis curas, sed tum ideo, quod multifariis qua Dominum terrestrem, qua Supremi Comitibus, quod per duos Comitatus gero, Officium, respicientibus Negotiis indefinenter me distineri oportuerit; cum etiam, quod Tabulario Consistorii mei Episcopalis nondum in Ordinem debitum redacto, Documenta præsentem materiam attinentia difficiliter exquiri discutique potuerint. Cum primis vero, quod in re tanti momenti, conscientiamque meam plurimum tangente, consultum fore arbitrabor: explorare etiam mentem, & sensa Vice-Archi-Diaconorum meorum Districtualium, qui sicut frequentiori Cleri, ac Populi Unitorum fruuntur consuetudine; ita penitus noverint, num Erectio Episcopatus Munkacsienfis unioni fovendæ deservitura sit? vel potius plurimum periculi, ac discriminis eidem allatura?

5. Quorum responsa in tanta Diœcesi, qualis hæc Agriensis amplitudine, quousque ad me penetrare potuerint, majori utique temporis intercapedine Opus erat, & id genus responsionum discussio iterum moram requirebat.

6. Quapropter summa, Paternæque teneritudinis plena Benignitas juxta ac æquanimitas Sanctitatis Vestræ firmam
in

in spem me erigit, fore, ut tantillam moram quam absque omni omnino culpa mea protrahere debui, mihi Pientissime condonatura sit. Fidem facio Sanctitati Vestrae, quod, sicut Ipsamet pro indicibili Zelo suo bonum Unionis conferendae, ac omnimode protegendae sibi quam maxime Apostolico cordi sumere dignatur, ita mihi quoque nihil antiquius accidat, ac eandem S. Unionem sartam tectamve conservare, tueri, ac promoverè. Atque hunc in finem (quod hactenus omni sollicitudine praestiti) deinceps quoque omnem operam, studium, & conatus meos eo me conversurum polliceor; ut in Diœcesi mea Unio hæc jugiter firma perseveret.

7. Priusquam autem circa meritum ipsum quaestionis propositae sensa mea in debita humilitate depromam, hæc tria breviter enaranda mihi videntur, in quantum ex Actis Archivi mei Consistorialis deduci possunt. Nempe primo: quando nam, & quo cooperante Unio Populi Græci Ritum profitentis in Diœcesi mea ista Agriensi felix sumpserit initium? Secundo: quando Episcopi Agriensis non obstante Vicariorum Munkaciensium infundata renitentia Jurisdictionem suam integram conservaverint, & per hoc quantum Unioni qua conservandae, qua promovendae, in hæc usque tempora profuerint? Tertio: quantopere Populus Unitus per Diœcesim meam Agriensem diffusus sit.

8. Quod ad primum pertinet: licet non audeam decidere, num Dux Theodorus Koriatovits, qui An. 1360.

in Montè Csernek ad Oppidum Munkacs fecit Fundaticem pro Monachis Ord. S. Basilii M. Schismatis labe infectus fuerit? An vero S. Unioni deditus? cum in hujus certitudinem post longam, & operosam etiam in vestigationem devenire haud potuerim, id tamen mihi certum est: quod nec a præfato Duce, nec a quocunque alio inquam fundatus sit, aut erectus Episcopatus Munkacsienfis, consequentur, qui ante factam ultimo in Diœcesi mea Agriensis circa medium prioris sæculi Populi Rutheni Unionem Episcopi Munkacsienfes nominantur, aut Schismati addicti fuerunt, aut certe honore tantum, & titulo Episcopi Ruthenorum insigniti propterea: quod ibidem Residentiam fixerint, & Superiores seu Hegumeni prædicti Monasterii fuerint ad alium Titulum, ut modo fit, consecrari soliti.

9. Non absimiliter utcunque clarum evadit, & hoc, quodsi quandoque etiam præteritis illis temporibus seu ipsi Monachi S. Basilii cum suis Superioribus, seu in vicinia existens Populus S. Unionem amplexus est, hæc tamen Unio nec constans, nec universalis fuerit.

10. Nam initium Unionis, in qua modo cum Dei Gratia totus Populus Ruthenus; ac Valachicus Diœcesim Agriensem incolens firmus persistit, ut ipsi fatentur, ac recognoscunt, cœpit circa medium prioris sæculi Zelo, industria, ac labore Episcopi quondam Agriensis Georgii Jakusits veluti proprii eorum Diœcesani procuratæ, qui ut Documentum sub A: adnexum perhibet, animad-

vertens, quod Episcopus Gr. Rit. Basilius Taraszovics Schismatis partes sequeretur, Sacerdotes ejusdem Ritus æque veneno Schismatis infectos Unghvarinum, locum in Diœcesi Agriensi situm, convocavit adeo feliciter, ut sexaginta tres Presbyteri Unionem cum S. Romana Ecclesia amplexi coram Eodem in Ecclesia professionem, veræ, & unicæ, salvificæ Fidei emiserint palam, publice, & manifeste.

11. Unionis hujus eo cœptæ meminit S. Synodus Nati: sub Primate Regni Georgio Lippay anno 1648. mense Septembri Tyrnaviæ celebrata cujus Acta Propositi: 23. ita sonant: In Scepusio præsertim vero in Agriensi Diœcesi ostium non leve apertum est convertendis, & ad Unionem S. Matris Ecclesiæ adducendis Ruthenis Schismaticis, quorum Sacerdotes non pauci jam ad Ecclesiæ gremium confluxerunt.

12. Synodo huic interfuit, & subscripsit etiam Benedictus Kisdy, Episcopus Agriensis, & immediatus Jakuficsii Successor, qui æque, ut Documentum sub A. præadnexum demonstrat, ultro Annuit Conditionibus per Neo-Unitos Sacerdotes propositis, nempe: Primo: ut Græcæ Ecclesiæ Ritus sibi servare liceat. Secundo: ut Episcopum a se electum, & Apostolica Sede confirmatum habere. Tertio: ut Immunitatibus Ecclesiasticis libere frui iisdem fas sit, Annuit inquam ultro his petitis, quia justa fuerunt, & ad promovendam, conservandamve Unionem maxime proficua, non

tamen aliter, quam absque suo, Successorumque Episcoporum Agriensium præjudicio, non ut duo sint Episcopi Ord. in una, eademque Diœcesi, unus Latinus Agriæ, alter Græcus Munkacsini, seu ut conformiter, ad constitutiones SS. Ecclesiæ Romanæ signantur in Dêcreto Gen. Conc. Lateran. 4. cap. *Quoniam in plerisque* de Off. Ind. Ord. & in Bulla Pii IV. *Romanus Pontifex* expressas, licet easdem Græcis habere Episcopum Ritualement Episcopo Agriensi, tanquam Ordinario subjectum.

13. Talem fuisse memoratum in eodem Documento Parthenium, aliosque ejusdem Successores, sat clarum Testimonium perhibet Monachorum S. Basilii Munkacsienfis duplex Libellus hic sub B. adnexus, quem illi ad Georgium Tényessy sextum a Kisdio Episcopum Agriensem sub finem prioris sæculi submiserunt, in quo ut apparet, luculenter fatentur, nunquam fuisse fundatum, aut erectum Episcopatum Munkacsiensem, imo eum, qui Episcopi Ritualis honore fruebatur, hospitem quidem in Monasterio egisse, semper tamen cum Clero suo subjectum fuisse Episcopis Agriensibus, cum alioquin ut ibi ajunt: Clerus Græcus ad Fidem Catholicam a Schismate non ab Episcopis Munkacsiensibus, sed per Jakusichium Episcopum Agriensem conversus sit, sed hæc omnia, dubio absque omni, clariora fient Sanctitati Vestræ ex Actis S. Congregationis de propaganda Fide.

14. Plantula nova S. Unionis sub Jakuficsio posita, subseque non adeo magna sumpfit incrementa, ut Manifestum sit ex Epistola Petri Kaminfzky Monachi S. Basilii vere Uniti, & Unionis propagandæ studiosissimi anno 1688.

20. Maji ad Antecessorem meum Episcopum Agriensem Georgium Fényefsi exorata, & hic sub Littera C. adnexa. In hac Epistola præfatus Monachus, & verus S. Unionis Zelator duo memorat notatu digna: Primo: quod a centum Annis, qui fuerant Munkacsini Rituales Episcopi, parum, vel nihil effecerunt, S. Unionem nullatenus promovere potuerunt; quia rudes, & indocti fuere, ac barbari, quin & nonnulli ex illis Schismatici. Alterum: Nihil esse posse expediens magis ad conservandam in sua firmitate, augendamque Unionem, quam si Populo Græco Vir doctus pro Episcopo Rituali præficiatur, isque rite consecratus Agriæ præ oculis Episcopi Agriensis velut Ordinarii, qua ejusdem Suffraganeus, aut Vicarius, habitet, cum alioquin nullus unquam fuerit Episcopus Munkacsiensis fundatus; ita ille

Insidens Monachus.

15. Mihi certum est, quod Episcopi Agrienses Successores Jakuficsii Unionis conservationem, & propagationem sibi Cordi sumpserint, sed ex parte, quod Turca Agriam ejusque viciniam possederit, ex parte ob grassantem pestem, ex parte etiam, ob intestinos motus Tökolianos adeo efficaciter, ut voluissent, influere in hocce Negotium, non potuerunt.

16. Ast quanta sollicitudine fuerit Georgius Tényesy Anno 1687. confirmatus Episcopus Agriensis (qui primus post recuperatam a Turcis Agriam per Pientissimum Imperatorem, & Regem Hungariæ Leopoldum restitutus est in integrum una cum Capitulo suo) quanta inquam sollicitudine in id intenderit, ut bono Uniti Populi prospiciat, abunde ejus Epistola ad Primate[m], & Archi-Episcopum ejus temporis Strigoniensem data, & hic sub Littera D. adnexa perhibet, ubi disertis verbis innuit, se nunquam ejus intentionis fuisse; nec esse, ut Græci Ritus animæ in Diœcesi hac Agriensi debita Pastoralis cura destituantur, quin potius Occasione suspecti de Schismate, & ad munus Episcopi Ritualis munus idonei Methodii omnem, quam poterat sollicitudinem in inquirendo, & procurando habili, & digno subjecto impendisse.

17. Ejus proinde studio, ac opera factum esse, quod Anno 1689. Populo Unito in Diœcesi Agriensi existenti datus sit pro Vicario Apostolico Josephus de Camillis, Monachus S. Basilii sub Summo Pontifice Alexandro VIII. ut Breve Apostolicum sub E. adnexum demonstrat, isque non ad Titulum Episcopatus Munkacsiensis velut non existentis, sed Titulum Ecclesiæ Sebastien in partibus Infidelium consecratus sit, ut idem palam fit ex Breve Antefati Summi Pontificis Alexandri VIII. sub F. adnexo.

18. Vir hic licet sub initium eo, quod linguam Populo Unito Rutheno, & Valacho communem non caluerit, eidem

dem & Clero Unito parum gratus fuerit, licet item propterea quod male intellecto titulo Vicarii Apostolici se non tantum Episcopum Munkacsensem venditare ausus sit, sed insuper decimas ad Ecclesiam hanc Agriensem ex primæva Divorum Hungariæ Regum fundatione spectantes prætere, imo vi, & potentia usurpare cœperit, docente hoc ipsum paulo ante attacta Epistola sub D. Episcopi Tényesy, Zelum tamen fovendæ, tam alibi, quam & peculiariter Agriæ S. Unionis habuit, ut perhibet Littera ejusdem Josephi de Camellis ad Generalem Vicarium Latinum Agriensem Andream Pettes data sub G. postquam autem antelatus Episcopus Tényesy per mox memoratam Epistolam Jus suum Ordinarium in Vicarium Apostolicum Munkacsensem, Clerum item, ac Populum Unitum clare demonstrasset, prælaudatus Regni Primas relato Josepho de Camellis submitit pro observatione puncta Summorum Pontificum, ac Conciliorum Generalium, aliarumque Legum Ecclesiasticarum sancitis Regulis conformia sub H.

19. Quibus Vicarius iste Apostolicus ad Officium suum reductus, & intacta reliquit indubitata Jura Episcopi Apriensis, & bonam cum Episcopis Agriensibus, imo eorundem etiam Vicario Generali harmoniam, & cointelligentiam fovens, porro quoque utiliter unionem conservavit, promovitque, perversos præsertim Cleri Uniti mores reformans, idque usque Annum sæculi moderni sextum, quo fatis celsis, prout hæc elucescunt etiam ex Epistola ejusdem Josephi de Camellis ad eundem Vicarium Generalem

Latinum Agriensem Dominum Andream Pettes exarata sub I. annexa.

20. E vivis sublato Josepho de Camellis ne Populus hic sibi relictus maneret, præfatus Vicarius Generalis D. Andreas Pettes curam habuit, Clero Unito committendo, ut Congregationem celebret, & idoneum Virum eligat quoad Ritualem Episcopum consequatur ut sub K. & quia subinde observavit ejus temporis Episcopus Agriensis Stephanus Telekessy, quod Populus, & Clerus Græci Ritus de eligendo sibi certo Vicario convenire non posset, autoritate sua Ordinaria, qua in ipsos quoque pollebat, constituit Georgium Bizanczy, ut sub L. qui mortuo Stephano Telekessy; Successori ejusdem Comiti Gabrieli Erdödy, velut Ordinario suo debitum obedientiæ Juramentum deposuit Anno 1715. 20. Aprilis, ut sub M. cum tamen hoc non obstante, & controversia inter hunc Georgium Bizanczy, & alterum Joannem Hodermarszky duraret, quod uterque Vicariatum hunc ambiret, & titulum Episcopi Munkacsienfis, tandem Anno 1716. 10. Aprilis differentiæ hæ autoritate, & industria itidem Agriensis Episcopi præfati Comitis Gabrielis Erdödy, hic Agriæ amicabiliter compositæ sunt, & Georgius Bizanczy in Officio Vicarii Græcorum per Diocesim hanc Agriensem commorantium stabilitus, ut sub Littera N. qui etiam Anno eodem, & die sequenti solitum erga Episcopum Agriensem Ordinarium suæ observantiæ Juramentum deposuit, ut sub O.

21. Die eadem Joannes Hodermarfzky vigore transactionis, & compositionis amicæ paulo ante attacktæ constitutus fuit Vicarius surrogatus Populi Græci, idemque Juramentum debitæ erga Episcopum Agriensem, qua Ordinarium suum observantiæ emisit ut sub P.

22. Porro Georgius Genadius Bizanczy constitutus jam etiam Vicarius Apostolicus, & tutulum consecrabilem in partibus Infidelium obtinens, ut sub Q. quo ostenderet se præterea ab Ordinarii Agriensis Jurisdictione haud exemptum Generalem facultatem ordinandi petiit, ac obtinuit sub certis conditionibus, ad quas observandas jurejurando se obstrinxit Anno 1717. die 16. Maji ut sub R.

23. Cum tamen non obstantibus tot Juramentis subinde hic Georgius Genadius Bizanczy comitteret excessus, non tantum Clero Latino, sed ipsi etiam Unioni S. præjudiciosos, & scandalosos prænominatus Episcopus Agriensis Comes Gabriel Erdödy eundem ex Officio tanquam Ordinarius non tantum commonuit, ut sub S. verum etiam de Consilio Eminentissimi Cardinalis, & Primatis Regni Hungariæ Ducis de Saxonia, ut sub T. Sacræ Congregationi de propaganda Fide retulit excessus ejusdem, a qua idem Vicarius Apostolicus monitorium adnexum sub U. accepit, & virtute hujus non minus, ac prior Josephus de Camellis ad Officium reductus est ita, ut quantum ex Actis Archivi mei observare licet debitam erga Diocesenum suum Episcopum Agriensem observantiam, & subordinationem ver-

bo, ac opere simul testatus fuerit, non absque propagatione Sacræ Unionis.

24. Nam ex hac debita subordinatione evenit feliciter ut S. Unio, quæ Anno hujus sæculi 16. cura, & sollicitudine Comitis Gabrielis Erdödy ad Comitatum Maramorosiensem propagari cœpit. Ejusdemque Episcopi Agriensis opera, & zelo re ipsa introducta, & stabilita sit, id quod clarum reddunt annexa sub V. X. Y.

25. Ita feliciter Unio S. sub Jakuficsio, Episcopo Agriensi cœpta per ejus Successores nedum servata, sed etiam ultro promota est, & accessionibus novis aucta. Mortuo Georgio Genadio Bizanczy Anno hujus sæculi 33. Antecessor meus sæpe laudatus Comes Gabriel Erdödy pro Vicario suo, quoad Populum Græcum, seu Ruthenum, & Valachicum constituit Simeonem Olsavszky, ut sub Z. qui subinde a Sua Majestate accepit quidem titulum Episcopi Munkacsienfis, quia tamen paulo post decepsit, nec Vicarius Apostolicus constitutus est, nec ad alium consecrabilem in partibus Infidelium consecratus.

26. Intellecta hujus morte, in absentia Ord. Publicis Regni negotiis Pofonii occupati, Consistorium Episcopale Agriense alium substituit, & denominavit pro Populi Græci Vicario Generali Admodum Reverendum Georgium Blavszky Anno 1738. ut patet ex Decreto ad Parochum Latinum Munkacsiensem Honorabilem Joannem Strabo dato

sub AA. adnexo, qui anno eodem etiam a Sede Apostolica Titulum consecrabilem Ecclesiæ Agriensis in partibus Infidelium obtinuit, ut sub BB. cui velut Unionis amantissimo, & contra debitam, erga Ordinarium Agriensem, observantiam nullo unquam tempore, vel minimum peccanti, nihil aliud defuisse videtur, quam longior vita, de hoc cum veritate dici omnino potest: Vivens brevi tempore, explevit tempora multa, nam quatuor annorum spatio, quo, ut Vicarius Populo Græco præfuit, plurima egit pro conservanda Unione, præsertim curam in eo adhibuit, ne Sacerdotes Ritus Græci, pro hac Diœcesi, a Schismaticis illicitè, vel plane invalide ordinentur.

27. Ast quia Vir iste meritis plenus ad Coronam immarcescibilem recipiendam translatus est 1742. per Episcopum ejus temporis Agriensem Comitem Gabrielem Erdödy, pro Vicario, quoad Populum Græcum constitutus est modernus Vicarius, & Episcopus Ritualis Michael Manuel Olsavszky, qui Anno 1743. die 8. Februarii solitum fidelitatis, & obedientiæ, erga Diœcesanum suum, & ejusdem Vicarium Generalem deposuit Juramentum, ut sub CC. Idem subinde anno eodem die 4. Septembris constitutus est, ut sub DD. ad Beneplacitum Vicarius Apostolicus, & accepit Titulum consecrabilem Episcopatus Rossensis in partibus Infidelium.

28. Postquam autem e vivis erepto, optimæ memoriæ Episcopo Agriensi, Comite Gabriele Erdödy sub ejusdem

Succeffore, meo immediato Antecessore, Comite Francisco Barkoczy, variæ præcipue circa proventus Parochiales, tam Latini, quam Græci Ritus Sacerdotibus querelæ ad eum perlatae fuissent, oportuno, simulque Juri conformi remedio iisdem occurrere volens: Idem Antecessor meus Vicarium modernum humanis Litteris Agriam ad se invitavit, tam has querelas tandem componendi, quam cum eodem Episcopo consulendi causa, qua ratione optime tum Unitis Sacerdotibus, quod eorum est, cum Latinis attribuere posset.

29. Itaque Anno 1747. Ritualis Episcopus cum nonnullis Archi-Presbyteris Agriam ad Ordinarium venit, ibique coram Diœcesano, præsentate toto Capitulo Agriensi, & pluribus Archi-Presbyteris, ut extractus Protocolaris sub EE. docet, de sua ab Episcopo Agriensi dependentia capacitatus Juramentum, quod sub FF. adnectitur, deposuit, in eamque, quæ sub GG. sequitur regulationem, ab Antecessore meo pro directione Cleri utriusque publicatam coadivit, una facultatem Ordinandi, quos judicaverit aptos, ad triennium duraturam petiit, & obtinuit, ut sub HH.

30. His non obstantibus refractarium statim subsequente Anno, tempore Visitationis per Antecessorem meum peractæ sese exhibuerit idem modernus Vicarius, & quibus mediis ad debitam Reverentiam, ac Obedientiam Ordinario suo præstandam adigi debuerit? ipsa Acta Visitationis sub II. annexa perhibent.

31. Non omisit interea prælaudatus Antecessor meus summam conservandæ Unionis curam habere ad ultimum usque momentum, quo Ecclesiæ huic præfuit, adeo, ut inter reliqua die 17. Aprilis Anno 1761. eodem nempe, quo ad Sedem Metropolitanam Strigoniensem promotus est, hanc sub KK. annexam Zelo Apostolico plenam Epistolam ad modernum Vicarium Apostolicum dederit.

32. Eodem Regimini Ecclesiæ Strigoniensis Præposito, & me, jubente Regina Apostolica, ac Sanctitate Vestra probante. Vaciohuc translato, nihil quidem mihi magis cordi fuit, quam bonam cum moderno Vicario Apostolico Harmoniam fovere, Sacramque Unionem ab Antecessoribus meis cæptam totam, & promotam protegere, & qua licet adhuc adaugere, promovereque. Atque ideo cum ejusdem Vicarii Apostolici iteratas, easque humanas acceperim litteras, in quibus se ægritudine impeditum hactenus Agriam venire non potuisse identidem asserint, simul autem se, & suos curæ meæ, & affectui commendavit, tantisper adventum ejus præstolatus sum, cum autem venire tardaret, in comperto habens, facultates Vicarii Apostolici moderno Rituali, Episcopo Rossensi a felicis Recor- dationis Prædecessore Sanctitatis Vestræ Benedicto XIV. ad bene placitum dumtaxat suum concessas per illius obitum, ita & Vicariam Potestatem eidem ab ultimo Antecessore meo paulo prænominato, quoad Græci Ritus Unitos attributam, per hujus ad Cathedram Strigoniensem translationem exspirasse, ne defectum harum tot millia

animarum per Districtum Munkacsiensem, & Maramorosiensem degentium quodpiam salutis discrimen subire cogentur, præsertim cum Jus commune, & usus pro mestaret, eundem ultro ut Personam idoneam, & expertam in meum per dictos Districtus quoad Unitos Vicarium, vigore advoluti sub LL. decreti mei constitui, expressisque his facultatibus communivi.

33. Et quo Ordinatio hæc mea ad Universi Cleri Diœcesani perveniret Notitiam, Enejelicas sub MM. per totam meam Diœcesim Agriensem vulgari feci, in quibus initam jam Anno 1747. inter Latinum, & Græci Ritus Unitum Clerum mutuo consensu, circa annuos, ac stolare redditus, conventionem confirmavi, quod complures jam ad me quærimoniæ hoc in puncto perlatæ fuerint. Quibus sedandis confirmationem dicto conventionis per quam necessariam arbitrabar.

34. Circa quæ, optima fide a me acta, cum nonnulli Græci Ritus Sacerdotes quærelam apud defunctum Primate deponerent, hancce sub NN. annexam Epistolam responsi loco acceperunt, ipse autem Vicarius supplici Libello ad Suam Apostolico-Regiam Majestatem recurrens id effecit, ut cum sat clare ostenderem Vicarium Apostolicum semper fuisse, adeoque & nunc esse debere subjectum Episcopo Agriensi qua Ordinario, spe præscindendarum omnium controversiarum inter Episcopum Agriensem, & præfatum Vicarium Munkacsiensem, spe item Schismaticorum

extra hanc Diœcesim Agriensem existentium, ad Unionem alliciendorum, Canonisatio Episcopatus Munkacsienſis absque præjudicio, tum temporali, cum ſpiritali Episcopi Agriensis Sanctitati Veſtræ proponeretur.

35. Non intermiſi ego interea tam Latinis, tam Græcis in Diœceſi mea existentibus Paſtorales meam ſolicitudinem impendere adeo, ut cum altero ab hinc Anno in Oppido Hajdonicali Dorogh nominato Græci complures ab Unione defecerint, hanc eorum Apoſtaſim pro ſalutari remedio illico Suae Majeſtati repræſentarem eo cum affectu, ut feliciter ad Unionem jam exducti, & S. Unio ibidem rurfus confirmata.

36. Indulgeat nunc Sanctitas Veſtra, ut antequam (quam nunc jam fieri deberet) oſtendam in quo nam ſtatu, Actu S. Unio ſubſiſtat, ſeu in quantum cura, ſolicitudine Episcoporum Agrienſium Populus Græcus ſeu Ruthenus Unitus per Diœceſim iſthanc diffuſus ſit, brevibus attingam id, qualibus ex motivis dependentiam hanc Vicarii Munkacsienſis, Episcopi Agriensis hucusque prætenderint? quomodo Jurisdictionem ſuam exercuerunt? & quantum curam habuerint, ut Vicario Apoſtolico, & Populo Ritus Græci proſint in omnibus, utſi quid in his peccatum eſt Sanctitas Veſtra ſupremo Jure corrigere dignetur.

37. Motiva, velut melius Sanctitati Veſtræ nota, breviter connoto: Primum fuit in Pii IV. Bulla. Romanus

Pontifex ; quæ ita difertis verbis statuit : ad avertenda animarum pericula, & inter Catholicos scandala, cassatis, & revocatis quibuscunque exemptionibus, & privilegiis eatenus in favorem Græcorum, tam Clericorum, quam Laicorum concessis, constituimus, ut omnes illi etiam si Episcopali vel Archi-Episcopali dignitate præfulgeant, Locorum in quibus moram traxerint, ordinariorum Visitationi, correctioni, punitioni, & omnimode Superioritati, in iis, quæ Dei cultum Sacramentorum administrationem, & animarum salutem, Hæresum extirpationem concernunt (reliquis ipsorum Græcorum Ritibus a Sede Apostolica aprobatis, nec non Gratiis Apostolicis intactis permanentibus) subesse illisque tamquam Superioribus suis, suarumque animarum Pastoribus humiliter obedire debeant.

38. Secundum: Generalis Concilii Lateranensis Cap. Quoniam in plerisque de Off. Jud. Ord. ubi decernitur. Quoniam in plerisque partibus intra eandem Civitatem, atque Diœcesim permixti sunt populi diversarum linguarum, habentes sub una fide varios Ritus, & mores, districte præcipimus: ut Pontifices hujusmodi Civitatum, sive Diœcesum provideant Viros idoneos, qui secundum diversitates Ritu-um, & Linguarum Divina Officia illis celebrent, & Ecclesiastica Sacramenta ministrent instruendo eos verbo, pariter & exemplo; Prohibemus autem omnino, ne una eademque Civitas, sive Diœcesis diversos Pontifices habeat, tamquam unum corpus diversa capita quasi monstrum, sed si propter prædictas causas urgens Necessitas postulaverit Pontifex

tifex loci Catholicum Præfulem Nationibus illis conformem provida deliberatione constituat sibi Vicarium in prædictis, qui ei per omnia sit obediens, & subjectus; Unde si quis aliter se ingesserit, excommunicationis se noverit mucrone percussum, & si nec sic resipuerit, ab omni Ministerio Ecclesiæ deponendum, adhibito si necessum fuerit, brachio sæculari ad tantam insolentiam repellendam.

39. Tertium: Conc. Trident. quod Sess. 24. de Reformatione. Cap. 11. hæc habet: Quoniam Privilegia, & Exemptiones, quæ variis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum Jurisdictione excitare dignoscuntur: decernit S. Synodus: ut si quando justis, gravibus, & fere necessariis suadentibus causis, aliquos honorariis titulis, aut aliis insignibus in Romana Curia, vel extra decorandos placuerit, aut quocunque titulo assummi nihil ex Privilegiis detractum Ordinariis esse intelligatur, quo minus ii, quibus ea concessa sunt, vel impostero concedi contigerit, ipsis Ordinariis tanquam Sedis Apostolicæ Delegatis plene in omnibus subjecti existant.

40. Quartum: Idem Conc. Trident. Sess. 24. de Reformatione. Cap. 20. Legati quoque etiam delatere, Nuncii, Governatores, Ecclesiastici, aut alii quarumcunque facultatum vigore Episcopos impedire, aut aliquomodo eorum jurisdictionem iis præripere, aut turbare non præsumant. Juxta quæ Ordinarius Loci, si ne quidem per Legatum a Latere Sedis Apostolicæ in jurisdictione sua turbari potest, quan-

quanto minus à Vicario Apostolico, qui magis Jurisdictionem extra Ordinariam habere censendus est, pro Ruthenis aut Græcis, qui extra Diœcesim, in qua habitat, constituuntur.

41. His tenui meo Judicio, tanto securius inniti potuerunt Episcopi Agrienses; quod ea jam Anno sæculi hujus 18. ipsa S. Congregatio Eminentissimorum PP. de propaganda Fide etiam de Vicario Apostolico Munkacsienfi per Rescriptum superius sub U. præadductum intelligenda, gratiose declaravit.

42. Nihil igitur obstitit, quominus Episcopi Agrienses, prout sciverunt, severos esse Populi Rutheni, & Valachici Ordinarios, ita Ordinariam erga Populum, & Clerum eundem, nec non Vicarios eorum semper, ubique, & in omnibus exercuerunt Jurisdictionem; eisdem Generales Vicarios Ritus sui præfecerint, & ab illis Juramentum fidelitatis, obedientiæ exceperint etiam tum postquam ad aliquem in partibus infidelium consecrati sunt Episcopi, Ecclesias eorundem seu per se, seu per Delegatos canonice visiterint, facultatem Ecclesiarum erigendarum, Monasteriorum extruendorum, Sacerdotum inducendorum elargiti sint, Synodos seu Congregationes Clero Rutheno, seu ipsi Agrienses Episcopi, seu Eorum Vicarii Generales Latini præfixerint, & celebrarint, quas autem Episcopi Rituales celebrarunt, eas dicti Episcopi Agrienses sibi reservarunt confirmandas.

43. Denique causas omnis pene generis tam ipsi Apostolici Vicarii Munkacsienfes, quam & Clerus Græcus etiam contra suum Vicarium ad Generalem Episcopi Agriensis Vicarium, vel plane via recta ad ipsum Episcopum, frequenter etiam via appellationis, ex Foro Munkacsienfi deduxerint, ut passim Acta Vicarialia omnium retro temporum ostendunt, quæ ne molestus sim Sanctitati Vestræ, annectere supersedeo, submissurus, quæcunque iussus fuero.

44. Hanc nihilominus Jurisdictionem suam ea cum moderatione, ac discretione exercuerunt Episcopi Agrienses, ut non modo nulli impedimento fuerint Vicariis Apostolicis, quo minus omnia, quæ pro Gloria Dei, pro Unione in Ruthenis & Valachis firmanda, necessaria sibi videbantur libere, expediteque agere potuerint, quin immo ubi ubi occasio se obtulit, ad comoda etiam temporalia tam Cleri Uniti, quam Vicarii Apostolici promptos, & utiles se exhibuerint; hinc facultatibus generalibus, ne toties recurrere debeant, eosdem providerunt, Instantias Populi, aut Cleri Rutheni sibi porrectas, ad eosdem Vicarios pro complanatione quærelarum remisit. Presbyterorum Græcorum causas coram Dominis Terrestribus, aut in publicis Comitatum Congregationibus pro virili defenderunt, Instantias Vicariorum Apostolicorum, tam de immunitate Cleri Ritus sui, quam de meliori sua subsistentia, & habitatione efficaciter in debitis Locis promoverunt, imo immediatus Antecessor meus Comes condam Franciscus Bar-

kóczy , studio S. Unionis promovendæ , & confirmandæ apud modernam Reginam nostram Apostolicam effecit , ut in Seminario Clericorum Agriensi sex Græci Ritus Alumni ex Cassa Parochorum alerentur , qui Sacrationum scientiarum studio exculsi , cæterorum sui Ritus Presbyterorum ruditatem , & ignorantiam vel suplerent , vel sensim etiam emendarent , & ex diurna cum Latinis consuetudine magis Unionem cum iisdem in animis suorum olim Auditorum firmarent.

45. Ego vero ut a libris , Schismaticis erroribus infectis liberaretur Clerus Ruthenus , & Valachicus ultro liberaliter declaravi , me omnem operam libenter adhibiturum , ut libri cumprimis Rituales iisdem necessarii , in Typographia Scholæ meæ Agriensis Typo mandentur.

46. Sapientissimo Sanctitatis Vestræ Judicio subfreno : An adhuc vineæ huic facere aliquid potuerint Episcopi Agrienses , quod non præstiterint ? sed vel hinc mirum Sanctitati Vestræ non videatur S. Unionem ad eum statum perductam esse in hac Diœcesi Agriensi , ut quoad substantiam aliquid vix ei addi possit , attendendumque tantum sit , ut Unio hæc facta , tectaque conservetur , Clerusque , & Populus a ruditate , a superstitionibus sibi propriis sensim repurgetur.

47. Equidem ita dignetur informari Sanctitas Vestra , quod Diœcesis hæc Agriensis , cui indignus præsum , ex primæva Divorum Regum Hungariæ fundatione Actu , præ-

ter Civitatem Episcopalem Agriensem complectatur Comitatus, seu Districtus sequentes : Hevesiensem, & ex parte Szolnokiensem, Zempliniensem, Szaboltsiensem, Borsodiensem, Aba-Ujvariensem, Unghvariensem, Ugotsiensem, Bereghiensem, ubi est Oppidum Munkács, Sarosiensem, Szathmariensem, & Maramorosiensem, Districtus item Jazigiæ, & Cumania majoris, nec non Oppida Hajdonicalia, ex his Comitatus Hevesiensis, & Szolnokiensis, ut & Jazigiæ & Cumania majoris, Districtus continent Populum puri Ritus Latini Catholicum, quibus tamen imixta sunt loca Hæresi Lutheri, & Calvini, seu ex integro, seu ex parte infecta, demptis nonnullis Quæstoribus Schismaticis, ex Provinciis Portæ Ottomanicæ subjectis, a potiori adventibus, & Loca frequentiora incolentibus, in reliquis autem prænominatis novem Comitatus, ita & Oppidis Hajdonicalibus Latini permixti sunt Populo Græcum Riturum profitenti, & Hæreticis partim Lutheri, partim Calvini falsas doctrinas sequentibus, ita ut non solum unus exempli gratia Pagus, aut Villa, seu Oppidum, aut Civitas per Latinos, alia per Ruthenos, aut Valachos incolatur, tertius Locus per Heterodoxos attactos, verum in una eademque Urbe, Oppido, aut Pago pars Calvino, aut Luthero adhæret, nec desunt Loca non pauca, ubi simul Latini, & Rutheni, & Valachi suas diversas tres Ecclesias, & Sacerdotes itidem tres habent, & distinctum Lutherani, aut Calviniani suum Ministrum, ex quibus Locis aliqua Agraria non nisi quatuor, aut quinque miliaribus distant.

48. Hoc tamen non sine animi mei voluptate Sanctitati Vestrae reffere possum Deum misericordissimum ita laboribus, curæ; & sollicitudini Episcoporum Agriensium, quoad Unionem Benedixisse, ut in tota hac, qua late patet Diœcesi, jam omnino omnes Græci Ritum profitentes, seu Rutheni, seu Valachi S. Unionem cum S. Romana Ecclesia, una cum Clero suo profiteantur, exceptis dumtaxat Quæstoribus Schismaticis, similibus illis, quos superius attigi, & quorum plerique nec fixam habent in Regno hoc mansionem. Qui Populus Ritum Græcum sequens, ita distributus est, ut plus, quam una quarta ejusdem in Districtu Maramorosienfi, Munkacsienfi, imixtus tamen, ut præattigi Latinis, & Hæreticis degat, plusquam duabus quartis per reliquos Districtus superius relatos distributus maneat, neque ullibi per totam Diœcesim meam publicum sibi admissum habent Schismatici exercitium, aut Ecclesiam, si solum Civitatem Agriam, tantum nempe S. Unionis profuit, quod Græcum Ritum sequentes conformiter ad infallibiles Sanctiones SS. Rom. Cath. Fidei, & Unionis firmamenti tractati sint.

49. Profecto eandem felicem sortem Comitatus quoque Zarandinensis subiturus, & a Schismate purgandus erat, si sub Jurisdictione Episcoporum Agriensium, ad quos olim Jure indubitato pertinebat, mansisset, sed quia injuria temporum a Diœcesi hac Agriensi avulsus est, Schismatis, ac Hæreseos error in tantum illic invaluit, ut Græci Ritus Unitorum, nulla, Latini vero Ritus Catholicæ animæ 110.

numerentur, ut istud perhibet Littera moderni Vicarii Generalis Csanadiensis sub OO. adnexa.

50. Agria inquam Ecclesiam, & Sacerdotes binos habent Rasciani Schismatici, quorum Numerus universim intelligendo tam illos, qui Sacramentorum capaces sunt, quam & incapaces, quadringentesimum numerum non plane assequitur, circa quos ad Unionem, quam per prius profitebantur, reducidos, licet circa Annum 17, & 18. hujus Sæculi sat egerit ejus temporis Episcopus Comes Gabriel Erdödy, efficere tamen nihil potuit, Commendantibus Arcis nedum assistentibus, sed potius impredientibus ejus conatus, nunc autem, malum hoc longiore mora inveteratum difficiliter curatur, non dum tamen abbreviata est manus DEI.

51. Forte si Consilium illud, quod Monachus ille S. Basilii, cujus Epistolam superius, sub Littera annexui, dederat Episcopi Agrienses in effectum deducere, & Vicarios Græci Ritus ad latus suum habere potuissent, & hi in Unione perseverassent, & aliis molestis exemptionis Quæstionibus impetiti non fuissent, sed nempe ipsimet Agria exulabant, hoc dumtaxat sæculo Telekesius redire poterat ad Cathedram suam.

52. Beatissime Pater! liceat mihi, quod sentio in humilitate aperire. Certe mihi ita videtur ex his, quæ hactenus enaravi, bene concludi posse: proficuum magis S.

Unioni fieri, & statui vix potuisse, quam quod factum, statutum, & observatum est; videndum ergo jam nunc, an pro futuro aliquid aliud statuendum, ordinandum, ac observandum expediat.

53. Absit, ut seu Jura Majestatica, seu Supremum Jus Patronatus Apostolici Regis in dubium revocem, vi quorum Episcopatus Novos erigere, & fundare, ad eosdemque pro Judicio suo dignos præsentare possit.

54. Quia tamen Regio-Apostolicum Suae Majestatis Dominae meae Clementissimae cor ita occupatum scio, ut nihil intendat magis, ac in promotionem, emolumentum, & conservationem Veræ, & Unicæ salvificæ Religionis Cetholicæ, huncque scopum sibi benigne præfixerit in erigendo, & fundando Novo Episcopatu Munkacsiensi pro Græci Ritus Populo, ideo quemadmodum, si Sua Majestas Regio-Apostolica hanc suam Benignam Intentionem prævie mecum communicare dignata fuisset, rationes omnes, & momenta, quæ erectionem Episcopatus Munkacsiensis, & avulsionem Populi Græcum Ritus sequentis a Jurisdictione Episcopi Agriensis disuadent, & utrumque clare ostendunt, per hoc non Unionem promovendam, sed potius Populum Unitum periculo Schismatis exponendum Suae Majestati humillime proposuissem, ita ut eadem Sanctitati Vestrae Filiali in fiducia substernam, triplici ex Capite me judico obligatum. Primo: ut Conscientiæ meæ faciam satis, ne si subinde res S. Unionis

nis alium, ac qui nunc quæritur, & intenditur, eventum fortiretur, tota culpâ in me unum coram Sua Majestate, coram Vestra Sanctitate, coram DEO recideret, incitiæ, aut ignaviæ meæ attribueretur, mihi que serio nimis ingeminandum esset tristissimum illud. Væ! quia tacui.

55. Secundo: Cum Sua Majestas Intentionem suam una cum Littera, quam Sanctitati Vestræ exaravit, mecum Benigne communicaverit, utique intendit, ut piensissimam ejus intentionem secundem, non tamen aliter, quam ipsamet habet pro Bono nempe Unionis; idque

56. Tertio: tanto a fortiori, quod opus hoc instituenti Novi Episcopatus in finem Benigne deduci velit Sua Majestas ita, ut nullum exinde præjudicium in Jurisdictione erga Latinos, nullum damnum in proventibus suis experiri cogantur Episcopi Agrienses.

57. Primum motivum, quod perpetuam Populi, & Cleri uniti ab Episcopis Agriensibus suaderet exemptionem, tenui meo Judicio hoc est: Securior nempe conservatio S.Unionis, facilior ejusdem propagatio, & promotio, atque his solidandis, quantum assequor, hæc fere rationes adferi possent.

58. Primo: quod cum sub Antecessore meo Georgio Jakufits 63. Presbyteri S. Unionem amplexi sunt, hanc conditionem posuerint, ut Episcopum sui Ritus habere possint.

59. Se-

59. Secundo : cum in Hungaria, & huic Vicinis ad Hungariam tamen pertinentibus Provinciis, complures Pseudo Episcopi Schismatici, iique a Latinis independentes existant, suamque etiam Schismaticum Metropolitam habeant, e re videretur, ut Vicarius Munkacsienfis Unitus independens sit ab Episcopo Agriensi, & Ordinaria Jurisdictione in Unitos polleat, ne secus cum Clero, & Populo Unito sub sorte inferiore Schismaticis collocetur, aut S. Unioni adhærentes villius, & deterius Schismaticis tractari videantur, consequenter ab his, illi despectui habeantur; Clanculariis Schismaticorum artibus, accedente ingenita Populo Græco, velud a potiori rudi, inconstantia, ab Unione, seu Catholica Fide deficiant, cum e contra Schismatici potius ad S. Unionem perducì possint per Episcopum Munkacsiensem, qua independentem ab Episcopo Agriensi.

60. Tertio : Cum licet in Hungaria, adnexisque Provinciis hodieum adhuc longe majore numero reperiantur Schismatici, DEI tamen Auxilio sub moderatione Uniti Episcopi, seu Vicarii Munkacsienfis Negotium S. Unionis in eum statum perductum, ut Ecclesiæ quidem 839. Actuales, Parochi 675. Personæ demum confessionis capaces 119107. numerentur.

61. Quarto : quod simile exemplum jam habeatur alibi, ut in eadem Diœcesi, imo in eodem Loco sint, & resideant plures Episcopi, quorum singulus Jurisdictionem
Ordi-

Ordinariam, exercet in Populum sui Ritus, signanter in Polonia, & Leopoli &c.

62. Jam ut circa hæc demissas meas reflexiones ponam; dico: ad Primum: Quomodo hæc conditio apposita, & acceptata sit, imo opponi, & acceptari potuerit, plusquam unius Sæculi usus pacificus docet, qui vel ideo felicior in conservatione, & promotione S. Unionis produxit effectum, quod Sanctionibus Canonicis conformis fuerit.

63. Dissipato nempe feliciter Schismate Episcopi Agrienses, quorum Diœcesis etiam Munkacsiensem tractum complectitur, ut juxta Conc. Later. Dispositionem, Cap. quoniam in plerisque de Off. Jud. Ord. Ovili Ruthenico, & Valachico Unito de auxiliari Pastore idoneo, Ritus Orientalem professo, & linguæ etiam Populi perito providerent, egerunt suis Locis, ut Vicarius Apostolicus a Sede Apostolica constituèretur, factumque est, quod inclinante priore sæculo, Josephus de Camellis ad memoratum Districtum Munkacsiensem missus sit, qui, ut pro bono Unionis amplius Ecclesiastico Characterè fulgeret, a Nomine Residentiæ suæ Nominatus est Episcopus Munkacsienfis a Regia Apostolica Majestàte, & ut Clerus Unitus ad Vicinos pro Ordinibus confugiendi necessitatem non haberet, consecratus est in Episcopum Sebasten, in partibus Infidelium, cui ut superius clare ostensum est, sua serie successit Michael Manuel Ossavzky Episcopus consecratus Rossensis, & modernus Ritualis Episcopus.

64. Neque vero dependentia horum Vicariorum Apostolicorum ab Episcopis Agriensibus, vel omnino in Diœcesi hac, ut effectus docet, obfuit Unioni, imo vero pruritus independentiæ non rudi Populi, sed ipsis videtur adscribendus, qui providam Ecclesiæ circa Operarios Spirituales in subalterna subjectione Ordinationem pertæsi, Ordinariis Locorum obedire, horum Jusſis parere, penquam difficile, imo intollerabile esse putant, & pro Arbitrio liberi esse cupiunt.

65. Rudis plebecula contenta fuit hactenus, & deinceps quoque, nisi ab aliis concitetur, contenta erit, si Ritus sui liberum exercitium, ita & Ritus sui Episcopum, & Presbyteros habeat, nec eo unquam attendit, a quo sejus Episcopus, an a Latino Ordinario, an vero ab alio quopiam lex Ecclesiæ Ordinatione dependere debeat, quod ipsum Petrus Pathernius, & Gabriel Kassovits cum sexaginta tribus Sacerdotibus, cum principio procuratæ Unionis egerunt, qui Ecclesiæ Ordinationem sapienter intelligentes, coram Episcopo Agriensi Georgio Jakusics, ac postea hujus Successore Benedicto Kisdy, non nisi Ritus Græcæ Ecclesiæ sibi reservare, Episcopum item per se electum Ritualement a Sede Apostolica confirmari petierunt, ut in Documento sub A. nihil de eo cogitantes utrum Ritualis Episcopus a Jurisdictione Ordinarii Latini eximi debeat.

66. Unde quamvis Clerus Unitus firmari Unionem maxime se inde sperare dicat, si is cum Episcopo Rituali ab

Ordinario Latino independens fuerit, mihi tamen e contra videtur certum, nihil Unioni periculosius futurum, quam si Clerus & Populus Unitus a Jurisdictione Episcoporum Agriensium Ordinariorum exemptus fuerit, fiet enim, ut sensim huic prærogativæ confisi majorem Latinorum contemptum concipiant se non tantum in Ritu, sed & Dogmatibus Fidei se ab iisdem separent.

67. Scimus aliunde, quod hujus prærogativæ ambitio avulserit primum Græcos ab Ecclesiæ, dum suam Constantinopolitanam Sedem Romanæ æquare cupiebant, si igitur sinceram, & firmam Unionem Clerus Græci Ritus amat, non periculosis prærogativis non SS. Canonum, & Pontificalium Diœcesionum relaxationibus illam fovere, sed idoneis, & ab Ecclesia Ordinatis viis custodire satagat.

68. Provida Mater Ecclesia Sponsi sui, & Magistri Disciplinae Imitatrix sicut Fideles in Unitate Fidei, & Vinculo Charitatis sub Uno Supremo Pastore, & Rectore a Christo instituto optime gubernandos vidit, ita illa Unum cuivis particulari Ecclesiæ præfecit immediatum Caput, a quo ea tota dependeat, cujus vocem audiat, & ideo solícite semper providit, ut unum Regnum unum dumtaxat Primatem, una Provincia, unum Metropolitam, una Diœcesis, unum Episcopum, una Paræcia, unum Parochum habeat, & si aliquando plurium Operariorum, sive ob Populi Negotiorumque multitudinem, sive ob linguæ diversitatem, labore opus esset plures omnino Operarii as-

summantur, hi tamen omnes, non tamquam proprii muneris curam exerceant, sed Vicariam dumtaxat, & Auxiliarem Operam addant, in hac Hierarchiæ Ordinatione in pace, & concordia reguntur animæ, & ex hoc nexu tum maxime patebit, Oves etiam unitas esse ex eodem cum Latinis Ovili Christi, si etiam Vicaria quidem adjunctorum operariorum cura provisi sint, unius tamen Pastoris Vocem omnes audiverint.

69) Ad Secundum: In Diœcesi Agriensi (Non nobis Domine non nobis, sed Nomini Tuò da Gloriam) ut declaravi superius nulli sunt Schismatici, nisi in Regiis Civitatibus, & frequentioribus Oppidis aliquos Græci Quæstores Portæ Ottomanicæ a potiori Vasalli, item aliqui Rasciani, Agriæ, qui sub protectione Consilii Bellici circa Annum 1718. ad Schisma defecerunt, nec his, nec illis ullum est, vel linguæ, vel Negotiorum Commercio peculiare cum Ruthenis, & Valachis Unitis, confertim quidem montosa Regni confinia, sparsim vero planiorum locorum Villas incolentibus, non ergo tam facile accidere potest, ut Rutheni, seu Valachi in Diœcesi Agriensi existentes contemnantur, & perturbantur, sed nec cum ipsis Episcopis Schismaticis Rutheni mei, & Valachi commercium habent, velut magis disitis, ac remotis, unde ab his, irrideri, nec perturbari possunt, vel si hoc, seu Populus Schismaticus, seu eorum Episcopi, aut Metropolita quoquo modo attentaret, facillime Authoritate Regia impediri, ac compesci possent, ut Anno proxime præterito factum esse in

Oppido Hajdonicali Dorogh, Diœcesis meæ superius attigi, ubi cum Schismatici Quæstores ad Metropolitam recursum fecissent, hique etiam faciles aures eis præbuisset, & Modalitate hac Populus Unus Doroghiensis perturbari cœpisset, dictus Metropolita per Suam Majestatem communitus est severius, & a similibus inhibitus Schismatici Quæstores puniti Populus Unus ad pacem compositus, & in Sacra Unione firmatus.

70. Si tamen gloriari licet, gloriabor in eo, veritatem enim dicam, gloriabor inquam in eo, quod ego licet Virtutis infirmæ doctrinæ insufficientis, Miseratione nihilominus Divinæ Agriensi Cathedræ præsim, quæ non tantum Sanctitate veræ Religionis, sanioris Doctrinæ, & Eruditionis gloria Religiosa, disciplinæ observantiæ alias antecellit, sed illis etiam, quæ in sensus incidunt, superabundat.

71. Sane Ecclesia Agriensis cum suis Antistitibus a limine ipsius foundationis ad hæc usque tempora peculiarem semper experta est protectionem Regiam, hinc pro Ecclesia Agriensi tales per pientissimos Reges selecti sunt Antistites, quorum Vestigia utinam, vel a longe sequi possim, in quibus cum Eruditione virtus certavit, Splendor Natalium cum amore populi, & æstimatione conjuncta fuerunt.

72. Episcopus denique Agriensis, sicut inter Optimates Regni unus, unus est, semperque fuit ex præcipuis, ita prima hactenus subfelia & jure sibi vindicavit, & pro

utilitate Religionis, Regis, & Boni publici honore sustinuit, vix ergo rudissimus quisque nisi malitia, & aliorum malis consiliis, præventus Metropolitanam Schismaticum, cui leges Patriæ has prærogativas non admittunt, cum Episcopo Agriensi comparabit.

73. Nisi forte videatur alicui Ruthenos, & Valachos ob solam Ritus diversitatem securius, & honorificentius parituros soli Græco suo Episcopo & hoc magis ab illis desiderari.

74. Quam honorificum, quam conveniens hoc esse videtur, tam plenum est periculi, ne planam viam Schismati sternat, & Unionem penitus absolvat, enim vero ad Divini cultus, ad S. Unionis conservationem, & promotionem, nihil interesse videtur, sane? an Episcopi Agrienses autoritate Episcopus Unitus Jurisdictionem exerceat, modo fide, & integre agat omnia, quæ agenda sunt, imo cum in Episcopi Agriensis autoritate, & assistentia magnum semper habuerit, & habiturus præsidium, independentiam ab hoc sine periculo Unionis ambire non potest.

75. Excussa semel Diœcesani Agriensi obedientia, ipsis rationibus, & a paritate Episcoporum Schismaticorum excutere potest etiam Metropolitanæ, & Primatis Latini eodem argumento utens, ne videlicet sit Episcopis Schismaticis, qui non Latino, sed Græco Metropolitanæ parent.

76. Sed etsi Metropolitæ, aut Primatis Latini obedientiam excuteret, nondum fieret æqualis Schismaticis Episcopis, & eorum Metropolitæ, tum quia hi fors majores, ac ille sperare potest, proventus habent, tum quia Metropolita Schismaticus a nullo dependens, liberum agens est, ille saltem a Sede Apostolica utique dependere deberet.

77. Jam attactum est superius Unionem per Episcopos Agrienses inductum esse, sub iisdem, & opera eorum incrementum sumpsisse, & denique ad hunc, in quo modo est, felicem statum perductam, ut quid ergo ad retinendam, confirmandamque Unionem alia quærentur media? quam quæ felix integri, & quod excedit, sæculi usus aprobavit.

78. Vicina Archi-Diœcesis Strigonienfis numerat Græci Ritus Parochos in se circa 14, qui tamen Prælatum Græcum nullum habent, a Vicario Generali Scepuſiensi Latino reguntur, & gubernantur in omnibus, & unice ad suscipiendos Ordines dimittuntur ad Episcopum Græcum, num quid propterea S. Unio detrimentum passa est? quin imo tam pacifice in Unitate Fidei vivunt, ut ne nulla memoria exstet alicujus convulsionis, aut quærelæ.

79. Profecto ita Natura ipsa comparatum est, ut quos ad invicem sincere Unitos cupimus, eorum divisionem omnem, quam maxime caveamus; quomodo proinde hoc subsistit, ut Ritualis Episcopus Munkacsienfis cum Ortho-

doxō Episcopo Agriensi, & per hunc cum Ecclesia Catholica unitus maneat, & tamen simul procuret, ut scindatur nexus, quo ei tam feliciter, ac utiliter, huc usque est, & fuit devinctus.

80. Etiam Author, & consumator Fidei Christus Jesus, ut diversitatem Gentium in Unitate Fidei congregaret Ecclesiæ suæ regendæ Monarchicam Formam instituit, hoc Ecclesia in Spiritu Sancto congregata explanavit, & firmavit prohibens ne una Diœcesis propter diversitatem Rituum, aut Linguarum plures Diœcesanos habeat Episcopos, sicut Monstruosum corpus plurium Caputum, in Unitate Rectoris Unitas Fidei, Uniformitas disciplinæ, & pulchra tum animorum, cum externarum Actionum consensio plurimum radicitur. Ubi vero pari cum autoritate multiplicantur Rectores, plerumque quod sunt Capita, tot emergunt diversi sensus, ex quibus disciplinæ convulsio, animorum, Opinionum, Studiorum disensio progerminat inimica Deo pacis, ac Unitatis.

81. Utinam eæ essent temporum & rerum circumstantiæ, quæ Reginam Apostolicam, & Dominam Nostram Clementissimam non cogerent ea circa Schismaticos, eorumque Episcopos tolerare, quæ in vita tolerat; utinam pro Zelo suo, quo fertur, semper maximo in emolumentum veræ Religionis, posset Schismaticorum Episcoporum Autoritatem circumscribere magis, eosque Latinis Episcopis
vel

vel tantillum subdicere, ipso certe usu familiari mansuescerent, & ad Consilia Unionis facilius propenderent.

82. Sed quia hi per Hungariam adnexasque Provincias nullam a Latinis Episcopis dependentiam agnoscunt, non solum ipsi in suo errore sunt pertinaces, sed etiam nova Schismatis incrementa moliuntur, brevi Schisma, aut deserturi, aut ad limites arctissimos restringendi, si Episcopi Orthodoxi Latini eorum facta inspicere, in Censuram vocare, & pro sua prudentia, ac Zelo moderari auderent, quod hos in Schismate firmat, hoc idem Munkacsienſi redditum ad Schisma expeditum facere potest, similis enim causæ, similis solet esse effectus.

83. Avertant Superi! ut Munkacsinum veniat Episcopus Græcus, Schismatis labe aut infectus, aut ad id proclivis, cui Episcopus Agriensis intendere non possit, quam facile redirent tempora Basilii Taraszovits, & longe cum majori periculo, quia Ordinarius Agriensis Populum, & Clerum sibi, non subjectos non ita facile, aut Georgius Jakufics Ordinarius Agriensis Parthenium cum sexaginta tribus Presbyteris ad Unionem reducere valeret.

84. Ad tertium: ultro confiteor S. Unionem nimium quantum magna incrementa sumpsisse in Diœcesi Agriensi, an autem Numerus Ecclesiarum, Parochiarum, & Animarum, qui per Vicarium Munkacsienſem Suæ Majestati repræsentatus est, omni ex parte subsistat, nunc disputare

nolo, neque enim conveniens est, ut in hac Chrysi conscriptionem Animarum, seu connotationem Ecclesiarum Græci Ritus institutam.

85. Verum ergo est; quod Populus Ruthenus Unitus per totam Diœcesim Agriensem diffusus sit, sed hæc ipsa est gloria Episcoporum Agriensium, quod eorum Opera, ut superius ostendi, Unio hæc inchoata, confirmata, aucta, & in eum statum, in quo modo est, perducto sit.

86. An autem, postquam tot laboribus, molestiis, ac curis indefinentibus stetit Sacra Unio, ejusque fomentum, ac propagatio Episcopi Agrienses id promerite sint, ut jam nunc Populus Unitus, tanto numero per Diœcesim hanc diffusus, a Jurisdictione ipsorum per Erectionem Episcopatus Munkacsiensis avellatur, Sanctitas Vestra pro summa sapientia, acerrimoque Judicio dignabitur arbitrari. Ingrata Soboles, quæ Genitores suos despicit, indignus Pupillus, & Miniorennis, qui Tutoribus, & Curatoribus suis Annos pubertatis excedens, gratus non est; eorumque Consilia, quibus feliciter profecit, contemnit.

87. Si res quæque iis mediis optime, & securissime conservantur, quibus comparantur, videtur certo inferri posse; quemadmodum Episcopi Agrienses Populum ad Sacram Unionem perduxerunt, & eundem ultra Sæculum in Unionem conservarunt, ita porro eundem Vigili sua cura optime conservare possunt.

88. Epistola ab Antecessore meo Comite Erdödy, Georgio Genadio Bizanczy scripta, & superius sub 5. adducta exhibet excessus, quos hic Vicarius Apostolicus summe Præjudiciosos, & Latinis, & S. Unioni atque etiam Scandalosos commisit ignorantiam, ruditatem, turpissimos errores Cleri Rutheni clarius exhibent, Acta Visitationis Canonice ab Antecessore meo, Comite Francisco Barkoczy peractæ, & superius sub II. annexæ.

89. Mihi tempus adhuc non suppetebat, ut partes illas, in quibus Populus Ruthenus Latino mixtus degit visitarem, quæ tamen in Clero, & Populo Unito corrigenda sint, quæ deficiant in illis, quibus erroribus adhucdum imbuti sint eorum Sacerdotes, quam denique vigili oculo etiam nunc opus sit, patet ex relationibus, quas Vice-Archi-Diaconi mihi submiserunt, & hic in extractibus sub PP. adnectuntur.

90. Ad quartum: Non video, cur non possint esse Episcopi Græci Ordinaria Jurisdictione pollentes, ubi distinctum Territorium, & Populum Græcum pariter distinctum habent.

91. Si in Polonia, & signanter Leopoli in eadem Civitate plures sunt Episcopi Ordinarii, forte inde evenit, quod Græci Episcopi in hac Jurisdictione, & præcesserunt Latinos ætate, & Populus Græcus longe superet, Latinos, vix tamen mihi persuadeo, ut multiplicibus quæstionibus, & controversiis Latini Episcopi non implicentur, ut Populi

773.
Græci a ruditate, ignorantia, erroribus circa Fidem superstitionem, aut idololatriam redolentibus ita repurgati sint; ut si sub Latinis essent, repurgarentur sane in vicina Transylvaniæ habetur Episcopus Græci Ritus Unitorum in una, eademque Diœcesi cum Latino Episcopo, autoritate, & Jurisdictione Ordinaria pollens, cum ullo tamen Unionis auctæ, aut dilatatæ emolumento, id quod exhibet Littera Domini Episcopi Transylvaniensis sub QQ.

92. Alterum motivum, quod hanc perpetuam exemptionem Vicarii Apostolici ab Episcopis Agriensibus commendare videtur, est: quod hoc modo differentiæ, quæ inter Episcopos Agrienses, & Episcopos Rituales, controversiæ item, quæ inter Clerum Latinum & Græcum Unitum vigeant, sopirentur, pax & tranquillitas, & per hoc ipsa Sacra Unio stabiliretur, firmareturque.

93. Quam pacis colendæ amantissimus sum, tam libenter ambabus Ulnis complecterer, hanc separationem, vel ex hac sola ratione, si spem habere possem secururæ pacis, & tranquillitatis, & magis sinceræ Unionis animorum inter Clerum Latinum, & Ruthenum, ac Populum utriusque Ritus.

94. Verum ingenue fateor, longe aliam non tantum Relatione, sed ipsa experientia jam edoctus sum, hucusque licet Ritualis Episcopus Munkacsiensi residens, ab Agriensi, tanquam ejus Vicarius dependentiam habuerit; præsumpsit

tamen in quibusdam casibus adversus ejus Decreta legitima insurgere, Presbyteros sui Ritus adversus Parochos Latinos concitare; quid non faciet, si excusso erga Episcopum Agriensem Canonicae obedientiae jugo, Jure suo omnia definire poterit: Presbyteri Græci, seu Rutheni hactenus in Jura Parochorum Latinorum involarunt, Latinorum Matrimonii assistendo, imo etiam A catholicorum Latinos ad Græcum Ritus perducendo, in Proventus Parochiales Latinorum inviolando, Parochos Latinos verberibus afficiendo, cum tamen ob similes excessus, aut Agriæ puniri potuerunt, aut ex mandato Episcopi Agriensis per Vicarium Munkacsiensis satisfactio impendi, quid expectari potest, si nullam causam habuerint Præfules Agrienses formidandi:

95. Crescit meus metus exinde: quod, ut superius declaravi, in Diœcesi hac mea Agriensi, admodum multa loca sunt, quæ utriusque Ritus Populum, ac Sacerdotes habent, itaque quam facile eveniet, ut ex diversitate Regiminum discrepent ad invicem non solum Oppida, & Villæ vicinæ integræ, sed etiam eorundem locorum, Cives, & incolæ imo etiam sæpe unius, ejusdemque domus Alumni.

96. Bone Deus! an non ex hoc inordinatum Chaos Animarum exulcerationes longe majores, ac hactenus prudenter præmetui possunt? cum tamen de qualibuscunque nunc Sacerdotum juribus, aut externæ disciplinæ moribus

differentia enascatur, prompto expeditoque unius Diœcesani studio, præsertim si hic sua canonica, & legali Authoritate fungi permittatur, ad Uniformitatem, & æqualitatem pacemque facile reducatur, neque ullum sit periculum, ut Clerus Unitus de Opressiõne juste queri possit, quando lata ei patet Via appellandi a Judicio Episcopi Agriensis, ad Judicium Mitropolitæ, & Primatis, modo velit incedere trita Patrum Via.

97. Quæ dissensionem tanto essent majori scandalo, & damno Animarum in hac Diœcesi Agriensi, quod tam Latinis, quam Ruthenis permixti habitent etiam A catholici; quis fructus in horum conversione sperari possit, quando tantæ essent controversiæ inter Populum ejusdem Fidei, sed diversorum Rituum.

98. Ipsi autem Episcopis Agriensibus quam difficile accidere possit e fenestris quasi suis dissensionem has, scandala, & defectus videre, nec posse remedium ponere, quin in ipsa Civitate Residentiæ suæ Agriæ absque remedio talia quotidie experiri cum loca aliquot Agria non multum disita ex parte, vel ex integro Populus Ruthenus incolat, & ipsi Agrienses Schismatici iterum cum Auxilio Divino ad Unionem reduci possint.

99. Experientia propria in his confirmor. Placuit Suae Majestati Apostolico Regiæ anno proxime præterito decernere, ut ex locis illis in quibus Sacerdotes Græci Ritus

non existunt, Proventus Annuus a Ruthenis proveniens, horum Sacerdotibus, & non Parochis Latinis in loco residentibus cedat, quantæ vel ex hoc Decreto emerferunt triçæ patet ex informationibus Vice-Archi-Diaconorum sub PP. præannexis, ex quibus etiam sat clare eruitur, quod vel propter hunc Proventum demptum a Parochis Latinis hi longe difficiliter subsistere possint, & forte ex aliquibus locis, & Parochiis plane discedere, Populumque sine Pastore relinquere cogentur, non secus adlaboraturum Vicarium Munkacsiensem, ut hic pro more suo Presbyteros ultra Necessitatem multiplicet, hos autem ut Latinos ad suum Ritus perducant, quo Proventus suos cum clara, & evidenti suppressione Latini Ritus augeant.

100. Immortales quidem debeo, vel ex eo agere Gratiarum Dominæ meæ Clementissimæ Suæ Majestati Regio-Apostolicæ, quod Benigne desideret hanc erectionem Episcopatus Munkacsienfis, ita instituendam, ut nullum aut in Spiritualibus, aut in Temporalibus ego, & Successores mei Episcopi Agrienses patiamur detrimentum, sed salva maneant atque integra omnia. Pientissima, & Benignissima Intentio hæc nullo non tempore per me, Successoresque meos summa gratitudine est, recolenda, quæ tamen non paucas, quantum non vane metuere mihi videor, patietur difficultates.

101. Prætereo id, quod tantus Populus cum tanto Clero, quantus est in Diocesi hac Agriensi Clerus, & Populus

pulus Unitus, qui semper fuit sub indubitata Episcoporum Agriensium Jurisdictione velut dimidium Cordis ab iisdem abstrahatur, quod tanto utique majori temeritudine ferent, quo magis sibi, & aliis Notum est, quod hunc Populum Christo, & Ecclesiæ Episcopi Agrienses genuerint, & sua negligentia ex illis non perdidierint quemquam.

102. Id tantum Sanctitati Vestræ in filiali fiducia insinuare debeo. Vix esse possibile, ut facta hac separatione Populus Latinus non iminuatur, & in multis locis una cum Parochis Latinis non suprimatur penitus hæretici autem minus convertantur, tum quod Ritum Græcum ob Jejunia, & Ceremonias magis oderint, & abominentur, quam Latinum cum etiam, quod e converso Græcos Presbyteros ex eo, quod rudes, ac rustici sint, per consequens, quibus magis dominari poterunt præ Latinis, præeligerent.

103. Temporales Proventus, quod concernit, licet quidem, vel ideo, quod omnia, quæ actu tenet, & possidet Episcopus Agriensis, habeat, ex Fundatione Regum: cum S. Stephani ac Ladislai omnia Prædia, & Possessiones uti, & decimas in Comitatu seu Districtu Bereghienfi, in quo situatur Oppidum Munkacs, licet item ex eo, quod vi hujus Fundationis Episcopus Agriensis cum suo Capitulo, & Clero in usu sit percipiendarum Decimarum etiam a Ruthenis, ac Valachis, Jura ipsorum nec in quæstionem sumi

sumi a quopiam posse videantur, non esset tamen Episcopus Agriensis cum suo Capitulo, & Clero in his indubitatis Juribus suis tutus ab Episcopis Ritualibus, si ab Ordinaria Agriensium Præfulum Jurisdictione eximerentur.

104. Josephus de Camellis adhuc tantum Vicarius Apostolicus usus est sub Fenefyo, ut littera ejusdem sub D. acclusa ostendit non tantum prætere decimas ad Agriensem Episcopatum spectantes, sed vi, & potentia mediante rapere, & licet subinde hic ab illegali sua præensione remotus sit nihilominus.

105. Modernus Vicarius Michael Manuel Olsavzky iteratis vicibus per Instantias suas apud Cameram Hungaricam petiit assistentiam, ut decimas a Valachis, in certis Comitatus Maramorosienfis Oppidis habitantibus possit desumere, licet certo jure ad Episcopatum, & Clerum Agriensem pertinentes.

106. Si hæc audent, qua Vicarii Apostolici, quid non merito ab ipsis timere potest Episcopus, & Clerus Agriensis, si Ordinaria, quoad suos Græcos præditi fuerint jurisdictione? profecto tunc potentius urgere, & præmere possent suas præensiones his argumentis: quod illi sint veri Episcopi & Populi Ruthenici, & Valachici Ordinarii, illi soli ipsorum curam habeant, adeoque soli digni, qui lana ovium suarum vestiantur, lacte pascantur, indignum esse ut Episcopi Latini, a quibus nullam Rutheni, & Va-

lachi dependentiam habent, ab illis decimam percipiant, quibus ipsi nihil præstant.

107. Et cum decima sit Proventus hujus Episcopatus & Cleri unius ex principalioribus, non contemnendo damno exponeretur tam Episcopus ipse, quam Capitulum ejusdem, & Parochi, cum Capitulum Agriense in certis Comitatus, seu Districtibus eorumque nonnullis locis etiam a Ruthenis inhabitatoribus accipiat decimam, præterea ex nonnullis decimis, quas percepit Episcopus, Archi-Diaconi percipiunt septimam ejusdem decimæ partem, ita porro Parochi Latini Octavam, imo ex nonnullis locis ipsi Parochi Latini accipiunt decimam, uti in ipso Opido Munkacs, quod jure terrestri neutiquam pertinet ad Vicarium Munkacsiensem verum ad alium Sæcularem Dominum terrestrem.

108. Accedit, quod quemadmodum nunc Episcopus Ritualis apud Suam Majestatem exoperatus est, ut etiam in locis ubi Sacerdotes habent suos, tamen etiam Proventum Annum percipiant Rutheni Sacerdotes vicini a sui Ritus hominibus etiam si in loco tali sit Parochus Latinus nihil facilius, quam ut eundem qua Ordinario in mentem veniat desiderare Octavam paulo ante attactam, seu in toto, seu in parte pro suis Sacerdotibus, imo etiam fundos, Agros, prata, & ejusmodi pertinentias, quas Parochi Latini ab imemorabili tempore possident dividat, propter divisum Populum, & ex his an non perpetuas tri-
cas,

cas, lites; controversias damnum Episcopatus, Capituli, & Cleri præmetuenda habeam? an non iminuendum Numerum Parochorum Latinorum, & ipsius Populi Latini? Paterno substerno Sanctitatis Vestræ Judicio.

109. Non aliud mihi restat, quam ut brevibus demissam hanc meam informationem concludam, & hoc quod ex relatis hactenus per legitimam consequentiam inferri potest, aperte pandam, in omni humillitate, & sinceritate prout coram DEO summo Animarum Pastore judico.

110. Quemadmodum quæ hactenus per Episcopos Agrienses pro S. Unionis promotione facta sunt, & prout Negotium S. Unionis per eosdem tractatum, exhibent relata a me ita, quæ prudenter præmetui posse mihi videntur, non admittunt salva conscientia, ut dicere audeam independentiam, & perpetuam exemptionem Vicarii Munkacsensis, seu Episcopi Ritualis ab Episcopis Agriensibus Unioni pro futuram, litibus, & controversiis finem imposturam, absque damno, & præjudicio Ecclesiæ Agriensis esse possibilem.

111. Imo vero proximo periculo exponendam timeo eandem Ecclesiam Agriensem ne Color ejus Optimus quo eam exornarunt potissimum Sanctissimi Reges: Stephanus & Ladislaus imitetur, ut Aurum, quo eam ditarent obscuretur.

112. Bela Rex Hungariæ confirmans Privilegia libertatis, immunitates, & prærogativas Ecclesiæ Agriensis præcellentiam Cathedralæ hujus, his complectitur brevibus :
 „ Hinc est, quæ ad Univerforum Notitiam harum serie volumus pervenire : quod S. Mater Ecclesiæ Agriensis, in
 „ honorem Beatissimi Joannis Apostoli & Evangelistæ dedicata ejus Fundator, & Dotator Serenissimus Rex Stephanus primus Regni Hungariæ Apostolus, præcipuus miro modo fuit, & est ; demum per Beatissimum Regem Ladislaum cum sæcundioribus fructibus, & possessionibus lautioribus eadem Ecclesiæ exstitit ampliata, sic & per Successores Reges Hungariæ nostros Progenitores diversis Possessionibus, piscinis, ac multifariis libertatibus exstitit decorata, ac munita, ipsaque super omnes Ecclesias Cathedrales Hungariæ per tot donationes, libertates, per Sanctos Reges donatas, & concessas sedebat ut Domina Gentium in Sede Majestatis Suæ diademate plenitudinis decorata.

113. Hanc plenitudinem Majestatis nimium quantum iminuendam cum periculo S. Unionis censeo in humilitate, posteaquam DEUM Authorem omnium Bonorum supplex per intercessionem Beatissimorum Regum Stephani ac Ladislai, nec non S. Joannis Apostoli, & Evangelistæ identidem interpellavi, & quidem cum Consistorio meo, ac Osculando filiali cum affectu Sanctitatis Vestræ Pedes, emorior, Agriæ 31. Martii 1767. Humillimus & obedientissimus filius Carolus Episcopus Agriensis m. p.

Duæ hæ Epistolæ præmissæ Nuncii videlicet Apostolici, & Episcopi Agrien. transumptæ sunt ex Libro sub titulo: *Opinio & informatio de Episcopatu G. R. Munkasiensi non erigendo &c. Agriæ impresso anno 1770.*

§ 3. Quæ in Epistola Præfulis hujus in oppositum allegantur, trifariam congrue dividi possunt. Primum quia erectio ejusmodi in præjudicium foret Jurium Ordinarii Agrien. quandoquidem pars populi notabilis a Jurisdictione ejusdem distrahenda veniret, quam Jurisdictionem super Populum Ruthenum tam se hactenus, quam & prædecessores suos exercuisse idem Præful multis evincere nititur. Secundum: Legibus Ecclesiasticis cautum est, ne una eademque Civitas duobus Episcopis regenda committatur. Tertia Allegationum pars respicit abusus, quos in Clerum, Populumque Ruthenum irrepisse asserit Præful hic Relationibus innixus nonnullorum Diœcesis suæ Vice-Archi-Diaconorum. Quibus rationum momentis altéfatus Pontifex sensa Antistitis illius, ac de non erigendo Episcopatu Munkasiensi. opinionem approbasse primum e Brevi sub dato XIV. Novembris 1767. ad eundem Præfulem sonante clarum est, cujus tenorita sonat: *Venerabili Fratri Carolo Episcopo Agrien.*

CLEMENS PAPA XIII.

Venerabilis Frater salutem & Apostolicam benedictionem! Dudum a Fraternitate Tua quæsvimus quænam esset Sententia Tua de Episcopatu Græci Ritus Mun-

kacsini erigendo, quem Charissima in Christo Filia Nostra Maria Theresia Hungariæ Regina Apostolica summa contentione, & studio a Nobis constitui flagitavit. Et accurate diligenterque nos docuisti, qua propter Episcopatum illum erigi non oporteat; quas rationes eidem Regiæ Apostolicæ pro nostro Apostolatus munere afferri curabimus quidem, quo Regia ejus Majestas constituendi illius Episcopatus consilium omnino abjiciat: Sed ipse Venerabilis Frater longe præstabis efficaciores, si Viennam Te conferas, & coram de ea re apud Eandem Reginam disferas, Eique persuadere studeas, ut a suscepto consilio desistat. Quod iter ut suscipias Te in Domino vehementer hortamur, & obsecramus. Qui enim gravius, & uberius, & luculentius exponere hæc queat, quam Fraternitas Tua exposuerit, arbitramur omnino esse neminem. Cæterum de Tua vigilantia, sedulitate, & cura in Sancta promovenda Unione plurimum Tibi Venerabilis Frater profitemur Catholicam debere Ecclesiam, Tuoque studio referendum esse censemus acceptum in ista Tua Diœcesi plerosque Græci Ritus homines cum Catholica Romana Ecclesia esse conjunctos. Cujus Unionis ut Antecessoribus Tuis tribuenda laus est fuisse auctores, sic Fraternitati Tuæ Tuoque Zelo maximi debentur progressus. Atque ut illuc revertamur unde divertimus, in id toto pectore velimus incumbas, ut Regiæ Apostolicæ præsens præsentem ostendas, quam inutile sit & minime conducibile Episcopatum Græci Ritus ab omni Ordinarii Latini Jurisdictione exemptum constitui egregiæ Prudentiæ, studioque Tuo in ea re pertractanda confisi,

DEUM precamur interea, ut Divina ope sua Te adjuvet, quo re bene gesta lætabundus, & nova cumulatus laude ad Episcopalem Tuam redeas sedem. Et Fraternitati Tuæ intimo cordis Nostri affectu Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XIV. Novembris M. DCC. LXVII. Pontificatus Nostri anno Decimo. M. A. Archi-Episcopus Chalcedonenfis.

C A P U T XIV.

§ I.

Ex præmissis itaque palam est Summum Pontificem tam immediate per se quam & medio Agriensium Præfulis apud Augustam Dominam Mariam Theresiam sollicitè egisse, quatenus a cœpto suo proposito isthoc desisteret penitus, atque Munkacsienfis Episcopatus erectionem, Canonisationemque non sollicitaret deinceps. Negotium proinde hocce tantisper suspendere censuit Regia & Apostolica Majestas argumentis, & allegationibus præexpositis inducta; Consilia attamen sua simpliciter mutare haud voluit, quemadmodum effectus erectionis canonisationisque subsecutus clare remonstrat. Tenor Decreti talis est:

§. II. MARIA THERESIA DEI Gratia Romanorum Imperatrix &c. Regina Apostolica &c.

Reginæ
Apostoli-
cæ Decre-
tum pro
Depen-
dentia so-
nans.

Reve-

Reverende Spectabilis, ac Magnifice Comes, Fidelis Nobis sincere Dilecte: Assumptis in uberiorẽm discussionem differentiis, quæ inter Fidelitatem Vestram, & ultimodenum Episcopum Græci Ritus Uniti Munkacsiensem, & Vicarium Apostolicum ratione potissimum dependentiæ hactenus vertebantur, expensisque mutuis illis gravaminibus, quæ non sine magna animorum simultate, cum hac ab utrinque ad Nos quærule delata habentur, quoniam ejusmodi DEO, & hominibus ingrata dissidia ad animositatem subinde exerescere, & si inter animarum Pastores foveantur, non solum gregi ipsi, qui pabulo Christianæ Charitatis, & pacis ali amat nonnullam aspergere labem, verum eum etiam, quem Populi ad Pastorem vigere cumprimis convenit, observantiæ & subjectionis nexum cum gravi sane animarum dispendio disrumpere facile quirent. Hinc ad stabiliendam de hinc utriusque Ritus Pastorum non minus, ac ipsius Cleri, & Populi animorum tranquillitatem, provehendumque Sacræ Unionis, quæ Nobis tantopere cordi infidet concordibus Pastorum consiliis & mutuis cooperationibus incrementum nihil salubrius, legibusque conformius ordinari posse comperimus, quam ut rectus ordo & obtata hactenus inter utramque gentem Christianæ æducationis moderatio, ac Cleri utriusque Ritus Gubernium ita temperetur, quo quidem exercita hactenus ab Agrien. Episcopo intra limites suæ Diœcesis relate ad Latini & Græci Ritus Uniti Clerum & Populum. Jura diutius adhuc & tamdiu conserventur, quamdiu aliud quid ex Summa Nostra Potestate statuendum esse Nobis necessarium

rium aut utile visum non fuerit; una attamen ne Fidei Nostro Clero, ac Populo Unito juste quærendi, seu occasio adsit, seu in quantum questi sunt oportunum remedium delit fundatis ejusdem gravaminibus modus omnino ponatur. Quemadmodum proinde præmissa superinde seria deliberatione pro nunc clementer resolvimus, & apud modernum nominatum Græci Ritus Uniti Episcopum Munkaciensem, ac Vicarium Apostolicum sub hodierno dato jam disposuimus, ut is reservando sibi cæteroquin quottam ad rationem condecantis subsistentiæ Decessori ejusdem, ex Generali Parochorum Cassa clementer resolutam, Dictamine etiam cum Juris communis, tum Conciliorum & Constitutionum Canoniarum Fidelitatem Vestram pro vero ac legitimo Ordinario & Superiore suo agnoscere, Eidem Fidelitati Vestræ in omnibus justis honestis, ac licitis rebus aliisque Diœcesim Agriensem tangentibus negotiis debitam reverentiam & obedientiam tamquam suis respective Vicarius præstare, & in exercitio Jurisdictionis suæ dependentiam a Fidelitate Vestra habere hocve nomine Fidelitatem eandem Vestram ocysus personaliter accedere, & de provehendis Sacræ Unionis, ipsiusque Cleri ac Populi Uniti commodis mutuo Consilia conferre; salutare denique Fidelitatis Vestræ ideas uti Nobis benigne pollicemur in bonum sinceræ Charitatis & moderationis ordinem unice tendentes zeloza cooperatione sua promovere atque sua etiam ex parte juxta Græci Ritus Instituta, & laudabilem veterum Patrum Disciplinam, Presbyteres, Universumque Clerum in Officio continere; Ignorantiam, inolitias corru-

ptelas, depravatosque mores, & quæquæ probitati Christianæ, & Populi ædificationi obessent, omni nisu evellere, imo ubi res non satis eidem succederet, Fidelitatis Vestræ Ordinariam Authoritatem tamquam oportunum auxilium implorare, sicque inalterabilem pientissimam Intentionem Nostram pro homagiali Devocione sua prompto ac alacri animo adimplere obligetur. Ita vicissim Fidelitati Vestræ harum serie firmiter præcipimus, & mandamus, ut in consequentiam præcedentis Benigne Resolutionis Nostræ omnibus Parochis Græci Ritus Unitis a sui Ritus hominibus annui æque, ac stolare reditus, idque tam in Matribus, quam & Filialibus citra obmovendam difficultatem, rite dependantur, neque hi amplius Latini Ritus Parochorum Vicarii, sed eorum in Unitate Fidei Fratres, & amici compellantur; Fidelitas præterea Vestra antelatum nominatum Episcopum Græci Ritus Unitum Munkaciensem ac Vicarium Apostolicum, ceu caput Cleri, & Populi Uniti convenienter tractare, atque immunitates, & Privilegia ipsorum Ecclesiastica facta, tectaue conservare, imo contra quosvis violentos impetitores efficaciter tueri, & manutene-
 nere; Omnia denique prægravia & incommoda undecunque independentia a dicto Episcopo, ejusque Clero & Populo Unito totis viribus antevertere, hacque ratione Sacræ Unionis augmentum cum concursu, & cointelligentia prænotati Episcopi Græci Ritus Uniti procurare debeat & teneatur. In reliquo Eidem Fidelitati Vestra Gratia & Clementia Nostra Cæsareo-Regia benigne jugiterque propensæ manemus. Datum in Archi-Ducali Civitate Nostra

Vienna Austriae die 24. Augusti Anno 1768. MARIA
THERESIA m. p. Comes Franciscus Eszterházi m. p.
Josephus Jablanczi m. p. Reverendo Spectabili Magnifico
Comiti Carolo Eszterházi de Galantha, perpetuo in Frakno,
Episcopo Agriensi, & Consiliario Nostro Actuali Intimo
Comitatum item Heves- & Exterioris Szolnok Unitorum
perpetuo Supremo Comiti, Fideli Nobis sincere dilecto.

Utrumque videlicet tam Breve Pontificium, quam &
Decretum Regium præinsertum ex Libro supratitulato Agriæ
impresso desumptum est. Aliud porro Decretum de præ-
missis merito sub eodem dato ad Munkacsensem Episcopum
sonans exmissis illis continentis, quæ cum priori Decreto
concordant, in quo differt, sequenti Capite subnectendum
esse duxi.

C A P U T X V.

MARIA THERESIA DEI Gratia Romanorum Imperatrix
Vidua &c. Reverende Fidelis Nobis Dilecte! Assum-
ptis in uberiores Discussionem, differentiis, quæ inter præ-
decessorem Vestrum, & Ordinarium Agriensem ratione po-
tissimum dependentiæ, hactenus vertebantur, expensisque
mutuis illis gravaminibus, quæ non sine magna animorum
simultate, abuntrinque ad Nos quærule delata habentur,
quoniam ejusmodi Deo & hominibus, ingrata dissidia ad
animositatem subinde excreveret.

Ne Fideli Nostro Clero ac Populo cum Catholica Romana Ecclesia, sinceram veræ Religionis Unionem profi-
tenti juste quærandi, seu occasio adsit, seu in quantum
questi sunt, oportunum remedium desit, fundatis ejusdem
gravaminibus, modus omnino ponatur.

Queniadmodum proinde, præmissâ superinde serâ de-
 liberatione clementer resolvimus, & apud prælibatum Or-
 dinarium Agriensem Episcopum sub hodierno dato rursus
 efficaciter jam disposuimus, ut in consequentia præceden-
 tis Benigne Resolutionis Nostræ omnibus Parochis Græci
 Ritus Unitis a sui Ritus hominibus annui æque ac Stola-
 res Reditus idque tam in Matribus quam & Filialibus, ci-
 tra obmovendam difficultatem rite dependantur neque hi
 amplius Latini Ritus Parochorum Vicarii, sed eorum in
 Unitate Fidei Fratres, & Amici compellentur; Vos præ-
 terea ceu Caput dicti Cleri & Populi idem Episcopus
 Agriensis, convenienter tractare atque immunitates, & Pri-
 vilegia Vestra Ecclesiastica facta, tecta conservare, imo
 contra quosvis violentos impetitores efficaciter tueri &
 manu tenere, omnia denique prægravata & Incommoda
 undecunque inpendentia a vobis & Clero ac Populo Unito
 totis Viribus antevertere hacque ratione Sacræ Unionis au-
 gmentum una vobiscum procurare obligetur. Itâ vicissim
 vobis harum serie firmiter præcipimus, & mandamus, ut
 vos reservando cæteroquin quottam ad rationem condecen-
 tis subsistentiæ Decessori Vestro ex Generali Parochorum
 Cassa clementer resolutam, Dictamine etiam cum Juris

communis, tum Conciliorum, & Constitutionum Canonica-
rum antelatum Episcopum Agriensem pro vero ac legi-
timo Ordinario & Superiore Vestro agnoscere, eidemque
in omnibus justis, honestis, ac licitis Rebus aliisque Dice-
cesim Agriensem tangentibus negotiis debitam reverentiam,
& obedientiam tanquam ejus respective Vicarius præstare,
& in exercitio Jurisdictionis Vestræ dependentiam ab illo
habere, hocque Nomine eundem ocyus personaliter acce-
dere, & de provehendis Sacræ Unionis, ipsiusque Cleri
ac Populi Uniti commodis mutua consilia conferre, salu-
tares denique ipsius ideas in Bonum, uti præmissum est,
sinceræ Charitatis & moderationis ordinem unice tendentes
zeloza cooperatione Vestra, de qua plene confidimus pro-
movere, atque sua etiam ex parte, juxta Græci Ritus In-
stituta, & laudabilem veterum Patrum Disciplinam Presby-
teros Universumque Clerum in Officio continere &c. — —
Vobis in reliquo gratia Nostra Cæsareo-Regia benigne prop-
ensæ manemus. Datum in Archi-Ducali Civitate Nostra
Vienna Austriæ die 24. mensis Augusti Anno Domini 1768.
MARIA THERESIA m. p. Comes Franciscus Eszter-
házi m. p. Josephus Jablanczi m. p.

Reverendo Joanni Bradacs Græci Ritus Unitorum Epi-
scopo Munkacsienfi, & Vicario Apostolico, Fideli Nobis
dilecto. (L.S.)

C A P U T XVI.

Benignis Jussis Regiis juxta Decreti tenorem paulo ante relati Dominus Illustrissimus Joannes Bradacs, Episcopus Munkacsiensis cum frequenti Cleri sui Comitatu die 15. Septembris anno 1769. horis pomeridianis venit Agriam in Venerabilis Capituli suburbano diversorio subsistens, & mox per binos Deputatos, Dominos Georgium quippe Szabados Cathedralem, & Joannem Boksay Districtus Cserehatiensis Archi-Diaconos Excellentissimo Præsuli Agriensium, suum significavit adventum, ultroneam Eidem incolumitatem comprecatus, una etiam conferentiæ instituendæ tempus petens sibi designari: Hoc sibi injuncto Officio functi deputati, reciprocam referre salutem se jussos quidem fuisse, verum de tempore dictæ conferentiæ quæsito nullum responsum accepisse retulerunt; hos paulo post Dominus Mathias Torner Archivarius subsequutus nomine sui Præsulis tum pro collatione (erat enim dies Veneris), tum pro Hospitio ad Residentiam Episcopum invitavit; utramque hunc sibi oblatum honorem gratiis competenter actis deprecatus se haberi rogavit excusatum, infirmitatem suam inter cætera pro causa adducens, præterea tempus conferentiæ haud esse sibi indicatum, ex eo præsertim se dolenter ferre adjecit, quod & morbus quocum conflictatur, & negotia, quæ Munkacsini in dies accumulantur, reditum suum quo celeriores exposcant. Ad hæc prænominatus Archivarius sibi de tempore conferentiæ nihil quidem, proxime tamen imminente crastina die

hora

hora 10. de Consistorio futuro sibi certo constare respondit, Medicum etiam existere in Residentia, qui morbo mederetur, quibus dictis discessit. Altero rursus die, seu 16. mane hora 8. Episcopus cum V. Clero secum Mankacsino adveniente ad Residentiam Suae Excellentiae pro prandio invitatus, ob morbum, uti prius, se non posse comparere respondit, egitque iterum pares hesternis gratias per suos deputatos, Dominos Andream Zsetkej, & Andream Bacsinszky Archi-Diaconos, sine etiam indagandi conferentiae termini expeditos, his quoque ex parte V. Cleri DD. Joannes Pasztely Kerekneensis, & Alexius Bonyi M. Karoliensis Parochi, non secus ac die priori Basilius Labantz Palfalvensis, & Joannes Sztankószky Unghvariensis Parochi adjuncti fuere duo, hæc postulantes: 1. De Luca Habina Episcopo necem minante sufficientem securitatem præstandam. 2. Pro Cleri negotiis pertractandis ad conferentiam cum Episcopo suo totum, qui adest, Clerum Unitum admittendum, si tamen absque Consistorio soli invicem Episcopi tractanda tractare velint; nihil in obversum Clerus se habere declarat, ad quæ sequens datum responsum: Habina hic Agriæ modo non est, proinde nihil metuendum; & negotium tractandum omnes concernit, ideoque ad conferentiam omnes esse admittendos, illudque negotium grave cum sit, tempus moramque longiorem exposcit. Quibus relatis, & viribus tantisper a morbo relevatis Episcopus assumptis secum Georgio Szabados, Andrea Zsetkej, Andrea Bacsinszky, & Joanne Boksay superius titulatis Dominis, nec non Patre Martyrio Kasper, Hegumeno Maria Pocsensi Ordinis S. Ba-

fili M. post meridiem ante horam quartam accessit personaliter Suam Excellentiam, non quidem intuitu conferentiæ, sed invisendi duntaxat salutandique gratia, qua declaratione audita Præsul Agriensium vultu in serenius mutato: si ita subjunxit, ergo sedeamus, & de rebus quibusdam indifferentibus loqui possumus. Facto itaque concessu miscebantur diversi ac prolixiores sermones, quos hic in specifico adducere, supervacandum esse censeo, tandem ad asperiora a Generalibus ad particularia, & personalia cum aperta simultate animorum deventum erat, allegabantur multa ab utrinque in defensam, ac tuctionem jurium suorum. Præsul Agriensium negebat etiam Munkacsiensem ad eliciendam professionem fidei, & ad juramentum fidelitatis, & obedientiæ sibi deponendum, allegando pro eo Canones, & Constitutiones Pontificiâs; Respondit Munkacsienfis se ad exigentiam Bullarum suarum, tam Professionem fidei jam eliciisse, quam & Juramentum fidelitatis & obedientiæ tempore consecrationis suæ Summo Pontifici, & Sedi Apostolicæ præstitisse, neque duos Pontifices recognoscere, & Canones, ac Constitutiones, quæ pro Italo-Græcis, Cypriis, aliisque similibus latæ sunt, ad se, & Populum Unitum in Ungaria non pertinere.

Præsit rem ultro Præsul Agriensium producto, lectoque illo (Dudum a Fraternitate tua &c.) Rescripto Pontificio: Non me latent Canales Romani, respondit Munkacsienfis Episcopus, qui pro ratione negotiorum sunt diversi: Bullæ enim meæ utique a Sede Apostolica eæque tardius, quam

quam litteræ hæ Excellentiæ Vestræ a Sua Sanctitate emanarunt, & quidem prælaudatum Rescriptum e Cancellaria dumtaxat Pontificia missum erat, in quo alioquin nulla haberetur decisio: Deputatio autem mei in Vicarium Apostolicum majori cum attentione conclusa fuit; Bullis proinde meis ultro inhæreo; & cum alioquin Spiritus Sanctus sibi contradicere non possit, Rescriptum illud ex sinistra solum data de nobis Excellentiæ Vestræ informatione prodire debuerat; Quibus, aliisque quamplurimis in defensam ab utrinque adductis, atque Allegatis, controversiarum finis sperari hac procedura nullatenus poterat; & ideo, parte ab utraque provocatio causa finalis decisionis futuræ ad Thronum Suæ Majestatis Regiæ disertis verbis declarata fuit. Post hæc Munkaciensis Præsul facta per humana valedictione ad hospitium reversus, nocteque in eo transacta, ac Sacro apud Patres Minoritas sequenti mane audito (erat enim dies Dominica) & prandio inpræattacto diversorio sumpto Agria dicepsit, cum Clero suo ad Possessionem usque Sajó-Petri se comitante, ubi etiam mutua conferentia habita unanimi præsentis totius Cleri consensu, & voto pro Ablegato ad Suam Majestatem Regiam electus, & determinatus est Andreas Bacsinszky pro tunc Archi-Diaconus Dorogensis, modernus Excellentissimus Dominus Episcopus Munkaciensis, qui etiam mox cum instantia sequenti capite relata Viennam expeditus est.

C A P U T XVII.

Sacratissima Cæsareo-Regio Apostolica Majestas, Domina Domina Clementissima!

Clementissime mihi Majestas Vestra Sacratissima demandare dignatur, ut seposito omni privati commodi studio, atque sola publici, potissimum autem Sacræ Unionis æternum salutari præoculis habita utilitate, unde opinionem meam depromam: Qualiter nimirum differentiæ illæ, quæ ab antiquo inter Agrienses, ac Munkacsienfes Episcopos viguerunt, & hodiedum me inter, atque Comitem Episcopum non sine gravi Sacræ Unionis jactura, quia cum evidenti, Christi Fidelium, & vel maxime hæterodóxorum, atque difunitorum scandalo ultronee exasperatæ fervent, salvo Ejusdem Comitum Episcopi, sed & meo, meorumque Jure penitus extingvi, sicque a tot annis desiderata quies procurari, ac tandem stabiliter firmari quiret? Clementissimo huic Sacratissimæ Majestatis Vestræ Mandato pro homagiali mea obligatione eo pronius morem gerere satago, quo ardentius una cum meis pacem, & tranquillitatem anhele; verum, quam arduum sit, & salvandis illis vel in uno Comitum Episcopi prætensis Juribus, & una firmandæ paci idoneum adinvenire medium, facile, nullus dubito, recognoscet, quisquis antecedanea inde ab anno 1747. ex parte Episcopi, & Cleri Munkacsienfis quærulosa adversus Agrienses Antistites acta Sacratissimæ Majestati Vestræ humil-

millime sæpius repræsentata, atque eorum intuitu emanata Decreta penitius expenderit. Enim vero quoties Iidem Agrienses Episcopi a quætionata prætensione sub severioribus etiam Regiis comminationibus inhibiti exstiterunt? quam item serio, quoad speciem omne cum Munkaciensibus harmoniæ, ac pacis studium coram Throno Regio polliciti sunt? Id tamen tantum huc usque a desiderato effectu abfuit, ut potius novis, & novis prætensionibus vehementius in dies turbetur tranquillitas, ea potissimum de causa; quod II Concilii Lateranensis Capitulo; Quoniam, & huic conformibus Constitutionibus firmissime inhærendo, quemadmodum Episcopum Munkaciensem pro suo dumtaxat Rituali, ac respective Vicario usurpent, ita & Clerum Ruthenum competenti Parochorum Titulo privatam esse contendant, ac nonnisi sub nomine Presbyterorum suis Plebanis Subordinatorum cum viliori Ejusdem æstimo recognoscant. E contra vero Munkacienses tam Capituli illius Quoniam quam & Pontificum ad tenorem Ejusdem contra Græcos videlicet, & non Ruthenos emanatarum Constitutionum ex momentosissimis rationibus, cæteroquin coram Throno Majestatis Vestræ Sacratissimæ jam humillime de geuu reproductis nullo profus robore quoad Munkacienses admissio fundatæ in Iisdem prætensionem omni conatu semper resisterint ac resistent. Unde:

Ut diuturnus iste partis utriusque motus subsideat, & litigantium animi conquiescant, non ante mihi fieri posse videtur, quam cum præattactum altereationum fundamen-

tum elisum, atque Altissimo Sacratissimæ Majestatis Vestræ Judicio decisum fuerit; Num præmemoratum illud Capitulum Quoniam, & subsequæ Pontificiæ Constitutiones contra Græcos a Latinis Bello subjugatos editæ, etiam in Hungariam, ac alia Hæreditaria Majestatis Vestræ Sacratissimæ Loca, quoad Græci Ritus, & cumprimis Ruthenum, atque Valachum Coronæ Regni Hungariæ coævum Clerum, ac Populum obligative extendi possint, reipsaque extendantur? Si ita: mea quidem etiam pro ea Declaratione, qua Vicarii Apostolici per Majestatem Vestram Sacratissimæ Clementissime procurata Jurisdictio in tuto Communis Juris Canonici sensu subsistere deberet; sed Clerus, ac Populus, quantumvis ego pro munere meo agerem, vinctas utique dare manus, & se Latinis Episcopis pro nutu eorum subdere adeo debebit, ut etiam pro casu renitentiaë brachio seculari (sed proh! quis tunc tanto sudore procuratæ Sacræ Unionis status?) compellendus vigore Allegati Canonis veniret. Sin secus: totum hoc Agriensis Præfulis prætensum Jus, utpote nullatenus in frustra decantato, cui semper Antecessores mei pro posse restiterant, usu fultum, sed unice prærepetitis Constitutionibus innixum in tantum subruitur, ut qua ratione salvari, quin quo adminus colorato titulo diutius simulari possit, prorsus non concipiam. Erat quidem mea jam dudum hæc quoad id cogitatio, ut videlicet ad conservandum præfati Antifitis honorem, unaque procurandum majorem Unitorum cum Latinis nexum, Idem Episcopus Agriensis Protector Unionis, quales hactenus Primates Regni

habe-

habebantur, per *Majestatem Vestram Sacratissimam Clementissime* declararetur, talisque a Clero, & Populo Unito recognosceretur, verum quo minus id etiam modo tentari queat, Ipse Comes Episcopus non leves obices opposuit, dum Eundem Clerum, ac Populum Ruthenum per excessivum subordinationis nisum, nimium quantum exulceravit, & vel nominis sui horrorem, ac aversionem quamdam apud Eum causavit. — Quibus taliter præexpositis, fateri ultronee cogor penitus me ignorare, qua nam modalitate Comitum Episcopi prætensio salvo Jure meo, in quocunque tandem vel minimo puncto stare possit? quin imo quid ego ei etiam cum præjudicio mei, citra tamen periculum securæ perturbationis, ac ipsius in Schisma relapsus de Juribus meis concedere valeam? admissio etenim etiam eo, quod practicas huedum prætensiones moderatius vindicaturum, quin ab iis se destitutum Comes Episcopus polliceretur, plenariæ nihilominus tranquillitatis spes minime affulgebit, donec finaliter isthic conclusum fuerit, Eidem nihil in me, & mihi creditos Juris esse, meque absoluta quoad Ritus Græci Clerum, & Populum, quemadmodum illum, quoad Latinum facultate gaudere, secus sopita iterum, sed non extincta habebitur controversia quemadmodum, & antehac promissis licet sæpius ex parte illius similibus assécurationibus causa semper recruduit. — Ante Thronum itaque *Sacratissimæ Majestatis Vestræ* provolutus Gratiam Regio-Maternam gemebundus Imploro: ut commiseratione tantæ Nationis secundum congenitam, orbique Notam æquitatem, atque *Clementiam*, in cujus

spe Clerus unice conquiescit, causæ huic finaliter provide-
re, ac tam me, quam Clerum, & Populum Unitum a
prætensa Comitum Episcopi Agriensis Jurisdictione exemptos
declarare dignetur, cui quemadmodum de Juribus meis,
tum ex ratione Juramenti sub consecratione mei depositi,
quum ex metu perturbandæ, quam penes Præpotentissimam
Augustissimæ Aulæ Protectionem Antecessores mei præter
omnem Agriensium influxum promoverunt, Sacræ Unionis
nequidquam concedere possum, ita polliceor me Eidem
qua Comiti, & Episcopo ac una Vicino condignum prouti
hactenus feci honorem semper exhibiturum, & per meos
exhiberi curaturum, oblitus omnium, quæcumque mihi
aut per se, aut per suos adusque evenire passus est. Me coram
Augusto Majestatis Vestræ Sacratissimæ Throno in pro-
fundissima Veneratione substerno, & Altissimis Cæsareo-
Regiis Gratiis æternum devotissimus emorior. Sacratissi-
mæ Majestatis Vestræ humillimus, perpetuoque fide-
lis subditus, & devotissimus Capellanus Joannes Bradacs
Episcopus Munkacsienfis, Vicarius Apostolicus m. p.

Præsentem Copiam cum genuina, per Eundem Epi-
scopum Joannem Bradacs subscripta, inque Archivo Epi-
scopali existente Copia vices Originalis supplente, colla-
tam Eidemque in omnibus Punctis, & Clausulis conformem
esse testor. Unghvarini 15. mensis Martii 1803. Martinus
Hodermarszky, Suxæ Excellentiæ Episcopalis Juratus Archi-
varius.

Ea re serio in considerationem sumpta Regio - Apostolica Majestas cum perspexisset inter Episcopos litigantes aliud compositionis nullum superesse idoneum medium, firmiter in animo statuit, decrevitque omnem inter ipsos nexum dependentiæ solvere, Episcopatum Munkacsiensem restabilire, Dote sufficienti providere, Confirmationem a Sede Apostolica exoperari. Atque eatenus tam perse quam etiam medio Advocati sui apud Summum Pontificem egit solertissime, elisis superatisque quibusvis impedimentis, ut patet ex his :

C A P U T XVIII.

Beatissime Pater!

Quamvis in supplici Libello, quem Sanctitati Vestræ ejus ad pedes provoluti porreximus, luculenter satis ostenderimus, Munkacsien. Græco-Rutheni Ritus Episcopatum, ab immemorabili tempore præextitisse, & præcise ante Annum 1689. quo primum tempore Diœcesis illa demandata fuit curæ & regimini Vicariorum Apostolicorum a S. Romana Sede immediate dependentium; validissimis quoque Documentis probaverimus, dictum Episcopatum fuisse ejusdem S. Sedis auctoritate firmatum; & præterea necesse, atque e re Catholicæ Religionis esse, eum in integrum restituere; Cum tamen Reverendissimus Episcopus Agrien. Latinus in sua relatione ejusque Defensores in

contraria Informatione æquivoca nonnulla, fallaciasque contexere conati sint, ut tam salutare opus intervertant; immo etiam quamplurima Clero, & Populo Munkacsien. Græci Ritus impingere, quæ si abusum redolent, meris putisque innituntur assertionibus nulla probatione fulcitis, si Ritus, laudabilesque Orientalis Ecclesiæ consuetudines respiciunt, ignorantiam in accusatoribus præse ferunt, ejusdem Græci Ritus, quem tamen Latini quum sint, eos non callere minime miramur; muneris nostri esse duximus, ea omnia validissimis, aut illustrare, aut diluere rationibus, certa spe ducti fore, ut Sanctitas Vestra pro eo, quo fervet Catholicæ Religionis tuendæ, ac propagandæ, ac propagandæ Zelo, atque etiam pro integerrima, quam Comitum semper habuit, habetque, Justitia, dictum Episcopatum Munkacsiensem, concurrentibus quidem Urgentissimis causis non semel deductis, velit tandem aliquando redintegrare.

2. Tres in partes dividi commode possunt, quæ ex adverso allegantur. Prima respicit præjudicium, quod sibi, suoque asserto Juri illatum iri putat Reverendissimus Episcopus Agriensis ex erectione, ut ipse autumat, nostri Episcopatus: minime enim ferre se posse, ait, ut tanta Populi pars sua a Jurisdictione distrahatur; totusque est in probando se suosque Antecessores Ordinariam Jurisdictionem exercuisse non solum supra Ruthenum hunc Populum, sed etiam in Episcopum Munkacsiensem immo in ipsum Vicarium Apostolicum. Huic eidem nixus falso supposito,

agi de nova erigenda Ecclesia, affert secundo loco Ecclesiasticas nonnullas leges; quibus caveri videtur, ne una eademque Civitas duobus Episcopis regenda committatur. Tertia autem Pars respicit abusus, quos in Clerum, Populumque Ruthenum irrepsisse, asserit Relationibus innixus nonnullorum Diœcesis suæ Vice-Archi-Diaconorum.

3. Antequam vero ad eas objectiones refellendas descendamus, quibus potissimum tum contraria Informatio, tum etiam Reverendissimi Episcopi Agriensis Relatio innuntur, ipso Episcopi ejusdem Testimonio comprobari Munkacsienſis Ecclesiæ præexistentiam magnopere gaudemus; quod nos in nostris scriptis conati sumus demonstrare, etenim §. 8. dictæ Relationis hæc leguntur: „ Qui ante „ factam ultimo in Diœcesi mea Agriensi circa medium „ prioris sæculi (nempe anno 1646.) Populi Rutheni „ Unionem Episcopi Munkacsienſes nominantur, aut Schis- „ mati addicti fuerunt, aut certe honore tantum, & titulo „ Episcopi Ruthenorum insigniti. “ Fuerunt ergo Episcopi Munkacsienſes ante annum 1646. & hoc clarius probatur documento quod affertur contrar. Summar. Litt. V. legitur enim ibi constitutum, & Deposito 38. Testium, qui in Curia Agriensi examinati anno 1725. atque interrogati sub num. 1. „ Scitne testis aut audiverit ante Josephi Sztoika „ Episcopi Maramorosienſis tempora Episcopos Munkacsien- „ ses in Comitatu Maramorosienſi Jurisdictionem Episcopa- „ lem habuisse & exercuisse? qui illi fuerint de nomine, „ & quot? “ omnes uno ore contestat. sunt, se a „ ma-

„ joribus audivisse de Basilio Tarassovicz Episcopo Mun-
 „ kacsienfi; quod Jurisdictionem Episcopalem Plenariam
 „ in Marmaros habuisset. “ Hunc autem Basilium Taras-
 sovicz Munkacsienfis Ecclesiæ Præpositum fuisse anno 1634.
 probavimus in dicto supplici libello §. „ Profecto “ circa
 finem „ atque hinc non temere infertur, conditionem illam
 secundo loco positam a 63. Archi-Presbyteris Ruthenis in
 actu renovatæ Unionis, & ab eodem Agriensi Episcopo re-
 latam §. 12. scilicet “ ut Episcopum a se electum, & ab
 Apostolica Sede confirmatum habere sibi liceat, non indu-
 ctionem novi Episcopi, sed continuationem præexistentis
 consuetudinis includere.

4. Prædictos tamen Episcopos, qui Munkacsini ante
 annum 1646. fuerunt, minime tales habendos esse, censet
 Reverendissimus Agriensis Episcopus eo, quod Schismati ad-
 dicti fuerunt, quasi Schisma Episcoporum Successionem
 præcidat. Validas esse Ordinationes Episcoporum, qui vi-
 vunt in Schismate, atque iis in esse Ordinis Potestatem, &
 Characterem, præter validissimas rationes, quæ a Theolo-
 gis, si Morinum excipiamus, paucosque ejus asseclas affe-
 runtur, ex eo quoque eruitur, quod illorum Ordinationes
 minime repetendas esse pluries definiverit Catholica Ecclesia,
 quod multis exemplis ostendit P. Berti de Theolog. discipl.
 lib. 36. cap. 14. validiusque Testimonium nobis præbet S.
 Augustinus, qui Epist. 50. ait: — „ Oportet, ut nos extra
 „ Ecclesiam, & adversus Ecclesiam fuisse pœniteat “ ut
 „ salvi esse possimus; & post „ istam pœnitentiam Clerici

„ vel

„ vel etiam Episcopi permanemus. “ Sic quoque Clemens VIII. quum Ruthenos ad Unionem S. R. E. accedentes amplexus est, illorum Episcopos suo in Ordine ac Diœcesi manere voluit, ut legitur in Bulla Unionis. „ Hypatium „ & Cyrillum Episcopos & Oratores ac eorum Comites, „ Familiares, & Domesticos tam Presbyteros, & Clericos „ &c. caractere, quo antea Rite insigniti fuerunt, illius- „ que Privilegiis uti, ac in omnibus etiam Sacris & Pres- „ byteratus Ordinibus ante rite susceptis ministrare &c. „ possint & valeant. Bullar. Rom. Tom. 5. Par. II. pag. 90. “ Eadem praxis, nunc quoque temporis servatur cum Patriarchis Archi-Episcopis, Episcopis, & Presbyteris Nationum, Rituumque Orientalium. Etenim si eorum quisquam Catholicæ Romanæ Ecclesiæ adhesionem emissa Catholicæ Fidei professione, obtentaque absolutione a censuris, & dispensatione super irregularitate, suo in Ordine permanet, sui que in Episcopatus regimine perseverat, nulla ei data Sedis Apostolicæ de Ecclesia hujusmodi nova provisione. Licet itaque ex adverso probaretur, Munkacsienfes Episcopos ante annum 1646. Schismati fuisse addictos (quod tamen probari haud posse credimus, cum nunquam fuerit contra illos prolata ab Apostolica Sede Sententia); haud tamen inde sequeretur, eos minime fuisse Ecclesiæ illius Episcopos, ac proinde Munkacsienfium Episcoporum seriem intercidisse.

5. Multo etiam debilior est ratio, qua Agrien. Episcopus ducitur, ut credat dictos Episcopos Munkacsien. fuisse honore tantum, & titulo Episcopi Ruthenorum insignitos,

quod in fundato pro Monachis Baſilianis Monasterio residentiam fixerint, & Superiores, seu Hegumeni prædicti Monasterii fuerint. Cit. §. 8. Nemo enim morum Ecclesiæ Orientalis aliquantis per peritus ignorat, Episcopos plerumque in Monasteriis residere, præsertim si distincto careant domicilio. Ecclesiæ siquidem Orientales cum admodum raro stabilibus bonis fruuntur, certisque redditibus, Episcopi, atque etiam Patriarchæ fidelium oblationibus, Elemosynisque sustentantur, nec Episcopale Palatium habent, in quo morentur. Cum itaque Monachi sint, in vicino aliquo suæ Cathedrali Monasterio resident, quod etiam nutu suo gubernant, subministratisque Monachis, quæ pro congrua illorum sustentatione, & hospitem, pauperumque alimonia sunt necessaria, si quid reliquum est, in Ecclesiæ ornatum convertunt, servata in hoc antiqua Ecclesiastica disciplina. Hujusmodi mos viget adhuc in nonnullis Moscorum Diœcesibus, in Moldavia, in Vallachia, atque in Monte Libano, ubi diversorum Rituum, Nationumque Patriarchæ, & Episcopi commorantur, & unusquisque in Ritu sui Monasterio aliquo residet, quin tamen per hoc veri, Ordinarii que Episcopi minime sint reputandi. Eundem quoque morem prioribus sæculis Latina viguisse in Ecclesia, exploratissimum est, iis præsertim temporibus, quibus Regularium Familiæ suberant Ordinariorum Jurisdictioni; & si eos respiciamus Episcopos, qui ex Inclyto S. Benedicti Ordine assummi frequentissime consueverunt; eos in Ordinis sui Monasterio, si quod in demandata sibi Diœcesi erat, resedisse comperiemus, quod etiam a nonnullis Cardinalibus

bus laudabili exemplo servatur, qui ex regularibus Familiis assumantur. Nec dissimilis fuit aliorum quoque Episcoporum mos, qui communem suo cum Capitulo vivebant vitam, antequam inducerentur Præbendæ, unde Canonorum Regularium Ordo traxit Originem. Nullimode ergo inde licet arguere Episcopos, qui recentioribus temporibus laudabilem hanc servarunt consuetudinem, mere titulares, non autem Ordinarios esse censendos: quum Jurisdictionis exercitium a mansionis loco minime fas sit dimetiri. Præsenti tamen tempore Munkacsien. Episcopo distincta a Monachis residentia constituta reperitur, & quidem opera Munificentissimæ Reginæ Apostolicæ, quæ expensas pro illius constructione necessarias ex Capta Subsidiionali jussit subministrari, ut deductum fuit in S. Nunciatura Viennensi.

6. Minus etiam officit, Unionem Ruthenorum in Hungaria nec prioribus Sæculis fuisse constantem, nec eam universalem, quæ peracta fuit anno 1646. unde adstruere videtur Episcopus Agrien. Munkacsien: Episcopus minime fuisse Ordinarios. Dolendum profecto est Græcos nonnullos in Hungaria, tum etiam alibi lapsos aliquando in Schisma fuisse. Sed quis inde concludere sibi fas esse putaverit, vel defecisse Episcoporum Hierarchiam, vel Episcopos hac de causa, Catholici vel Schismatici ipsi fuerint, minime per hoc tales esse recensendos? vel quis denique tam rigidus sit, ut nonnullorum lapsum toti Populo, gentique velit tribuere? Lugemus ad hanc diem nos Latini horrendum illud Schisma, quod Sæculo XIV. & XV. Christi

Ecclesiam tres laceravit in partes pluribus de Summo Pontificatu contendentibus: Quid quidem Schisma nonnisi magno labore, totiusque Ecclesiæ conatu sublatum est in Concilio Constantiensi; nec tamen quis ausus est asserere, interruptam exinde Romanorum Pontificum fuisse successi-
 onem, vel totam Latinam Ecclesiam Schismate maculatam fuisse; cum nonnullorum error toti Latinorum Congregationi minime sit tribuendus. Immo nec eos quidem, qui Petro de Luna, sive Amædeo Sabauda adhæsere, Schismatis infimulatos legimus apud æquos Scriptores nec a laudato Concilio Constantiensi, quum vel ignorantia, vel facilitate, vel rerum apparentia, vel aliquorum auctoritate, & exemplo fuerint in errorem inducti, seque meliorem sanio-
 remque partem sequi arbitrarentur. In ipsa Agriensi Diœcesi adsunt ad hanc diem fere mille Calvinianorum Oratoria, Calvinistæ vero plusquam biscentum mille, quos Græci Ritus esse quis asserat? Quis tamen per hoc cessasse Agriensium Episcoporum Successionem vel Agrienses Episcopos, „ honore tantum, & titulo tales esse putandos autumet? quin immo si exilis admodum Catholicorum ea in Diœcesi numerus esset, aliqua autem Calvinistarum pars abjectis erroribus Catholicam amplecteretur Fidem, nec Latinus ibi adesset Episcopus; profecto dandus eis esset, vel per Episcopatus erectionem, vel per præexistentis reintegrationem juxta Concilii Carthaginensis III. Canonem 66. „ Sane, ut ille Plebes, quæ con-
 „ versæ sunt a Donatistis, & habuerunt Episcopos, sine
 „ dubio consulto Concilio habere mereantur; prout dixi-
 „ mus in Nostro Memoriali §. 23.

7. His itaque præmissis ad confirmandam Munkacsien. Episcopi Græci Ritus præexistentiam, descendamus oportet ad ea detegenda Sophismata, quibus ex adverso probari tentatur, Agrien. Latinos Episcopos Ordinariam Jurisdictionem exercuisse in hunc Ruthenum Populum, immo etiam in Episcopum Munkacsien.; ut inde præjudicium ex Munkacsien. Ecclesiæ sive erectione sive reintegratione sibi allatum iri probet; quæ prima pars est contrariæ Informationis. Sed inani conatu prætenfa Jurisdictio fundari ex adverso tentatur in opera, quam Georgium Jakusich Episcopum Agriensem præstasse asseritur Unioni peractæ Anno 1646, quasi Via Apostolatus ab Agrien. Episcopis fuerint Rutheni Munkacsienfes acquisiti ne in opportune nimis instare huic facti circumstantiæ videamur, quæ in casu præexistentis prædictæ Unionis, atque etiam Episcopatus Munkacsienfis nullius momenti est; abstinemus ab iis allegandis, quæ evidentissime demonstrare possent satis levem ac fere nullam prædictæ Unioni operam præstasse Agrienses Episcopos. Hac ergo de causa omittimus ex Decreto S. Congregationis de Propaganda Fide de anno 1651. præterito Summario num. 7. atque ex circulari Epistola Georgii Lippay Archi-Episcopi Strigonien. a nobis relata eodem Summario num. 4. constare, Unionem proprio animi motu, & sponte ac libere a Ruthenis Munkacsien. factam fuisse in Nationali Synodo Tyrnaviæ habita, ipsumque Strigonien. Archi-Episcopum, & Vacien. Episcopum nonnihil operis hanc in rem impendisse, ut in eodem Summario num. primo, litt. E. Sic quoque prætereundum a nobis esse putamus,

tamus, ipſum hodiernum Agrien. Episcopum fateri, Antecessores ſuos Unionis conſervationem, & propagationem ſibi cordi ſumpſiſſe quidem „ ſed ex parte quod Turca „ Agriam ejusque viciniam poſſederit, ex parte ob graſſantem peſtem, ex parte etiam ob inteſtinos motus Te- „ kelianos, adeo efficaciter, uti voluiſſent, influere in „ hocce negotium non potuerunt“ ſunt verba contrariæ Relationis § 15. Hæc, inquam, ultro miſſa facimus: nec etiam ægre ferimus laudi ſibi tribuere Agrien. Episcopos, quod eorum auxilium ac patrocinium implorantibus Ruthenis Munkacsien. Anno 1646. Præſto fuerint in renovanda Unione cum S. R. E. Veros enim eos Catholicos, & Episcopos fuiſſe credimus, & propagandæ Catholicæ Fidei præſertim intentos; ſed quem ex Calviniftis & Lutheranis, qui cæteroquin Latinum Ritum in Bâptismate ſuſcipiunt fructum percipere ſe minime poſſe, fuerant experti ex Ruthenis vicino ſuo Episcopo ſubjectis reportare ſatagebant. Numquam tamen Ordinariam Jurisdictionem in ipſos Ruthenos, multoque minus in Episcopum Munkacsien. adſtruere hinc ſibi poterunt quum hæreticorum, vel Schismaticorum converſio, aut inſtructio eam curanti nullam de ſui natura afferat Jurisdictionem, quod perſe patet.

8. Huc accedit Ruthenos Munkacsien. proprio deſtitutos Episcopo ad vicinioreſ Latinos Præſules confugiſſe, qui afflicti errantiſque ſine Paſtore gregis curam, tutelamque ſuſciperent. Ruthenos autem Munkacsien., totiusque Agrien. vicinorumque Comitatum errantem tunc tempo-

ris sine Pastore gregem fuisse, ipsa facta docent. Laudatus siquidem Basilius Tarassovicz ad Munkacsien. Cathedralam ascendit opera Georgii Rakoczy Anno 1634. Post abjuratum Schisma, in quod ejusdem Rakoczii deceptus artibus prolapsus fuerat, conjicitur in carcerem Anno 1640. ibique triennali squallore maceratus tandem dimittitur abdicato Episcopatu, uti constat ex deductis coram S. Nunciatura Viennensi datum præterea ei Successorem Anno dumtaxat 1659. Petrum Parthenium legimus nostro præterito Summario num. 3. & 4. Anno itaque 1646. & 1648. destituta suo Pastore erat Ecclesia Munkacsien. & a Rakoczio vehementer divexebatur ita, ut Rutheni qui perficere Unionis opus cupiebant alio se convertere, & per fugium quærere compellerentur.

9. Minus tamen æque Agrien. Episcopus gloriæ sibi tribuit § 45. sex Alumnus Tyrnaviæ; nonnullosque alios Ruthenos Clericos suo in Dicecesano ali, atque instrui Seminario. Ii etenim Regia sustentantur liberalitate: nam Clementissima Regina Apostolica gloriosissimorum Progenitorum inhærens vestigiis ex Capsa subsidionali, qua de loquuti sumus in nostro supplici Libello, mille biscentum florenos in eorum alimoniam decrevit singulis annis subministrari eo profus modo, quo alii similes floreni tercentum ex eadem Capsa solvi quot annis solent pro Scholis, quas nuper defunctus Vicarius Apostolicus variis in locis Dicecesis Munkacsien. erigi curavit, ut patet ex deductis in eadem S. Nunciatura.

10. Cum itaque Latinus Agriens. Episcopus nullam ex hujusmodi asserta opera in procuranda Rûthenorum Unione, aut Unitorum instructione, Jurisdictionem sui favore, adfructu se posse agnoscat, omnia movet, ut huic S. Sedi suadeat, Episcopos Munkacienses atque etiam Vicarios Apostolicos pro Diœcesi Munkaciana, cæterisque Græcis Catholicis in Hungaria commorantibus deputatos fuisse sibi tamquam Ordinariis subjectos, suosque veluti Vicarios. Quod ut inaniter ex adverso asserti breviter probemus, tria tempora videntur distinguenda, nempe quando Munkacienses Episcopi separatim erant Schismaticorum; quando fuere uniti cum S. R. E. scilicet post annum 1646; ac demum quando occupatis per rebelles bonis ad mensam Munkaciensem spectantibus, visum fuit S. Sedi Vicarios Apostolicos illuc ablegare. Si spectemus tempora, quibus Munkacienses vivebant in Schismate, difficile admodum est, quisquam sibi suadeat ullam eos supra se admittere voluisse Agriensis Episcopi Superioritatem, præsertim cum experientia ipsa doceatur, non solum reliquos Episcopos Græci Ritus, & quidem Schismaticos, qui in Hungaria sunt, sed ipsos etiam Calvinianos prædicantes, quos vocant, esse plenissimi Juris sui, nec ullimode a Latinis Episcopis dependere. Neque hoc assertum ulla indiget probatione, quum præsertim in materia exercitii Jurisdictionis probationes ab eo sint adducendæ, qui sui favore hujusmodi exercitium stare asseverat. Simili modo post peractam Unionem Episcopos Latinos in Petrum Parthenium, qui per ea tempora fuit Episcopus Munkaciensis, Jurisdictionem

ctio-

tionem aliquam habuisse, aut exercuisse, minime prohibet Reverendissimus Agriensis, nec probare unquam poterit. Nam sexaginta tres Archi-Presbyteri, qui Anno 1648. Unionem cum S. R. E. renovarunt, de ea adjecta conditione, ut Episcopum a se electum, & ab Apostolica Sede confirmatum habere sibi liceret, dicto præterito Summario num. primo litt. C. eodem modo in Unione viventes habere voluerunt Episcopum, quo habuerant, dum Schismate tenebantur, scilicet nullo modo a Latino Episcopo dependentem, sed liberum, verumque Ordinarium, cujus generis nunc quoque sunt Episcopi Schismatici in Hungaria.

Hujusmodi etiam fuisse Petrum Parthenium, declarant Litteræ Leopoldi Imperatoris a nobis relatæ in nostro præterito Summario num. 3. atque etiam Archi-Episcopi Strigonien. quibus, apertissimis verbis Parthenius declaratur verus, & legitimus Episcopus Munkacsien. eodem Summario num. 4. Litt. C. nulla facta mentione alicujus dependentiæ ab Episcopo Agriensi, cujus jura infringi tamquam sui Suffraganei nullimode passurum fuisse Archi-Episcopum, facile sibi quisque suadebit, nec Episcopum ipsum taciturnum, si detrimenti quidquam suæ Jurisdictioni irrogari animadvertisset. Sed Episcopi nostri Independentia non obscure deducitur quoque ex Monachi cujusdam Epistola ad Fenesium Episcopum Agrien. data anno 1688. de qua pars adversa mentionem fecit §. 14. eam referens in suo Summario Litt. C. Licet enim hæc Epistola scribentis ambitionem maximam redoleat obtinendi per Fenesium Ecclesiam Munkacsien.

tunc temporis vacantem per obitum Petri Parthenii; manifestam tamen includit confessionem, Munkacsienfes Episcopos ad ea usque tempora nullam a Latino Agrien. Episcopo dependentiam habuisse. Ad aucupandum enim Fenefii animum, ac patrocinium asserit, „ nihil esse posse magis „ expediens . . . quam si Populo Græco vir doctus pro „ Episcopo Rituali præficiatur, isque Rite consecratus „ Agriæ præ oculis Episcopi Agrien. velut Ordinarii, quâ „ ejusdem Suffraganeus, aut Vicarius habitat. “ Quum itaque bene nosset, Munkacsini semper resedisse Episcopum Græci Ritus, nullamque ab Episcopo Agrien. dependentiam fuisse umquam professum, id Consilii dabat, ut in posterum Agriæ; qua Latini Episcopi Suffraganeus, aut Vicarius habitaret.

12. Gradum hinc facientes ad tempora, quibus Munkacsien. Ecclesia commissa fuit curæ Vicariorum Apostolicorum, (operam nullam in eorum Deputationem impendente Agrien. Episcopo, quod temere ex Adverso asseritur in §. 17., curante verò Cardinali de Kolonitz Regni Hungariæ Primate, ut aperte docent Regesta Sacræ Congregationis de Propaganda Fide) quam Jurisdictionem Latini Agrien. Episcopi in Munkacsien. Diœcesi, quin immo supra ipsos Vicarios Apostolicos exercere potuerint, prorsus ignoramus. Josephum de Camillis, qui fuit primus Vicarius Apostolicus ab Alexandro VIII. deputatus „ pro Græcis in „ Diœcesi Munkacsiana, aliisque locis acquisitis in Hungaria „ commorantibus . . . cum Jurisdictione, juribus & facultatibus

„ ta-

„tatibus necessariis, & opportunis “ ad Sanctæ Sedis Apostolicæ beneplacitum fuisse constitutum, ejusdem Pontificis Breve luculenter docet a nobis relatum „ præterito nostro Summario num. 5. litt. A. seduloque animadvertendum est nullam in dicto Breve mentionem fieri de ulla Vicarii Apostolici dependentia a Latino Agrien. Episcopo. Quin immo nec hujusmodi mentio fieri ullomodo poterat. Quem enim latet, Vicarios Apostolicos, qui immediate a Romano-Pontifice constituuntur, ipsi dumtaxat subjectos esse, nec alterius cujusquam in se Jurisdictionem agnoscere, ideoque facere, omnia posse, quæ ipsi Ordinarii possunt Episcopi? cap. final. Dist. 61. & cap. Is cui de elect. in 6.

13. Apud Vicarium Apostolicum totam residere Jurisdictionem privative quoad Episcopum, eumque omnes habere qualitates, quæ ipsi insunt Episcopo Ordinario, præter alios quamplurimos docent Marchet. Prax. Vicar. tit. 36. num. 1. & Bassus de Vic. Apost. Tit. 4. num. 2. & Tit. 5. num. 1. Quare præfente Vicario Apostolico Episcopum nullomodo ingerere se posse in exercitio Jurisdictionis, neque contra illum quidquam agere, multoque minus Edictis illius honorem lædere, firmat laudatus Bassus „ loc. „ cit. & Nicol. in Flosc.“ Verb. Vicarius Apostolicus. Atque hinc eruditissime notat Benedictus XIV. „ de Synodo „ Diocesana Lib. 2. Cap. 10. Cum ipsis (scilicet Vicariis „ Apostolicis) omnimoda Pastoralis auctoritas communice- „ tur, nullus controversiæ locus est, quin Diocesanam Sy- „ nodum cogere, & celebrare valeant.“ Quæ quidem

omnia si locum habent, quando Vicarius Apostolicus constituitur, ut spirituale regimen gerat alicujus Diœcesis, cujus Episcopus, & Pastor proprius non existat, aut si existit, aliqua ratione etiam sine vitio suo aut culpa impediatur, quo minus proprium gregem per semet ipsum pascere possit; quo jure, qua ratione potuere Agrien. Episcopi ullam sibi Jurisdictionem supra Vicarium Apostolicum Munkacsiensem arrogare, cum præsertim Vicarius Apostolicus fuerit deputatus super Populum Ruthenum, qui nunquam de illorum grege fuit, ut ex hactenus deductis fit in propatulo.

14. Non inficiamur Agrien. Episcopos omnem movisse lapidem, omnemque impendisse conatum, ut ipsos Scdis Apostolicæ Vicarios sibi subderent, & in peculiare Vicarios suos converterent. Referuntur discrete satis hujusmodi conatus in sæpius citata contraria Informatione, & præsertim in Relatione Episcopi Agrien. a num. 18. ad 36. Narratur enim eodem § 18. quod Josepho de Camellis primo Vicario Apostolico aliquam in se suosque Ruthenos Agrienses Episcopi Jurisdictionem deneganti „ quum Féné- „ sius per Epistolam Jus suum Ordinarium in Vicarium Apo- „ stolicum Munkacsiensem, Clerum, ac Populum Unitum „ demonstrasset, Regni Primas submitit pro observatione „ Puncta &c. iisque relatis contra Summar. Litt. H.“ additur, his permotum Vicarium Apostolicum ad officium suum fuisse reductum. Narratur quoque § 22. Genadium Bizanczi „ constitutum jam etiam Vicarium Apostolicum,

„ quo

quo ostenderet se propterea ab Ordinarii Agriensis Jurisdictione haud exemptum generalem facultatem ordinandi petiisse, ac obtinuisse sub certis conditionibus, ad quas observandas jure jurando se obstrinxit Anno 1717. Hæc verò quamvis evenisse probarentur, nihil aliud præferent nisi usurpatam ab Agriensi Episcopo Jurisdictionem super Vicarios Apostolicos, læsaque ab ipsis Vicariis Apostolicis tum Regiæ Majestatis, cum etiam Romani Pontificis, & S. Sedis Jura. Regibus enim Hungariæ, qui eorum decenti sustentationi consuluerunt, ea semper mens fuit, ut nullimode ab Episcopis Latinis dependerent; & hac quoque de causa eorum favore Litteras suæ Nominatio- nes dedere ad Ecclesiam Munkacsien., uti satis probatum fuit in Sacra Nunciatura Viennensi. Sic quoque S. Sedis Jura per hujusmodi Actus, quam maxime lædi clamant Canones, clamant Constitutiones Pontificiæ. Nam Vicarii Apostolici tamquam Papæ Vicesgerentes Diocesim sibi commissam independenter a quocumque alio Episcopo regunt cum plenissima Episcopali Jurisdictione, juxta ea, quæ paulo ante diximus, Canonistarum omnium doctrinis innixi, quorum nonnullos aduximus § præcedenti, iisque additur Pignatell. tom. 9. consult. 159. num. 10.

15. Neque etiam obstant lata per ea tempora a S. Congregatione de Propaganda Fide Decreta, quæ referuntur contrario Summario litt. V. Præter enim quam, quod minime probatur, datam Vicario Apostolico fuisse facultatem sua deducendi jura, seseque ab accusationibus purgandi; Libe-

rum Sedi Apostolicæ est, Vicariorum a se Deputatorum Jurisdictionem pro libitu diminuere, & alteri aliqua in parte delegare: Delegatus enim ea dumtaxat fruitur auctoritate, quam ipsi concedere Deleganti placuerit: non tamen inde alteri delegato, qualem tunc fuisse, in hac parte Agrien. Episcopum liquet; juris quidquam Ordinarii adjungitur. Quum itaque tunc temporis placuerit. S. Sedi, quæ in alatis Decretis per Congregationem de Propaganda Fide repræsentatur, delegatam Vicario Apostolico Jurisdictionem nonnullis in rebus imminuere, eamque Agrien. Episcopo non tamquam Ordinario, sed tamquam Sedis Apostolicæ Delegato concedere perperam inde ipse deducit, Joannem (Genadium) Bisanzii habitum, declaratumque suum fuisse Vicarium. Quod quidem licet per meram hypothesein ipsi concederetur, hæud tamen inde sequeretur alios Vicarios Apostolicos Munkacsien. fuisse Agriensis Latini Episcopi Vicarios. Abusus siquidem, de quibus insimulabatur Bizanzius, si qui tamen fuere personales dumtaxat reputandi sunt, & qui Successores Vicarios Apostolicos nullimode respiciebant. Pari ergo modo Decreta, quæ pro illorum medela lata tunc fuerunt, mere personalia sunt reputanda, ejus Successores hæud quaquam respicientia, qui quum Deputati fuerint a S. Sede in Vicarios Apostolicos pure, & simpliciter sine ulla restrictione, & sine mentione ulla dictorum Decretorum, pro ut controverti non potest, patetque ex Brevibus eorum deputationis omnimoda, quæ Vicariis Apostolicis competit, Jurisdictione frui debuerunt, & a nemine in ejusdem Jurisdictionis exercitio dependere.

16. His tamen minime attentis profequitur hodiernus Agrien. Episcopus in sua Relatione, narratque §. 29., ultimo defunctum Vicarium Apostolicum Michaellem Manuelem Olfavszky Anno 1747. „ cum nonnullis Archi-Presbyteris „ Agriam ad Ordinarium venisse, ibique coram Diocesano „ &c. de sua ab Episcopo Agrien. dependentia capacita- „ tum Juramentum deposuisse &c. facultatem ordinandi; „ quos judicaverit aptos, ad triennium duraturam petiisse, „ & obtinuisse:“ quæ sibi minime servanda tamquam suæ Jurisdictioni, & Sedis Apostolicæ auctoritati e diametro opposita, quum duxerit refractarius appellatur, addito etiam nonnullis mediis ad Reverentiam, & obedientiam Agriensi Episcopo præstandam fuisse adactum. Hic vero ad Sanctitatis Vestræ pedes humillime provoluti sapientissimæ, suæ considerationi submittimus, qua in re versetur, & quibus cum res nobis sit; quæ præterea injuria hosce peractus usurpativos quidem, atque exorbitantes ab Agriensibus Latinis Episcopis gestos illata sit Serenissimorum Regum Hungariæ Decretis, & S. Sedis Apostolicæ auctoritati cujus Vicarii in peculiare illorum Vicarios transire coacti sunt; quanti iidem Episcopi fecerint Canonis leges, Romanorumque Pontificum constitutiones, quanti etiam pœnas quibus ejusdem S. Sedis Jura invadentes obnoxios fieri exploratum est; quam etiam non temere Græci Munkacsien. timeant servitutis quoddam subire jugum, si proprio eoque Ordinario priventur Episcopo opprobriumque Schismaticis fieri, qui suis subjecti Episcopis molestiam nullam a Latinis patiuntur.

17. Hæc perpendens præfatus Manuel Olsavfzki nunquam induci potuit ante Annum 1747. prætenfum ab Agrien. Episcopo fidelitatis, atque obedientiæ Juramentum præstare uti testatur ipsum Consistorium Agriensem præsentii Summario num. 1. Sed paulo post Agriam vocatus ab eodem Episcopo prætextu componendi lites, quæ inter utrumque Clerum Latinum, & Ruthenum vertebantur super solutione Decimarum, per humaniter primo excipitur: Sed mox tota comparante Agriensi Capitulo vi, minisque compellitur ad præstandum prædictum Juramentum juxta formulam, quæ ex adverso affertur Litt. EE. & ad publice legendum Instrumentum quoddam, quo in peculiarem ejusdem Agriensis Latini Episcopi Vicarium deputabatur: contra quæ omnia tamen eodem loco, & tempore protestatus est, ut patet ex præsentii Summario num. 2. Pari modo sequenti Anno 1748. Munkacinum veniens idem Episcopus Agriensis prætextu visitandæ Latinorum, quæ ibi est, Parochiæ, Ruthenam quoque Cathedralẽ Ecclesiam Vicario Apostolico subjectam tentat visitare, cui quidem molimini resistere cum voluerint Presbyteri Rutheni ille Vicarium Generalem Archi-Diaconum nonnullosque alios Presbyteros ad comparandum citat suspectissima hora noctis undecima severissimis quoque additis comminationibus. Meditabantur illi quidem opportunis se tueri remediis, si qua sese offerrent. Quid vero miselli agerent contra potentem? metu ducti majoris mali comparent, & ab illo sub Tentoriis sedente in campis Munkacsienfis, duplicique militari cohorte stipato, carceris, compedumque minis

ad præstandum subjectionis Latino eidem Episcopo Juramentum adiguntur.

18. Mox ipse quoque citatur Vicarius Apostolicus, qui timens subire violentias, cum gravissima Episcopalis dignitatis ignominia præsertim apud Calvinistas, satius duxit temporis circumstantiis fervire ratumque habere Juramentum, quod superiori Anno præstare renuerat. Quæ quidem omnia non obscure deducuntur ex Documento, quod ex adverso affertur Litt. II. & præsentì Summarìo num. 3. Sed cum primum ab his se liberavit angustiis cotinuo adiit Serenissimam Reginam Apostolicam ejus tutelam implorans contra intentatas sibi molestias petensque in competenti sibi absoluta Jurisdictione manu teneri. Clerus quoque & Populus Ruthenus Unitus Munkacsienfis rei gestæ notitiam detulit ad S. Congregationem de propaganda Fide, expoſtulanſ admoneri Vicarium Apostolicum de violato suo, Sanctæque Sedis Jure, & a Censuris absolvi, in quas incurrere, Canonice Leges declarant eos, qui Ecclesiasticam ledunt, lædiquè sinunt libertatem. Quis fuerit rei hujus exitus, ignorare non potest hodiernus Episcopus Agriensis, si Registra Antecessoris sui perlustraverit. Etenim Serenissima Regina Apostolica tum proprio, quo fervet Ecclesiasticæ Jurisdictionis tuendæ Zelo mota, tum Reverendissimi Nuncii Apostolici (qui Litteras hac de re a laudata Congregatione acceperat) ducta precibus, & suasionibus, Latino Episcopo dedit in mandatis, ut ab hujusmodi abstineret usurpationibus, Vicarium Apostolicum sua sineret Ju-

risdictione frui, caveretque ab ulla imposterum illi molestia inferenda.

19. His tamen non obstantibus, videamus, qua via, quo prætextu hodiernus Agriensis aliquam sibi supra Vicarium Apostolicum Jurisdictionem addicere novissime tentaverit, ejusque verba audiamus: — „ In comperto habens, „ facultates Vicarii Apostolici Episcopo Rossen. a felic. rec. „ Prædecessore S. V. Benedicto XIV. ad beneplacitum dumtaxat suum concessas per illius obitum &c. expirasse: ne „ defectu harum tot millia Animarum per Districtum Munkacsensem, & Marmarossensem degentium, quodpiam salutis discrimen subire cogerentur &c. Eundem, Ulro, „ velut personam idoneam expertam in meum per dictos „ Districtus, quo ad Unitos Vicarium vigore Decreti mei „ constitui, expressisque illis facultatibus, communivi § 32. „ circa fin.“ Novissima hæc doctrina est, & nullo unquam tempore admittenda. Reperiuntur in Anglia, in Scotia, in Indiis Orientalibus atque alibi Vicarii Apostolici, quorum facultates si expirarent per mortem Romani Pontificis, qui eos deputavit, multa Christianorum millia iis in Regionibus commorantia, Sede Romana vacante, suo Pastore destituerentur. Explorati quidem Juris est „ morte mandatoris expirare mandatum.“ Sed æque exploratum est, per mortem Pontificis haud expirare Vicariorum Apostolicorum Jurisdictionem, & facultates, quia sunt Vicarii Apostolici a Pontifice deputati, solemnè illa clausula — Ad nostrum, & ejusdem S. Sedis Apostolicæ beneplacitum.

20. Hæc, Beatissime Pater! sunt fundamenta assertæ Jurisdictionis ab Agrien. Latinis Episcopis exercitæ super Clerum, & Populum Græco-Rutheni Ritus Uniti in Diœcesi Munkacsiana; actus scilicet nulli, & incompetentes, atque etiam summopere lædentes Jus S. Sedis Apostolicæ & Vicariorum ab eadem S. Sede deputatorum, quod cum optime noscat Pars adversa aram sibi parat in nonnullis legibus Ecclesiasticis, quæ eandem Civitatem duobus committi Episcopis prohibere videntur, ut inde evincat, Munkacsensem Ecclesiam erigi non posse sine hujusmodi legum violatione. Diximus superius hæc omnia falso inniti subposito, quod scilicet agatur de nova facienda erectione. Nos vero satis superque probavimus non de nova erectione, sed de præexistentis Ecclesiæ redintegratione agi: quo quidem in casu allatæ ex adverso leges Ecclesiasticæ vim nullam habere videntur. Eas tamen æquo subjiciendas esse examini putamus, saltem ne altera contrariæ Informationis, & Relationis pars vani timoris quidquam effundat.

21. Allegatur itaque ex adverso Constitutio Pii PP. IV. cui initium Romanus Pontifex, & qua statuitur, ut Græci etiam si Episcopali dignitate præfulgeant, locorum, in quibus moram traxerint, Ordinariorum Latinorum omnimodæ superioritati subesse, illisque obedire debeant. Huic tamen sancito siquidquam obstat, fas nobis sit opponere Leonis PP. X. Constitutionem, quæ incipit: „Accepimus“ datam die 18. Maji 1521. & a Clemente PP. VII. confirmatam, de qua Leo Allatius in Opusculo de „Ætate“ & Inter-

„ fitiis pag. mihi 5. In ea enim sic statuitur : Ubi, duo,
 „ unus Latinus, alter vero Græcus ejusdem loci, prout
 „ in Cephalonîa, & Zacyntho, & forsan alibi sunt Episco-
 „ pi, Episcopus Latinus de personis Ecclesiasticis, & Sæ-
 „ cularibus Græcis, ac de Jurisdictione Episcopi Græci,
 „ vel aliis quibuscunque ad Episcopum Græcum quomo-
 „ dolibet spectantibus nullatenus se intromittere præsumat;
 Sed Episcopus Latinus Latinorum, Episcopus
 vero Græcus Græcorum dumtaxat curam, re-
 gimen ac Jurisdictionem respective habeant, &
 exerceant, præsentî Summar. num. 4. litt. B. Quin ullum
 negotium faceffat opinio Benedicti XIV. in contrar. Infor-
 matione allata §. 17. desumptaque ex Tractatu de Synodo
 Diœcesana lib. 2. cap. 12. Hæc enim Opinio non solum
 nullam legis vim obtinet quippe prolata a gravissimo qui-
 dem, doctissimoque Scriptore, sed non tamquam supremo
 legislatore, ut omnibus est in comperto, sed nec casui, in
 quo versamur, ullimode aptari potest. Doctissimus enim
 Scriptor ea est in suppositione, posse aliquando Græcos
 aliquem nancisci Episcopum Schismaticum, cujus opera
 Latini Episcopi vires enerventur. Hoc tamen Munkacini
 evenire minime potest. Nam Munkacienses Episcopi electio
 potissimum pendet ab Apostolicorum Regum voluntate,
 calumniamque nullo unquam tempore referendam redole-
 ret, vel e longinquo suspicari, posse aliquando evenire,
 ut ab iis Schismaticus quisquam nominetur. Somnia quo-
 que male dormientis sunt, vaneque trepidantis, posse adeo
 Agriensis, vel alterius cujusquam Latini Antifitiis in Hun-
 garia

garia Vires enervari, ut ad Græci Episcopi molimina, si qua tamen umquam forent contra Latinos, retundenda minime sufficiant. Potentissimi enim sunt, ac ditissimi Latini Præsules, quippe qui ex primariis Regni illius familiis seligi solent. Postremo si ullibi in Catholicorum Dominiis Græci Episcopi contra Latinos insurgere tentarunt, profecto non alia id ratione factum est, nisi ut jura sua tuerentur, quæ a Latinis labefactari videbant. Quæ quidem absurda ut præcaveret: idem Benedictus XIV. ex Petri Cathedra, quæ veritatis magistra est, & animarum salutem respicit, ita docuit „ Episcopus Latinus Latinorum, Episcopus vero „ Græcus Græcorum dumtaxat curam, regimen & Jurisdictionem respective habeant, & exerçant: sic in Const. „ Et si Pastoralis Bullar. tom. 1. num. 57. §. Ubi vero.

22. Ut itaque Pontificiæ Constitutiones inter se conciliantur, ita explicandæ sunt juxta verum suum sensum, proximque incōcussam, nempe quod Græci Episcopi, qui suis a Sedibus exules per Latinorum Præsulum Diceceses vagantur, vel etiam in iis moram traxerint „ Ordinariorum „ Latinorum omnimode superioritati „ subsint juxta Bullam Pii IV., & jus commune: secus autem in locis, ubi Græci Episcopi sunt veri Ordinarii; hoc enim „ in casu „ Latinus Episcopus de personis Ecclesiasticis, & Sæcularibus Græcis, ac de Jurisdictione Episcopi Græci, vel „ aliis quibuscumque ad Episcopum Græcum quomodolibet „ spectantibus nullatenus se intromittere debet “ juxta declarationem Leonis PP. X. a Clemente VII. confirmatam,

& a Benedicto XIV. non privata sua Sententia, sed Ap-
 stolica auctoritate renovatam. Hanc vero esse S. Sedis
 mentem, hanc praxim, ostendunt frequentissima Sac. Con-
 gregationis de propaganda Fide Decreta, quibus Orienta-
 lium Præfulum suos in Populos Jurisdictio facta tectaque
 constantissime servatur. Immo Sacer ille Magistratus licet
 suo e latere Missionarios in Orientales plagas solitus sit ex-
 pedire quam plurimis munitis facultatibus; timens tamen,
 ne ab hujusmodi facultatum exercitio quid detrimenti ca-
 piat dictorum Præfulum dignitas, atque Jurisdictio, sæpius
 declaravit, eos esse veros, legitimosque in Populum sui
 Ritus Ordinarios; novissime autem Latino Babylonensi Epi-
 scopo auctoritatis nonnihil sibi arrogare moliente in Popu-
 lum Ritus Orientalis in eadem Babylonen. Diœcesi commo-
 rantem, laudata S. Congregatio Decreto lato die 24. Se-
 ptembris 1748. sancivit, nullam profecto Episcopo Ba-
 bylonen. directe competere Jurisdictionem per totam
 „ Afsyriam, & Mesopotamiam in Clero, & Populo, qui
 „ non sit Ritus Latini, sed hujusmodi Orientales immedia-
 „ te subjectos esse Episcopis Catholicis proprii Ritus, qui
 „ vel personaliter resident in suis Diœcesibus, vel ibidem
 „ Ordinariam Jurisdictionem per Sacerdotes ab ipsis de-
 „ putatos exercent “ præsentî Summarîo num. 5.

23. Sic etiam inopportune objicitur Canon. Concilii
 Lateranen. in Cap. Quoniam in plerisque, de Offic. Jud.
 Ord., quo caveri videtur, ne una eademque Civitas, sive
 Diœcesis diversos Pontifices habeat, quamvis intra eandem

Civitatem, atque Dicecesim permixti sint Populi diversarum linguarum habentes sub una fide varios ritus, & mōres. Ut enim omittamus, huic Concilio Græci Ritus Antifites, ut ex ejus Actis luculenter satis eruitur, minime interfuisse, nec propterea fuisse auditos: Sua enim Jura vindicassent, quod pro Viribus fecere in Concilijs Generalibus, & præsertim in Florentino, ut patet ex ejusdem Concilii Historia apud Hōratium Justinianum a pag. 70. ad fin.; nemo etiam ignorat, hunc Canonem fidei regulam haud præferre; sed puram meramque disciplinam respicere, quæ pro temporum, locorum, personarumque circumstantiis solet immutari. Hujus autem rei testes sunt quamplurimæ Pontificiæ Constitutiones, quæ leguntur in Bullario Romano, & in quibus Constitutionibus uni alterove Canoni etiam in Concilijs generalibus edito in linea meræ Ecclesiasticæ disciplinæ derogatur. Neque vero quidquam per hoc dogmatis puritati detrahitur, aut pontificia dignitas vilescit: nam exigente animarum salute, aut alio quovis Ecclesiæ bono, Pastoralis vigilantia, quam semper provida clementia, & æquitas committantur, temporum circumstantiis, Populorumque se aptat necessitatibus, „ expedit enim legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius evenientibus casibus, & necessitatibus pro communi utilitate satis fiat,“ ut hisce verbis sancivit Concil. Trident. Sess. 25. de Reform. Cap. 18. In hujusmodi enim circumstantiis Summus Pontifex fidelem se Ecclesiæ thesauri dispensatorem ostendit. Cui providæ dispensationi consulens Eugenius PP. IV., cum accepisset, Latinum Episcopum Caphæ in Taurica Cherso-

neso Episcopo Armeno interdixisse Mitræ usum, & ne Populo suo per vias benediceret, pro Armeno Episcopo pronunciavit, plenamque ei regendi gregis sui potestatem adjudicavit nulla prorsus in re a Latino Episcopo dependentem, ut refert Raynaldus ad Ann. 1439. num. 17. Ad quæ notat Thomasinus — „ His blandimentis æquum erat de-
 „ mereri Gentem Armenorum, quæ nuperrime in sinum Uni-
 „ tatis Ecclesiæ Romanæ convolaverat. Alioqui duo erant
 „ Populi, et si homines spectes non muros, duæ Urbes,
 „ præterquam mænibus, & finibus, nulla re non remotis-
 „ simæ: ideoque duobus Episcopis credendæ.“ Vet. & Nov. Eccles. discipl. part. 1. Lib. 1. Cap. 29.

24. At præter relatum a Raynaldo, alia quoque sunt, eaque frequentissima exempla unius alteriusque Episcopi eadem Diœcesi, atque etiam in Urbe pro Rituum diversitate constituti Ordinarii Episcopi. Leopoli præter Episcopum Ruthenum & Latinum Archi-Episcopum, Armenus quoque residet Archi-Episcopus non ita pridem constitutus, qui etiam Ordinarius est Armenorum Cameneci, aliisque in Diœcesibus commorantium, nec molestiæ quidquam a Ruthenis vel Latinis Episcopis patitur: pascit enim quisque Oves suas, nec alterius Jurisdictionem invadere tentat, aut perturbare. Sic pariter ab Urbano VIII. erectus fuit Babylonis Latinorum Episcopatus. Nec Pontifici visum fuit obstare, quod in ea Civitate esset alius Episcopus, unaque dumtaxat ex Latinis Gallicæ Nationis familia soleat commemorari. Præterea Clemens XI. anno 1721. Episcopatum
 pro

pro Ruthenis, Vallachis, Rascianis, aliisque, qui Græcum Riturum sequuntur, & per Transilvaniæ Provinciam commo- rantur, erexit, & instituit, cum Insigniis, & Privilegiis, quibus reliquæ Ecclesiæ Cathedrales Græci Ritus gaudere solent, prout legitur in Decreto Consistoriali, præsentî Summario num. 6. Hujusmodi Episcopatus Fogaratsien. appellatur; Episcopus vero Græci Ritus Ordinaria Jurisdic- tione fruitur in suos eodem prorsus modo, quo Episcopus Latinus, qui Transilvaniæ dicitur, plenissima Jurisdictione fruitur in Latinos. Licet enim Latini mixtim cum Græ- cis in eadem commorentur Provincia, Diœcesi, Civitate, atque Oppido; neuter tamen Episcoporum molestiæ quid- quam suo patitur in jure, eo contentus grege, quem in sortem accepit, quod cautum voluit S. Sedes clausulis ex- pressis in citato Decreto.

25. Quod si Orientis Regiones libeat perlustrare; com- periemus in una eademque Urbe tot residere Episcopos, quot in ea Nationes degunt. Græcus enim Antistes Græcis præest, Armenis Armenus, Syrus Syris, suisque Maronita. Ipse quoque Antiochenus Patriarchatus tres habet Patriar- chas, nempe Græco Melchitam, Armenum, Maronitam, eos quidem a S. Apostolica Sede confirmatos, quibus quar- tus accedit Latinus, qui titularis quum sit, Romæ solet re- sidere, prout notissimum est.

26. Quoniam autem de Episcopis titularibus fortuito casu incidit Sermo; Nemo non novit, plures Romæ, alibi-

que esse Episcopos, quibus a Romano Pontifice titulus Episcopalis in partibus Infidelium conferri solet, atque etiam illius Ecclesiæ, quæ suum Orientalis ritus habet antistitem. Prima hujusmodi titularium Episcoporum origo diserte factis narratur ab iis, qui recuperatæ per Balduinum, aliosque Christianos Principes Terræ Sanctæ Historiam scripserunt, causasque Latinos Episcopos eas inducendi in Urbes, quas Orientalis Ritus Ordinarii Præsules regebant, refert laudatus Thomasinus his verbis — „ causæ autem erant „ rituum, morum, linguæ, ac disciplinæ dissonantia. Vet. „ & Nov. Eccles. discipl. Part. 1. Lib. 1. Cap. 26. & Cap. „ 26. addit: „ Difficillime potuere unius Pastoris cura, & „ regimine contineri duæ gentes lingua disciplina, moribusque magnopere dissidentes.“ Nec præter eundem esse videtur, hujusmodi titulares Episcopos Brevi suæ deputationis a residentia dispensari, quamdiu Ecclesia eis commissa ab Infidelibus detinebitur, ut constat ex Brevi hujusmodi deputationi, cujus exemplum damus præsentis Summario num. 7. Litt. A. unde provenit, quod si quando regiones illæ excussa Infidelium tyrannide, in Christianorum Principum potestatem venerit, teneantur tales Episcopi titulares illuc proficisci, suæque Diœcesis curam „ quod Latinos“ si qui ibi sint, assumere, & in ea residere. Hoc posito, quæ esset allati ex adverso Canonis Concilii Lateranen. observantia, pluribus eadem in Diœcesi Ordinariis Episcopis residentibus, sui que Populi diversi Ritus curam gerentibus? Si laudato Thomasino assentimur, nulla esset hujusmodi Canonis vulneratio, eo prorsus modo, quo per depu-

deputationem hujusmodi Episcoporum primis illis temporibus nulla facta fuit Canoniarum legum vulneratio; — Nec vulnerabatur Canonum Sanctitas cum aliis, & aliis Populis suis quibusque dabatur Episcopus, quod quamquam iisdem clauderentur Urbis mœnibus, moribus, tamen, lingua — plurimum distabant. Tractatu eodem Vet. & Nov. Eccles. discipl. Part. prima Lib. primo Cap. 29.

27. In præsentī vero casu nulla opus est Canonis Concilii Lateranen. derogatione. Non enim agitur de novo erigendo Episcopatu, bene vero de eo reintegrando, qui præexistebat ante deputationem Vicariorum Apostolicorum, immo ab immemorabili tempore: quibus quidem in circumstantiis ipse Agric. Episcopus non adversatur, diversi Ritus eadem in Diœcesi Episcopos esse manutenendos, exemplo ductus Ruthenorum, qui in Polonia sunt, & M. Ducatu Lithvaniæ, & qui ab Episcopis reguntur eadem in Diœcesi, atque Urbe residentibus cum Episcopis Latinis. Fallitur vero idem Episcopus, dum putat, posse ibi melius a Latinis Præsulibus gubernari, nec deesse inter Latinos, Ruthenosque Episcopos contentiones. Summa enim ubique tranquillitas est, dum unus quisque suum pascit gregem, intra juris sui fines se cohibet, nec in alienam messem falcem immittere conatur; quod nunquam tentatum ab Episcopis Latinis fuit, quum probe noscant haud apte posse a se gubernari Clerum, ac Populum, cui peculiaris lingua, mores, ritus sunt, & consuetudines, ita ut, licet intra ejusdem Urbis muros cum Latinis claudantur duos tamen, di-

verſiſſimosque populos, duasque Eccleſias efforment: nec enim muris, ſed hominibus conſtant Urbes, & Eccleſiæ.

28. Satis hucusque demonſtravimus, nullam Agrieniſi Epifcopo Jurisdictionem competere in Clerum, Populumque Ruthenum Diœceſis Munkacsienſis, quippe quæ, vel ab Ordinariis Ritus ejusdem Epifcopis, quandoque etiam a S. Sede confirmatis, vel a Vicariis Apoſtolicis eidem S. Sedi immediate ſubjectis fuerit gubernata: ex quo per legitimam conſequentiam concluditur actus omnes, uti jam diximus, qui ex adverſo afferuntur, exercitæ aliquando per Epifcopos Agrieniſes eadem in Diœceſi Jurisdictionis mere uſurpativos, ideoque nullos fuiſſe, ipſamque Romani Pontificis auctoritatem ſummopere lædentes, atque adeo per ejusdem Munkacsienſis Epifcopatus reintegrationem nullam gregis partem ab Agrieniſi Eccleſia avelli, nullumque ejus Antifiti inferri præjudicium.

29. Reſtat modo, ut ad tertiam propoſiti partem progrediamur; ad abuſus ſcilicet, qui in Ruthenorum Clerum, & Populum Munkacsien. dicuntur irrepſiſſe, & qui mira arte attolluntur ex adverſo a §. 74. fere ad 100. Præventive tamen conſiderandum eſſe videtur, accuſationes ab iis poſſiſſimum provenire, qui plurimum ſua intereſſe putant, Munkacsien. Eccleſiæ reintegrationem impedire. Hujusmodi autem ſunt Vice-Archi-Diaconi Látini Agrien., qui requiſiti a ſuo Epifcopo, an putent expedire, ut Munkacsien.

Epi-

Episcopatus erigatur; timentes autem, ne fimbriæ intra æquitatis, & justitiæ terminos restringantur, nullum non movent lapidem, ut Presbyteri Rutheni, & ipse Populus fræni impatientes, Jurium Parochorum Latinorum invasores, irreligiosi, atque etiam impii videantur. A singulis re-fellendis abstinemus, tum quod omnia asserantur sine ulla probatione, ad odium in nostros Ruthenos conciliandum: aliqua veri similitudinem nullam habeant: nonnulla exactam Græci Ritus sine ulla intermixtione observantiam sapiant, nonnulla quoque ad tuenda nostrorum Parochorum jura tendant, ac postremo si qui veri sunt abusus, a nostris enim humanum nihil alienum esse putamus, patet liber gravis ad competentia Tribunalia accessus.

30. Miramur vero quammaxime, nonnulla nostris Ruthenis impingi sub imagine abusus, quæ revera puram, exactamque Græci Ritus SS. Patrum Doctrinis, & praxi firmati observantiam includunt. Atque equidem D. ex adverso scribens. §. Inveteratum nostros Presbyteros insimulat, quod inveteratum morem omittendi Processionem Spiritus Sancti a Patre, & Filio sequantur: Quod de extrema Unctione pariter erroneam Sententiam sectentur, nimirum ad Sacramentum hoc licite ministrandum septem requiri Sacerdotes, & si, commode septem haberi nequeant unicum administrare posse; quod Sacram Eucharistiam infantibus ante usum rationis; Quod Festa Latinorum non observant, sed neque eorum observatio per Rituales Parochorum Superiores minus per ipsos Parochos urgetur; Quod die Sab-

Sabbathi vescantur carnibus; Quod Parochi prohibent, ne Rutheni viaticum sub azymo sumant. Quam male itaque de his arguantur nostri Rutheni, breviter ostendemus.

31. Et sane quo ad primum præensum, Ruthenisque impictum abusum; satis in comperto habemus, quod si in Nicena Symbolo Presbyteri Græci particulam Filioque non addunt, id antiquissimo more ab ipsis Nicenæ Synodi temporibus repetito profluit. Quare in Concilio Florentino Part. 2. Collat. 22. legimus quidem teneri Græcos credere Processionem S. Sancti a Patre & Filio; particulam tamen, Filioque per eos in Symbolo addendam esse non legimus; immo ad hoc eos minime teneri expresse declaravit Benedictus XIV. in sæpe citata constitutione. „ Etsi Pastoralis „ § 1. de fide Catholica; ubi num. 1. sic legitur: — Etsi „ autem Græci teneantur credere, etiam a Filio Spiritum „ Sanctum procedere, non tamen tenentur in Symbolo „ pronunciare.“ Morem quoque esse Ecclesiæ Orientalis, immo fuisse quoque per aliquot Sæcula in Occidentali, Extremam Uctionem administrandi per septem Presbyteros, aut saltem per tres, nemo ullus ignorat, qui Ecclesiasticos ritus calleat: Apud eruditissimum Goarium in Euchologio Græcorum pag. 408. legitur „ Officium S. Olei decanta- „ tum a septem Sacerdotibus congregatis in Ecclesia, aut „ in Domo.“ Paulo autem infra, scilicet pag. 431. in notis ad idem Officium plures rationes adducit hujusmodi ritus, tandemque subdit: „ Tanti Sacramenti reverentia, „ & antiquorum Ecclesiæ morum imitatio plures Sacerdo- „ tes

„ tes expetere videtur, immo & olim adfuisse tum ex D.
„ Gregorii Sacramentario, tum ex aliis vetustissimis Ordini-
„ bus Hugonis Menardi ope e squallore tenebrarum eru-
„ tis edocemur &c.“ Hæc autem omnia firmat auctoritate
quoque Gregorii PP. III. Concilii Mediolanensis, & Sancti
Thomæ Lib. 4. contra gentes Cap. 33. Quare Synodus
Zamosciana primum Congregationis de propaganda Fide
mox alterius, quæ Sacri Concilii Tridentini interpres ap-
pellatur, approbata Decretis, & a Benedicto XIII. speciali
suo brevi confirmata (cujus quidem Synodi non semel,
nec sine commendatione meminit Benedictus XIV. in suis
operibus, & Constitutionibus Apostolicis) Tit. VI. de ex-
trema Unctione hæc habet: — „ Quamquam in Græca Ec-
„ clesia receptum fuerit prout aliquando etiam in Latina,
„ ut septem Sacerdotes, iisque defficientibus tres saltem
„ advocarentur ad ministrandum hoc Sacramentum, iique
„ omnes & materiam subministrarent, & formam profer-
„ rent: Sciant autem Pastores, plures ea de causa adhi-
„ beri solitos Sacerdotes tum ob reverentiam ejusdem, ac
„ gratiæ copiam, quam confert, tum plurium Sacerdotum
„ preces effectum Sacramenti coadjuvent. Qua de causa
„ S. Synodus statuendum censet, ut si septem aut tres Sa-
„ cerdotes haberi commode non possint, unus, qui totius
„ Ecclesiæ personam gerit, & cujus virtute hoc Sacramen-
„ tum perficitur, illud conferat, ac infirmo ministret ibi.“
Quibus Benedictus XIV. addit in citata Constitutione — „ Etsi
„ Pastoralis § V. de Sacram. Pœnitentiæ, & extremæ Un-
„ ctionis num. 3. Nec refert, utrum eadem extrema Un-

„ctio per unum vel plures Presbyteros fiat, ubi hujus-
 „modi viget consuetudo: Reique hujus rationem reddide-
 „rat ipsemet Pontifex § superiori, quod scilicet Olea San-
 „cta a Sacerdotibus Græcis in ipsa Oleorum, & Sacra-
 „mentoribus exhibitione ex veteri ritu conficiantur, & be-
 „nedicantur,“ & quidem adstantibus precesque proferentibus septem, aut saltem tribus Sacerdotibus.

32. Pari modo non Orientalis solum, sed etiam Occidentalis Ecclesiæ morem aliquando fuisse, Infantibus in actu Baptismatis, & Pueris in Missa Eucharistiam sub una, vel utraque specie administrandi exploratissimum est. Qui quidem mos quum abrogatus in Ecclesia Latina postmodum fuerit, non improbatur tamen a Concilio Tridentino quod sic definivit: Neque damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdam locis aliquando servavit. Sess. 21. Cap. 4. de Commun. Hic vero mos remanet ad hanc usque diem in Ecclesia Orientali, in qua Infantis recens baptizati lingua Christi Sanguine linitur, hujusque rei testis est laudata Synodus Zamosciana „Tit. de Baptismo § 1. Tanta Eucharistiæ Sacramento veneratio debita est, ut Infantis recens baptizati linguam Christi Sanguine intingendi consuetudinem antiquissimam &c.“ Quam quidem consuetudinem firmavit expresse Concilium Florentinum teste Leone PP. X. in laudata Constitutione „Venerandumque Sacramentum sub utraque specie omnibus etiam pueris ministrare possint: præf. Summ. d. n. 4. Benedictus vero XIV. loc. cit. § 2. num. 7. hæc habet: — Cum administratio Sacra-
 „menti

„ menti Eucharistiæ quod sub una, vel sub utraque specie
„ Infantibus in Baptismo, & Pueris in Missa solent Græci
„ exhibere nihil contra orthodoxam fidem bonosque mores
„ contineat &c.“

33. Quod vero spectat ad observantiam Festorum Latinæ Ecclesiæ, nescimus omnino qua lege Rutheni, iis præsertim in locis ubi Incolæ sunt, & non Accolæ, & ubi potior est illorum numerus, ita ut Ruthenus Ritus prævaleat, ad eam adstringi possint, quum peculiaris sua Festa habeant, quæ quidem seorsivo Cathalogo descripta leguntur in laudata Synodo Zamosciana Tit. XVI. De Jeuniis, & Festis. Incongruum præterea esset nimisque gravosum, Latinorum quæque Festa iis addere; nam si hæc quoque servare tenerentur; paululum, & fere vix quidquam temporis eis superesset, ad eas exercendas artes ex quibus familiæ suæ sustentationem quærere coguntur, ejusdemque naturæ ea altera est accusatio vesci eos carnibus die Sabbathi. Cum etenim diebus Mercurii, & Veneris ita jejurent, ut non a carnibus solum & lacticiniis religiosissime abstineant, sed etiam non raro a Piscibus, Oleo, & Vino; Sabbatho carnibus vesci libere & licite possunt. Immo si quando Jejunia a Romano Pontifice indicuntur pro lucrandis indulgentiis, diem Sabbathi in alium commutatam pro Græcis voluit Benedictus XIV. §. 9. num. 11. ibi — „ in Jeuniis quoque biduanis, vel triduanis
„ vel alias a Diocesanis, vel in Tubileis a Summo Romano
„ Pontifice in dictis dies Sabbathi in eis comprehensus,

„ vel præscriptus in alium diem pro Græcorum plebe ab
 „ ipsis Diœcesanis Apostolica Auctoritate permittitur com-
 „ mutari. „

34. Denique si quid de Viatico loquendum est, incongruum omnino esse videtur, ut qui Ritus Græci sunt, sui-que Ritus Parochum habent, Viaticum in azymo a Latinis accipiant Sacerdotibus, & quidem cum evidenti juris suo Parocho competentis læsione. Notum quippe est, inter Sacramenta Parochialia, seu quorum administratio private spectat ad Parochos, Viaticum connumerari. Præterea nunquam satis laudatus Benedictus XIV. in eadem Constitutione decrevit „ ut Latini semper in Azymo, Græci autem „ ubi propriam Parochiam habent, in fermento communicent §. VI. num. 14.; Quod ut Romæ quoque servaretur, ubi Orientales propriam non habent Parochiam, sed Parochis subsunt Latinis, liberum tamen eis esse volunt suo ritu Viaticum sumere, statuta nonnulla a Cardinali Urbis ejusdem Vicario de ipsius Pontificis mandato edita die 15. Februarii anno 1743. Quare obmutescant tandem aliquando oportet, qui Schomata, contumeliasque in Græcum Ritus effutiant, Schismaticum eum, erroneum, vanisque scaten-tem observationibus deprædicant, abstineantque a suis illum calumniis impetendo. Noscant, & fateantur Græcam Ecclesiam æqualem ætate Latinæ fuisse, a Sanctis fundatam Apostolis Sanctisque Patribus, & Doctrinis illustratam, ex quorum scriptis Univerſa Ecclesia Catholica Sanam, Sanctamque doctrinam exhaurivit, ita ut Lutherani, & Calvinistæ

nistæ vano semper labore desudaverint, ut Græcos suis erroribus inficerent, nec rigidiores præ Græcis habuerint hostes circa Sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum, quod totis viribus Ecclesia Græca verbo scriptisque propugnavit, & propugnat; quod disertissime Emmanuel a Schelestrate in Opere, quod inscripsit: *Monumenta Ecclesiæ Græcæ* probat.

35. Atque hic loci animadvertendum est iterum, iterumque, quibus potissimum ex fontibus dimanant accusationes, quæ contra nostros Ruthenos adducuntur a Vice-Archi-Diaconis Diœcesis Agrien. ab ignorantia scilicet Rituum, morum, laudabiliumque consuetudinum Ecclesiæ Græcæ, atque a cupiditate, qua delatores trahuntur, invadendi jura nostrorum Parochorum, nostrique Episcopi; Quam non temere formident Rutheni a patriis divelli moribus, suumque aboleri Ritum, si Latino Antistiti quoquo modo subjiciantur; Quam justa demum, æqua, conservandis laudabilibus Ecclesiæ Græcæ consuetudinibus apta petitio sit, ut Munkacsienſis Ecclesia suæ integritati restituatur.

36. Potissima autem ratio, ob quam obstandum hujusmodi reintegrationi sibi esse putant tum Episcopus Agrienſis, tum etiam præfati Vice-Archi-Diaconi, deducitur ex sæpius citata Relatione § 103, & sequ. scilicet quod præsentiant; ipsum Episcopum, Capitulum, Parochosque Latinos amissuros esse Decimas, quas a Ruthenis solvendas sibi esse prætendunt. Solemnis est apud Doctores Decima-

rum distinctio inter Laicales, quæ etiam prædiales dici solent, & Ecclesiasticas Sacramentales quoque appellatas. De Laicalibus minime hic agi putamus. Patet siquidem iis, qui præjudicium sibi illatum credunt, ad Regni Tribunalia accessus. Sacramentales autem iis solvendas esse, a quibus Populo Sacramenta administrantur scilicet Episcopo, qui universalis est Decimator, & Parochis, qui Populo inserviunt, iis quoque notum est, qui Jus Canonicum vix in limine salutarunt. Quare minime ambigendum est, quin hujusmodi Decimæ a Ruthenis, seu Populo Græci Ritus, Episcopo Munkaciensi ejusdemque Ritus Parochis sint solvendæ. Quod si ab aliquo tempore Latinus Agriensis Episcopus, Capitulum & Parochi super Ruthenum Populum decimarunt, quod tamen suis loco, & tempore foret ab eis probandum, id quidem per usurpationem factum fuisse potius dicendum est, eoque tempore, quo nostri Rutheni suo Ordinario Episcopo destituti per Vicarios Apostolicos fuerunt gubernati.

37. Profecto Regni Hungariæ Legibus statutum legimus, quod a reddendis Decimis Rutheni sint exempti: Postquam eas sui Ritus Episcopis, & Sacerdotibus dare soleant, præsentis Summario num. 8. litt. A. „ Atque hinc est, quod „ Leopoldus Imperator Petrum Parthenium ad Ecclesiam „ Munkaciensem jure sui Patronatus mominans anno 1659., „ eam ipsi collatam voluit “ una cum omnibus suis Decimis, præterito nostro Summario num. 3. litt. C. Et novissime Reginam Apostolicam duos ante annos decrevisse „ ut

„ ex locis illis in quibus Sacerdotes Græci Ritus non exi-
 „ stunt Proventus annuus id est Decima a Ruthenis obveniens
 „ horum Sacerdotibus, & non Parochis Latinis in loco
 „ residentibus cedat “ ipse Agrien. Episcopus testatur sua
 Epistola §. 99. Si itaque juxta Regium sancitum Rutheni
 in locis existentes in quibus Parochum sui Ritus non habent,
 ideoque a Latinis Sacramenta in casu necessitatis suscipiunt,
 non ipsis Latinis Parochis, sed suis Sacerdotibus solvere de-
 bent, quas Agrien. Episcopus ejusque Capitulum, & Latini
 Parochi Decimas a Ruthenis exigere poterunt in locis ubi
 sunt Parochi Rutheni suo Populo ministrantes?

38. At laudatum Serenissimæ Reginæ Decretum æqui-
 tati, & justitiæ consonum adprime est. Et enim nec Agrien.
 nec alius Latinus Episcopus quisquam aut Parochus Decimas
 in Hungaria exigit a Ruthenis Schismaticis qui frequentissimi
 illo in Regno commorantur: Penduntur quippe Schismaticis
 Episcopis & Parochis, qui in iis exigendis nullam patiuntur
 a Latinis molestiam. Atque hic loci liceat nobis ab Agrien.
 Episcopo quærere, quid factum iri putet si quando divinæ
 bonitati placeat, aliquem ex hujusmodi Schismaticis Episco-
 pis cum suo Populo, ad Catholicæ Ecclesiæ gremium ad-
 ducere; Quid de illo, & cum illo fiet? Amittet fortasse hac
 potissimum de causa competentem sibi suum in gregem Ju-
 risdictionem? Amittet Decimas, ut Latino solvantur Episco-
 po, & Parochis? Si affirmative respondeat; Caveat, oportet,
 ne petram offensionis interponat, aditumque Episcoporum
 Schismaticorum conversioni intercludat. Quod si in
 nega-

negativam ſententiam iverit; Liceat ulterius ab eo quærere, an Munkacsienſis Epiſcopus inferioris deterioriſque conditionis præ Schismaticis Præſulibus ea ſolum de cauſa eſſe debeat, quod a multo jam tempore S. Unioni nomen dederit?

39. Hoc præterea præmium noſter perciperet Ruthenus Epiſcopus pro ex antlatis in convertenda ſua gente laboribus ex ipſa Agrienſis confeſſione. Et enim §. 48. ſuæ relationis hæc ipſe habet: — „ In novem Comitatus, & Oppidis Haidonicalibus Latini permixti ſunt Populo Græcum Ritum profitenti “ Mox §. 49. ſubdit: „ In tota hac qualitate patet, Diœceſi jam omnino omnes Græcum Ritum profitentes ſeu Rutheni, ſeu Valachi Sacram cum S. R. E. una cum Clero ſuo profitentur Unionem “ Eorum vero numerum ſatis individue recenſet §. 60. His verbis: „ Dei auxilio ſub moderatione Uniti Epiſcopi ſeu Vicarii (Apoſtolici) Munkacsienſis negotium S. Unionis in eum ſtatim perductum eſt, ut Eccleſiæ quidem octingentæ triginta novem actuales Parochi 675. Perſonæ denuſ confeſſionis capaces 119107. numerentur: “ Atque hic calculus Ruthenos Unitos dumtaxat comprehendit, qui degunt in Comitatu, ſeu Provincia Agrien. iis omiſſis, qui extra eam Provinciam ſunt, & recenſentur in notula, quæ legitur in præterito noſtro Summario num. 6.

40. Huic itaque Populo ſuum Munkacsienſem Epiſcopum ab immemorabili inſtitutum tempore, ipſis a Ruthenis

nis in actu renovatæ Unionis anno 1646. præservatum, atque Apostolica primum, mox Regia auctoritate confirmatum restitui jus, & æquum postulant; Episcopum, qui omni Latini cujusquam Antistitis molestia vacuus suo præsit Gregi; Episcopum, qui inferioris deteriorisque præ Schismaticis Episcopis conditionis minime sit; Episcopum, qui suo exemplo hos quoque Schismaticos Episcopos ad S. Unionem alliciat; Episcopum, denique, qui Sanctitatis Vestræ, & Piissimæ Reginae Apostolicæ fultus patrocínio Fidem Catholicam promoveat, Sanctosque Ecclesiæ Græcæ Ritus, laudabilesque consuetudines servet, ac tueatur. Quare &c. Aloysius Cocquelines,

C A P U T XIX.

Provocata

Domini Aloysii Cocquelines Advocati Romani in confirmationem præcedentium Allegatorum adducta.

S U M M A R I U M.

Anno Domini 1747. die 8-væ Mensis Maji, & sequentibus celebratum est Consistorium in Curia Episcopali Agrien. sub Præsidio Excellentissimi, Illustrissimi, ac Reverendissimi Domini Francisci e Comitibus Barkoczy de Szala Ordinarii Agrien. præsentibus Ill. mis, ac Rmis Dnis Cathedralis hujusce Ecclesiæ Agrien. Canonicis, cujus occa-

Num. 1,
Manuel
Olsavzky,
Vicarius
Apost: nul-
lam ab
Agr. Epi-
scopo de-
penden-
tiam ha-
buit ante
an. 1747.

sione. Tandem tertio; Cum modernus Vicarius Apostolicus Munkacsien. non eam, quam Jus exigit, præferre videretur erga Excellentissimum D. Ordinarium hujus Episcopatus dependentiam. Ei nec solitum fidelitatis Juramentum præstitit, nec umquam facultatem exercendi Pontificalia petiit, seque jam passim etiam Episcopum Munkacsiensem scribit: Ne hujusmodi abusus ansam olim dentricis, & dissensionibus, Ecclesiæ Agrien. quoquo demum modo præjudicent, nullitas Episcopatus Munkacsien., „ & „ Vicariorum Apostolicorum Munkacsienfium ab Ordinariis „ Agriensibus dependentia sequentibus remonstrata fuit &c.

Num. 2.

Infrascriptus præsentibus fide mediante recognosco;

Manuel
Olfavzky,

Vicarius
Apostol.

An. 1747.

coactus ju-
rat obedi-

entiam E-
piscono

Agrien. e-
missa eo-

dem tem-
pore Pro-

testatione.

Quod posteaquam in Anno 1747. Illustrissimus Dominus modernus Episcopus Munkacsienfis per Excellentissimum Dominum Comitem Barkoczy Episcopum Agrien. &c. &c. pro componendis certis Clerum inter Latinum, & Unitum vigentibus Dissensionibus ad se Agriam unice invitatus fuisset, isque bona fide eum in finem cum nonnullis ex Clero suo, hodie jam omnibus defunctis illis, me unico adhuc supersite pro tunc secum ibidem habito, comparuisset; Eo tum non ut prætenfæ dissensiones sedatæ fuissent, verum prælibato Domino Episcopo Munkacsien. insperate, & nihil tale cogitanti præmissis minis, quodpiam Juramentum deponendum exhibitum fuisset; qui coram altetitulado Excellentissimo Domino pro tunc Episcopo Agrien. & Ven. Consistorio declaravit hoc modo: „ Ego juravi Regi, & Pontifici; amplius non teneor, interim adursus legam, & „ recitabo hoc scriptum, sed numquam animo jurandi.“ In

cujus

cujus rei majorem firmitatem hanc Attestationem manu propria subscriptam, & ufuali Sigillo corroboratam extradedi. Munkacsini die 23. Mensis Junii 1764.

Joan. Papp, Regius Trimator m. p.

Loco † Signi.

Nos infraſcripti præſentibus recognoscimus, quod in Anno 1748. die 10. Julii noſter Epifcopus Munkacſien. Ma- nuel Olfavzky ſub tentorio D. Epifcopi Agrien. exiſtens, no- bis ibidem præſentibus, eidem D. Epifcopo Juramentum emi- ſiſſet, nec audivimus, nec vidimus, immo ſcimus poſitive prorfus nullum, præter quam quod quinque Presbyteros jam emortuos hora 11. nocturna conpedibus, & carceri- bus territos, & adactos aliquod Juramentum emiſſiſſe au- divimus. In cujus rei majorem Fidem atteſtamur manuum noſtrarum ſubſcriptione, & Sigilli religioſi appoſitione ro- boramus. Munkacsini 13. Octob. 1764.

Num. 3.
Vicarius
Apoſtol.
an. 1748.
cit. ſub
Tentorio
Epifcopi
Agr. ibique
Presbyteri
cogunt Ju-
ramentum
præſtare.

(L. S.) P. Gervafius Kaminsky, Ord. S. B. M.

p. t. Hegumenus m. p.

P. Dionyſius Haurilovicz, Ord. S. B. M. m. p.

LEO PP. DECIMUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Accepimus nuper, quod licet dudum in Concilio Flo- rentino ſub fel. rec. Eugenio PP. IV. prædeceſſore noſtro, in quo inter ceteros Principes, & Prælatos Impe- rator tunc Græcorum, & quamplurimi alii Prælati Natio- nis Græcæ pro Unione faciendâ de Orientali Græcorum

Num. 4.
Leonis
PP. X.
Conſtitu-
tio, qua
Ordinaria
Græco-
rum Epi-
ſcoporum
Jurisdictione
in Diœce-
ſibus Lati-
norum
præſerva-
tur.

cum Romana Ecclesia, res. tandiu a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, ac tota Christiana Republica desiderata, interfuerunt, inter alia Statuta, ac determinata Nationem prædictam in quibusdam eorum ritibus, & observantiis, quæ non imputabantur hæresis, permanere & inter cetera, scilicet quod Presbyteri in fermentato celebrare, ac sub alia forma quam Romanam baptizare, videlicet: Baptizatur Servus DEI in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. Amen. Item quod ordinati in Sacris Matrimonio ante ipsorum Sacrorum Ordinum susceptionem contracto uti, ac barbam nutrire, venerandumque Sacramentum sub utraque specie omnibus etiam pueris ministrare possint per dictum Concilium statutum, ordinatum, & decretum, sive permissum fuerit; Tamen Ordinarii locorum Latini ipsam Nationem super dictis ritibus, & observantiis in locis; ubi de præsentis Græci morantur, quotidie molestant, perturbant, & inquietant, cogentes pueros ipsorum, & alios eorum more baptizatos, iterum more Romanæ Ecclesiæ rebaptizari, dictumque Sacramentum sub utraque specie omnibus etiam pueris prædictis minime ministrari debere, neque barbam nutrire, neque in fermentato, sed azymo celebrare, ac ordinatos in dictis sacris Ordinibus matrimonio non uti: propter quæ, atque alia nonnulla quotidie in Populo diversa scandala exoriuntur, ac in dies, nide opportuno remedio per nos, aut Sedem prædictam provideretur exoriri contingeret. Considerantes autem Nos, quam operæ pretium, piumque foret, ac necessarium, ut Unio prædicta multo labore quæsitæ, ac per Romanos Pontifices

sollicitata conservetur, & dictorum Græcorum molestiis, ac impedimentis hujusmodi obvietur, atque ipsorum quieti, & animarum consolationi in præmissis opportune consulatur, nec non ritus, & observantiæ in Eorum Ecclesiis, & alibi, juxta antiquam ipsorum consuetudinem, præserventur; Motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de mera nostra liberalitate, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine dictis Græcis, tam Prælati, quam aliis personis Nationis Græcæ, ac eorum cuilibet, ut eorum ritibus, & observantiis, sive consuetudinibus, ut præmittitur, uti, ac illos, & illas observare, Missasque, & alia divina Officia secundum eorum antiquam consuetudinem celebrare. Nec non „ Archi-Episco-
 „ pis, Episcopis, & aliis Prælati Græcis, & inter eosdem
 „ Græcos, ubi Archi-Episcopi, Episcopi, & alii Prælati
 „ Latini Jurisdictionem habent, Pontificalia libere exercere
 „ Officia “ ac a suis Ordinariis Officiis, Ecclesiis, ac Piiis
 Locis, & Oratoriis super hujusmodi Rituum observantia per
 Latinos Antistites, & Prælatos etiam locorum Ordinarios,
 & Dominos temporales, ac Magistratus Sæculares in Judi-
 cium, vel alias inviti minime trahi; Nec non quicumque
 Clerici Græci, ac aliæ Personæ Nationis Græcæ undecumque
 venientes in locis, ubi Archi-Episcopi, Episcopi, & alii
 Prælati Latinorum, & Domini temporales sunt, ab ipsis
 tam Græcis, quam Latinis Eleemosynas petere, & accipere
 libere, & licite possint motu, & scientia similibus tenore
 præsentium concedimus, & indulgemus. Et insuper &c. —
 Nos autem ad obviandum scandalis, & providendum, ne in

A.
 Episcopi
 Græci in
 Diœcesi-
 bus Lati-
 norum
 nullimode
 molestian-
 di.

futurum moleſtiæ hujusmodi Græcis ipſis inferantur, Sacerdotibus Latinis prædictis, ne de cetero Miſſas, & alia Divina Officia in dictis Eccleſiis eorundem Græcorum celebrare; Magiſtratibus vero, ſi qui ſunt, ne dictis Sacerdotibus auxilium, & favorem præſtent: Nec non ut nullus Ritus, & ceremonias Græcorum in dicto Concilio Florentino, vel alias approbatos blaſphemare, aut reprobare, ſeu improbare: „ Ac ubi duo, unus Latinus, alter vero Græcus ejusdem loci, prout in Cephalonia, & Zacyntho, & forſan alibi ſunt Epifcopi, Epifcopus Latinus de Perſonis Eccleſiarum Græcorum in Diœceſibus Latinorum Antiquiſſimum. „ ſtaſticis, & Sæcularibus Græcis, ac de Jurisdictione Epifcopi Græci, vel aliis quibuſcumque ad Epifcopum Græcum cum quomodolibet ſpectantibus nullatenus ſe intromittere præſumat, ſed *Epifcopus Latinus Latinorum, Epifcopus vero Græcus Græcorum dumtaxat Curam, Regimen, ac Jurisdictionem reſpective habeant, & exerceant.* “ Et inſuper quod Preſbyteri, & Clerici Latini &c. Ac ita per Archi-Epiſcopos, Epifcopos, & alios Prælatos &c. præcipientes mandamus, quatenus præſentes Literas &c. Non obſtantibus præmiſſis &c. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die XVIII. Maji 1521. Pontificatus

Num. 5.
Decretum noſtri Anno nono.

Congr. de
Prop. Fide
quo Orientalium
Epifcoporum
jura integra ſervantur in
ſuos Populos.

Decretum Sacræ Congregationis Particularis de Propaganda Fide habitæ 24. Septembr. 1758.

Cum alias ſub die 11. Maji 1754. ſan. mem Benedictus PP. XIV. declaraverit, Epifcopum Latinum Babylonenſem facultatibus a Congregatione S. R. & univerſalis Inquiſitionis

nis sibi concessis uti posse per totam Assyriam, & Mesopotamiam, in Bassora, Mussol, & Emid, Missionarios vero facultates sibi concessas in iis locis tantum exercere posse, quæ subjecta sunt Episcopis, aut Patriarchis Catholicis Ritus Orientalis, non autem in locis subjectis prædicto Episcopo Babylonensi, nec quoad Latinos, & Catholicos Ritus Orientalis, qui non habent Episcopos, vel Patriarchas Catholicos eorum Ritus in eisdem locis personaliter residentes, hi siquidem omnino reputati fuerunt, tamquam subditi Episcopi Latini Babylonensis; Sacra Congregatio rebus mature perpensis, & verens, ne ex hujusmodi declaratione aliqua subinde lis, & perturbatio oriatur, decrevit, & decernit „ nullam præfato Episcopo Babylonensi directe competere „ Jurisdictionem per totam Assyriam, & Mesopotamiam in „ Clero, & Populo, qui non sit Ritus Latini, sed hujus „ modi Orientales immediate subjectos esse Episcopis Ca „ tholicis proprii Ritus, qui vel personaliter resident in suis „ Diœcesibus, vel ibidem Ordinariam Jurisdictionem per „ Sacerdotes ab ipsis Deputatos exercent; “ Ac proinde Oleum pro infirmis Orientalibus distribuendum esse a propriis Episcopis. Et ita intelligendum esse prælaudatum Decretum Benedicti XIV. ejusdem vero Episcopi Latini Babylonen. Jurisdictioni subjectos esse Missionarios Latinos &c. Quam Sacræ Congregationis sententiam Sanctissimo Domino Nostro Clementi PP. XIII. relatam a R. P. D. Mario Marefusco Secretario in audientia habita die 30. mensis Martii 1760. Sanctitas Sua benigne in omnibus approbavit, & præfatum Decretum san. mem. Benedicti XIV. sic intelligi

voluit, & mandavit. Datum Romæ ex Ædibus Sac. Cong.
die 5. Aprilis 1760. die 3. Februarii 1721.

Num. 6.
Decretum
Consisto-
riale Ere-
ctionis E-
piscopatus
Fogaratsi-
ensis pro
Græcis in
Transyl-
vania
commo-
rantibus.

Referente Reverendissimo Domino Michaelæ Friderico
Cardinali Althann, Oppidum Fogaratsien. in Civitatem,
nec non Parochialem Ecclesiam S. Nicolai in dicto Oppido
sitam in Cathedralem „ Græcorum, & Ruthenorum, Va-
„ lachorum, Rascianorum, aliorumque qui Græcum Riturum
„ sequuntur, & per Transylvaniæ Provinciam commoran-
„ tur erexit, & instituit cum Insigniis, & Privilegiis, qui-
„ bus reliquæ Ecclesiæ Cathedrales Græci Ritus gaudere
„ solent “ & cum assignatione Dotis 3084. florenorum cum
15. cruciferis monetæ illarum partium, 1550. sc. circiter
monetæ Romanæ constituentium ex Pagi de Basseback, nec
non Domini Samosújvár annuis redditibus Fiscalibus a Se-
renissimo Carolo Hispaniarum Catholico, & Romanorum
Rege in Imperatorem electo constitutæ; cui propterea uti
Transylvaniæ Principi jus præsentandi, & nominandi etiam
ab hac primæva erectione Sanctitati Suæ, & Romano Pon-
tifici pro tempore existenti Personam idoneam ad Eccle-
siam prædictam infra tempus a jure præfixum reservavit;
cum Decreto quod quamprimum erigi debeat Domus Epi-
scopalis, pro qua 4000. sum. Flor. jam assignata reperit-
tur: quodque juxta Græci Ritus Ordinationes debeant in
eadem Ecclesia constitui Monachi, & Sacerdotes, si modo
non adsint, qui loco sint Canonicorum, & Capituli, & cum
declaratione, quod Promovendi ad d. Ecclesiam Fogara-
tsiensem eorum tantum, qui Græcis Ritibus addicti sunt,

Epi-

Episcopi vocari, & esse debeant, & in illos tantum Jurisdictionem exercere valeant &c. Ac insuper prædictæ Ecclesiæ sic erectæ providit de persona R. Joannis Pataky Presbyteri præfati Ritus Theologiæ Doctoris fidem &c. professi, omniaque habent, ipsumque illi in Episcopum Græci Ritus præfecit, & Pastorem, curam &c. committendo &c. Abfolvens &c. cum claufulis &c.

Dilecto Filio Josepho de Camillis Monacho O. S. B. M. Presbytero Ritus Græci Electo Sebastien.

A L E X A N D E R PP. VIII.

Dilecte Fili salutem, & Apostolicam benedictionem!

Apostolatus Officium meritis licet imparibus Nobis ex alto commissum, quo Ecclesiarum omnium regimini divina dispositione præsidemus, utiliter exequi, coadjuvante Domino cupientes, solliciti corde reddimur, & solertes, ut cum de Ecclesiarum ipsarum regiminibus agitur committendis, tales eis in Pastores præficere studeamus, qui Populum suæ curæ creditum sciant non solum doctrina verbi, sed etiam exemplo boni operis, informare, commissasque sibi Ecclesias in statu pacifico, & tranquillo velint, & valeant auctore Domino salubriter regere, & feliciter gubernare. Cum itaque Ecclesia Sebastien. sub Archi-Episcopatu Tarfen. quæ in partibus Infidelium consistit, certo, quem etiam exinde quæcumque generalis reservatio etiam in corpore juris clausa resultat, præsentibus haberi volumus pro expresso, modo Pastoris solatio destituta remanserit;

Num. 7.

Ecclesia
Sebastien.
in partibus
Infidelium
Josepho de
Camillis
confert.

Nos ad felicem ejusdem Ecclesiæ provisionem paternis, & sollicitis studiis intendentes, post deliberationem, quam de præficiendo dictæ personam utilem Ecclesiæ, atque fructuosam cum nonnullis VV. Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus negotiis Propagandæ Fidei præpositis habuimus diligentem, demum ad te Monachum Ord. S. Basilii M. Presbyterum Catholicum Ritus Græci ex legitimo Matrimonio procreatum, & in ætate legitima constitutum, cui apud nos de vitæ munditia, honestate morum, Christianæ Religionis, & Catholicæ Fidei Zelo, ac spiritualium providentia, & temporalium circumspeditione fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos mentis nostræ. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, te a quibusvis excommunicationis &c. Si quibus quomodolibet innodatus existis &c. absolventes &c. Eidem Ecclesiæ Sebasten. de persona tua Nobis, & Fratribus nostris prædictis ob tuorum exigentiam meritorum accepta de Fratrum eorundem Consilio auctoritate Apostolica providemus, teque illi in Episcopum præficimus, & Pastorem, curam, regimen, & administrationem ipsius Ecclesiæ Sebasten. tibi in spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo &c. Jugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens, curam, & administrationem prædictas sic exercere studeas solcite, fideliter &c. Præterea tibi „ ut ad „ Ecclesiam Sebasten. prædictam, quamdiu illa ab Infidelibus detinebitur, accedere, & apud eam residere minime „ tenearis “ dicta auctoritate de specialis dono gratiæ, indulgemus. Cæterum ad ea, quæ in tuæ commoditatis augmen-

A.
Dispensatio a
residencia
Ecclesia
ab Infidelibus
detinebitur.

gmen-

gmentum cedere possunt, favorabiliter intendentes, Tibi, ut in alma Urbe nostra ab aliquo, quem malueris, Catholico antifite Græci Ritus gratiam, & communionem dictæ Sedis Apostolicæ habente &c. munes Consecrationis Ritu [Græco prædicto recipere libere possis &c. plenam & liberam harum serie autoritate præfata tribuimus facultatem &c.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 5. Novemb. 1689. Pontificatus nostri anno primo.

Excerpta ex Decretis Dietarum Regni Hungariæ.

Dictæ Anno 1574. Artic. 4.

Rutheni, & Valachi, qui in Villis in medio Colonorum domos, & alias hæreditates habent, ad integram dicam persolvendam sint adstricti. §. Ab his vero Ruthenis, & Valachis, qui domo carentes in Alpibus, & Sylvis pecora alunt; media tantum dicæ pars exigatur juxta Articulos Anni 1559. Super inde editos.

§. 2. Arendendis tamen Decimis videntur exempti esse debere; posteaquam eas ipsi suæ Religionis Episcopis, & Sacerdotibus dare soleant.

Regni Hungariæ, quibus statuitur a Rutheno Populo Decimas Sacerdotibus sui Ritus, non autem Latinis esse persolvendas.

A.

CAPUT XX.

§ I.

Superatis itaque cunctis jam difficultatibus, & argumentis in contrarium adductis, per prænominatum Advoca-

catum egregie refutatis, perspectaque Augustæ Dominæ inalterabili voluntate Summus Pontifex omni statim dubitatione abrupta decrevit Vicariatum illum Apostolicum in Episcopatum Munkaciensem constituere, & id ipsum Regiæ Majestati illico Rescripto suo renunciare dignatus est. Cujus tenor sequitur in hunc modum

C L E M E N S XIV.

Rescriptum Pontificium ad Regiam Apostolicam intuitu Episcopatus Munkaciensis jam resoluti.

§. II. Charissima in Christo Filia Nostra Salutem & Apostolicam Benedictionem. Vix intelleximus ex Venerabilis Fratris Antonii Eugenii Archi-Episcopi Ephesini Ordinarium Nuntium Nostri Litteris, qua in sententia de Munkaciensi Negotio Majestas Tua esset, post acceptam Epistolam Nostram die X. Octobris ad Te datam, quamque certa voluntate cuperes, ut Vicariatus ille in Episcopatum constitueretur, eam omnem statim dubitationem abruptam decrevimus, Tibique per aliam Nostram a Te die XVII. hujus mensis datam significavimus, paratosque jam esse Nos obsequii desiderio Tuo, ac proinde Clero, Populoque Munkaciensi Nobiscum per Unionem conjuncto Apostolica Authoritate suum Græci Ritus Episcopum largituros. Redditæ porro sunt Nobis humanissimæ Litteræ Tuæ die VI. hujus Mensis datæ, ad quas nunc hisce Nostris rescribimus, in iisdem etsi jam perspectam, exploratamque, tamen a Te ipsa aperte declarari Nobis voluntatem Tuam ita cognovimus, ut delectati vehementer simus præstitisse jam Nos Tibi, quod petis, ac illa quasi responsione Nostra postremam hanc Tuam Epistolam prævertentes palam Tibi.

fe-

fecisse quantum in ea tam gravi re Sapientiæ, Pietati, ac Religioni Tuæ deferremus. Quæ judicii de Te Nostri ratio ita Nos in suscepto Consilio confirmat, ut, quem optamus rei exitum certissime Nobis polliceri non dubitemus. Neque ambigimus, quin DEUS Optimus Maximus, qui suæ gloriæ causa Majestatem Tuam id cupere, Nosque agere cognoscit, præsentis ope, ac præsidio Decreta hæc Nostra comprobaturus sit. Ac in singularis Nostre erga Te Paternæ Charitatis, pignus Apostolicam Benedictionem Regiæ Majestati Tuæ amantissime impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXIV. Novembris M. DCC. LXX. Pontificatus Nostri anno secundo.

§. III. Canonisationis hujus re ipsa postmodum subsequens effectuationem Bullæ præsentis tenor remonstrat, qui ita sonat:

Bulla Canonisationis Episcopi Munkacsienfis.

Clemens Episcopus Servus Servorum DEI.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

Eximia Regalium Principum erga Catholicam Fidem sinceritas, & devotio, qua ipsi in Christi Ovili Unionem, & firmitatem, etiam cum proprii peculii impendio enixe procurant, ita urget Cor nostrum, ut ad ea, quæ ab iis pie, religioseque petuntur, utpote ad Divini Cultus incrementum tendentia aurem nostram ad exauditionis gratiam declinare non possimus, quin imo protinus Apostolica dignatione prosequimur, prout tantorum Principum id exigunt preces, & Apostolicæ Sedi ad illas gratas habendas

convenit inclinatio. Cum itaque alias sicut nobis innotuerit in Diœcesi Agriensi ob Ruthenorum Græci Ritus Uniti frequentiam, ibidem cum Latinis commorantium a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris Vicarius Apostolicus Ejusdem Ritus Apostolica Auctoritate fuisset designatus, qua in Oppido Munkács dictæ Diœcesis degens, ac Episcopali Titulo Ecclesiæ in partibus infidelium Consistentis, insignitus Sacros Ordines Græcis Unitis conferre, aliasque sui Episcopalis Ministerii partes juxta Græcorum Unitorum hujusmodi Consuetudinem Privilegia, & indulta Eidem Vicario a Sede Apostolica concessa obire possit, cumque Deo dante illius gentis numerus Schisma deserentis adeo succreverit, ut ipsi a Catholico sui Ritus Antistite regi, & gubernari, ac proprii Pastoris solatio frui, & præsidio tueri adversus Schismaticorum versutias, qui e Sanctæ Matris Ecclesiæ sinu eos divelere, & in suos errores traducere sæpe-numero adnituntur, maxime desiderent, & proinde Charissima in Christo Filia Nostra MARIA THERESIA Hungariæ, & Bohemiæ Regina Apostolica, cujus temporali ditioni iidem subsunt, pro Religionis in dies augendæ studio incensa, & sollicita, ut ipsi Orthodoxæ Fidei firmiter inhæreant, ac Schismatici ad eam amplectendam facilius alliciantur, loco, & Vice-Vicariatus Apostolici hujusmodi in eodem Oppido Munkács Episcopatum Græci Ritus Uniti per Nos pari Apostolica Auctoritate erigendum vehementer exoptet, quemadmodum ipsa MARIA THERESIA Regina Apostolica Regiis suis Litteris ad id Nobis datis luculentius exposuerit, nos matura prius deliberatione habita

bita dictæ **MARIÆ THERESIÆ** Reginae Apostolicæ precibus indulgere, ac Ruthenorum Græci Ritus Uniti Nationem quantum in Domino licet specialibus favoribus, & gratis prosequi, tum eorum Spirituali bono, Animarumque Saluti prospicere volentes motu proprio, & ex certa Scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine Officium Vicariatus Apostolici ejusdem Ritus alias in dicto Oppido Munkács dicta Apostolica Auctoritate, ut præfertur, designatum, eadem Apostolica Auctoritate perpetuo supprimimus, & extinguimus, ac prædictum Oppidum Munkács juxta Canonicas Sanctiones Civitatis Episcopalis titulo, & honore dicta Apostolica Auctoritate etiam perpetuo decoramus, ac Ecclesiam inibi sitam, & a Dilecto Filio Nostro, & Sedis Apostolicæ Nuntio Viennæ designandam in Ecclesiam Cathedralem Munkacsensem Ejusdem Græci Ritus Uniti nuncupandam pro uno Episcopo Munkacsienfi Ejusdem Græci Ritus Uniti etiam nuncupando, qui omnibus Episcopalibus Insigniis, & Privilegiis iisdem modo, & forma, quibus cæteri Episcopi Græci Ritus Uniti perfruuntur, & gaudent, cum omnimoda Jurisdictione Episcopali in Græcos omnes Unitos in prædicta Civitate Munkacsienfi, aliisque locis, & terris dictæ Diœcesis Agriensis existentes etiam perfruuntur, & gaudent, Apostolica Auctoritate prædicta firmiter perpetuo erigimus, & instituimus, & pro dictæ Ecclesiæ Episcopalis Munkacsienfis date, & ad Episcopalem Dignitatem decenter tuendam Summam quinque Millium florenorum monetæ illarum partium a dicta **MARIA THERESIA** Regina Apostolica constitutam annuatim

tim perpetuo absque ulla diminutione persolvendam, ita tamen, ut semper, & quodcumque Eiusdem **MARIÆ THERESIÆ** Reginae Apostolicæ in Hungariæ Regno Successores pro tempore existentibus Episcopis Munkacsiensibus Græci Ritus Uniti de hujusmodi Summa integre providere, vel eis Æquivalentes Fundos assignare teneantur, eadem Apostolica Autoritate perpetuo quoque constitui-
mus, & assignamus, ac quod in prædicta Civitate Munkacsiensi per Nos Episcopali titulo ut præfertur, decorata adsit Domus, pro decenti pro tempore existentis Episcopi Munkacsiensis Græci Ritus Uniti hujusmodi habitatione, nec non quod in dicta Ecclesia Cathedrali Munkacsiensi per Nos, ut præfertur erecta, Presbyteri Sæculares, seu Monachi Eiusdem Græci Ritus Uniti dum modo ad præ-
sens ~~non~~ adsint, qui inibi Capituli, & Canonicorum, aliorumque Eidem Ecclesiæ Cathedrali Munkacsiensi per Nos ut præfertur erectæ in Divinis inservientium vicem impleant, Officioque fungantur, instituantur dicta Apostolica Autoritate, itidem perpetuo statuimus, & decernimus, & nominationem a dicta **MARIA THERESIA** Regina Apostolica Nobis de persona ad dictam Ecclesiam Cathedralem Munkacsiensem, per Nos ut præfertur erectam a primæva illius erectione, & institutione hujusmodi ut præfertur, vacantem factam, & ad illam per Nos prope diem dicta Apostolica Autoritate promovendam prout etiam nominationem, quæ ab ejus in prædicto Hungariæ Regno Successoribus prædictis Pontifici Romano pro tempore existenti infra tempus a Jure præfixum, de persona idonea

ad dictam Ecclesiam Episcopalem Munkacsiensem per Nos, ut præfertur erectam, & pro tempore vacantem fieri debet pari prorsus modo, quo ad nominationem hujusmodi Episcopi aliarum Cathedralium Ecclesiarum in prædicto Regno existentium a Sede Apostolica prædicta præfici consueverunt, Eadem Apostolica Authoritate, nunc ac etiam perpetuo admittimus, cum ea tamen lege, quod tam Episcopus in dicta Ecclesia Cathedrali Munkacsienfi per Nos, ut præfertur erecta, & a primæva illius erectione hujusmodi, ut præfertur, vacante primo instituendus, quam ejus in Ecclesia Cathedrali per Nos, ut præfertur, erecta hujusmodi Successores omnes nullo unquam tempore Ordinariæ Jurisdictioni Venerabilis Fratris Nostri moderni pro tempore existentis Episcopi Agriensis præjudicium aliquod inferre præsumant, sed Jurisdictionem suam Ordinariam in Clerum dumtaxat, & Populum Ruthenorum, Græci Ritus Uniti, aliosque, qui eosdem Ritus, & Unionem sequuntur, & degunt, tam in Civitate Munkacsienfi, prædicta per Nos Episcopali titulo, ut præfertur decorata, quam in aliis prædictæ Agriensis Diocesis partibus simpliciter exercere valeant, exacte servantes, & ad implentes decreta omnia Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium de Propaganda Fide hactenus edita, vel edenda quo ad Græcos, qui cum Latinis immixti vivunt, quique hinc novæ provisioni non obstant, & insuper non solum in dicta Ecclesia Cathedrali Munkacsienfi per Nos, ut præfertur erecta, & a primæva illius erectione hujusmodi vacante primo, ut præfertur instituendum Epi-

ſcopum verum etiam omnes alios ad eandem Eccleſiam Munkacsienſem Græci Ritus Uniti hujusmodi per Nos, ut præfertur, erectam, dicta Apoſtolica Authoritate, ad nominationem hujusmodi promovendos tam in eorum inſtitutione, quam in ſingulis quibusvis annis vita Comite Fidei profeſſionem, a felicitis recordationis Urbano Papa VIII. etiam prædeceſſore Noſtro pro Græcis Unitis præſcriptam emittere coram perſonis ſui Cleri, aut Capituli in dignitate Eccleſiaſtica inſigniori conſtitutis, eamque ſcriptis traditam, propriaque manus Earundem Perſonarum ſubſcriptione, & ſigillo munitam ad pro tempore exiſtentem Viennæ Nuntium Apoſtolicum transmittere omnino teneri, quamque ſic emiſſam ipſe Nuntius Apoſtolicus ad Congregationem Venerabilium etiam Fratrum Noſtrorum Ejusdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium rebus Conſiſtorialibus propoſitam perferri curabit, eadem Apoſtolica Authoritate pariter perpetuo ſtatuiſmus, ac decernimus, ac demum pro tempore exiſtentibus Archi-Epiſcopis Strigoniſibus, ut ipſi Jurisdictionem omnem, quæ Jure Metropolitanico in Eccleſias Suffraganeas illius Provinciæ eis competit in dictam Eccleſiam Cathedralẽ quoque Munkacsienſem dicti Græci Ritus Uniti per Nos, ut præfertur erectam, plenariam exerceant cum facultate etiam toties, quoties eis placuerit ea inquirendi, cognoscendique, quæ ad Fidei puritatem, animarumque Spirituale bonum noverint, pertinere, Apoſtolica Authoritate prædicta ſimiliter perpetuo committimus, & mandamus decernentes præſentes ſemper, & perpetuo validas, & efficaces eſſe, & fore, ſuosque plenarios, & integros effe-

ctus fortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos nunc spectat, & pro tempore spectabit, quomodolibet in futurum firmiter, & inviolabiliter observari debere, ac ullo unquam ex quocunque Capite, vel qualibet causa quantumvis juridica, & legitima, etiam ex eo, quod Causæ, propter quas eadem præsentès emanarunt adductæ verificatæ, & justificatæ non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, aut intentionis Nostræ, aut quolibet alio quantumvis magno substantiali, substantialissimo inexcogitato, & inexcogitabili, ac specialem, & individua mentionem, & expressionem requirente defectu, seu etiam ex eo, quod in præmissis, Eorumque aliquo solemnitatis, & quævis alia servanda, & adimplenda servata, & adimpleta non fuerint, aut ex quocunque alio capite, jure, vel factò, seu statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissime totalisque læsionis, aut quocunque alio colore, prætextu, ratione, vel causa quantumvis etiam justa, rationali, legitima, juridica, pia, privilegiata etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra, & aliis superius expressis nullibi appareret, seu alias probari posset notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus vel controversiam revocari, aut ad viam, & terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum aperitionis æris reductionis ad viam, & terminos juris, aut aliud quodcunque juris vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet etiam motu, scientia, & potestatis pleni-

tudine paribus concessio, & impetrato, vel emanato, quempiam uti seu se inviari in iudicio, vel extra illud nunquam posse, neque easdem præsentibus sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus per quascunque Literas, & Constitutiones Apostolicas, aut Cancellariæ Apostolicæ regulas quancumque etiam in crastinum assumptionis Nostræ, & Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum ad Summi Apostolatus Apicem etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine, similibus etiam Consistorialiter ex quibuslibet Causis, etiam sub quibusvis verborum expressionibus, tenoribus, & formis, ac cum quibusvis Clausulis, & Decretis etiam si in eis de eisdem præsentibus, earumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat, editas, & impostero edendas comprehendi, sed semper, & omnino ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas fore, & esse, sicque, & non alias per quoscunque Iudices Ordinarios, vel Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuntios, aliosque quoscunque quamvis Authoritate, Potestate, Facultate, Prærogativa, Privilegio fungentes, ac honore, & Præeminentia fulgentes, Sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate in quocunque Iudicio, & in quacunque Instantia iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane si

secus

secus super his a quoquam, quavis Authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari non obstantibus quatenus opus sit Nostra, & Cancellariæ Apostolicæ prædictæ regula de Jure quæsito non tollendo, aliisque in contrarium præmissorum, quomodolibet etiam in Synodalibus Provincialibus, Generalibus, & Universalibus Conciliis editis, vel edendis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, quibusvis superioribus, & personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & in solitis Clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in genere, vel in specie etiam motu, scientia & potestatis plenitudine paribus pro tempore concessis, & concedendis, quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis specifica expressa, & individua non autem per Clausulis Generales idem in portantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil pænitus omisso, & forma in illis tradita observata, & inserta forent, eisdem præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens latissime, & plenissime ad præmissorum validissimorum effectum specialiter, & expresse, nec non oportune, & valide hac vice dumtaxat harum quoque serie, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque nulli ergo omnino

hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, erectionis, institutionis, constitutionis, assignationis, statuti, decreti, admissionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum Ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo septingentesimo septuagesimo primo, tertio decimo Kalendas Octobris Pontificatus Nostri anno tertio.

Præsentem Copiam cum suo vero, & genuino Originali collatam, eideque in omnibus punctis, & clausulis conformem esse testor. Unghvarini 15. Martii 1803. Martinus Hodermarfzky Suxæ Excellentix Episcopalis Juratus Archivarius.

§ IV. Clausulam his Bullis d^e emittenda singulis Anis Fidei Professione, insertam, per Pium VI. constat sublata esse, ac proinde Episcopos Munkacsienfes ab hac obligatione absolutos haberi: de quo negotio generalis Procurator Ordinis Sancti Basilii Magni Hierotheus Korcsinszky ad Præsulem Munkacsiensem sub dato 9. Aprilis Anno 1777. Roma scribens ita refert; nona inquit Aprilis ad Instantiam Suxæ Apostolicæ Majestatis Cæsareo-Regiæ in Congregatione Consistorii est definitum, Suam Illustrissimam Dominationem non esse amplius „ adigendam ad elicien- „ dam quotannis Fidei Professionem, & super hæc scribitur „ tur Excellentissimo Domino Nuntio (Apostolico) imo „ Successoribus suis non esse adponendum hanc Clausulam „ lam

„ lam in Bullis quoque est præcautum. „ In eadem Congre-
 „ gatione quoque Crifensis, & Magno-Varadiensis Errectio
 „ est adprobata, & liberati sunt quoque Hi Novi Episcopi ab
 „ eadem Clausula. Hæc Ille.“ Causa inusitatam hanc, &
extraordinariam Bullis Canonizationis inferendi Clausulam
non alia fuisse dignoscitur, quam infundatus, & per Epi-
scopum Agriensem Canonizationi adversantem de eo sug-
gestus timor, quasi nempe Episcopo Munkacsienti a præ-
tensa Ipsius Jurisdictione absoluto existente defectio ad Schis-
ma pertimescenda foret, quæ causa, atque insertæ Clau-
sulæ motivum adeo non subsistit, ut Ipsa Augusta Maria
Theresia ex respectu constantis, inque Ducentis, & am-
plius animarum millibus florentis Sacræ Unionis, & cre-
bræ A catholicorum conversionis Regia sane Munificentia,
quoad vixit, constanter providere dignata fuerit, Ejusdem-
que Successores Hungariæ Reges Apostolici Eundem Epi-
scopatum in dies magis, & magis providere clementer
pergant. Sed neque verendum est, ne futuris etiam tem-
poribus aliquis Schismate infectus, aut de eodem suspec-
ctus tam vastæ, tamque Catholicæ Diœcesi præponatur, si-
quidem ea, qua ad alias vacantes Diœceses, formalitate,
ad Munkacsientem quoque Cæsareo-Regia, & Apostolica
Majestas vi Supremi Juris Sui Patronatus Episcopum nomi-
nare, ac eligere Benigne assoleat, qui ita electus Episco-
pus nunquam iterum Beneficium Consecrationis consequi
valebit, nisi in conformitate Bullarum Provisionis, atque
ad Præscriptam Sacræ Sedis Apostolicæ, scilicet præmissa
Catholicæ Fidei Professione. Denique ab hoc onere seu

annua Professionis Fidei repetitione non modo Latini omnes, verum etiam Græci Ritus Episcopi liberi sunt, signanter Leopoliensis, & Præmisliensis in Gallicia, Fogarasiensis quoque in Transylvania, licet hic ultimus Diœcesim suam Disunitis adhuc habeat refertam, quibus Zizaniis omnino caret Diœcesis Munkacsiensis, demptis quibusdam quæstoribus Græcis in nonnullis locis inter Nationem Ruthenam degentibus.

C A P U T XXI.

§. I.

Diœcesi Munkacsiensi vigore præmissarum Bullarum Canonizata seu restabilita, Joannes Bradács, qui jam Anno Millesimo septingentesimo sexagesimo septimo in Episcopum Munkacsiensem per Regio Apostolicam Majestatem nominatus exstitit, & per Summum Pontificum in Vicarium Apostolicum confirmatus, ac etiam ad Titulum Rosensis Episcopi per Episcopum Magno-Varadiensem Meletium Kovács Anno Millesimo septingentesimo sexagesimo octavo die 20. Aprilis Pócsini consecratus: Demum erga Benignam Regiæ Majestatis Præsentationem per Clementem XIV. Anno 1771. confirmatus fuit. Præsentationis Regiæ Tenor ita sonat:

Regina
Apostolica
Joannem
Bradacs
jam aliun-
de Conse-
cratum &
Vicarium
Apostoli-
cum Ponti-
fici præ-
sentat pro
Diœcesano confir-
mandum.

Beatissime &c.! Post Officiosam Nostram commendationem Filialis observantiæ continuum Incrementum. Exoptatum Nobis accidit, quod Sanctitas Vestra reiteratam æquis-

simam

finam petitionem Nostram tandem paterne suscipere, & Apostolicum hactenus Vicariatum Munkacsiensem, pro Græco Populo, qui Diœcesis Agriensis limitibus clausus Latinæ Ecclesiæ per Unionem Fidei conjunctus est, in verum Episcopatum evehere, & constituere voluerit; fecit profecto Sanctitas Vestra, per id rem Orthodoxæ Religioni, & Sacræ Unioni Ruthenorum cum Latina Ecclesia admodum proficuum, Nobis autem perquam gratam, quam Nos de Sanctitate Vestra Officiis Nostris Filialique observantia omnino promereri studebimus. — — — — Cæterum cum de nominando novæ Sedis Munkacsienfis Ritus Græci Unitorum Episcopo jam prospiciendum est, non possumus non æquam rationem habere virtutum & morum integritatis, tum etiam doctrinæ, aliarumque egregiarum mentis dotum, quibus præstare novimus Fidelem Nostrum Reverendum Joannem Bradacs, hactenus Apostolicum Vicarium Munkacsiensem, quem jam Anno 1767. Ejusdem in hoc munere Prædecessoris Michaelis Olsavzky precibus permotæ in hujus, & Episcopatus Munkacsienfis, cum spe successio- nis perpetuum Coadjutorem, dein vero subsecuta Michaelis Olsavzky morte ejusdem Successorem, ac in casum Canonisandi Episcopatus Munkacsienfis Ordinarium Episcopum Munkacsiensem denominavimus, & ipsum Episcopatum Munkacsiensem cum omnibus Bonis, & Juribus Possessionariis, Jurisdictionibus item, & Immunitatibus ad eundem Episcopatum de Jure, & ab antiquo pertinentibus, dicto Joanni Bradács cum effectu contulimus, Ipsumque primo quidem die 17. Mensis Julii Anni 1767. titulo per-

petui Coadjutoris, tum eodem Anno die 11. Mensis Decembris tanquam Ordinarium Episcopum Munkacsienſem pro conſequenda confirmatione Apoſtolica, vi ſupremi Juris noſtri Patronatus præſentavimus, quamvis ob tunc temporis nondum definitam erigendi Episcopatus Munkacsienſis cauſam, interea non niſi Breve Apoſtolicum pro illo ſuper Vicariatu Apoſtolico cum conſecrabilis Episcopatus Roſſenſis titulo emanaverit. Jam vero erecto, & Supremis Apoſtolicæ Sedis auſpiciis Canoizato Episcopatu Munkacsienſi, præmiſſæ designationi, & præſentationi Noſtræ inhæremus, ac Eundem Joannem Bradács nominatum, & electum Episcopum Munkacsienſem declaramus, ipſumque, utpote Perſonam idoneam, & de Eccleſia Dei bene meritam pro nova Sede Munkacsienſi Sanctitatis Veſtræ præſentamus, & commendamus Filiali cum obſervantia petentes, ut præſentationem hanc noſtram admittere, illumque ad eundem Titulum non modo Apoſtolica Benedictione confirmare, ſed & reliqua, quæ ad rem perficiendam adhuc ſupereſſent celerius expediri facere, haud gravetur. Denique Deum Optimum Maximum oramus, ut Sanctitatem Veſtram Chriſtianæ Rei-publicæ diu ſervet incolumem.

Bulla
Confirma-
tionis
Joannis
Bradács in
Episco-
pum Diœ-
ceſanum
Munkacsi-
enſium.

Bullæ confirmatoriæ tenor ita ſonat:

Clemens Episcopus Servus, Servorum DEI, Venerabili
Fratrī Joanni Bradács, Episcopo nuper Roſſenſi in Episcopum
Munkacsienſem Electo Salutem, & Apoſtolicam Benedictio-
nem Romani Pontificis. Quem Paſtor ille Cœleſtis, & Epi-
ſcopus Animarum poteſtatis plenitudine ſibi tradita Eccleſiis

præ-

prætulit Universis, sollicitudo requirit, ut circa cujuslibet Ecclesiæ statum sic vigilanter excogitet, sicque prospiciat diligenter, quod per Ejus providentiam circumspectam nunc per simplicis provisionis Officium, quandoque vero per Ministerium translationis accomode prout personarum, locorum, & temporum qualitas exigit, & Ecclesiarum utilitas persuadet, Ecclesiis singulis Pastor accedat idoneus, & Rector providus deputetur, qui Populum sibi commissum salubriter dirigat, & informet, ac bona Ecclesiæ sibi creditæ non solum gubernet utiliter, sed etiam multi-modis efferat incrementis, sane Ecclesia Munkacsienfis Ritus Græci Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Uniti, nuper per Nos in Cathedralē erecta & instituta, ad quam tam pro hac prima vice, quam dum illam pro tempore vocare contigerit, nominatio personæ idoneæ Romano Pontifici pro tempore existenti faciendā ad Charissimam in Christo Filiam Nostram MARIAM THERESIAM Romanorum, Hungariæ, & Bohemiæ Reginam illustrem Apostolicam ex Privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, spectare dignoscitur a primæva illius erectione, & institutione hujusmodi Apostolica Autoritate factis Pastoris solatio destituta, Nos ad Provisionem Ejusdem Ecclesiæ Munkacsienfis celerem, & felicem, ne illa longæ vocatiōnis exponatur incommodis, paternis, & sollicitis studiis intendentes post deliberationem, quam de præficiendo Eisdem Ecclesiæ Munkacsienfi personam utilem, ac etiam fructuosam cum Venerabilibus Fratribus Nostri prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus habuimus diligen-

tem, demum ad te nuper Episcopum Rossensem considerata grandium virtutum donis, quibus Personam tuam illarum largitor altissimus multipliciter insignivit, & attendentes, quod tu licet Ecclesiam Rossensem, quæ in partibus infidelium consistit, gubernare minime potuisti, nihilominus munus consecrationis suscepisti, & uti Vicarius Apostolicus in Oppido, nunc Civitate Munkacsienfi Apostolica Autoritate prædicta Deputatus Pontificalia exercuisti, Sacros Ordines contulisti, solenniter celebrasti, & Sacramentum Confirmationis administraisti, prædictam Ecclesiam Munkacsiensem scies, voles, & poteris Authore Domino salubriter regere, & feliciter gubernare, dirreximus oculos Nostræ mentis intendentes igitur tam dictæ Ecclesiæ Munkacsienfi, quam illius gregi Dominico providere, te a vinculo, quo dictæ Ecclesiæ Rossensi, cui præes, teneris de Fratrum eorundem Consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, te qui Fidem Catholicam juxta Articulos, jam pridem a Sede Apostolica propositos expresse professus fuisti, quemque prædicta MARIA THERESIA Regina Apostolica Nobis ad hoc per Suas Litteras nominavit ad prædictam Ecclesiam Munkacsiensem, de Consilio, & potestatis plenitudine similibus eadem Autoritate Apostolica transferimus, Teque eidem Ecclesiæ Munkacsienfi in Episcopum præficimus, & Pastoralem Curam, Regimen, & Administrationem ipsius Ecclesiæ Munkacsienfis tibi in spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo, liberamque tibi ad prædictam Ecclesiam Munkacsiensem transeundi licentiam tribuendo firma spe, fiduciaque conceptis, quod

quod Dextera Domini tibi assisiente propitia dicta Ecclesia Munkacsienfis per tuæ circumfpectionis induftriam, & ftudium fructuofum regetur utiliter, & profpere dirigitur, ac grata in eisdem fpiritualibus, & temporalibus fufcipiet incrementa, volumus autem, quod tu antequam Regimini, & Adminiftrationi dictæ Ecclefiæ Munkacsienfis te in aliquo immifceas in manibus Venerabilis Fratris Noftri Epifcopi Fogarafiensfis Fidelitatis debitæ folitum Juramentum præftes juxta, formam quam, fub Bulla Nofttra mittimus introclufam, & fic a te præftiti Juramenti formam ad Sedem Apoftolicam quanto citius transmittere omnino tenearis, cui per alias Nofttras literas mandamus, quatenus ipfe a te Romanæ Ecclefiæ nomine Juramentum hujusmodi recipiat. Quo circa fraternitati tuæ per Apoftolica fcripta mandamus, quatenus ad dictam Ecclefiam Munkacsienfem cum gratia Noftre Benedictionis accedens Curam, & Adminiftrationem prædictas fic exercere ftudeas fideliter, & prudenter, ut exinde fperati Fructus proveniant, ac tuæ bonæ famæ odor ex tuis laudabilibus actibus latius difundatur, ac Ecclefia ipfa Munkacsienfis Gubernatori provido, & fructuofo Adminiftratori gaudeat fe commiffam, tuque præter æternæ retributionis præmium, Noftram, & dictæ Sedis Benedictionem, & gratiam exinde uberius confequi merearis. Volumus autem, & pari Authoritate decernimus, quod tu nullum Ordinis, & Jurisdictionis Actum exercere valeas, donec, & quousque Litteræ Apoftolicæ fuper erectione, & afignatione hujusmodi jam expeditæ fuum fortitæ fuerint plenarium effectum. Datum Romæ apud S. Mariam Ma-

jorem Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo septingentesimo septuagesimo primo, nono Kalendas Octobris, Pontificatus Nostri Anno tertio.

Breve Pontificium ad V. Capitulū Munkacsienfium sonans.

Breve Pontificium ad Venerabile Capitulum Munkacsienfe sonans intuitu Episcopi Joannis Bradacs pro suo vero, ac legitimo Pastore humilliter per ipsum suscipiendo, & recognoscendo.

Clemens Episcopus Servus Servorum DEI, Dilectis Filiis Capitulo Ecclesiæ Munkacsienfis Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Hodie Venerabilem Fratrem Nostrom Joannem Bradacs, Episcopum nuper Rossensem in Episcopum Munkacsiensem electum a vinculo, quo Ecclesiæ Rossensi, quæ in partibus Infidelium consistit, & cui tunc præerat, tenebatur, de Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolvens ipsum ad Ecclesiâ Vestram Munkacsiensem Ritus Græci prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Uniti a primæva illius erectione, & institutione Apostolica Autoritate factis Pastoris solatio destitutam de Consilio, & Potestatis plenitudine similibus dicta Apostolica Autoritate transtulimus, ipsumque eidem Ecclesiæ Munkacsienfi in Episcopum præfecimus, & Pastorem, Curam, Regimen, & Administrationem ipsius Ecclesiæ Munkacsienfis ei in spiritualibus & temporalibus plenarie committendo, prout in Nostris inde confectis litteris plenius continetur, quo circa discre-

tioni Vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus eidem Joanni Episcopo tanquam Patri, & Pastori Animarum Vestrarum humilliter intendentes, & exhibentes sibi obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas, ejus salubria monita, & mandata suscipiatis humilliter, & efficaciter adimplere curetis, alioquin Sententiam quam ipse Johannes Episcopus rite tulerit in Rebelles ratam habebimus, & faciemus Authore Domino usque ad Satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ 1771. nono Kalendas Octobris Pontificatus Nostri Anno tertio.

Episcopus hic Illustrissimus Dominus Joannes Bradacs in promovenda Sacra Unione, Juribusque Diœceseos suæ tuendis, ac propugnandis, inque omnigena Cleri, Populique sibi subordinati felicitate procuranda erat solertissimus Zelo pene Eliæ fervens subito e medio vivorum raptus melote, ac duplici spiritu Successori suo velut alteri Eliseo relictis. Hic Anno 1767. nominatus, ac in Vicarium Apostolicum confirmatus: demum Anno 1768. die prima Maji, seu veteri stilo 20. Aprilis Pótsini consecratus. Denique Anno 1771. nono Kalendas Octobris, seu die 23. Septembris, in Diœcesanum confirmatus est. Tandem Anno 1772. die 4. Julii, seu stilo veteri 23. Junii ex hac vita migrare jussus est. De quo plura vide partem tertiam cap. XII. pagina 113. & sequentibus.

C A P U T XXII.

§ I.

Episcopo huic Joanni Bradács successit Andreas Bacsinszky Excellentissimus Dominus in serie XXI. modernus Munkacsienfis Episcopus.

Ejus Originem, natale solum, studia, animi dotes, & qualitates, nec non præcipua ejus gesta parte Operis mei Tertia a pagina 118, usque ad paginam 139. descripta, ac exposita habentur. Paginas has revolve benevole Lector! Hunc in Episcopum Diœcesanum nominare dignata est Augusta Domina MARIA THERESIA die 5. mensis Augusti Anno 1772, ut perhibet Decretum sequens.

Electio
& Nomi-
natio Epi-
scopi An-
dreæ Ba-
csinszky.

§. II. NOS MARIA THERESIA DEI Gratia Romanorum Imperatrix Vidua, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiaë, Sclavoniæque Regina Apostolica; Archidux Austriæ; Dux Burgundiæ; Magna Princeps Transylvaniæ; Dux Mediolani, Mantuæ, Parmæ; Comes Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis; Vidua Dux Lotharingiæ, & Barri, Magna Dux Heturriæ, Memoriam commendamus tenore præsentium significantes, quibus expedit, Universis: Quod Nos pro ea, qua in constituendis Ecclesiarum DEI Pastoribus tenemur, cura, & sollicitudine benignam habentes Reflexionem ad præclaras virtutes, laudatosque, & acceptabiles mores, singularem item Doctrinam, ac eruditionem, nec non omnibus gratam vitæ Conversationem,

cæterasque præstantes animi dotes, & Qualitates Fidelis Nostri Honorabilis Andreæ Bacsinszky Græci Ritus Unitorum Cathedralis Ecclesiæ Munkacsienfis Archi-Diaconi, & Sede vacante Vicarii Generalis Capitularis, quibus Ipsum ab Altissimo insignitum, & ornatum esse ex fide dignâ nonnullorum Fidelium Nostrorum Relatione benigne cognovimus; Eundem itaque Andream Bacsinszky, tanquam Personam idoneam, & de Ecclesia DEI bene meritum, Nobisque hoc nomine gratam, & acceptam ad Episcopatum Græci Ritus Unitorum Munkacsiensem sub Jurisdictione Sacræ Memorati Regni Nostri Hungariæ Coronæ existentem, nunc per mortem, & ex hac vita decessum Reverendi Joannis Bradacs, Ejusdemque Episcopatus ultimi veri, & legitimi Possessoris de Jure, & de facto vacantem Auctoritate Juris Patronatus Nostri Regii, quod generaliter in conferendis omnibus prælibati Regni Nostri Hungariæ, & Partium Ei annexarum Ecclesiis, Earumque Beneficiis, instar Divorum condam Hungariæ Regum gloriosæ memoriæ Prædecessorum Nostrorum optimo Jure habere, & exercere dignoscimur, eligendum, & nominandum, Eundemque Episcopatum Græci Ritus Unitorum Munkacsiensem simul cum Universis Castellis, Oppidis, Villis, Possessionibus, Prædiis, ac aliis cunctis Bonis, Juribusque Possessionariis, Proventibus, Fructibus, Reditibus, Obventionibus, ac Emolumentis ad prænotatum Episcopatum Munkacsiensem de Jure, & ab antiquo spectantibus, & pertinere debentibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ubicunque sub Sacra repetiti Nostri Hungariæ Regni Corona existen-

tibus, & habitis, dandum duximus, & conferendum, imo eligimus, & nominamus, damusque, & conferimus Præsentium per vigorem. Quod circa vobis Universis tam antelatae Ecclesiae Græci Ritus Unitorum Munkacsienfis, quam & aliarum Ecclesiarum Diœcesi illi subjectarum Beneficiatis, & Clericis harum serie firmiter præcipientes committimus, & mandamus, ut a modo in posterum prænominatum Andream Bacsinszky pro Vestro vero, legitimo, ac indubitato Episcopo, & Prælato habere, tenere, ac recognoscere eidemque debitum Honorem, Reverentiam, & Obedientiam, prout bonos, ac pios Ecclesiae Ministros decet præstare & exhibere in omnibus denique licitis, & consuetis Rebus Jurisdictioni Illius parere, & obtemperare modis omnibus debeatis, & teneamini secus non facturi. Præsentibus perlectis Exhibenti restitutus. Datum in Archiducali Civitate Nostra Vienna Austriae die 5. Mensis Augusti Anno Domini Millesimo septingentesimo septuagesimo secundo; Regnorum Nostrorum Hungariae, Bohemiae, & reliquorum Anno trigesimo secundo. MARIA THERESIA m. p. (L. S.) Comes Georgius Fekete m. p. Josephus Jablanczy m. p.

Præsentem Copiam cum suo vero, & genuino Originali collatam, eidemque in omnibus punctis, & clausulis conformem esse testor. Unghvarini 15. Martii 1803. Martinus Hodermarszky Suae Excellentiae Episcopalis Juratus Archivarius.

CAPUT XXIII.

Nominationi huic Regiæ paulo post Pontificiam confirmationem fuisse subsecutam, ad nexus Bullarum tenor indicat. Clemens Episcopus Servus Servorum DEI Dilecto Filio Andreae Bacsinszky Electo Munkacsienſi Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Apostolatus Officium meritis licet imparibus Nobis ex alto commissum, quo Ecclesiarum omnium Regimini Divina dispositione præsidemus, utiliter exequi, coadjuvante Domino cupientes solliciti corde reddimur, & solertes, ut, cum de ipsarum Ecclesiarum regiminibus agitur, committendis, tales ei in Pastores præficere studeamus, qui Populum suæ curæ creditum sciant, non solum Doctrina verbi, sed etiam exemplo boni operis informare, commissasque sibi Ecclesias in statu pacifico, & tranquillo velint, & valeant Auctore Domino salubriter regere, & gubernare. Cum Ecclesia Munkacsienſis Ritus Græci Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Uniti, ad quam dum illa pro tempore vacat nominatio Personæ idoneæ Romano Pontifici pro tempore existenti facienda ad Charissimam in Christo Filiam MARIAM THERESIAM Imperatricem Viduam, ac Bohemiæ, & Hungariæ Reginam Apostolicam ex Fundatione, vel Dotatione, aut Privilegio Apostolico, cui non est hucusque in aliquo derogatum, fore dignoscitur, spectat, & pertinet, & cui bonæ memoriæ Joannes Bradacs ultimus illius Episcopus, dum viveret, præsidebat, per obitum dicti Joannis Episcopi, Pastoris solatio

Confirmatio Andreae Bacsinszky, in Episcopum Munkacsienſem Anno 1773.

definita, Nos vacatione hujus fide dignis relationibus intellecta, ad provisionem Ejusdem Ecclesiæ Munkacsienfis celerem & felicem, ne illa longæ vacationis exponatur incommodis, Paternis, & sollicitis studiis intendentes, post deliberationem, quam de præficiendo Eidem Ecclesiæ Munkacsienfi Personam utilem, ac etiam fructuosam, cum Venerabilibus Fratribus Nostris ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus habuimus diligentem. Demum ad Te de legitimo Thoro ex Catholicis, honestisque Parentibus in Diœcesi Munkacsienfi progenitum Quadragesimum tuæ ætatis Annum agentem jam dudum Presbyterum ejusdem Ritus Græci, qui Theologiæ, & Juris Canonici studiis sedulam Operam navasti, per aliquot Annos curam animarum laudabiliter exercuisti tanquam Parochus, & Archi-Diaconus nonnullorum locorum, & usque ad præsens Ejusdem Ecclesiæ Munkacsienfis Archi-Diaconi, & Vicarii Capitularis munia exerces, quique Fidem Catholicam juxta Articulos jam pridem a Sede Apostolica propositos expresse professus es, quemque MARIA THERESIA Regina Apostolica Nobis ad hoc per Suas Literas nominavit, cuique apud Nos de vitæ Munditia, honestate, morum Spirituallium providentia, & temporalium circumspetione, aliisque multiplicum virtutum Donis apud Nos Fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos mentis Nostræ intendentes igitur tam dictæ Ecclesiæ Munkacsienfi, quam ejus gregi Dominico salubriter providere Ecclesiæ Munkacsienfi de Persona tua nobis, & eisdem Fratribus Nostris ob tuorum

meri-

meritorum exigentiam, accepta Fratrum eorundem Consilio Apostolica Authoritate providemus, Teque illi in Episcopum præficimus, & Pastorem, Curam, Regimen, & Administrationem ipsius Ecclesiæ Munkacsienfis, Tibi in Spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo firma spe, fiduciaque conceptis, quod Dextera Domini Tibi assistente propitia præfata Ecclesia Munkacsienfis sub tuo felici regimine regetur utiliter, & prospere dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus, & temporalibus suscipiet incrementa Jugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens Curam, & Administrationem præattactas sic exercere studeas solícite fideliter, & prudenter, quod Ecclesia ipsa Munkacsienfis Gubernatori provideo, & fructuoso Administratori gaudeat se commissam, Tuque præter æternæ retributionis præmium Nostram, & Sedis præattactæ Benedictionem, & gratiam exinde uberius consequi merearis, cæterum sperantes, quod licet Tu Doctoratus gradu insignitus non sis, quia tamen prudentia, & sufficienti Doctrina præditus, atque ad alios docendum, & ad dictam Ecclesiam Munkacsiensem esse poteris plurimum utilis, ac etiam fructuosus, Tecum, ut eidem Ecclesiæ Munkacsienfi in Episcopum præfici, illique præesse libere, & licite valeas defectu Gradus præattacti, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque Ecclesiæ Munkacsienfi etiam Juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis, nequaquam obstantibus Apostolica Authoritate prædicta earundem tenore præsentium, de

ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Milieſimo ſeptingentefimo ſeptuageſimo tertio, octavo Idus Martii, Pontificatus Noſtri Anno quarto.

C A P U T XXIV.

§. I.

Prævio hoc modo Electus, Nominatus in Episcopum Munkacsienſem, atque confirmatus Dominus Andreas Bacſinſzky, tandem Viennæ in Capella Regia ſolemniter Græco Ritu Sua Majeſtate præſente cum Familia Regia, inauguratus eſt, Anno 1773. menſe Majo; Illuſtriſſimo, ac Reverendiſſimo Domino Baſilio Bozſichkovich conſecratoris munere fungente; ac Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Domino Meletio Kovacs, Epifcopo Magno-Varadienſi aſſiſtente, exiſtentibus ibidem a parte Venerabilis tam Sæcularis, quam Religioſi Cleri, Reverendiſſimis Dominis Andrea Zsetkey, Gregorio Borovſzky Conſiſtorialibus, ac RR. PP. Sylveſtro Koveitsak, Ordinis Sancti Baſilii Magni Proto-Hegumeno, & Martirio Kasper, Monasterii Pötsenſis Hegumeno. Domino Theodoro Deſko, Cathedrali Cantore, aliſque ad Actum conſecrationis quôquo modo concurrentibus, & cooperantibus.

§. II. Solemnitatis hujus decorem auxit quam maxime ſplendidus, ac pretioſus Pontificalis amictus Regiis ſumptibus

bus præparatus: evenit certo simile quid Episcopo huic, quod constat evenisse olim Mardocheo: „ Indutus vestibus „ Regiis, accipiens Regium Diademâ super Caput suum, „ impositus equo, incedens per plateam Civitatis præcur- „ fore clamante: „ Hoc honore dignus est, quemcunque „; Rex voluerit honorare. “ Et quia Augusta Domina MA- RIA THERESIA probæ sciens Episcopum hunc Chara- cteri suo competentibus subsistentiæ mediis satis haud esse provisum, duodecim Millia Rhenensium florenorum Eidem Titulo hoc Clementissime resolvere, suisque in locis ex- assignanda, atque citra omnem protelationem annue ex- venda interimaliter ordinare dignata est, eousque scilicet, donec aliter Dotationis Fundus in Realitatibus excisus fue- rit. Hujus Benignæ Resolutionis Testimonium perhibent duo sequentia documenta: Et primum quidem ita sonat, versum ex Germanico:

Esther
cap. VI.
v. 11.

Episco-
po Titulo
Mensæ
duodecim
Millia re-
sola sunt.

Romanorum Imperatricis Hungariæ, & Bohemiæ Re- giæ Majestatis, Archi-Ducis Austriæ &c. Nostræ Clemen- tissimæ Dominæ nomine Reverendissimo Episcopo Munka- csiensi Domino Andreæ Bacsinszky hisce Benigne intiman- dum: Suam Majestatem ad suum humillimum factum pro- jectum Clementissime annuere dignari, ut illi præter ex Cassa Parochorum annue levandos 3300. florenos ex Redi- tibus Magno-Varadiensis Episcopatus cum annuis 8700. flor. Clementissime resolutis, Summa hæc a prima Aprilis anni c. in ratis Angaricalibus a Regia Hungarico-Aulica Camera exolvatur. Quæ Altissima Resolutio Domino Episcopo pro- notitia, & sui directione nota redditur. In reliquo Altissi-

Intima-
tum Intui-
tu 12. Mil-
le Rh. flor.
Titulo
Mensæ
Episcopo
resolvun-
tur 1776.

me fata Sua Majestas cum Cæsareo-Regia, & Archi-Ducali Gratia Domino Episcopo Benevola manet. Signatum Viennæ Altissimæ Suæ Majestatis secreto Sigillo 24. Augusti 1776. Carolus Comes Palfy m. p. E. I. Fridericus de Rustenfeld m. p. Reverendissimo Episcopo Munkacsienfi Domino Andree Bacsinszky consignandum (L. S.)

Præsentem Copiam ex Germanico genuinè versam esse testor. Unghvarini 17. Martii 1803. Martinus Hodermarszky m. p. Suæ Excellentie Episcopalis Juratus Archivarius.

Alterum idem meritum tangens documentum isthoc est:

Illustrissime, ac Reverendissime Episcope, Domine Nobis observandissime! Sua Majestas Sacratissima pro interimali Episcopatus Græci Ritus Catholicorum Munkacsienfis Dotatione eousque donec aliter Dotationis Fundus in realitatibus excisus fuerit, sequentem Benignissimam Resolutionem Cæsareo-Regiam sub 24. proxime præteriti mensis Augusti elargiri, & Regiæ huic Camerae Hungarico-Aulicæ pro effectuatorum effectuatione Clementer intimare dignata est; signanter 1-mo Ut præter Exjesuitarum Templum Unghvariense, velut pro prælibati Episcopatus Munkacsienfis Ecclesiæ Cathedrali destinatum, ac etiam præter æquivalens pro ejusdem Ecclesiæ Sartorum Tectorum conservatione in locum Possessionis Palagy ex Proventibus ejatis [Cameralis Dominii suppeditandum, insuper pro Instructione, & comparatione aliorum hujusce Ecclesiæ requisitorum semel pro semper per aversionem 4000. flor. Ipsi

vero

vero Prætitulatæ Dominationi Vestræ pro Mensa Episcopali ultra illos Annuos 3300. Rh. floren. quos hactenus ex Cassa Parochorum percipere solet, adhuc 8700. Rh. flor. a prima Aprilis Anno cur. ex Proventibus Episcopatus Magno-Varadiensis dependantur, ut videlicet ratione hac Annuis duodecim Millibus florenis provisa sit eadem Prætitulata Dominatio Vestra. 2do Cum pro remotius situatis Districtibus Valachicis unus Vicarius cum Annuis 800. florenis ex Proventibus vacantis Episcopatus Magno-Varadiensis dependendis Benigne resolutus, hujus autem denominatio Prætitulatæ Dominationi Vestræ admissa foret, ideo præmensum salarium ejusmodi Vicario a die aditi Officii præstetur. 3^{io} Ut congrua septem Canonicorum Capituli Munkaciensis, & quidem Archi-Presbyteri, seu Decani ad Mille floren. Præpositi ad 900. florenos, Archi-Diaconi ad octingentos florenos, Ecclesiarchæ, seu Custodis æque ad octingentos flor. Scholastici ad septingentos florenos, Primicerii, seu Cantoris similiter ad septingentos florenos, & Chartophilacis, seu Cancellarii ad sexcentos florenos, clementer determinata a 12. Julii a. c. dependatur, ita tamen, ut singulo præfatorum Canonicorum 300. illi floreni, quos hactenus ex Cassa Parochorum percipiunt, imputentur, adeoque non nisi id, quod in complementum prævio modo excisæ congruæ deest, in ratis Angaricalibus terminis, e Proventibus Episcopatus Magno-Varadiensis superaddatur. 4to Ut Prætitulatæ Dominationi Vestræ pro intertentione Notarii, & Fiscalis, ac titulo Cancellariæ expensarum aplacidati Anni 500. flor. nec non ultra illos 2000. flor. qui fundato

713
Vide Par
in H. pa
18.

Seminario Clericorum ex Abbatia Tapolczeni dependendi
 erant, adjecti adhuc 1000. flor. adeoque in toto 3000. flor.
 æque ex Proventibus Episcopatus Magno-Varadiensis erga
 Prætitulatæ Dominationis Vestræ Quietantias a 12. Julii a. c.
 solvantur. Tandem, 5to Siquidem Salaria quatuor Professo-
 rum Valachicorum, & quidem primarii ad Annuos 500. fl.
 aliorum vero trium ad Annuos 400. flor. Benigne emensa
 forent, ideo cuilibet eorum, ultra id, quod hæcenus ex
 Cassa Parochorum solutum est, signanter primario adperci-
 pi solitos Annuos 300. flor. adhuc 200. flor. secundo, &
 tertio æque ultra illos 300. flor. adhuc 100. flor. & quarto
 ultra præhabitos 150. flor. adhuc ducenti quinquaginta flor.
 ex repetitis Proventibus Magno-Varisiensi a 12. Julii a. c.
 erga ipsorum Quietantias præstentur. Quantum itaque præ-
 deductæ Benignæ Resolutionis Regiæ Punctum 1. attinet:
 Ut primum Annuus Proventus Possessionis Falagy pro con-
 servatione Sartorum Tectorum Cathedralis Ecclesiæ desti-
 natus isthic ex Conscriptione erui potuerit, is Prætitulatæ
 Dominationi Vestræ penes Unghvariensem Cassam Domina-
 lem assignabitur. Pro Instructione autem ejusdem Eccle-
 siæ semel pro semper Benigne resolutos 4000. florenos
 penes antelatam Cassam Dominalem erga tamen Quietan-
 tiam ad hujatam Generalem Cassam Cameralem, & Pro-
 ventus Episcopatus Magno-Varadiensis stilisandam Prætitu-
 latæ Dominationi Vestræ sub hodierno assignamus, illos au-
 tem 8700. florenos, qui in complementum duodecim Millia
 flor. titulo Mensæ Prætitulatæ Dominationi Vestræ a 1ma
 Aprilis a. c. dependendi essent, facta jam ab eadem 1. Apri-

lis usque ultimam Junii obyeniente solutione, num non nisi a 1. Julii in ratis Angaricalibus erga similes ad hujatem Generalem Cassam Cameralem, & Fundum Episcopatus Magno-Varadiensis silifandas Quietantias præstandos apud repetitam Dominalem Cassam Unghvariensem ordinamus. Ad 2dum siquidem Dies constitutionis unius Vicarii Camerae huic Aulicæ non constaret, huic, ut pro ejusmodi Vicario Clementer Resoluti 800. floreni suo modo, & loco assignari possint, velit Prætitulata Dominatio Vestra Nobis tam diem aditi Officii Vicarialis, quam & locum, ubi prænotatum Salarium commodius levari quiret, insinuare. Ad 3. & 5tum Disponimus sub hodierno penes Dominalem Cassam Unghvariensem, ut omnia hoc puncto specificata Salaria, in quantum Proventus Episcopatus Magno-Varadiensis feriunt, concernentibus Canonicis a 12. proxime præteriti Mensis Julii erga eorundem percipientium Quietantias ad hujatem Generalem Cassam Cameralem, & redditus antelati Episcopatus Magno-Varadiensis silifandas, Angaricaliter exolvat. Ad 4tum autem committimus eidem Cassæ Dominalis Perceptoratus Officio, ut inibi specificatos 500, & respective 3000. flor. Ipsi Prætitulatæ Dominationi Vestræ a 12. Julii a. c. erga suas, æque ad hujatem Generalem Cassam Cameralem, & Proventus vacantis Episcopatus Magno-Varadiensis silifandas Quietantas, Angaricaliter rite dependat. Cujusmodi Benignam Resolutionem Regiam, prout & ea, quæ illius ad effectum prævio modo disponimus Prætitulatæ Dominationi Vestræ pro sui, eorumque, quos concernunt, notitia, & directione, ac levandorum levatione hisce officiose significamus.

camus. Datum ex Consilio Regio Camerae Hungarico-Aulicae
Pofonii Die 13. Septembris 1776. celebrato Prætitulatae
Dominationis Vestrae. Ad Officia paratissimi Paulus Festetics
m. p. Ignatius Fröhlics m. p.

Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino Andreae Ba-
csinszky, Græci Ritus Catholicorum Episcopo Munkacsien-
fensi, Nobis observandissimo (L.S.)

Præsentem Copiam cum suo vero, & genuino Originali
collatam, eidemque conformem esse testor. Unghva-
rini 19. Martii 1803. Martinus Hodermarszky, Suae Excel-
lentiae Episcopalis Juratus Archivarius.

C A P U T XXV.

Præexposita interimalis hæc, in Annuis duodecim Mille
Rh. florenis pro Mensa Episcopali clementer exalsigna-
tis defixa Dotatio desit illico, Collatione perennali Tapol-
czenfis Abbatiae subsecuta, in Fundum subsistentiae Episco-
pali per prælaudatum Præsulem impetrata. De qua Cle-

In vicem
12. Mille fl.
pro Mensa
Episcopali
benigne
collata Ab-
batia Ta-
polczenfis,
27 ma Se-
ptembr.
1776.

mentissima Resolutione de dato 27. Septembris 1776. Po-
sonii emanatum existit. Intimatum sequens:

Illustrissime! &c.

Siquidem Sacratissima Cæsareo-Regia Apostolica Ma-
jestas erga humillimum Recursum Prætitulatae Dominatio-
nis Vestrae, quo sibi Abbatiam Tapolczensem in vicem duo-
decim Mille flor. pro Mensa Episcopali Clementer resolu-
torum.

torum benigne conferri supplicuit, id vigore benigni Rescripti sui, sub 14. Iulientis Mensis, & Anni emanati, horumque interventi Clementer resolvere dignata sit; ut cum præfata Abbatia modernis Arendatoribus in decem Mille florenis alioquin ea cum conditione elocata sit, ut quando-cunque Suae Majestati Sacratissimæ Clementer visum fuerit Beneficium hoc cuiquam conferre, eidem Possessorio suo decedere, & illam una cum Fundo instructo sibi Cameraliter tradito resignare teneantur, adeoque nulla occurreret difficultas, quin petito prælibatæ Dominationis Vestræ hac in parte deferatur; pro ea, qua in Sacræ Unionis propagationem, Regia, ac Materna plane fertur pietate, utque Successores etiam Prætitulatæ Dominationis Vestræ pari Officio functuri, Fundo stabili, certisque Proventibus dotentur, ac provideantur, Eandem Abbatiam Tapolczensem, a 1-ma Januarii proxime venturi Anni Sapetitulatæ Dominationi Vestræ resignari Benigne velit, ea tamen habita reflexione, ut onera per modernos Arendatores, ultra præstationem decem Mille flor. assumpta, æque in se assumere, & ad intertentionem unius Parochi, nec non Ludi-magistri, & Sacristani concurrere, præterea vero omnia ea onera, quæ vi Fundationalium Litterarum dictæ Abbatiae inhærent, præstare teneatur; Et quia in natura haud alium Fundum instructum receptura esset, Eadem Prætitulata Dominatio Vestra, quam qui ipsis etiam modernis Arendatoribus obtigit, idcirco pro stabili, ac perpetua Fundi instructi determinatione eidem Dominationi Vestræ, qua Impetranti e Proventibus Vacantium Beneficiorum Eccle-

flaticorum duo Millia flor. in parato tali sub conditione
 exolvantur, ut ex hujusmodi subsidio Oeconomiam suam
 instruere, ac dein super ipsius Fundi instructi qualitate, &
 quantitate se specificè legitimare, sicque comparatum Suc-
 cessoribus suis relinquere teneatur. Resignatione demum
 Ejusdem Tapolczenfis Abbatiae subsecuta, reliqua onera huc-
 dum Beneficia huic adjecta, & abinde per Cameram hanc
 Regiam Hungarico-Aulicam exoluta, ad Fundum Vacantis
 Magno-Varadiensis Episcopatus (e quo praelibatae Domina-
 tioni Vestrae titulo Mensae Episcopatis ultra perceptos e
 Cassa Parochorum 3300. flor. in complementum duodecim
 Mille florenorum Summae 8700. flor. Annue Clementer re-
 solutae sunt) hac erogatione a 1^a Januarii cum actu re-
 signationis Bonorum Abbatialis cessante, transferantur,
 atque adeo ab eadem prima Januarii Anni affuturi 1340.
 flor. Praeposito Ordinis Sanctissimae Crucis, prout, & 3840.
 flor. Superiori Arcensium Monialium Budensium, nec non
 duo Millia flor. Seminario Clericorum Unghvariensi quotan-
 nis e Proventibus saepe memoratae Abbatiae dependi soliti
 e Proventibus vacantis Episcopatus Magno-Varadiensis in
 Ratis Anгарicalibus exolvantur. Quae praespecificatae Summae
 siquidem tantummodo 7180. flor. exportarent, adeoque ex
 Summa saepe titulatae Dominationi Vestrae e Proventibus
 nunc dicti Episcopatus Magno-Varadiensis Annue dependi
 solita, adhucdum supernatantia 1520. flor. enascetur.
 Eapropter in Restantia adhuc Parochialia, & Ecclesiarum
 in Mindszent, & Görömböl aedificia (in quantum haec cum
 sumptibus eum in sinem praevis e Proventibus Abbatiali-
 bus

bus destinatis consummari nequivissent) ut tandem ad statum perfectum deducantur, velut etiam in expletionem Onerum, exceptis illis, quæ ex Mente Fundatoris Originem trahunt, & per Impetrantem prælibatam Dominationem Vestram præstari debebunt, Altesata Majestas Sua Sacratissima Clementer destinaverit, qui sumptus eoque continuandi sunt, donec hujusmodi Oneribus alter commodus quispiam Fundus assignari valebit. Quemadmodum igitur in sequelam Benignæ hujus Resolutionis Regiæ apud modernos antelatae Abbatiae Tapolczenfis Arendatores sub hodierno abhinc oportuno disponuntur; Ita idipsum Prætitulatae Dominationi Vestrae penes Intimationem prævie Benigne Resolutionis Regiæ pro notitia, & directione hisce significandum esse duxit Regia hæc Camera Hungarico-Aulica. Datum ex Consilio Regiæ Cameræ Hungarico-Aulicæ Pofonii 27. Septembris 1776. celebrato. Prætitulatae Dominationis Vestrae ad Officia paratissimi Paulus Feszteits m. p. Adamus Philipovits m. p. (L.S.)

Præsentem Copiam cum suo vero Originali collatam eidem conformem esse testor. Unghvarini 21. Martii 1803. Martinus Hodermarszky Suae Excellentiae Episcopalis Jurgatus Archivarius.

Sequitur Suae Majestatis Regiæ super Abbatia Tapolczeni Collationale Instrumentum.

CAPUT XXVI.

Diploma
seu Colla-
tionale In-
strumen-
tum Abba-
tia Tapol-
czenfis.

NOS MARIA THERESIA Divina favente Clementia Romanorum Imperatrix Vidua; Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Gallitiae, Lodomeriae, Bosniae, Serviae, Cumaniae, & Bulgariae Regina Apostolica; Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae, Styriae, Carinthiae, & Carnioniae; Magna Princeps Transylvaniae; Marchio Moraviae; Dux Brabantiae, Lymburgi, Lucemburgi; Geldriae, Wurtembergae, Superioris, & Inferioris Silesiae, Mediolani, Mantuae, Parmae, Placentiae, Guastalae, Ausviczii, & Zatori; Princeps Sueviae; Comes Habsburgi, Flandriae, Tyrolis, Slavoniae, Kiburgi, Goritiae, & Gradiscae; Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviae, Superioris, & Inferioris Lusatiae; Comes Namurci, Domina Marchiae Sclavoniae, & Mecliniae; Vidua Dux Lotharingiae, & Barri; Magna Dux Hetruriae. Memoriae commendamus tenore Praesentium significantes, quibus expedit, Universis. Quod Nos penitius considerantes, quanto Animorum fervore Divi quondam Hungariae Reges, Nostri videlicet gloriose Memoriae Praedeceffores in promovendum Cultum Divinum, & Incrementa, Sacrae Matris Ecclesiae inclinati semper fuerint, qui nempe jam inde a primis Annis, quibus antelatum Regnum Nostrium Hungariae DEO ter Optimo Maximo misericordissime ordinante, Orthodoxam Fidem amplexum est, singulari in DEum pietate accersi, Apostolico sane Zelo innumeris fere, iisque piis, & salutaribus Ecclesiasticis Fun-

*Vide Part. V.
pag. 63.*

dationibus ad majorem Dei gloriam, & propagandam Orthodoxam Fidem instaurandis, dotandis, & ampliandis amplissima Bona, Opes, & Facultates munificentissime addixerunt; Hinc Nos quoque ejusdem Apostolici Regni Nostri Hungariæ gubernacula Deo propitio tenentes, nihil unquam antiquius duximus, quam ut, quorum Coronis successimus in Terris, in ardenti etiam Eorundem erga Cœlites pietate, & flagranti erga Sacram Matrem Ecclesiam Zelo succederemus, & quæquæ illi Sancte pro incrementis, & ornamentis Ecclesiæ instituerunt, Nos quoque Eorum vestigiis insistentes, illa non modo facta, tectaque tueremur, verum etiam pro possibilitate Circumstantiarum in quantum opus videremus, in melius quoque mutaremur, novisque augeremus favoribus; Ac proinde tum Eorundem Prædecessorum piis exemplis accensæ, tum vero pro eo, quo erga promovendam & quibusquibus licet adminiculis constabiliendam Sacram Unionem nunquam non ducimur animo, & materno affectu concedenti Græci Ritus Catholicorum Episcopi Munkacsien-
 sis Fidelis quippe Nostri Nobis dilecti Reverendi Andreae Baesinszky, Ejusdemque in Episcopatu hoc Successorum subsistentiæ benigne providere cupientes, Eidem Græco-Catholico Episcopatu Munkacsien-
 sis in vicem Duodecim
 Millium florenorum pro Mensa Episcopali antea per Nos benigne resolutorum Abbatiam Sancti Petri de Tapolca,
 in Comitatu Borsodiensi, & Diœcesi Agriensi sitam, actuque per obitum, & ex hac vita decessum Fidelis condam Nostri Nobis sincere Dilecti Reverendissimi, Spectabilisque,
 ac Magnifici Comitis Michaelis ab Athenis Archi-Episcopi

Goritiensis de Jure, & defacto vacantem, dehinc in Qualitate Dotis pro Episcopatu hoc Munkacsienfi Clementer assignatæ considerandam, simul cum cunctis Castris, Castellis, Oppidis, Villis, Possessionibus, Prædiis, & Eorundem appertinentiis, Terris scilicet arabilibus cultis, & incultis, Agris, Pratis, Pascuis, Campis fænetis & fænilibus, Hortis pomariis, Sylvis, Nemoribus, Dumetis, Virgultis, Extirpaturis, Montibus, Collibus, Vallibus, Vineis, & eorum Promonto iis, Aquis, Fluviis, Piscinis, Piscaturis, Pisciumve Clausuris, & aquarum decursibus, Molendinis, & eorundem Locis, nec non Educillis, ac Macellis, generaliter vero quarumlibet utilitatum, obventionum, Redituum, & Pertinentiarum suarum integritatibus, quovis Nominis Vocabulo vocitatis, sub suis veris metis, & antiquis Limitibus existen. & ad præattactam Abbatiam Sancti Petri de Tapolcza de Jure, & ab antiquo spectan., & pertinere debentibus, ubicunque sub Sacra Regni Nostri Hungariæ Corona existen.; & habitis, cæterisque Privilegiis, Juribus, & Jurisdictionibus de Lege Regni, & passim recepta consuetudine Clero, qua Domino Terrestri legitime competentibus Donationis, ac Piæ Foundationis titulo pleno Jure Dominii, Regio, & Perennali (salvo tamen Jure alieno, si quod præmentio, natæ Abbatix, & Bonis ad illam pertinentibus inesse legitime comprobatum fuerit) benigne conferendam duximus; Imo conferimus, donamus, & fundamus in perpetuum, & irrevocabiliter tenendam, possidendam habendam pariter, & usuandam ita videlicet, ut eadem Abbatia cum Prima venturi Mensis Januarii, & Anni Mil-

lesimi septingentesimi septuagesimi septimi Eidem Episcopo
realiter, & cum omni plenitudine Domini resignetur; Re-
signationeque hac facta consuetum hactenus Cathedaticum
ex tunc statim cessare debeat; Præfatus porro Episcopus
Munkacsienfis, & sui in Eodem Episcopatu Successores,
omnia ea onera, quæ vi primevarum Fundationalium Li-
terarum Bonis præmemoratæ Abbatia Sancti Petri de Ta-
polcza inhærent, in se pro perpetuo assumere, & præstare
teneantur. Et cum Nos in contestationem majoris Nostræ
erga Sacram Unionem Munificentia, & liberalitatis crebro
factum Episcopum Munkacsiensem, ejusdemque in Episco-
patu Successores ab onere pendendæ Viginti per Centum
annuæ Quottæ harum vigore benigne absolventes, insuper
in ære parato Bis Mille Florenos Eidem Episcopo Munka-
csienfi ab Altissimo Ærario Nostro Cæsareo-Regio pro fun-
do instructo enumerari fecerimus; hinc tenebitur, prænun-
cupatus Episcopus Summam hanc Bonis Abbatialibus inve-
stire, comparandumve exinde Fundum instructum Succes-
soribus quoque suis citra refusionis Onus relinquere. De
reliquo Nobis, & Successoribus Nostris Hungariæ Regibus
omnia in erigendo proxime Capitulo Munkacsienfi Bene-
ficia Ecclesiastica, & Canonicatus Jus conferendi, admissa
dumtaxat ipsi Episcopo in Casu singulæ Vacantiæ pro tali
supplenda duorum idoneorum Subjectorum Electione, &
Nobis demissa Representatione citra tamen Potestatis Nostræ
in hoc, vel illo Subjecto denominando restrictionem, be-
nigne reservamus. Dum igitur salutarem hanc Fundatio-
nem animo deliberato, & de plenitudine Potestatis Nostræ

Regiæ, qua ſumma in præfato Regno Noſtro Hungariæ Eccleſiarum DEI Patrona pro ſolita Noſtra in Deum pietate, & ad majorem Cultus Divini promotionem, Incrementumque, & propagationem Sacræ Unionis, Conſtanter directa Cura, Sollicitudine, & Vigilantia benigne inſtituimus, una nihil prorsus ambigimus, quin Noſtri quoque in regimine Successores pientiffimam hancce Foundationem per Nos in perpetuum factam non modo tueri, & perpetuis ſemper temporibus protegere; Verum etiam pro ratione Circumſtantiarum novis etiam gratiis, & favoribus augere adniſuri ſunt; Quapropter benigne præcipimus, & mandamus, quorum intereſt, vel in futurum intererit, Univerſis, quatenus præſentem ſalutarem Foundationem, & Ordinationem Noſtram in quibusvis evenire queuntibus Caſibus ad amuſſim obſervare noverint, neque eidem ſub incurſu indignationis Noſtræ Regiæ quaqua ratione contra venire præſumant. In quorum majus robur, perpetuamque firmitatem Haſce ſecreto majori Sigillo Noſtro, quo ut Regina Hungariæ utimur, impendenti communitas extradandas duximus, & concedendas Literas Fundationales, & reſpective Donationales. Datum per manus Fidelis Noſtri Nobis ſincere Dilecti Spectabilis, ac Magnifici Comitum Franciſci Eſzterházy de Galantha, perpetui in Frakno, Aurei Velleris, ac una Inſignis Ordinis Sancti Stephani Regis Apoſtolicæ magnæ Crucis Equitis, Camerarii, & Actualis Intimi Conſiliarii Noſtri, Comitatus Moſoniensis Supremi Comitum, Curie Noſtræ Regiæ per Noſtrum Hungariæ Regnum Magiſtri, & per antelatum Noſtrum Hungariæ Regnum, Au-

læ Nostræ, prout, & dicti Ordinis Sancti Stephani Cancellarii, in Archi-Ducali Civitate Nostra Vienna Austriae. Die vigesima septima mensis Septembris, Anno Domini Millesimo septingentesimo septuagesimo sexto. Regnorum Nostrorum Hungariæ, Bohemiæ, & reliquorum Anno trigesimo sexto, Reverendissimis, Illustrissimis, Reverendis item, ac Venerabilibus in Christo Patribus Dominis: Josepho e Comitibus de Battyán, S. R. I. Principe Metropolitanæ Strigoniensis: Libero Barone Adamo Patachich de Zajezda, Electo Colocensis, & Batsiensis Ecclesiarum Canonice Unitarum Archi-Episcopis; Comite Francisco Antonio Engl de Wagrein, Csanadiensis. Comite Francisco Zichy de Vafonkö, Jaurinensis; Georgio Klimo, Quinque Ecclesiensis; Comite Carolo Eszterházy de Galantha, Agriensis; Chrystophoro e Comitibus Migazzy de Vaal, & Sonnenturn, Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinale; Principe S. R. I. Administratore Vacienfis; Joanne Gusztyi, Nitriensis; Josepho Gallyuff, Zagrabiensis; Joanne Baptista Cabalini, Segniensis, & Modrusiensis, seu Corbaviensis; Mathæo Francisco Kerticza, Bosnensis, seu Diakovariensis, & Syrmienfis; Comite Ladislao Kolonich de Kollegrad, Transylvaniensis; Carolo Szalbek, Scepusiensis; Comite Francisco Berchtold, Neofoliensis; Comite Antonio de Réva, Rosnaviensis; Antonio Zlatarics, Belgradiensis, & Samandriensis; Joanne Szily, Timiniensis; Stephano Nicolao Jaklin, Electo Almisiensis; Comite Sigismundo Keglevits de Buzin, Electo Makariensis; Josepho Bajzath, Electo Anfariensis; Joanne Alappy, Electo Dulcznensis; Ecclesiarum

Episcopis Ecclesias DEI feliciter gubernantibus. Serenissimo item Principe Domino Alberto, Regio Poloniarum, & Lithvaniæ Principe, Duce Saxoniae, prælibati Regni Nostri Hungariæ Locumtenente Nostro Regio; nec non Spectabilibus, ac Magnificis: Comite Georgio Fekete de Galantha, Judice Curiae Nostræ Regiæ; Comite Francisco de Nadasd, perpetuo Terræ Fogaras; Regnorum Nostrorum Dalmatiæ, Croatiae, & Sclavoniæ Bano; Comite Adamo de Batthyán, Tavernicorum; Illustrissimo S. R. I. Principe Nicolao Eszterházy de Galantha, perpetuo Comite in Frakno, Nobilis Prætoriae Hungariæ Turmæ Nostræ Capitaneo; Antelato Comite Francisco Eszterházy de repetita Galantha, Curiae; Comite Joanne Nepomuceno Csáky de Keresztszegh, Agazonum; Comite Francisco Döry de Jobbaháza, Pincernarum; Comite Joanne Nepomuceno Erdödy de Monyorkerek, Cubiculariorum; Comite Antonio Karolyi de Nagy-Károly, Dapiferorum Nostrorum Regalium per Hungariam Magistris; ac Comite Joanne Pálffy ab Erdöd; Comite Posoniense; cæterisque quamplurimis sæpefati Regni Nostri Hungariæ Comitatus tenentibus, & Honores. MARIA THERESIA m. p. Comes Franciscus Eszterházy m. p. Josephus Jablanczy m. p. Penes Præsentes Benignissimas Suae Sacratissimæ Cæsareo-Regiæ Apostolicæ Majestatis, Dominæ Dominæ Clementissimæ Collationales, ac respective Fundationales Illustrissimus, ac Reverendissimus Dominus Andreas Bacsinszky, Græci Ritus Catholicorum Episcopus Munkacsiensis ad Abbatiam Sancti Petri de Tapolca per obitum, & ex hac vita decessum Excellentissimi

Illustrissimi, ac Reverendissimi Domini Comitis Michaelis ab Athems, Archi-Episcopi Goritiensis de Jure, & defacto vacantem, ejusdemque Bona, ac Jura temporalia, ad eandem, de Jure, & ab antiquo spectantia, & pertinere debentia per Illustrissimum Dominum L. B. Josephum a Pföfershoven, Excellæ Cameræ Regiæ Hungarico-Aulicæ Consiliarium vigore B. idcirco ad Regiam hanc Cameram Hungarico-Aulicam sub 27. mensis Septembris a, c. emanati Introductorii, ac Installatorii Mandati Regii Cameraliter deputatum, in præsentia ad Actum specialiter convocatarum tam Ecclesiasticarum, quam Sæcularium Personarum, ita quidem ut Abbatia eadem antelato Græco Catholico Episcopatu Munkacsienfi in vicem 12. Millia flor. pro Mensa Episcopali antea benigne resolutorum titulo perpetuæ Dotis deserviat, redditus tamen Universos ex repetita Abbatia Tapolczenfi provenientes præfatus Dominus Episcopus nonnisi a 1-ma Venturi mensis Januarii, & Anni 777. percipiat, a pendenda nihilominus 20 p. Centum annua Quotta Idem Græco Catholico Episcopatus Munkacsienfis in uberius Altissimæ erga Sacram Unionem Propensionis Monumentum dispensetur, ac eximatur, sub Conditionibus in reliquo in iisdem benignis Foundationalibus Litteris uberius expressis solenniter instalatus, & introductus est Posonii die 23. Octobris 1776. Ex Consilio Cameræ Regiæ Hungarico-Aulicæ Loco, Die, Mense, & Anno, ut supra Antonius Brunzvik m. p.

C A P U T XXVII.

§. I.

Ex his, quæ a me per decursum hujus quartæ Partis inducta, relataque habentur, multa Corollaria in rem meam deduci possent quidem, præsertim antiquitatem Græci Ritus in Hungaria concernentia, quia tamen non pauca jam, in Allegatis Stephani de Angelis Advocati Romani, a me in hoc Opus meum per extensum inferius inductis, continentur sub numeris 3. 4. 5. 6. 7. 8. &c. Ideo saltem aliqua ex his prænotanda esse duxi. Et quidem

§. II. Primum: Quemadmodum Ecclesia Romana ad Hungarorum postliminio instauratum Orientalis Europæ Imperium nullam in eo distinctionem faciebat, Syrusne, an Græcus, aut Latinus eligi debeat Christi post Sanctum Petrum Vicarius, ita Sanctus Stephanus Hungarorum Rex, licet Uxorem Henrici cognomento Claudi Baviariæ Ducis Sororem Latinam Giselam duxerit, Ritum tamen Græco Catholicum retinuerat, aliique Arpadani Sanguinis Reges, & Apostolicæ Legationis Jure in deligendis Ecclesiarum Prælati, ac Monasteriorum Præpositis, ita usi sunt, quin usque ad Bellæ III. tempora nimium solliciti fuerint, Græcine, an Latini Ritus essent Episcopi, & Monasteriorum, ac Paræciarum Præsides, dummodo in Unitate Fidei Catholicæ convenirent, Fidelesque sibi subjectos juxta Ritus qualitatem procurarent. Vide Acta Synod. Szables. Confit.

Colom. Regis, & Synod. National. sub Laurentio Archi-
 Episcopo Strigon. ap. Péterf. P. I. p. 52. apud Clar. Bar-
 dosi in suo Analectorum terræ Sceps. Supplemento pag. 404.
 Nota, Bellam III. secundam Uxore Margarita Ludovici VII.
 cognomento Pii Galliae Regis filia desponsata Ritum mutas-
 se anno 1184.

§. III. Secundum: Primis duobus hodiernæ Hungariæ
 sæculis Abbatias, ac Regales Præposituras potissimum Græci
 Ritus Catholicas fuisse, Diplomata, & rerum adjuncta te-
 stantur. Ut enim sileam de Fundatione de Valle Vespri-
 miensi pro Græcis Monialibus anno 1011. a Sancto Stepha-
 no facta (de qua Cf. Kat. Tom. I. pag. 168.) Sanctus
 Ladislaus Vetro-Budensem Græci Ritus Præposituram a
 S. Stephano ædificari ceptam consummavit. (Turócz P. II.
 C. 31.) Andreas I. Tychoniense, ac Visegradiense Mona-
 steria construxit, quorum illud Benedictinorum ex Latino-
 Græcis Monachis mixtum fuit, posterius vero Monachos
 pure Græcos, ac diserte Basilianos (aliis enim adhuc in
 Hungaria eo tum non dum existentibus Religiosis Ordinibus)
 Anno adhuc 1221. aluisse, probatur ex Literis Honorii PP. III.
 (ab Kat. Tom. V. pag. 348.) quibus Joanni, Archi-Episcopo
 Strigoniensi admittitur, ut Græcis Visegradiensibus Mona-
 chis Latini si absque gravi scandalo fieri potuerit, sufficiantur.
 Novelli enim aliquot Ordines, ac diserte Cistercienses,
 Sacri Sepulchri Hierosolymitani, Præmonstratenses, Domi-
 niani, Franciscani &c. se in Hungariam, Partesque sub-
 insinuabant, subsequis temporibus.

§. IV. Anno adhuc 1204. unum duntaxat, pure Latinum in Hungaria Cœnobium, Italia vero partim adhuc mixta, partim Græco-Catholica fuisse; docent sequentes Literæ (ap. Kat. Tom. IV. pag. 735.) Innocentius III. — Charissimo in Christo Filio H. (Henrico vel Emerico) Illustri Regi Hungariæ Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Venientes ad Apostolicam Sedem dilecti Filii H. G. A. & B. Monachi Sancti Egidii de Ungaria Nobis lacrimabiliter intimarunt, quod eorum Abbate defuncto alium sibi secundum antiquum, & approbatum morem sui Monasterii elegerunt, quod hactenus tam Abbates quam Monachi consueverant habere Latini; sed tu, filii charissime, — Regium sibi noluisti præbere consensum affirmans, quod in alium quam Hungarum (Græco, ut infra patebit, Ritui addictum) minime consentire, Venerabilis autem Frater Noster B. (Bernardus) Spalatensis Archi-Episcopus, hoc attendens ad præsentiam Tuæ Serenitatis accessit, & Monasterium ipsum velociter impetravit (erat enim Græco Ritui proinde addictus); — qui non multo post Monachos Ungaros pro sua instituit voluntate, appellationi non deferens quam memorati Monasterii Monachi super tanto gravamine ad Sedem Apostolica miserunt. Quia vero nec novum est, nec absurdum, ut in Regno tuo diversarum Nationum (Hungarorum quippe, Germanorum, Ruthenorum, Valachorum &c.) Conventus (juxta Ritum Græco-Catholicum) uni Domino sub regulari habitu famulentur; licet unum sit ibi Latinorum Cœnobium; quum tamen ibidem sint multa Græcorum; Serenitatem Regiam rogamus attente &

mone-

monemus, quatenus non impedias, nec impediri per-
mittas, quo minus præfati Monachi, secundum consuetudi-
nem hactenus observatam, assumant sibi personam idoneam
per electionem Canonicam in Abbatem. Datum Romæ
XVIII. Kal. Octobr. Pontificatus Nostri A. VII. (1204.)

§ V. Bela IV. Rex Hungariæ Latino Ritui dilatando
erat adeo intentus, ut si Posonienfes pacis Tabulæ inter
hunc Belam, & Stephanum V. ejus Filium anno 1262.
confectæ, aliaque hujusmodi Acta in lucem producerentur
(Cf. Kat. Tom. VI. pag. 360—384.) liquido pateret Ritum

Inter
 Belam IV.
 & Step-
 hanum V.
 propter
 Ritum Bel-
 lum civile
 exarsit.

præcipuam difensionum inter Patrem Occidentis, & Filium
Orientis Hungariæ Reges vigentium causam fuisse, dum sci-
licet Bela omnem Hungariam Ritui Latino, & recentiori-
bus Ecclesiæ Romanæ Institutionibus conformari, Stephanus
vero Græcum, quoque Unitum, ac Veteres Orientalis Eccle-
siæ consuetudines retineri oportere censuissent. Hinc, cum
Stephanus Belæ mandatis ad suas quoque ditiones quoad
mutationem Ritus extensis respectu recipiendarum publica-
tarum Constitutionum, obsequi nollet, civile bellum exarsit
Belli hujus fortunam Pultranus, Consul Viennensis (apud
Kat. l. c. p. 470.) in hæc verba refert. Anno 1267. Bela
Rex Hungariæ contra Filium suum Regem Stephanum, misit
exercitum, qui subito a Filio suo Rege Stephano vincitur,
& magna Occisa multitudine hominum, ex eodem exer-
citu potentes quosdam Comites captivat. Vide Cl. J. Bar-
dossi pag. 307—309—310. in suo Anal. terræ Scephusensis
Supplemento.

Corolarium VI. Primis duobus Hungariæ Sæculis Ritum Græco-Catholicum exclusis Hospitibus Latinis Occidentibus ferme generatim in Hungaria, & Partibus Eidem adnexis viguisse, Cl. Bardosy Origines Ecclesiæ Hungariæ perstringens, pag. sua 348. & subsequis in Opere Supplementum Analect. Terræ Scép. luculenter probat. Postmodum Latinum Ritum secuti sive Hospites fuerint, sive Indigenæ Latinis Appellabantur Hungari, Homologi autem Gentiles eorum cum Ecclesia quidem Romana Uniti sed Græcum populari sermone Ritum professi passim Cumani, non Uniti autem Pagani, Tartari, Neucleri, seu novi Ungeri & Schismatici vocabantur. Idem eadem pagina.

Corolarium VII. Turóczius Anonymus, quicumque ille fuerit, Authographum Hungaricum ideo confunderat (Prælaudato Authore pag. 388. referente) ne vestigium posteris relinquat, aliquos Archi- & Episcopos, ipsosque adeo primæ Periodi Stirpis Arpadanæ Reges plerosque Græci Ritus Catholicos fuisse, quin propterea Hungari esse cessaverint. Plura vide in prælaudato Authoris Opere pagina 403. & 404.

C A P U T XXVIII.

§ I.

Operæ pretium, Dissertationem Reverendi, ac Eximii Patris Innocentii Simonchicz de Floreno longo hic inserendam esse duxi;

DISSERTATIO EPISTOLICA

De Florenō longo Ducis Koriatovics ad R. Patrem Joannicum Basilovits, Ordinis S. Basilii Magni in V. Monasterio Munkacsienfi. Proto.-Hegumenum.

§. II. Opus tuum Eximium de Fundatore Monasterii Munkacs, in quo nunc cum Fratribus DEO, & proximo Servis, tandem 16. Septembris 1800. Ovans accepi, & avidissime iterum, iterumque legi, ultro Censoris Cl. Milleri veteris amici mei Sententiæ subscribens. Sacrum enim vetustate Ducis Koriatovits Diploma egregie vindicasti, & inter sinceræ Merces reposuisti. Cum proinde suæ Authenticiæ reddidisti venerandum hoc scriptum, necesse est, ut illud rite intelligamus, atque ita usui adplicemus, nam nisi utile sit, quod facimus, vana est gloria. — Itaque sic velim, de me existimes Vir venerande; quod adversari tibi statuerim, ut prosim. Utinam, quod conor obtineas, & cum Fratribus divides. Certum est, quod Dux Koriatovich Monasterio S. Nicolai quotannis pendit voluerit Centum sales, & Centum florenos longos. Sed illud minus certum est, quod tu pagina 11. hos florenos cum hodiernis Rhenensibus æquales fuisse asseras. Sine amabo Vir Venerande! hanc tuam Sententiam a me examinari, & quamquam paupertatem voveris, sine justitiam in dando, & accipiendo magis operari. — Nolo te victum, sed feliciorē salutare, si potius mea, quam tua sententia probata fuerit. Alioquin S. Ambrosius dixit: Non vincimur, sed instruimur, cum offerun-

tur nobis meliora. Non videris V. V. legisse Dissertationem meam de Numismatica Hungariæ Diplomaticæ accomodata. Viennæ apud A. Blumauer editam 1794. sic enim puto, quod adnotasses meam Opinionem ex pagina 163. super hoc Argumento his innisam verbis: — „ hos Florenos longos. Censet esse vonas forintones, æquales cruciferis 51. Cl. Pray. Ego vero cum venia tanti viri inquam esse Aurei florenos majores, de quibus jam sermonem habui, nihil enim facilius commutatur quam „ longus „ cum „ magnus. „ Hac Dissertatione ego demonstravi, quod ab Anno 1252, quo Aurei cudi cœperunt, & floreni dicti sunt, nominati sint floreni usque Sæculum XVI. atque adeo per florenum semper venire intelligendum aut ipsum Aureum Numum, aut ejusdem pretium tota hac temporis inter capedine: Sententiam autem hanc legibus patriis, & Diplomatibus roborari. Quod majorem sive longum florenum attinet, sic de illo censendum est: V. V. Circa finem Sæculi XIV. exorti sunt floreni majores, & minores in Hungariæ quibusdam partibus. Et quia ex hac privata divisione multæ fraudes exortæ sunt; intererat Regum eas lege tollere, consequenter florenos ad certum valorem reducere, hoc modo: ut floreni minores aboleantur, & solus florenus Aureus (major) in usu retineatur valeatque centum denarios ejus temporis. — Apparet hoc meum assertum ex Decreto III. 1405. Sigismundi Imperatoris, quod Cl. Georgius Kovacsics in Vestigiis Comitiorum prodidit. Cujus Articulum 7. fideliter adnoto. „ Computationem, seu numerationem florenorum in Regno Nostro currentium hoc modo duxi-

mus limitandam, quod omnibus numeris dictorum florenorum minoribus in nonnullis Régni Nostri partibus adinventis prorsus abolitis, in quarumlibet rerum, & bonorum emptionibus, & venditionibus alter numerus ipsorum florenorum non dicatur, nisi florenus Aureus, veri, boni, & iusti ponderis. Vel alter florenus per Centum denarios novos computatus. Cum proinde Koriatoviciana Fundatio emanaverit 1360. Anno necesse erat Florenos appellare longos, ut intelligantur illi, quos modo addaxi. Videtur forsitan distinguendus esse florenus Auri, a florenò 100. denariorum, sed idem prorsus est valorem attendendo. Apparet hoc ex Sigismundi Imperatoris Decreto 17. 1435. Corpore Juris Hungarici clauso, in quo discordiæ super redemptione litterarum hoc modo tolluntur Art. 10. quia vero in omnibus præmissis redemptionibus litterarum, & Byrsagiorum exactionibus de numero, & quantitate denariorum mentio facta sit, gratia removendi dubii declaramus, ut denarii tales intelligantur, quorum singuli centum, unum florénum Auri valeant. Et si denarios minores pro aliquo tempore cursum habere contigerit, ad eandem rationem cum ampliori, & æquivalentiori número compleantur. — Consequenter sicut unus Nummus Aureus aliter dicebatur florenus, ita etiam denarii majores centum simul sumpti Aureus dicti sunt, ergo floreni semper sunt æquales Aureis. Et tanto magis longi. Induxit te IV. V! opinor ad dictam Sententiam afferendam, hodiernorum florenorum Hungaricalium, & Rhenensium consideratio, quibus inter se comparatis cum majorem sciveris esse Rhenensem, longio-

rem

rem quoque te libere existimare posse censebas; sed enim illo tempore, neque Crucigeri, neque Vicesimarii, neque Mariani cudebantur, consequenter neque Floreni Rhenenses a Crucigeris 60, neque Hungaricalium a xr. 51. florenorum memoria exstat. Si qua tamen mentio occurrit floreni Rhenensis, certe hic Aureus fuit dictus *Goldgulden*. Sic etiam de Floreno Hungaricali judicandum est, nam Ducatus vocabatur 1527. Vide Dissertationem meam pag. 161. Ducati autem sunt æquales Aureis — sed postquam Sæculo XV. Talleri cudi cœperunt, & post hos dimidii Talleri, hinc nati sunt sensim hodierni Floreni Rhenenses a xr. 60. & Orthonas a xr. 30, sed hæc tetigisse sufficiat, ne ex Monetæ Argenteæ multiplici mutatione obscuretur constans Monetæ Aureæ pondus, materia, consequenter idem ab Origine Aurei floreni ad nostra usque tempora pretium. Redeamus ergo ad Auream Monetam, & quæramus in ea florenum, ejusque Origines. — Constat inter omnes Numismaticos nullam Principes Europæos usque ad medium Sæculi XIII. feriendam curasse Auream Monetam, sed Imperatorum Græcorum Nummis Aureis usos fuisse, Nummi illi Aurei Byzantii dicti sunt a loco cusionis: ab ipsis autem Imperatoribus Constantinati, Romanati, Michaelati, Manuelati. His Reges Nostros usos fuisse produnt Diplomata. Certe Bela teste Turóczió P. 2. pag. 45. Byzantios permittit currere per Districtum Regni sui. Vocabantur etiam solidi. Materia & pondere deprehendit esse æquales Nostriis Kremnicziensibus Cl. Cornides, ergo tantumdem etiani valent.

Dum his Aureis Græcis uterentur Europæi Principes (causam vide in Dissertatione mea pag. 127.) interea 1252. Florentiæ cuditur Moneta Aurea, cui una parte Joannes Bapt. Patronus Urbis, altera vero Lilium ornatum adpingitur, atque ab hoc flore florenus nuncupatur; & quia etiam denarii aliqui hac figura exprimebantur in Argento, nomen Floreni Auri sumpserunt. — Cumque pondere, & materia æquales essent Byzantinis, factum est, ut mutuam compellationem, nempe Byzantini Florenorum, & hi illorum in veteribus Diplommatibus sustinere deberent. Cum proinde sub Carolo I. Aurei Floreni æquales, & similes Florentinis, cusi sint, neque Byzantini eliminati. Diplomatici interest tantidem Florenum, quanti Byzantinum æstimare. — Quid tum? ergo longi illi Floreni poterant a Duce Koriatovich exolvi tam in Byzantinis, quam florenis. — Porro florenus hic a Venetis cusus hanc inscriptionem accepit: „ Sit Tibi „ Christe datus, quem tu regis iste Ducatus. “ Cum ergo hæc vox Ducat clare legatur, Aurei Nummi passim Ducati vocantur. Atque hi Ducati Hungaricales vocantur in eodem Diplomate Ferdin. I. 1527. Floreni Hungaricales. — Slavi, Poloni, Germani, Aureum vocant Dukat, Hungari Arany Forint; Nam Stephanus Bathori 1603. sic habet in Testamento: „ Vardas Kati Hugom Aszonynak hagyok Ezer Arany Forintot. “ Hi omnes Aurei cujuscunque nominis, sunt æquales pondere, & materia Kremnicziensibus, & Cæsareanis. Ergo etiam floreni longi. Ergo hi sunt expetendi nomine Ducis Koriatovics, non autem Floreni Rhenenses Q. E. D.

SCHOLIUM: V. V. Peto veniam abs te, quod tibi longiore lectione molestus fuerim. — Quod si solis Argumentis Tibi satisfactum fuerit, non item realem senseris; eamque iustam Opitulationem, contentus esto me tibi, tuisque Fratribus bene voluisse. Vale, Vale! Maneo Tui Venerandi Nominis sincerus Cultor P. Innocentius Simonchicz, e Scholis Piis Professor Rhetorices. Szigethi in Marmatia 9. Octobris 1800.

Epistola Responsorio ad præmissam.

Vir Clarissime Vale! Zeno Ziticus celebratissimam Hesiodi Sententiam solebat invertere. Cum enim ille primas tribueret ei, qui perse sapiat, secundas, qui recte admonenti optemperaret. Zeno ordine inverso sic nunciabat: „Optimus ille, quidem, qui parat recte monenti, sed „ probus ille quoque est, qui noverit omnia per se.“ Hoc igitur est Vir Clarissime! quod non levem mihi facessit, anxietatem, Eximium videlicet tuum Opus de Numismatica ut scribis, Hungariæ Diplomaticæ accomodata, de quo nesciebam, antequam ultimam Operi meo admoverem manum, familiare mihi haud exstitisse. Verum enim vero teste Virgilio 6. Ænead. „ Facilis descensus Averni, „ Sed revocare gradum, superasque evadere ad Auras, „ Hoc opus hic labor, pauci quos æquus amavit. „ Júpiter, aut ardens exexit ad æthera virtus „ Diis geniti potuere. — — Æternum me tibi devinxisti Vir Clarissime! quia sincerus Ipse sinceram meam mercedem subscripsisti, tum quia me metipso felicior, stante etiam pau-

per-

pertatis Regula, Opitulatrice in dando, & accipiendo, Justitia Tua potius quam mea, sententia, esse optas; dum longos florenos per Te in Critices bilance probatos, currentibus Ducatis ad amussim respondere, egregie in Tuo Opere remonstrasti eosque me cum fratribus dividendos, ut par est credere Munificum Fundatorem voluisse, ultro citroque cupias, optesque, adeo ut & vinci, & instrui abs Te, mihi sit volupe, juxta illud Poetae: *si non Hic idem*.
Omne tulit Punctum, qui miscuit utile dulci.

Quod autem me moverit quove hauserim fundamento, ut longos Florenos pro Rhenensibus acciperem Vide Operis mei Part. II. cap. 2. §. I. pag. 13. & convinceris, me non abs re hos, ut tales operi meo inferuisse; imo ipse effectus docuit, dum Episcopus Josephus de Camellis, in suo Diario, loco Centum longorum florenorum Centum Rhenenses florenos ex Aula Munkasciensis levat, hos ut tales intellectos in solvendo, etsi valor eorum, ut Tua optime fert sententia Ducatis Kremnicziensibus æquivaluerit. Cetera avidus legendi Tui Operis, mitto meum, ut ego Tui, Tu mei finis æternum memores. Vale Venerandi Tui nominis sincerus Cultor Joannicus Basilovics Ord. S. Basilii M. in monte Csernek Proto-Hegumenus 5. Nov. Anno 1800.

Clarissimi Domini Ignatii Gotzigh, Historiæ Universalis, Cassoviæ Professoris P. O. Regii, & Libr. Revisoris.

Crisis super præcedenti Tripartito Opere Anno 1799. edito.

Vir Clarissime ! Judicium meum de tuo Opere esto :
 Compilationem Tuam, operosam & industriosam esse, ea-
 que Te in ardiis, & aliis antiquitatibus pervolvendis versa-
 tum monstrari; in compilatione illa Tripartita, Ordinem,
 pro objecto facilius perspiciendo, & delectum inveniri. Au-
 sim meam reflexionem contra Stylum adicere, illum non
 Aureæ Latinitatis esse. Ceterum pro tot, in lucem proditis
 Documentis, Tibi Historiarum Cultores gratias referent.
 Dant Materialia bona pro solidioribus ædificiis, quemadmo-
 dum dabant Smidt, & Katona &c. Faxit Deus, ut exemplo
 tuo quoque in Natione Ruthenica, (præsertim regnante mo-
 derno Præsule) tam bene coli cœpta, plures ad similia ac-
 cendantur. Cognitiones Historiæ, nutrimenta præbent Phi-
 losophiæ, Philosophia duce, accuratior nascitur in Theo-
 logicis Disciplinis idearum delectus, & dispositio. Pastores,
 quos tam felix rerum conversio generabit, & fideles, qui
 per illos ad culturæ melioris gradum sublimari poterunt,
 cœptorum manibus Monumentum in cordibus suis erigent,
 & sincera gratitudinis suspiria litabunt. Opus Tuum pro
 memoria perenni Bibliothecæ Academiæ Regiæ Cassoviensis
 illocavi. Do vicissim ex Dictione mea exemplaria tria. —
 Neque illa se a latinitate puriori comendat, — Rei potius
 (ut Tu) quam verbis studui. Vale, & me tibi devotum
 pari affectu prosequere. Ignatius Gotzigh, Regius Libro-
 rum Revisor. Reverendo ac Clarissimo Patri Joannicio
 Basilovics, Ord. Sancti Basilii M. Proto-Hegumeno.

Finis Partis Quartæ.

APPENDIX

Ad Caput XXIV. Partis quartæ Pag. 222.

ALLOCUTIO

Reverendissimi Domini Alexii condam Ilkovits ad Excel-
lentissimum modernum Præfulem Munkacsiensem

D. ANDREAM BACSINSZKY

qua jam consecratum

post felicem Vienna reditum Die 10. Julii Anno 1773.

in Ecclesia Cathedrali publice dicta.

Gratias agimus homagiales Sacratissimæ, ac Clementis-
simæ Dominæ Nostræ Reginæ Apostolicæ **MARIAE**
THERESIAE, Augustissimoque Romanorum Imperatori
Corregi Hungariæ **JOSEPHO SECUNDO**, quod sum-
ptis in Benignam Reflexionem Meritis Tuis Te Præfulem
Nobis, Prælatumque Almæ huic Dicecesi Munkacsienfi no-
minaverit; Gratias referimus immortales Sanctissimo Do-
mino Nostro Pontifici Clementi XIV. quod de plenitudine
Potestatis suæ paribus ex motivis ratam, confirmatamque
fecerit hanc ipsam Tui in Episcopum Nominationem; Gra-

Allocutio
Dni Alexii
Ilkovits ad
D. Præfu-
lem An-
dream Ba-
csinszky.

tias etiam Tibi Illustrissime Præful reddimus amplissimas, quod bonum hoc Episcopatus Opus; aut Onus non equidem (prout omnis novit) vehementer desideraveris, sed adminus in illis tam arctis, & arduis circumstantiis Nostris, dum nempe in Te unico Spes pene tota Salutis remanserat, ultronee delatum Tibi, collatumque non recusaveris, quin potius Naviculam hanc Petri (Diœcesim nostram intelligo) sævissimo cæteroquin Ventorum turbine omni ex parte semper agitatum, & in medijs fluctibus, ac sirtibus Præclarissimo Naclero illo, quem nobis ante Annum invida Fata eripuerunt, destitutam, regendam, immo erigendam zeloze magis, quam secure apprehenderis eamque ipsa, quam hodie celebramus ejusdem Divi Petri Festivitate non minus prodigiose, quam gloriose conscenderis. Denique Gratias rependimus, & præprimis Omnipotenti, ac Misericordissimo DEO, tum quod Te tot, tantisque

Cantic.
Canticorum. 5.

Meritis decoraverit, ut unus esses „ Dilectus, Candidus, „ Electus ex Millibus, cujus Caput Aurum optimum, „ oculi sicut Columbæ super rivulos aquarum, genæ sicut „ ariolæ aromatum consistæ apigmentariis, eburneus, di- „ stinctus Saphiris, verbo ut esset præ cæteris species Tua „ sicut Libani, aut Cedri.“ Tum & ideo quod idem supernus providentiæ oculus has ipsas tam singulares animi Tui Dotes, & egregia Apostolici Status facinora hic quoque impremiata non reliquerit, sed sua, qua Regum corda movet, Gratia Augustissimam Dominam Nostram eo destititaverit, ut Tuæ liberalitati, Tuæ Magnificentiæ, laboribus Tuis, & intenso, sinceroque Boni Publici Studio Col-

latione tantæ Dignitatis responderet. Benedictus Dominus, qui erexit Te Illustrissime Præsul in Titulum, & Gloriam suæ laudis; Vocans Te tanquam Aaronem ad honorem Ad Hebr. 5.

„ plantans Te quasi Olivam fructiferam in domo Domini

„ ad dandam Scientiam salutis Plebi ejus. Benedictus Jerem. c. 30.

„ Dominus qui absterfit lachrymas ab oculis nostris, &

„ annum Ecclesiæ suæ pæne jam mœrore contabescentis

„ luctum in consolationem, longamque expectationis ferriem commutavit. Hinc est, quod hodie sicut dixit Isaias:

„ Ecclesia Mater Sancta Festiva, tota gaudens, & compta processit, induit se tunica jucunditatis suæ, & sicut

„ Sponsa imposuit sibi Mitram, ac vario se composuit, & decoravit Ornatu. „ Quia nempe juxta pollicitationem

„ David“ hodie pro Patre natus est ei filius, qui eam Psal. 44.

„ non pondere inclinet, non auctoritate deterreat, non Petrus Chrysolog. Orat. 101.

„ comminatione sollicitet, non asperitate conturbet, sed

„ fideli sustentet obsequio, cura per vigili faciat, perfectam sollicito labore adjuvet, necessaria procuret, Familiam blanda institutione componat, Hospitibus occurrat, Parentibus serviat, Regibus obtemperet, Potestatibus collaboret, det Senibus reverentiam, Pueris gratiam, Fratribus amorem, parvulis impendat affectum, liberam per Christum cunctis impendat servitutum. David dixit:“ Audi Filia, & vide. Nos dicamus: Audi Psal. 44.

„ Sponsa, & vide, vide inquam Dilectum tuum, quem dudum deperibas, quem tot votis exspectabas, tot suspiriis anhelabas; vide Sponsum firmo jam tibi junctum vinculo, & ea perpetuæ virginitatis ligatum copula,

Petrus „ quæ sexus nescia, conceptus conscia gnara partus, Con-
 Chrisolo- „ junctionis ignara, pudore integra, integritate clausa,
 gus ibidem „ casta, pignoribus, fecunditate diffusa spirituales generat
 „ filios. “ Vide Sponsum, & amplectere, quem toties
 Canon. c. 1. absentem querulo alloquebaris; „ Indica mihi, quem di-
 „ ligis anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie?
 Canon. c. 3. „ Ne vagari incipiam post greges Sodalium tuorum. Vide
 „ Sponsum & osculare osculo oris Tui, quem toties in
 „ lectulo Tuo per noctes quæsvisti, & non invenisti, vide
 „; Sponsum, tene “ propter quem toties adjurasti Filias
 Canon. c. 5. Jerusalem, „ Si inveneritis Dilectum meum, ut nunciatis
 „ ei, quia amore langueo. “

Canon. 5. Ecce ille idem Sponsus “ qui amore sui usque-
 Canon. 1. dum vulneravit Cor Tuum, jam nunc ut Myrhæ fascicu-
 lus inter ubera Tua commoratur, jam læva ejus sub ca-
 8. pite Tuo est, dextra ejus amplexatur Te. Quid nunc ad
 plenitudinem gaudiorum Tuorum, o Sponsa! amplius addi
 potest, dum illum in portu securissimo id est in Throno
 Pontificali Corona ornatum, Pedit suffultum, præinctum
 fasciis federe videas, pro quo solo ludibria fortunæ ancipi-
 pitis, & fortuitos verebaris eventus, pro quo solo inter
 spem, & metu manxia semper fluctuabas, pro quo solo Te
 dormiente vigilabat Cor Tuum, invenisti jam, quem diligit
 anima Tua, tene eum, nec dimitte, quin immo invoca
 Plebem, & inclama: „ Egredimini, & videte Filiæ Sion
 Salamonem in Diademate quo coronavit illum Mater sua
 Clementissima nempe Domina MARIA THERESIA in die

Desponsationis, seu Consecrationis illius, & in die lætitiæ cordis ejus. Egredimini, & videte Augustum totius Sacri Pontificalis apparatus in uno Præsule Donum, atque in Augusto hocce Munere Clementissimam Sacratissimæ Apostolicæ Majestatis Munificentiam, plus quam Maternam erga Universam Diœcesis hujus Ruthenam Plebem Propensionem. Vos ipsæ Filie Sion pensate, stupefcite, veneremini. Tu vero Dilectissime Cathedralis hujus Ecclesiæ Sponse, postquam introduxit Te feliciter Rex in Cellaria Canon. 3. Sua, & in Cellam vinariam, ordinavitque in Te charitatem, posteaquam pessulum ostii sui aperuit Tibi Dilecta tua, noli considerare, quod fusca sit & exspoliata tunica Canon. 5. sua, quia decoloravit eam Sol, & Filii Matris ejus pugnaverunt contra. Canon. 1. Sed utut nigram forma, tamen ita amplectere, ita fove, ut gloriari de Te valeat. Dilectus meus mihi, & ego illi sub umbra illius, quem desideraveram, Canon. 2. Sedi, & fructus ejus dulcis gutturi meo.

Nos porro Illustrissime Præsul clientes, ac Filios Tuos ita suscipe, ut quasi Pelicanus quem hieroglyphice Insigni Tuo insculptum vidimus: „ Occidas, & vivifices, percutias, & sanes, sive ut nos tanquam pullos adversus fulmina, „ quoniam cadent a latere Tuo Mille, & decem Deuteron. 32. „ Millia a dextris Tuis, “ ad Te autem non appropinquabunt, tutos, ac incolumes sub valemine alarum Tuarum serves, & protegas.

T h r e n u s

Quem nomine veteris Cathedralis Ecclesiæ Munkacsini sitæ super Sede Præfulea Munkacsino Unghvarinum translata idem Clarissimus Vir Canonicus Alexius Ilkovits condam cecinit, sicque lamentantis, gemebundeque sensa lugubria expressit.

Threnus
Ilkovitsia-
nus nomi-
ne Cathed.
Ecclesiæ
Munkacsi-
ensis super
Sede Præ-
fulea Mun-
kacsino
Unghvari-
num trans-
lata lamen-
tantis.

HOC NE etenim merui nunquam Tibi perfida Sponsa?
 Hæc sunt obsequiis Præmia digna meis?
 Dic mihi quid feci? nisi quod Te semper amarim?
 Si scelus hoc est: sim, sim scelerata Tibi.
 Nunc quoque, sis quamvis nostri contemptor Amoris,
 Si quid agam, quæris? Te nisi semper amo.
 Ac utinam! dudum non sic vehementer amassem,
 Candidior multo nunc mihi forma foret.

Corrupere meum lachrymæ, ac suspiria vultum,

Dum sæpe absentem lugeo, plango, fleo.

Hæc ego cum faciam, haud possum cognoscere sane,

In me quod poterat displicuisse Tibi?

Jam tot Præsulibus fueram conjuncta Maritis;

Quisque tamen sola morte revulsus erat.

Tu, quem nec morte avelli ame posse putabam;

Ah dolor! a viva Conjuge vivus abis?

Quis Deus opposuit nostris sua Numina votis?

Ne Tua permaneam, quod mihi crimen obest?

Sed neque Sponsa nova ut fertur formosior est me,
 Quin potius vultu turpior ipsa meo.
 Ecquis enim, quod sit me aliquanto pulchrior illa,
 Quam Socii Jesu deseruere! putet?
 Turpe est desertam, ac alienam adsummere Sponsam,
 Sicut turpe etiam deseruisse suam.
 Hæc duo cum facias certo censebere quovis
 Judice, peccati duplicis esse reus.
 Ut ne igitur pecces, dilecte revertere Sponse!
 Et jam tam longus nectere parce moras.
 Aut fac, ut redeas ad nos, ^{aut ad minus} ah vel minus istud
 Efficias, ne sic urar amore Tui.
 Sin minus id facies in pœnam hoc imprecor unum;
 A nostro semper Nomine Nomen habe &c.

Adaquat Ovidium.

Errata Partis IV.

Pagina:	Linea:	Errata:	Corrige:
4	2	quidem	quidam
6	10	de cognitione	de cognatione
18	7	Porphirageniti	Porphirogeniti
21	4	Olega	Olegæ
—	11	postquam	postquam
31	1	administrare	administrari
39	13	propterea	præterea
41	19	contucatur	contueatur
45	4	Ecclesia	Ecclesiæ
47	10	Methodii	Methodio
49	2	negatium	negotium
51	1	pre	pro
57	8	vilidissimas	validissimas
62	10	Archi-Diaconus	Archi-Diaconis
66	11	instar	instat
68	15	Sanctissimæ Pater	Sanctissime Pater

<i>Pagina :</i>	<i>Linca :</i>	<i>Errata :</i>	<i>Corrige :</i>
71	18	Confirmate	Confirmato
75	16	Agriensi	Agriensis
77	13	conferet	conferet
—	26	Via	Vestrae
78	12	arbitrabor	arbitrabar
79	17	Græci	Græcum
80	6	inquam	inquam
82	5	signantur	signanter
83	6	exorata	exarata
84	1	Tényesy	Fényesy
—	13	munus	minus
89	2	Agriensis	Aguenfis
91	10	asserint	asseruit
—	13	lotam	fotam
92	9	Enejelicas	Enciclicas
93	11	affectu	effectu
101	3	Agria	Agriae
106	4	Populi	Populo
107	9	ad Ecclesiae	ab Ecclesia
—	26	labore	habere
108	12	aliquos	aliquot
109	12	Divinae	Divina
—	14	observantiae	observantia
111	8	inductum	inductam
114	8	perducto	perducta
—	11	promerite	promeriti
117	9	inviolando	involando
128	10	excreſceret	excreſcerent
129	27	Presbyteres	Presbyteros
130	26	Vestra	Vestrae
135	14	duo hæ	duo hæc
136	12	negabat	urgebat
153	16	ſex Alumnus	ſex Alumnos
162	4	Agriensem	Agriense
179	26	Tubileis	Jubileis
195	4	munes	munus
199	25	datae	Dote
207	27	ad præſcriptam	ad præſcriptum
218	3	quod circa	quo circa
221	1	accepta	accepto
252	3	in ardiis	in arduis

BREVIS NOTITIA

FUNDATIONIS

THEODORI KORIATHOVITS,

OLIM

DUCIS DE MUNKACS, &c.

EXHIBENS

Statum Græco-Catholicæ Diœcesis Munkacsienſis
Hierarchicum, juxta ſeriem

EPI SC O P O R U M

*cum præcipuis eorundem, aliorumque Illu-
ſtrium Virorum Geſtis, e variis Bullis Pontificiis,
Diplomatibus, Decretisque Regiis, ac aliis Documentis
authenticis potiſſimum concinnatum.*

PARS QUINTA

TOMUS II.

AUTHORE

R. P. JOANNICIO BASILOVITS,

Ordinis Sancti BASILII Magni,

In Venerab. Monasterio de Monte Csernek ad S. Nicolaum
prope Oppidum Munkacs

PROTO-HEGUMENO.

CASSOVIÆ,

TYPIS JOANNIS JOSEPHI ELLINGER

1805.

FUNDATIONIS

DUCIS DE MURACIS &c.

PARIS QUINTA

R. P. JOHANNES BAILLOUITS

D E
STATU HIERARCHICO
DIOECESIS MUNKACSIENSIS.

P A R S V.

C A P U T I.

*De Institutione Canonorum, & Ereptione
Capituli Munkacsiensis.*

§ I.

Erecto, & ad instar Latinorum per Bullas Pontificias
Canonisato Episcopatu Munkacsiensi, necesse quoque
fuit constitui Canonicos, & erigi Capitulum: quandoquidem
tam in Decreto Ereptionis, quam in Bullis Canonisationis
Episcopatus, Capituli, & Canonorum mentio fiat, ac in-

super inter duorum jam, defuncti quippe Joannis Bradács, & moderni Episcoporum Provisionis Bullas seorsiva Bulla ad Capitulum Munkacsiense haberetur, directa. Id enim poscebat unice Cultus Divini augmentum, bonusque Ordo a Sacris Canonibus præscriptus, & in Hierarchia Ecclesiastica etiam per Orientem olim sancte observatus. Cathedrali quamlibet Ecclesiam in Græco æque, ac Latino Ritu ab Apostolorum temporibus suos habuisse Ministros, seu Clericos servientes, ille solus negaverit, qui vivum caput sine membris, & Episcopum operantem sine Ministris sibi finxerit, ac constantem Hierarchiam novum inventum somniaverit.

§ II. Et quamvis in utroque spiritali nempe & sæculari statu Nomenclaturas dignitatum, & Officiorum, manentibus iisdem servitiis, & obligationibus arbitrariæ mutationi obnoxias esse, tamen certum est, Cathedralis Ecclesiæ Ministros appellatos fuisse etiam Canonicos, idque ex eò, quia nomina ipsorum inscribebantur Matriculæ, sive Cathalogo Ecclesiæ, ad quam ordinabantur, in qua ministrabant, & a qua ex distributionibus alebantur, quæ Matricula Græcis dicitur Canon, consecutive inscripti Canonici Ecclesiæ v. g. A. vocabantur ejusdem Canonici, ita B. Ecclesiæ &c. Patet hoc ex Canone XV. Concilii Laodicensis ibi: „ quod „ non oportet præter Canonicos Cantores, qui ambonem „ ascendunt, & ex Codice canunt, aliquos alios canere in „ Ecclesia. “ In quem locum Zonaras ita: „ In Ecclesiis „ non quoscunque, sed Cantores tantum Canonicos, in Cle-
 „ rum

„ rum nempe adscriptos, qui in una quaque Ecclesia Ordini
 „ nati e diphtera pfallere docti sunt, pfallendi munas obire
 „ re oportere decernunt Patres. “ Item ex Can. 6. S. Basilii
 ad Amphilochium ibi: *Canonicorum fornicationes pro Matrimonio non reputantur, sed eorum conjunctio omnino divellatur: „ In quem locum Balsamon: Canonicos eos dicit, qui in Canone numerantur “* Et Zonaras; *Canonicos eos, qui in Canone recensentur, nominat. Item ex Can. 16. Conc. Nicæi I. ibi: quicumque in Canone recensentur. — Denique ex Can. 10. Conc. Chalcedon. ibi: „ non licere „ Clerico in duarum Civitatum Ecclesiis eodem tempore in „ Cathalogum, seu Canonem referri.* “* Et sic Clerici in Canone recensiti tam apud Græcos, quam Latinos Canonici sæpe passim audiunt. Verba sunt Givilielmi Beveregy in Annotationibus ad C. 6. Conc. Constant. primi. Ex quibus omnibus clare cognoscitur denominationem *Canonicorum* ex ipsa Græcæ vocis Etymologia Clero Ecclesiarum Cathedralium Græci Ritus non tantum convenire, sed tam quam propriam, & Characteristicam deberi etiam.

§ III. Verum cum hæc appellatio communis fuerit omnibus Canonibus Ecclesiæ inscriptis, neque ullam Dignitatem ex Instituto suo denotaverit, appellabantur quoque præcipuè Presbyteri, & Diaconi, Presbyterium vel simpliciter Clerus Ecclesiæ, aut ejusdem Senatus, quorum muneris fuit cum Episcopo tanquam Capite insimul consultare, ac negotia Diœcesis pertractare quemadmodum, & de facto consultant, & pertractant Capitulares, nam Ly. Capitulum

nonnisi circa tempora Caroli Magni in Ecclesia etiam Occidentali audiri cœpit, res tamen ipsa semper viguit, ut erudite demonstrat Ludovicus Thomasinus de vetere, & nova Ecclesia Disciplina Part. I. Lib. 3. Cap. 7. & subsequis, ubi docet: In Concilio inquit Oecumenico Ephesino plures exstant Cyrilli Alexandrini Episcopi Epistolæ scriptæ ad Presbyteros & Diaconos, idest ad Clerum, sive Capitulum Civitatis Alexandrinæ: Clarum itaque est in Ecclesiis Cathedralibus Orientis suos Senatus, sive ut Thomasinus ait Capitula habuisse Episcopos, ac una in iisdem Dignitates, & Officia Personalia fuisse, ut patet ex Justiniani Heraclæ, aliorumque Imperatorum Constitutionibus. Consule desuper Isacium Habert, Leonem Alatum, ac denique Jacobum Goar in Rituali Græcorum ubi a pagina 222. ad paginam 242. Editionis Venet. Anni 1730. omnes Dignitates & singula Personalia Officia distincte, clare, ac erudite recenset. Patet itaque non minus in Ecclesiis Cathedralibus Græcis, quam Latinis Dignitates, & Officia constanter existisse, imo & Insignia quædam Honorum, & Dignitatum Græcarum fuisse, ut ait Simeon Thessalonicensis Episcopus Libr. de Sacramentis apud laudatum Goar pagina 234. relatus, ibi: Pileos inquit crucibus insignitos in Capitibus gerunt, & Judicum personas exercent, ubi addit Goar, crucibus varii coloris, pro more itaque eorum Orientalium Canonici in Dignitatibus constituti, in pileis quas nunc & illi, ut Archimandritæ, & Latini e collo pendentes cruces gestabant, & quidem varii coloris pro distinctivo Dignitatum, & Honorum signo.

§ IV. Neque dubium esse poterit de existentia Canoniorum in Cathedralibus Ruthenis Ecclesiis, qui Galliciam, Lodomeriam, Volchiniam, & alias successive Provincias incolentes, ad Fidem Christianam cum fine sæculi decimi a Græcis erant conversi, & primos Episcopos ab illis habuerunt, signanter a Nicolao Chrisoberge Patriarcha Constantinopolitano Catholico, quia in Communione Ecclesiæ Romanæ perseverante; talem igitur, seu Wladimirus primus Dux Christianus in fundandis, seu Episcopi in efformandis Episcopatibus tenebant normam, qualem in Constantinopolitano Patriarchatu ab antiquo vigere non ignorabant. Claris, iisque authenticis Documentis id ipsum demonstrari potest, vel de sola Cathedrali Ecclesia Haliciensis, cui ejusque Capitularibus Leo Dux, Filius Regis Danielis certa Prædia in Anno 1301. contulit, quam Collationem subseque Serenissimi Poloniæ Reges, non tantum confirmarunt, verum etiam novis gratis adauxerunt. Prouti & alias Cathedrales Ecclesias, ut Leopoliensem, Wlodomiriensem, Præmislensem, & reliquas Augustis favoribus prosequabantur. Ubique ac fere in omnibus Diplomatum Clerum prædictarum Ecclesiarum Cathedralium Canoniorum, ac in communi Capituli Nominibus compellantes, quibus in Jure communi, atque Regiis Diplomatum radicatis Fundamentis innixi moderni Episcopi Ruthenorum alii conservant, alii vero collapsa Capitula ad gloriam DEI resuscitant.

§ V. Quod autem Munkacsiensem Episcopatum concernit, utut isthic antiquissimus, ob defectum tamen Foundationis,

ac per duo ferme ſæcula per Principes Tranſylvaniæ exci-
tatas, ac ibidem ferventes Revolutiones, ad deſideratam Ca-
nonicam normam eluctari haud valuit; cujus Capitulares,
ſeu Archi-Diaconi in partibus exiſtentes præ aureis, onera-
bantur catenis ferreis, prout & ipſi Epifcopi ſignanter Ba-
ſilius Tarafzovics, qui ob reprofefſionem Unionis Anno 1640.
ab Ara violenter abstractus, ac in Arcis Munkacsienſis Carce-
res conſectus, triennio fere ibidem contabefcebat. De quo
vide plura parte prima Operis mei, pagina 66.

§ VI. Et hunc Epifcopatum, licet tardius reſpicere di-
gnatus eſt DEUS, ſpecialiter per glorioſæ memoriæ Impe-
ratores, & Hungariæ Reges Leopoldum I. & Carolum VI.
conſummative autem per Auguſtam Imperatricem, ac Re-
ginam Apoſtolicam MARIAM THERESIAM, cujus
ardentiſſimo in promovenda Sacra Unione Zelo, idem Epi-
ſcopatus Munkacsienſis ex Vicariatu Apoſtolico, in forma-
lem Diœceſim evector eſt.

§ VII. Epifcopatus illius ſine Canonicis, & Capitulo,
ut præmiſſum eſt, Erectio, & Canonifatio fuiſſet omnino
manca, neque Auguſta Fundatrix piſſimi Intenti Sui finem,
qui eſt Major, Gloria DEI ſine Canonicis, quorum eſt in
Eccleſia Cathedrali quotidie DEO famulari conſecuta fuiſ-
ſet, ideo Præful Excellentiſſimus Andreas Bacsinszky, pro
Inſtitutione Canoniorum, Capitulique Ereptione non ceſſa-
bat apud Auguſtam Dominam ſuas intenſiſſimas fundere
pre-

preces, id vel ex sola Infantia quam hic subjicio luculentissime patet, quæ ita sonat:

Sacratissima! &c. Apostolicum Majestatis Vestræ Sacratissimæ Fundatricis gloriosi Nominis erga Episcopatum mihi Benigne ereditum, Munkacsiensem clementer exhibitum Zelum non aliud, sane, quam gloriam DEI, & Incrementum Sacræ Unionis pro sine habere probe novi, cujusmodi piissimæ Intentionis Effectuatio, atque reale Implementum, siquidem suapte necessariam individuorum, quæ tam in Ecclesia Cathedrali stabili cum obligatione Divina peragant Officia, quam & Diœcesis in partibus bono Ordini respective invigilent, adscriptionem exigeret; septem autem Clementissime resoluti Archi-Diaconi utpote Consistorialium dumtaxat Honore, & Onere condecorati ex Instituto suo non Ecclesiæ, sed Episcopo forent ad obsequia neque obligationem haberent in certo, & determinato loco Officium Divinum absolvendi, verum negotia Diœcesis cum eodem Episcopo pertractandi, quin sive a vivente Episcopo Canonice regi, sive Sede vacante Vicarium eligere, inque illum administrandæ Diœceseos Jurisdictionem transferre haud valerent; cum qua tales præter Episcopi in Consultationibus arbitrium nullis distinctis Canonibus obstringerentur, imo extranei, & Religiosi citra ullam erga Ecclesiam Cathedrali obligationem aut Districtum inspectionem adhiberi possint, & assoleant; Hinc Majestati Vestræ Sacratissimæ de genu humillime supplicare non tam præsumo, quam necessitor; quatenus ad instar Ecclesiarum in Latino Ritu Cathedralium, ad quarum videlicet formalitatem Episcopa-

tus quoque Munkacsienſis erectus, & Canonizatus habetur, Eccleſiæ etiam Cathedrali Munkacsienſi per præexiſtentium jam ſeptem Archi-Diaconorum redactionem, & ſublimationem in corpus Capituli, atque Communitatem Canonicam Summa Cæſareo Regia, & Apoſtolica Sua Authoritate Clementiſſime providere dignaretur. Vereor etenim Majeſtas Sacra- tiſſima! ne ſeu ſuperſtes adhuc in introducendo recto Ordine inſuperabilem patiar difficultatem, ſive poſt obitum Jurisdictionem, quæ de Canone ad Capitulum devolvitur vagam relinquam, quorum utrique, prout & aliis facile emergibilibus ſequelis per Capituli Canonicam Erectionem Eidemque præter communes Canones, præſcribenda ſtatuta maxime in celebrandis pro Majeſtate Veſtra Sacra tiſſima, proque Auguſtiſſima Domo ſecundum Clementiſſime deter- minandum numerum Incruentis Miſſæ Sacrificiis in perpetuum obviari poterit. Neque per hoc Clementiſſima Domina! aut Altiffimo Ærario diſtinctum aliquod aggravium quæro, cum iidem ſeptem Archi-Diaconi etiam tantum qua Conſiſtoriales 300. flor. quos ex Benigna Majeſtatis Veſtræ Sacra tiſſimæ Reſolutione annuatim ſinguli percipiunt, au- ctionem ab Auguſta Munificentia una mecum ſperent; ſed neque vanam aliquam gloriam, minus vero alicujus præ- judicium vel a procul intendo, utpote: qui unice piiffimas Majeſtatis Veſtræ Sacra tiſſimæ Intentiones, & quidem in augenda gloria DEI, per quotidiana in Eccleſia Cathedrali Minifteria in promovenda vero Sacra Unionem per propin- guiorem ad boni Ordinis in Latino Ritu inſtituta acceſſum effectuare adnitor; non denique novitatem aliquam, aut

rem hucdum in Diœcesi mea inauditam humillime exoro; siquidem inde a publicatis Canonisationis Bullis, denominataque Ecclesia Munkacsienſi pro Cathedrali, non solum mei Ritus Clerus, & Populus, verum etiam Romano-Catholici, imo ipsi Proteſtantes repetitos ſeptem Archi-Diaconos tam ſcripto, quam verbo paſſim Canonicos appellare acceperint, recte, & fundate ſubponentes ſolenniter Canonifatum Episcopum Ejusdemque Cathedralẽ Eccleſiam Canonicos habere debere, de vocabulo vero Conſiſtorialis tamquam apud Ruthenos, Hungaros, & Valachos inuſitato. Canonici autem ex Agrienſium, Magno-Varadienſium, Scepuſienſium, & Leleſzienſium vicinitate notiſſimo, nihil ſuſpicantes. Accedit, & illud, quod quandoquidem tam in Decreto Ereccionis, quam, & Bullis Canonisationis expreſſa mentio Canonicorum haberetur, & quod amplius. Inter Bullas proviſionis Prædeceſſoris mei Joannis Episcopi (prout & inter meas) ſeorſiva Bulla ad Capitulum Munkacsienſe directa exiſteret, atque Eccleſia Munkacsienſis cum omnibus competentibus Juribus æque per diſtinctum Inſtrumentum pro Cathedrali designata, & denominata foret; hinc prærepetiti ſeptem Archi-Diaconi poſt interventam Joannis Episcopi mortem, virtute, ac ad Tenorem earundem Bullarum munere, & Officio, aliis Capitulis Sede vacante competentı functi, ad præſcriptum Concilii Tridentini intra Octiduum Vicarium generalem elegerunt, inque eum totam ad regendum neceſſariam Jurisdictionem tranſtulerunt; qui Vicarius tam facultates diſpenſandi, quæ Sede vacante ab iis Vicariis Capitalaribus concedi ſolent,

absque Differentia Roma optinuit, quam etiam cum respectivis Dicasteriis necessarias correspondentias fovit; imo idem ego ita electus Vicarius, ac subseque pro Episcopo Clementissime nominatus in Benignis Collationalibus meis die 5. mensis Augusti anno 1772. via Cancellariæ Hungarico-Aulicæ emanatis pro Vicario generali Capitulari Sede vacante recognitus fui. Non igitur rem novam, quin potius voce populi jam in usum deductam sequaciter citra omne novitatis scandalum confirmandam, & stabiliendam coram Augusto Throno prostratus imploro, ac una (cum inter honore pares neque justitiam distributivam, neque debitum Ordinem observari posse clarum sit) eo etiam intensissimas meas preces humillime extendo, quatenus ad præscriptum Sacrorum Canonum, atque ipsius olim Catholicæ Ecclesiæ Græcæ consuetudinem dignitates quoque Canonicas cum competentibus, & usitatis insignibus ex eadem Summa Cæsareo-Regia potestate constituere, deque qualiter in futurum constituendis decernere Clementissime dignabitur. Neque iterum Sacratissima Majestas! aliquid in Græco Ritu novi, aut mundi dumtaxat vanitatem redolens per hoc intendo, nam & Dignitates seu Munia Præpositi Cantoris, Custodis, Decani, & aliorum in Ecclesia Græca Canonice adhuc ordinata viguisse, quamplurimi Latini Auctores, ac ipsorum Imperatorum Constitutiones extra dubium ponunt & Insignia, seu cruces gestasse, imo hodiedum gestare exempla docent, etenim & Præpositus Leopoliensis in Gallicia, & Fogarasiensis in Transylvania (ut de Proto-Popis, & Archi-Mandritis, vel ipsorum disunitorum ta-

ceam)

ceam) eadem Insignia sive cruces, & anulos gestant. Ne itaque Clerus Munkacsienfis, qui & per severiora studia sese excolere nititur, & in Cura animarum per Parochias respective miserrima Zeloze operatur & insuper rarissimo in Græco Ritu exemplo vitam calibem magna jam in parte ducit, ad deteriorem conditionem rejiciatur, neve seu stimulo laboris, sive præmio meritorum, consecutive motivo innocentis Æmulationis destituatur, dignetur Majestas Vestra Sacratissima quoad demisse præexpofita preces meas humillimas Benigne admittere, atque per Capituli Summe necessariam sive Erectionem, sive Confirmationem, haud mancæ Episcopatus Canonisationi terfaustam Coronidem Clementissime inponere. Penes cujusmodi subditalis Devotionis meæ humillimum Petitum in perenni fidelitate vivo, & emorior. Majestatis Vestræ Sacratissimæ humillimus perpetuoque fidelis Subditus Andreas Bacsinszky Episcopus Munkacsienfis.

CAPUT II.

§ I.

Petito huic Benigne delatura Augusta Domina petiit sibi individua idonea, ac bene merita numero septem pro Canonicis præsentari; Benigno huic Mandato paret promptissime atque ad implementum Clementissimæ Resolutionis præsentationem septem Canonicorum ad Neo-Erectum Capitulum Munkacsienfe suis titulis, & officiis, distinguendorum Benigne præcipientis, sequentes tamquam Viros bene

meritos, ac perprius jam reſolutorum Conſiſtorialium, & Archi-Diaconorum Officiis functos Episcopus de genu præſentat, proque Eorum Altissima Confirmatione humillime ſupplicat.

§ II. Præpoſitus ſeu Archi-Preſbyter Andreas Zsetkey, olim Sēminarii Sancti Adalberti Tyrnaviæ Alumnus, dein Vicarii Forranei in Marmatia Capellanus, exinde Camera-
lis Poſſeſſionis Körös-Mezö inter Alpes Marmaticas ſituatæ, verbo opere, & charitate adeo potens Parochus, ut poſt quinquennium nonniſi invitis, ac pene inſciis ſuis Auditoribus Szighetinum pro Parocho, ac una per Marmatiam Vicario Forraneo transferri potuerit, in quo Vicariali Officio, inque Tabulæ Judiciariæ Comitatus Maramoroſſienſis Aſſeſſoratu undecim Annos laudabiliter perfunctus, nunc Munkacsini qua Archi-Diaconus Cathedralis, primusque Sacræ Sedis Conſiſtorialis, nec non Vicarius, ac Cauſarum Auditor Generalis, Tabulæ item Judiciariæ Comitatus Beregienſis Aſſeſſor, grandia in Vineâ Domini Merita novis laborum acceſſionibus accumulât, linguarum præter Ruthe-
nicam, & Latinam Hungariçæ etiam & Valachicæ gnarus. Lector, ſeu Archi-Diaconus Cathedralis Joannes Sztankovizky, qui poſteaquam in Seminario Telekeſiano Agriæ qua Alumnus Theologiæ curſum præcellenter terminafſet, primo Sarós-Patakini ea cum circumſpectione Parochum egit, ut tam materialem, quam formalem Parochiæ ſtatum permanenter regulaverit, atque apud ipſos etiam Acatolicos, qui ibidem, & copioſiſſimi ſunt, & publica ſtudia

habent, ob publicas, & eruditas ad Populum dictiones, ac privatos discursus in æstimatione fuerit. Subseque vero Unghvarinum pro Parocho translatus, eodem moderamine munus suum exequitur, ac simul Archi-Diaconi Comitatus Unghvariensis, nec non Consistorialis Episcopalis Officium explet, Linguæ præter Ruthenicam, & Latinam, Hungaricæ gnarus.

Cantor seu Primicerius Joannes Pafztelyi, in Seminario Telekessiano Agriæ quondam Alumnus, imposita studio Theologico per defensionem universæ, plausibili Coronide, mox ad supplendas Professoris in Scholis Munkacsiensibus vices adhibitus, dein ad Kereknye in Comitatu Unghvariensi pro Parocho datus, successive vero ad Oppidum Hufzt in Marmatiam translatus Parochi simul, & Archi-Diaconi munere fructuose perfungebatur, nunc Munkacsini, qua Consistorialis Episcopalis, & Archi-Diaconus Zempliniensis in Contubernio, Vicarii generalis publico prodesse pergit Linguasque præter Latinam, Ruthenicam, Hungaricam, & mediocriter Germanicam callet.

Custos, seu Ecclesiarcha Gregorius Borovszky; Linguarum præter Latinam Ruthenicæ, & Hungaricæ gnarus, qui terminatis Tyrnaviæ, qua Alumnus Seminarii generalis studiis Theologicis, pro tradenda Juniori Clero, & copiosæ Juventuti Dogmatico-Morali Theologia Munkacsini applicatus, Professoris, una & Districtuum Cathedralium Munus exequatur prout, & in administratione Munkacsiensis, &

expost Oroſz-Véghéensis Parochiarum discretum suum Zelum omnibus palam fecit, modo qua Archi-Diaconus Ugoſiensis, & Conſiſtorialis Episcopalis, Cathedralis Eccleſiæ Unghvariensis Bibliotecæ, ac Reſignatorum ædificiorum curam gerit.

Cancellarius Alexius Ilkovics Linguas Ruthenicam, Latinam, & mediocriter Germanicam callens, Seminarii generalis Tyrnaviæ Alumnus, qui cursum Theologicum ea Eminentium cum distinctione, ac ſui ſpeciali commendatione terminavit, ut ad latus Episcopi cum Characterē Secretarii Episcopalis, & Conſiſtorialis assummi, & applicari idoneus habitus fuerit, qua in functione vices quoque Archi-Diaconi Cathedralis ſupportabat, ac tandem Conſiſtorialis Episcopalis, & Archi-Diaconus Comitatus Bereghienſis factus, Munus non minus Zelosi, quam discreti Moderatoris obit.

Joannes Bokſay olim Seminarii Telekeſiani Agriæ Alumnus, unde poſteaquam Univerſam Theologiam cum applauſu defendiſſet, primo ad Sáros-Patak pro Cura Animarum illocatus, ſubſeque vero ad Oppidum Szerents pro Parocho & Archi-Diacono Cserhatiensi translatus tandem ex reſpectu plurium Annorum fatigiorum Conſiſtorialis Episcopalis, & Archi-Diaconus Comitatus Szabolcsenſis ac una Parochus Munkacſienſis factus, Munus ſuum explet Ruthenicæ, præter Latinam, & Hungaricæ Linguarum perfectam notitiam habet.

Demetrius Ivafzko, Natione Valachus, atque Seminarii Thelekefsianæ Agricæ perprius Alumnus, subseque vero ad informandum Juniorem Clerum Valachicum, primo Szathmár-Némethini, Turcini deinde applicatus, demum Confistorialis Episcopalis, Archi-Diaconus item Comitatus Szathmáriensis; simulque Parochus Turczenfis constitutus, his obligationibus distincta cum industria, & laudabili Zelo satisfacere non negligit, insuper linguas Valachicam, & Hungaricam callet.

CAPUT III.

§ I.

Qua Præsentatione, Informationeque, per Episcopum præstita, mox favorabilis de Ereptione Capituli subsecuta est ejusmodi Resolutio. Sub Numero 5308. Sacræ, Cæsareæ & Regio-Apostolicæ Majestatis Inelytæ Cancellariæ Regiæ Hungarico Aulicæ Nomine, Domino Andreæ Bacsinfzky Græci-Ritus Catholicorum Episcopo Munkacsienfi hisce intimandum: Altesatam Suam Majestatem Sacratissimam Individua, quæ Capitulum Munkacsienfe constituent, per Eundem Dominum Episcopum proposita, notanter: Pro Archi-Presbytero, seu Decano Andream Zsetkey; pro Præposito (minori) Joannem Sztankovszky, pro Archi-Diacono Joannem Páztelyi, pro Ecclesiarcha seu Custode Grégorium Borovszky, pro Scholastico Alexium Ilkovits, pro Primicerio, seu Canthore Joannem Boksáy, pro Cartophylace seu Cancellario Demetrium Ivaskeo cum

Intimatum super
Benigna
Resolutione septem
Canonicorum cum
suis Officiis
specificat-
tot.

Resolvunt.
pro Vicariis Szigethienfi, & Szathmar. loci Parochi.

praescitis eatenus Clementer cemenfis Salariis Benigne resol-
viffe una annuiffe, ut in locum unius pro Marmatia, Co-
mitatu item Szathmariensi, & Districtibus Valachicis, cum
800. flor. constituendi Episcopalis Vicarii, hocce Munere
duo Michael quippe Taraszovics, Parochus Szigethienfis,
& Alexius Bonyi Parochus Szathmariensis cum partitione
praedictorum 800. flor., seu seorsivis 400. florenis fungan-
tur, ea tamen Conditione, ne pro his duobus vices Vicarii
expleturis ex Aërario Regio quid amplius aliquando solli-
citetur, verum Eis in omnem casum ipse Dominus Episco-
pus ex proprio providere teneatur. Quæ Benigna Reso-
lutio Cæsareo-Regia Eidem Domino Episcopo pro requi-
sita sui notitia, & directione, ac respective finem etiam
in eum, ut antelati Neo-Resoluti Capitulares, quoad le-
vanda Decreta sese dirigere, insinuareque sciant, per præ-
sentes intimatur. Ex Consilio Cancellariæ Regiæ Hunga-
rico-Aulicæ Die 25. Octobris 1776. celebrato. Josephus
Gaszner m. p.

Præsentem Copiam cum suo vero, & genuino Ori-
ginali collatam, eidemque per omnia conformem esse te-
stor. Unghvar 17. Martii 1803. Martinus Hodermarszky
Suae Excellentiae Episcopalis Juratus. Archivarius.

§ II. Resolutis præexposito modo septem Canonicis
Episcopus iterum pro autione subsistentiæ Eorundem sal-
tem interimali apud Regiam Majestatem supplicat quoad
usque stabili ac congruo subsistentiæ Fundo clementer pro-
visi fuerint.

+ vive paginam 225 et Bar.
vis V. pag. 21.

CAPUT IV.

§ I.

Enim Tēnor. Instantiæ! Humillimum pro Memoria!
 Ante Sacros Majestatis Vestræ Sacratissimæ in subdi-
 tali Devotione provolvor pedes; erubescō, ac sane non præ-
 sumerem, nisi ex stricta obligatione mea deberem miserum
 statum septem Capitularium meorum, in omni humillitate
 detegere. Exposui Clementissima Domina! in prioribus hu-
 millimis Instantiis meis, quod prædicta septem Individua
 Capituli per 300. florenos ex Munificentia Cæsareo-Regia
 titulo subsistentiæ provisa essent, qua exiqua Quotta impos-
 sibile est illis per totum Annum subsistere, qui continuis
 Diœcesis laboribus occupantur, nec aliunde vel minimum
 adjutorium habent, illorum necessitati ego ex meo licet
 exiguo lubens succurrebam, ac sic huc usque humillimum
 Recursum ad Thronum Regium quasi præpedire studui.
 Quia vero longiori tempore a statione mea abessem gra-
 vioribus expositus sumptibus nec ipse convenienter statui
 meo subsistere quirem, tanto minus prædictis Capitularibus
 operi ferre valerem, qui non tantum victum, alias apud
 me habito privati, verum etiam majoribus expensis, ob mei
 absentiam, expositi forent ob frequentem concursum tam
 Cleri, quam aliorum hospitem, ac ideo rationabili ex causa
 ad me pro exorando interi, mali subsidio debitum sumpse-
 runt recursum. Clementissima Domina! Justa Lamenta Ca-

pitularium conscientiose recognoscere debeo, & hic præsenteam subversari necessitatem quotidianæ subsistentiæ. Ideo flexo poplite humillime supplico, quatenus pro Materna Sua pietate illis Clementer succurrere dignaretur saltem interimali aliquo subsidio ex Cassa Parochorum, donec stabili, & congruo Fundo subsistentiæ de Munificentia Cæsareo-Regia provisi fuerint, pro qua summa Gratia, & Clementia Regio-Apostolica emorior humillimus perpetuoque fidelis subditus, & Capellanus Andreas Bacsinzky Episcopus Munkacsienfis.

§ II. Ad præmissam prælaudati Episcopi Instantiam Sua Majestas pro singulo Capitulari Individuo congruam subsistentiam Clementer resolvere, Fundumque exassignare dignata est, cujus Benignæ Resolutionis isthoc habetur Documentum sub Numero 5763.

Illustris, plurimum Reverende, Amice, Illustrissime, ac Reverendissime Domine Episcope, Nobis Observandissime!

Reali Episcopatus Munkacsienfis Græci Ritus Catholici Dotatione jam antea intimata existente; porro relate ad vastum huncce Episcopatum Benigna Mens Cæsareo-Regia eo directa fuit, ut pro Marmatia, Comitatu item Szathmariensi, & Districtibus Valachicis Episcopalis Vicarius cum 800. florenorum annuo Stipendio constituatur, erga Prætitulatae nihilominus Dominationis Vestrae projectum Clementer resolvit Sacratissima Sua Majestas: Ut Vices Vicarii Episcopalis pro mentionatis Comitatus, & Districtibus

Parochi Uniti Szighetienſis, Michaël Taraffovits, & Szathmarienſis Alexius Bonyi partito inter ipſos 800. florenorum Stipendio ſuppleant; ita tamen, ne pro ampliori Stipendio aliquando recurre auſint, ſed Prætitulata Dominatio Veſtra ipſis providere teneatur, quos ſeorſivos 400. florenos prædicti Parochi a die aditi Muneris ſei Proventibus Vacantis Episcopatus Magno Varadienſis participandos habebunt. Præterea penes Conſtitutum ad Latus Prætitulatæ Dominationis Veſtræ Capitulum congruam ſubſiſtentiam ſeptem Perſonarum Capitularium, & notanter Archi-Presbyteri, ſeu Decani in Annuiſ 1000. florenis. Præpoſiti in 900. florenis, Archi-Diaconi in 800. florenis, Eccleſiarchæ, ſeu Cuſtodis pariter in 800. florenis Scholaſtici in 700. florenis, Primicerii, ſeu Cantoris itidem in 700. florenis, denique Cartophilacis, ſeu Cancellarii in 600. florenis deſigere. Clementer viſum fuit Altezatæ Suæ Majeſtati Sacraſiſimæ, ita quidem, ut ſingulativos 300. florenos, quos hactenus ſeptem Conſiſtoriales e Caſſa Parochorum percipiebant, ſeptem hi Capitulares quoque ex eodem Fundo, reſiduum verò ad Complementum emenſi pro quolibet Stipendii e dictis vacantis Episcopatus Proventibus erga ſuas Quietantias in Angaricalibus ratis a 12. Julii A. C. levent; dein Eidem Prætitulatæ Dominationi Veſtræ pro intertentione Notarii, & Fiscalis, nec non expenſis Scripturificis Annuos 500. florenos, pro Seminario Clericorum autem præter 2000. florenos hactenus ex Abbatia Tapolczeniſi pro Menſa Episcopali deſtinata, alios adhuc 1000. florenos, adeoque inſimul 3000. florenos ex repetiti Episcopatus vacantis Pro-

ventibus æque a 12. Julii computandol assignat Apostolica
 Sua Majestas, & quædam Stipendia quoque 47 Professorum,
 & quidem ordine primis in Annis 1500. florenis, aliorum
 trium vero in Annis 400. florenis Clementer. definivisset;
 itaque hi Professores id, quod hactenus de Cassa Parocho-
 rum in 300. & respective 150. florenis perceperunt, deinceps
 etiam ibidem hunc residuum vero ad complementum prædefi-
 nitio (cujuslibet) Stipendii de Proventibus Episcopatus Varadi-
 ensis a 12. Julii erga suas Quietantias levandum habebunt.
 In præmissis itaque consistentem Benignam Resolutionem Cæ-
 sareo-Regiam in Capitulo M. S. Varadiensi pro effectuatorum
 effectuatione, & ad respective Ordinanda prævia ratione indi-
 sposita solvendorum solutione sub hodierno ab hinc intima-
 tam Prætitulatæ quoque Dominationi Vestræ pro sui quæd-
 rumque, quorum interest, notitia, & directione perscriben-
 dam duxit Consilium hoc Locumtenentiale Regium. Datum
 ex Consilio Regio Locumtenentiale Hungarico Posonii die
 5. Decembris Anno Millesimo septingentesimo septuagesimo
 sexto celebrato. Prætitulatæ Dominationis Vestræ. Ad Offi-
 cia paratus, & paratissimi: Albertus m. p. Franciscus Sker-
 lecz m. p. Michael Preszeker m. p. Illustri plurimum Reverendo,
 Illustrissimo, & ac Reverendissimo Domino Andrea Bacsinzky Græci Ritus Catho-
 licorum Episcopo Munkacsienfi, Amico Nobis observandis-
 simo: (L. S.) Præsentem Copiam cum suo vero Originali
 collatam, & eidemque conformem esse testor. Unghvarini
 19. Martii 1803. Martinus Hodermarszky (Sua Excellentie
 Episcopalis Juratus Archivarius.

CAPUT V.

De Introductione, seu Installatione Venerabilis Capituli Munkacsienſis. Solemnitas hæc Installationis Præacti Capituli hoc modo peracta eſt: Anno Domini Milleſimo ſeptingentefimo ſeptuageſimo ſeptimo, Pii hujus nominis VI. Pontificis Maximi Anno Tertio, Auğuſtæ MARIE THERESIÆ Imperatricis, ac Regiſſæ Apoſtolicæ Regnorū Hungariæ, Bohemiæ, & reliquorū Anno Trigeſimo ſeptimo, Auğuſtiſſimi Romanorum Imperatoris Joſephi Secundi Imperii Anno duodecimo; Excellentiffimi, Illuſtriſſimi, ac Reverendiſſimi Domini Andrea Bacſinſzky Epicoſpi Munkacsienſis Epicoſpatus in eunſte Anno ſexto, die vigefima quinta, ſtylo vero veteri die decima quarta Auğuſti, incidente in diem Lunæ; in Vigiliam nempe Obdormitionis, ſeu Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis, cui Cathedralis Eccleſia Munkacsienſis dedicata habetur, a primis, iisque de Ritu Parvis Veſperis incepit tot magnorum Piiffimæ recordationis Anteceſſorum Epicoſporum Munkacsienſium Ardentibus votis expetita, ſed uſque in præſens, ad Feliciter nempe nunc Gubernantem Altitulatum Excellentiffimum, Illuſtriſſimum, ac Reverendiſſimum Dominum Andream, hujus Nominis Primum Epicoſpum Munkacsienſem intra ſolos Piiffimi deſiderii Cancellas detenta, & Divina Ordinatione referata Venerabilis Capituli Munkacsienſis jam Anno ſuperiore 1776. per

Installa-
tio Vene-
rabilis Ca-
pituli
Munkacs.

ſtatutum
deſcribitur
in Geſto-
rum ad
imperatorio
ſub ſigillo
latinoſi
Actu

Prælibatum Præfulem in Persona apud Thronum Regium
 Viennæ commorantem nunquam emoribilibus in perpetua
 Gratitudine Fatigiis procurata, ibidemque in Cancellaria
 Hungarico-Aulica ejusdem Anni 12. Junii publicata, sed
 usque huc in omnium expectatione suspensa. Ejusdem Ve-
 nerabilis Capituli Munkacsienfis solennis Introductio, Publi-
 catio, atque Installatio, cujus qualiter celebrati, ut Perenne
 Monumentum non modo mentibus, sed & Litteris impressum
 fideliter perduret; hic substrata circumstantialis tunc Gestorum
 adumbratio adjuvabit. Postquam nempe ad Præfixum præni-
 sinuati Festi Obdormitionis Beatae Mariæ Virginis diem præ-
 ter Neo-Introducendos, atque Installandos Dominos Capitu-
 lares Copiosissimus, partim cum Foraneis Maramorosiensi &
 Szathmariensi Vicariis, partim cum suis Districtualibus Pro-
 Archi-Diaconis honorabilis curatus Clerus ex Remotissimis,
 qua late patet, Amplæ Diœcesis Finibus, ex Ipso adeo Neo-
 Incorporato Almæ Diœcesis Munkacsienfis I. Comitatu Törnén-
 si, signanter ex Possessionibus Horvathy, & Falucska huc
 præmature confluxissent, atque pridie Festi pro primis Ve-
 speris mox a Prandiis undequaque studiose convenissent, &
 præstolabundi excubassent; tandem hora tertia pomeridiana
 dato primo majoris Campanæ Pulsu, Universa tam Senioris,
 quam & Junioris Cleri Multitudo versus Septentrionalem
 Residentiæ Episcopalis Portam effundi, & congregari, nec
 non a præattacta Residentiæ Porta Cathedralē Ecclesiam
 versus publici densissimo ordine Præfuleam Semitam ab
 utrinque sæpire, atque ita veluti in Aciem dispositi opta-
 tissimum suum Præfulem, animo & corpore in Residentiam

Ubi
 noy
 aliter
 ibid
 con-

Circum-
 stanti-
 ali-
 descri-
 bus Gesto-
 rum ad
 umbratio
 sub Instal-
 lationis
 Actu.

conversis præstolari cernebantur; Donec nempe primo Quadrante pro hora quarta dato Campanarum Pulsatoribus Præfulei Descensus signo inter Compulsandum, præcedente lento passu in silentio Univerſa præinsinuati Cleri Multitudine, Excellentissimus Dominus Præful, absque ullo alio Episcopali apparatu sola Manthia Episcopali Cerulea indutus, sequentibus a tergo Reverendissimis Dominis Capitularibus, nempe Reverendissimo Domino Andrea Zsetkey (qui solus prout hactenus: ita & nunc cum expositura Violacea Pallium habebat) cum Domino Reverendissimo Joanne Sztankovszky, Domino Reverendissimo Joanne Pasztelyi, cum Reverendissimo Domino Gregorio Borovszky, Domino Reverendissimo Alexio Ilkovits, cum Reverendissimis Dominis Joanne Boksay, & Demetrio Ivásko, Ecclesiam Cathedralē ingrederetur. Ubi illico assumpta, & præparata in ambone mensula Episcopali, idem prælibatus Præful Primas Conventuales Vesperas abusitata, Benedictus DEUS Noster &c. Formula inchoavit continuatas de reliquo per Dominos Capitulares, bifariam alioquin in duos Choros divisos: quibus terminatis inter utriusque acclamationem: Multos annos, eo quo prius, ordine ad Residentiam usque reditum est.

§ II. Die autem sequenti ipsa solenni, ad quam alios Dedicatio Ecclesie, alios Publica futuræ hac die Installationis V. Capituli Munkacsienſis Fama, alios denique, & plurimos Occasio interventarum Annualium Nundinarum, aut si mavis, omnia hæc tria Insolitam utriusque Ritus

Populi Multitudinem convocaverat, absolutis per Reverendissimum Dominum Joannem Pafztelyi Nocturno, & Matutino: Posteaquam omnia ad Lyturgiam Episcopalem solemnem, pro more adaptari, ac præparari solita requisita jam ex toto hora 8. instructa haberentur, atque Suæ Præfulæ Excellentiæ annunciarentur, ex tunc illico, ut primum ad gratiosum Mandatum major Campana primum pro Sacra Lyturgia pulsus insonuit, mox Univerfus, qui aderat, Clerus hinc ex Residentia, inde ex Cathedrali Ecclesia, aut ne fors ex remotioribus stativis suis ad hesternam stationem suam properare, Populus autem utriusque Ritus seu in occursum, sive ad delectandos oculos, Noster quidem ex Ecclesia, aut ex Domibus suis, Latinus vero ex Compitis, Tabernis, & Nundinis copiosissimo numero concurrere conspiciebantur. Nec mora: non multo post enim Excellentissimus Dominus Præful Rubro-Violacea, Came-laucio Manthia, & Pastoralis ornatus, eo quo pridie, Ordine Reverendissimis Dominis Neo-Installandis Capitularibus stipatus, præcedentibus a Porta Residentiæ Ceroferariis ab obviis cum Incensatione, & aqua Lustrali, reliquis adstantibus in Limine Ecclesiæ exceptus, inter concinendum: Sit Nomen Domini Benedictum &c. ad ambonem usque est deductus; Hinc vero, posteaquam consuetas Lyturgiales ambonales Preces cum Prætitulatis Dominis Capitularibus, & adstantibus persolvisset, ad Constructum in medio Ecclesiæ Episcopalem Thronum est regressus, super quo confidens, resumpto aliquantisper spiritu, Eisdem sæpefatos Capitulares, in duos veluti ramos a lateribus Throni Episcopa-

scopalis versus ambonem protensos, & consistentes sic est affatus.

C A P U T VI.

§ I.

Allocutio.

Excellentissimi, Illustrissimi, ac Reverendissimi Domini Andreæ Bacsinszky Episcopi Munkacsienfis ad Neo-Installandum V. Capitulum Munkacsienfe.

Si forte sua esse contentum, idem est, ac Felicem esse, Felix sum, imo Felicissimus. Sors namque mea, sed Divina jacta Manu, cecidit tam prospere, ut illa non contentari, avaritiæ, Faventiozem anhelare, intemperantiæ foret argumentum, Etenim:

Baculum illum senectutis, quem magni Grægis, magni Pastores tota retro serie Prædecessores mei Episcopi desiderabant potius quam sperabant, Ipse nactus sum, superque eo jam jam fatiscentes vires meas susternatus reclino, nempe:

In sextum jam Pastoralis sollicitudinis meæ annum stulto labore consummebar, solus sedens non raro Populo præstolante de mane usque ad vesperam, cum Ecce!

Non Jethro Sacerdos Madian, sed magna Maximorum Cæsarum Filia, Mater MARIA THERESIA Augusta Imperatrix, ac Regina Apostolica non nudo Consilio, verum Præsenti Auxilio me labescentem suffulcit.

Vos intelligo Gaudium meum, Novella Plantatio, Primitiæ Honorum, atque Sponsæ meæ, quæ nuper nonnisi de Thalamo suo surrexit, ex millibus electi Paranympsi, Fratres Charissimi, Venerabile Capitulum! Vos inquam, estis non Baculus ille Titubantis Tobiæ, sed septem Firmissimæ Columnæ, super quibus Ducentorum, & amplius millium Mysticam Domum Regis cœlestis æterna sapientiâ, & Regis Terrestris materna Clementia ædificare voluerunt. Quod, ut & vobis; & toti constet Publico Augusta Dextera signata Diplomata reverenter audite. „ —

§ II. Quibus ita dictis, illico Dominus Joannes Kutka, Secretarius Episcopalis, & pro hoc actu Deputatus Notarius ad gratiosum Suae Excellentiæ Episcopalis Mandatum, ea, qua par est, cum promptitudine, & devotione accessi, (Verba sunt Secretarii) & singula a Primo seorsive Diplomata, in manibus Domini Szathmariensis Vicarii, toto Ecclesiastico Sacro vestitu inter Adstantes Honorarios induti, deposita ex Præsulea, quam prius osculo veneratus sum, Dextera percepi, atque ex ambone clara, & distincta Voce Publicari, publicata vero rursus in Præsuleas manus resignavi, pro quibus Ordine, quo publicabantur Domini Capitulares successive ad Excellentissimum Dominum Præsulem procedebant. Peracta autem Publicatione, & respective distributione Excellentissimus Dominus Præsul ex stalli suo assurrexit, atque assumpta rubri coloris Mytra, & Pastoralis hanc, quæ sequitur Formulam Installationis deprompsit.

§ III. Ad Majorem Dei, Ter Optimi Maximi Gloriam, Beatissimæ semperque Virginis Dei Genitricis Mariæ, cujus gloriosæ Assumptionis, cui Ecclesia hæc per Beatæ memoriæ Pontificem Optimum Maximum Clementem XIV. in Cathedralem erecta dedicata habetur, hodierna die solennitatem gaudiose celebramus, Honorem, Sanctæ Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ exaltationem, nec non Almæ Diœcesis hujus nostræ Munkacsienfis Spirituale emolumentum, & ornamentum, Vos, Vestrumque singulos in Realem actualemque dignitatum honorem, officiorum, & Canonici Stalli competentiam Ordine, quo lecti, & publicati estis, nunc, cum Plenitudine Juris in Choro, vocis in Capitulo, atque seorsivæ quottæ in Canonica Proprietate introducimus, & Installamus, & hoc: In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti &c.

Ex tunc vero depositis Mytra, & Pastoralis, tam Ipse Excellentissimus Dominus Præsul super stallo suo sedit, quam & Neo-Installatos exhibito dextera sua annutu super præparatis septem sedilibus confidere jussit, atque interruptum prius sermonem, ita continuavit:

§ IV. Dixeram vos, Charissimi Fratres, Novellam Plantationem, & Primitias Honorum, id tamen & Ipse intelligo, & a vobis intelligi volo unice, & restricte ad Almam hanc Diœcesim nostram Munkacsiensem, utut tria jam prope Sæcula antiquitate sua exæquantem. Si enim non minus Docti, quam olim Sancti Orientis Thronos, & Cathedras suis Spiritualibus Magistratibus, quibus media ætas Capitu-

lorum Nomen indidit, caruisse supponerem, Veneranda Veterum monumenta me ne vidisse quidem proderem. Et ut de Honorifica Canonici Nomenclatione ex sensu Priscorum sentiamus, in eo sita est: quod videlicet omnes Illi, qui ad cujuspiam Catholicæ, vel Magnæ (nunc Cathedrallem dicimus) Ecclesiæ servitia adoptabantur, & ordinabantur Ejusdem Canonici, seu Matriculæ inscribebantur. Unde: non extranei, non vagi, sed Canonici Ejusdem Ecclesiæ Clerici compellabantur, ut ex Concilii Laod. Canon. 15. Niceni 16. Chalcedon. 10. pluribusque aliis clarum fit.

§ V. Ne autem a Canone derivatum commune omnibus Nomen, communem etiam Honoris, & Potestatis prærogativam secum traheret, factum est, ut Sacrationem illum Episcoporum Magistratum soli Presbyteri, eorumque Ministri, Diaconi constituerent, sicque corpus Mysticum cum Antistite suo qua Capite efformarent, in hoc sensu hortatur Magnesianos Apostolis Coætaneus S. Ignatius Martyr, ut videlicet „ in Dei concordia omnia agant, Episcopo præsidente „ Dei loco Presbyteris, loco Senatus Apostolici, Diaconis „ vero tanquam quibus commissum est, Jesu Christi Ministerium. “ Nam ut idem S. ad Tratianos scribit: „ quid „ aliud est Episcopus, quam Is qui omni Principatu, & Potestate Superior est, & quoad homini licet pro Viribus „ Immitator Christi Dei? Quid vero Sacerdotium aliud est, „ quam Sacer cætus, Consiliiarii, & Assessores Episcopi? „ Quid vero Diaconi quam Immitatores Angelicarum virtutum “ S. vero Basil. Episc. 81. vacat Presbyterii Urbis

Confessum. S. demum Hieron. ut alios silentio præteream, compellat Senatum: & nos inquit habemus in Ecclesia Senatum Nostrum cætum Presbyterorum, quod Ipsum Novissime confirmat Sacra Oecum. Synodus Trid. Sefs. 24. cap. 12. de Reform.

§ VI. Ab Apostolorum itaque temporibus, Teste D. Ignatio Martyre suos Ecclesiæ Cathedrales habebant Senatus, suos Episcopi Consiliarios, & Assessores sua denique Presbyteria, quæ subsequa ætas ex lectione idque certo tempore ac loco regulæ D. Benedicti Capitula vocare præelegit, & hæc est tam Canonicorum, quam Capitulum in Ecclesia Univerſa non conjecturalis Origo. Hæc est hodiernæ solennitatis Nostræ Materies; hæc sortis meæ, quæ felicissimum facit complementum. Video enim in vobis, dilectæ Sponsæ meæ! Venerandum Presbyterium. Video Senatum meum virtute, Doctrina atque exantlatis laboribus supra ætatem Senem. Video Consiliarios, sedisque meæ Assessores. Video denique votorum meorum scopum, fatigiorum fructum, debiliūque virium usque dum vivam securum fulcimentum, idest diu cupitum Capitulum, de cujus Oneroso Honore (neque enim, aut cuique Vestrum commensurati honorum tituli voces sunt tantum modo, quæ fastum augeant, aut Augustæ Dexteræ largitas, quæ luxum foveat) Oportunius alias prolocuturus sermonem meum non tam finio, quam interrumpo, nihi latioquin dubitans quin vix non mole sua laborantem Spiritualem Diœcesis nostræ Domum, ut Immobiles septem Columnæ nobiscum non tantum

tum fitis sustentaturi, verum etiam in Eadem, ut septem Candelabra Aurea, septem Donis Spiritus Sancti inflammata, Doctrinæ, atque Boni exempli lucem in quosvis sparsuri; Sicque Unius Sanctæ, Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ; per Hæresum, & Schismatum suppressionem, augmentum, per quotidianarum vero precum fervorem Munificentissimæ Fundatricis Incolunitatem, Augustæque Domus Austriacæ Indefectibilem Prosperitatem, ac denique Nobis per comodata Opera, & Consilia Vestra solatiofum Juvamen exoperaturi.

§ VII. Quibus verbis posteaquam Excellentissimus Dominus Præful sermonem suum terminasset, Reverendissimus Dominus Andreas Zsetkey C. E. M. Canonicus, & Archi-Presbyter, alias Præpositus major, ex stallo suo assurrexit, & ad ambonem paululum digressus nomine omnium ita ad Concionem dixit.

C A P U T VII.

§ I.

Dictio Reverendissimi Domini Andreae Zsetkey Occasionem Introductionis V. Capituli Munkacsienfis.

DICTIO Duo omnium maxime ab Immortali Numine cum Patribus Nostris precati sumus, Excellentissime, Illustrissime, D. Andreae Zsetkey, Præpositi, ac Reverendissime Domine Episcopo Prælate; Alterum: ut Episcopatu Munkacsienfi Autoritate Sacræ Sedis Apostoli-

stolicæ firmato, & Canonifato existente Univerfa illa, quæ uti magnorum Antiftitum Paftorale munus; ita Clerum, & Populum dici, multumque reddebant follicitum pro communi tranquillitate, proque Almæ Diœceſis hujus inclinatæ, ac prope jacentis profectu differentiarum argumenta ſublata, tandem læti ſpectaremus; Alterum: ut Capitulum, quod Decus, & Ornamentum eſt Cathedralis Eccleſiæ, perinde Summi Terræ Principis Poteflate erigeretur, ſtabiliretur, perpetuitateque donaretur.

Et illius quidem voti anno 1771. decima nona Kal. Januar. cum Bullas Canonifationis Clero, Populoque diſtinctiori cum Devotione Altiffimi laudes Concinentibus, proque Sanctitate Sua, atque Auguſtiſſimis Majeftatibus ardentibus in Communi preces fundentibus, palam productas cerneremus, cumulatiſſime nos damnatos ſenſimus; Iſtius vero hac Ipſa die, qua quidquid adhuc Auguſti Favoris abs Clementiſſima Domina Regina Apoſtolica MARIA THERESIA in Sacram Ruthenorum Rempublicam profuxit, uno velut obtutu conſpiciendum omnibus offerretur, hac inquam Ipſa die Deſideratiſſimi Iſtius voti nos reos gaudiis exultantes, animisque hilares intueremur. Optabant equidem dudum zelofiſſimi omnes Munkacſienſium Antiftitum utrumque perficere, nervisque omnibus in id contenderunt, ut Eccleſia hæc Munkacſienſis in Cathedralis Eccleſiæ dignitatem eveheretur, tamen iſtud, quidquid Conniteretur, diu effici non potuit.

§ II. Agriensium Præfulum, Eorumque Defensorum nonnullæ, quibus tam salutare Opus antevertere frustra conati sunt, Prætensiones, Validissimis, aut Illustrare, aut penitus diluere rationibus ante omnia necessum fuit, ac propterea res tota intra pios duntaxat Conatus, & ardentia vota confiterat, neque quod Publica Desideria, expectationemque tunc quidem, & poterat, & debebat beare, Patribus Nostriis, temporibus illis est concessum.

Etenim Gloriosissimæ MARIÆ THERESIÆ Regi-
næ Apostolicæ, & magnæ Matri Nostræ evictæ Bonæ cau-
sæ gloriam Deus O. M. servavit, expectationemque totius
Europæ Opinione serius finivit. Augusta siquidem Domina
Nostra, ut primum causam Ruthenorum, ad se delatam
penitus scrutata intellexerunt: Nationem Ruthenam in tri-
bus, & decem Imperio suo subjectis Comitatibus, tum Nu-
mero copiosissimam, cum & Coronæ Regni Coævam non
modo in Fide Romano-Catholica (si vexatio desit) constan-
tissimam fuisse; verum etiam ad Homagia Regia illibata
Fide præstanda promptissimam persisteret, qualem semper
Austriacæ Domui in Maximis quibusque ærumnis, & re-
volutionibus sese constanter exhibuit: Necessè, atque e Ca-
tholicæ Religionis esse, ut Episcopatus Munkaciensis post-
liminio in integrum restituatur, Sapientissime conclusit;
Tum de Juribus Apostolici Regis altius ac Decessores sui
edocta, & in ordinandis Ecclesiis jam inde a Gloriosissimo
primo Hungarorum Rege Divo Stephano Jure, velut per
manus sibi tradito usa, quod pro Zelo Apostolico Regio in
ani-

animo concepit, id pro Potestatis Regio-Apostolicæ plenitudine effecit.

Vice nempe Pontificia Episcopatum Munkacsiensem erigendum Benignissime ordinavit, magnumque Præsulem Joannem eidem præesse voluit, Illum, inquam, Joannem „ qui eruit nos de servitute, ac redemit in Brachio Excel- „ so, & Judiciis Magnis, & assumpsit nos sibi in Populum “ Eundem Illum, ut per Bonos Omnes; ita peculiariter per me, in Benedictione memorandum Joannem Bradács Munkacsiensem Antistitem Anno 1767. Clementissime denominavit. Præclarum vero Justissimumque hunc Imperatricis, atque Reginae Nostræ Zelum, Supremum Ecclesiæ Caput Jesu Christi in Terris Vicarius Clemens XIV. mirifice probavit, atque continuo confirmavit, probe gnarus per Ordinariam Diœcesanorum Præsulum Jurisdictionem in Orientali Ecclesia Fidem quoque Orthodoxam ampliatum iri.

§ III. Impensus itaque nos hodie oportet primum Deo „ a quo Donum, datumque omne descendit optimum “ tum & Tibi MARIA THERESIA Sapientissima, & Amantissima Mater Nostra, quam Ille Sux in Nos Beneficiæ Ministram elegit, Gratias persolvere, simulque vota superis facere, ut, qua fruimur absoluta numeris omnibus felicitate, eam perennem esse nobis, Populo, universæ Diœcesi bene vertere jubeant, velintque. Atque tibi quidem Largitor omnis prosperitatis Deus Optime, Maxime solemnibus Hostiis ad Aras nunc litabimus, &, quod fieri alia ratione nulla poterit, Ipsius Hostiæ infinito pretio debitum omne

diluemus; & cum primis precati, ut, quam nobis certam propitiæ erga nos voluntatis Tuæ Pignus largitus es Principem non magis Majestate Dominam, quam Munificæ Clementia Matrem optimam una cum Augustissimo Imperatore JOSEPHO, cunctaque Augusta sobole, spe, ac Regnorum Deliciis diu Sospitem, Victricem, felicem serves. Tibi vero Augusta! Tibi inquam Augustissima Domina, quas rependamus gratias, omnino non invenimus, siquidem quod immani Calamitate pressis nonnunquam evenisse legimus, ut iis summus dolor sisteret lachrimas, quas mediocris antea copiosas eliciebat, hoc ipsum, quàmquam in causa longe dispari, sibi accidisse sentit hoc novellum Capitulum Nostrum, nimirum: ut qui nullius quoquo modo de se meriti, Nomen emori unquam passi sunt Rutheni, iis ad commemoranda Tua hæc Immortalia erga se Beneficia, quibus se infrautos, ornatos, bonis omnibus ditatos vident, pene etiam verba defunt. Obruisti nos plane donis tuis, dumque non quid nos mereamur accipere, sed quid Te pro incredibili Tuo in Nationem Ruthenam, amore largiri debeat, respexisti, tantum non stupore elingues nos fecisti. Neque vero nos modo, quamquam in Nostras potissimum manus Tua hæc dona effundis, sed una Nobiscum omnem Diœcesim Munkacsiensem, cujus diuturnum illud, & longe acerbissimum vulnus quo dudum laborabat, uno hoc Instituto Tuo penitus potuit confanari; primæ Tibi Materna, qua pro Regnis Tuis dies, noctesque vigilas, sollicitudo eam mentem iniecit, ut hanc a Munkacsiensi Clero Maculam abstergere, hanc expungere Notam decerneres. Tibi nimirum

servata est hæc Gloria, Te novellum hoc Capitulum Nostrium
Famæ suæ vindicem, Te plenæ felicitatis Assertricem, Te
immortalis ad omnes gentes proferendi Nominis Authorem
expectavit.

Atque ego quidem nolim hic pronuntiare, quam Miser
Clerus Munkaesiensis hucusque expectando fuerat; id unum
fidenter asseram: Si Ritus Græco-Catholicus in Hungaria ad
eam, qua hodie fruitur Gloriam pertingere nisi tamdiu ex-
pectando non poterat, tanti fuit expectare. Pro his igitur
tam copiosis, tam præclaris, tam longe meritum omne No-
strum, semperque superantibus Benefactis, quibus O. Augu-
sta! Capitulum Nostrium, atque in eo omnem Clerum cu-
mulasti, pro his inquam, Gratiis O. Regina Reginarum optima,
maxima! Tibi gratiæ ter maximæ Immortales! & habebis
Illas persecuturam omnium Posterorum ætatem Constantissi-
me, Tuus namque Zelus, quo Episcopatus postliminio Juri-
bus suis restituis, nova Capitulorum Collegia exfuscitas,
atque sic hostium Fidei vires perfringis, Catholicorum Fi-
duciam erigis, vigebit memoria Sæculorum omnium, quam
posteritas alet, quam ipsa æternitas semper intuebitur. Vi-
vent nimirum in Te Clodovæi, Pipini, Caroli M. Vivent
Constantini, & Stephani, & Tu vives Ipsa, in Te; Vives
apud Capitulum Nostrium, vives apud universam Gentem
Ruthenam, etiam tunc nisi eloquentia succidat luctus cum
inimica fatorum invidia oculis nostris Te sublatam in Re-
galium Tumulo cinerum suavissima amplexabitur quies;
Amor quippe Ruthenorum in corde suo Tibi Mausoleum
eriget, & Pietas æterno Sacrorum libamine parentabit, ut

MARIA THERESIA, quæ mortalitatem pertæſa, Clientum in Terris Mater eſſe deſiit, potenter in Cœlis agat ſuorum advocatam.

§ IV. Jam ad Te mea ſe convertit Oratio Excellentiffime Domine Præful! Profecto ſatis ſuperque omnium ore celebrantur Præcellentes Tui animi dotes, & in paucis Egregia merita, quibus tamquam gradibus Honorem Conſcendiſti nolim tamen exiſtentes me hodierna die temeritate quadam velle in immenſum hoc Mare ingredi, unde & difficillime evadere, atque enatare poſſit Oratio & Paſtoralis Tua, qua jure tibi debita omnia refugis encomia, jacturam aut injuriam ſubiret modestia. Prætermiſſis itaque quam plurimis, quæ ſive ad tuendam, ſive ad augendam Diœceſcos Tuæ, dignitatem præclariffime geſiſti, celeberrimarum virtutum facinoribus, hoc unum, quod ad ſummam hujus diei celebritatem pertinet, non poſſum non in medium proferre: perrarum ſcilicet maximum, incredibilem tuum erga nos amorem. Atque utinam mihi tanta vis ingenii, tanta dicendi facultas ineſſet, ut illum vivis eloquentiæ coloribus ſi non exprimere, at ſaltem adumbrare poſſim. Cathedram quippe Munkacsienſem adeptus nihil tibi agendum potius judicaſti, ac ut Optimos Tuorum Antecellorum conatus promoveres: Vidiſti Cathedralem Eccleſiam Tuam Canonorum Collegio nondum decoratam eſſe, huic incomodo ut Succurreres, non diſtulifti adire Sereniſſimam Reginam Apoſtolicam, Ejusque Supremam, qua velut Rex Apoſtolicus in ordinandis Hyerarchiis utitur, Potestatem

tem implorare, implorando e septem Consistorialibus totidem Canonicos Decretales nos optinuisti, vidisti, nos afflictos, & pene omni vivendi medio destitutos, iterum Augustissimæ Dominæ Principis Clementissimæ Rēgiam Munificentiam fatigare non destitisti usque quo gratia Illa, qua unus Tu Antistitum Græci, Ritus Catholicorum omnium apud Augustam maxime flores (encomiorum hoc compendium est omnium, virtutisque probatæ argumentum) velut alter Pater Filiis diurnum, quo egebamus denarium provide procurasti: Qua una præclarissima Paterno - Præsulea cura, & sollicitudine de nobis, deque omni Posterorum memoria sic es optime meritus, ut quamquam perennis duratura sit tanti Beneficii recordatio, nunquam tamen pari possit Preconio celebrari. Hoc uno opere omnium vota exhausti, omnium desideria consumpsisti, occupasti, famam hominum, & Publica Judicia, atque ad æternæ famæ templum evocasti. Quid igitur mirum, si una omnium Nostrium, imo omnium Fidelium Tuorum vox esse videatur illa, habemus Pontificem, qui possit compati infirmitatibus Nostris?

Habes itaque Excellentissime Domine Præsul omnium Nomine Gratias immortales. Hoc unum est, quod tanto Tuo Beneficio possumus rependere, æquare gratiam, neque possumus unquam, neque Tua esset si possemus. Spondemus tamen toto nos apud Superos, quorum Te Tua dignum censuit virtus preconio, pro Tua deprecatores fore incolumitate: ut Tuum cum Plasma sumus, ut quæ deinceps sperare possumus non nisi per Te secundum Deum

nobis danda existimamus', longeva Gloria tempus omne superes. Vive igitur Præsul maxime! vive Tibi! vive Tuis! vive Pater optime, Patrone, Protector vive! & qua Tuos frui fecisci, fruire felicitate. Nos propius Tui sumus, a Te pro Te sapere volumus! Tecum pro Te velle cupimus; Salus nostra in manu Tua est: respice nos tantum Excellentissime Præsul! & læti serviemus Tibi. Dixi.

Quo dicto immediate Canticum gratiarum Actorium: Gloria in Excelsis Deo: Communi omnium Concentu insonuit, & decantatum est, & eo terminato solennis successit Lyturgia Episcopalis concelebrantibus Episcopo omnibus Capitularibus. Die 28. sub Præsidio Excellentissimi Domini Præsulis celebratum fuit Consistorium primum, sub quo Domini septem Consistoriales isthoc deposuerunt

Juramentum.

§ V.

Ego N. N. Cathedralis Ecclesiæ Munkacsiensis Canonicus, qua tamen Consistorialis Excellentissimi, Illustrissimi, ac Reverendissimi Domini Andreae Bacsinszky Episcopi Munkacsiensis Juro per Deum vivum SS. Trinitatem, B. M. V. & omnes Sanctos, quod Consistoria, per Eundem Altetitulum Præfulem, vel ejus Vicarium indicenda, accurate frequentabo, negotia in Iisdem tractanda, aut mihi seorsive committenda, diligenter, sincere, & quibus par est viribus pertractabo, ac elaborabo, tractata in Iisdem Consilia, & Sècreta mihi seu palam in Consistorio,

sive

sive privatim Manifesta ad Ejusdem, detrimentum nulli pandam; imo Eadem altissimum tacebo, honorem, & emolumentum tam Episcopi, quam universæ Diœcesis omni studio tuebor, & promovere satagam; pro ut & amorem, ac debitam harmoniam cum omnibus Consistorialibus studiose fovebo, super quibus prout fideliter, & sincere juro, sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta DEI Evangelia.

C A P U T VIII.

§ I.

Inter Diplomata seu Collationales Regias, quæ occasione Installationis, præattacti Capituli lectæ & publicatæ erant, Primo-Primæ Reverendissimum Dominum Andream Zsetkey, Cathedralis Ecclesiæ Munkacsienfis Archi-Presbyterum, sive Decanum, seu Præpositum Majorem, & Canonicum concernentes ita sonant:

NOS MARIA THERESIA DEI Gratia Romanorum Imperatrix Vidua, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatia, & Sclavoniæ &c. Regina Apostolica; Archi-Dux Austriæ, Dux Burgundiæ, Magna Princeps Transylvaniæ; Dux Mediolani, Mantuæ, Parmæ &c. Comes Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis &c. Vidua Dux Lotharingiæ, & Barri, Magna Dux Hetruriæ &c. Memoriam commendamus tenore præsentium significantes, quibus expedit Universis: Quod Nos in Benignam summentes Reflexionem præclaras virtutes, laudatosque, & acceptabiles mores, singularem item Doctrinam, & Eru-

ditionem, ceterasque eximias animi Dotes, & qualitates Fidelis Noſtri Andreae Zsetkey, hactenus Archi-Diaconi Cathedralis, & una Conſiſtorialis, nec non Vicarii, ac Cauſarum Auditoris Generalis, quibus Ipſum DEI Altiffimi Munere inſignitum, & ornatum eſſe ex fidedigno nonnullorum Fidelium Noſtrorum Teſtimonio benigne cognovimus, tum igitur ob id, cum vero habita Clementiſſima Reflexione Meritorum, ſibi in Vineâ Domini comparatorum Eundem Andream Zsetkey tamquam Perſonam idoneam, & de Eccleſia DEI bene meritam, Nobis quoque hoc nomine gratam, & acceptam, accedente etiam humillima Fidelis noſtri Nobis Dilecti Reverendi Andreae Bacſinſzky Epifcopi Munkacsienſis Commendatione ad Manus Archi-Preſbyteri, ſeu Decani, Græco-Catholicæ Eccleſiæ Cathedralis, & Capituli Munkacsienſis, per Nos Clementer conſtituti Authoritate Juris Patronatus Noſtri Regii, quod generaliter in omnibus præfati Regni Noſtri Hungariæ, & Partium Eidem adnexarum Eccleſiis, Earumque Beneficiis adinſtar Divorum quondam Hungariæ Regum Noſtrorum videlicet glorioſæ memoriæ Prædeceſſorum optimo Jure habere, & exercere dignoſcimus, duximus eligendum, nominandum, & præſentandum, eundemque Archi-Preſbyteratum, ſeu Decanatum cum emenſo eatenus Annuo Mille Florenorum ſalario, & ſimul cum aliis quoque quibusvis Obventionibus, Emolumentis, & Proventibus dandum, & conferendum. Imo eligimus, nominamus, & conferimus Præſentium per vigorem. Quocirca Vobis Fidelibus Noſtris Honorabilibus, Præpoſito Archi-Diacono, Eccleſiarchæ

seu Custodi, Scholastico, Primicerio, seu Cantori, Cartophilaci, seu Cancellario, ac reliquis Beneficiatis, totique Clero dictæ Ecclesiæ Munkacsienfis harum serie firmiter committimus, & mandamus, quatenus a modo in posterum præfatum Andream Zsetkey pro Vestro vero, legitimo, & indubitato Archi-Presbytero, sive Decano habere, & recognoscere, Eundemque ad antelatum Archi-Presbyteratum, sive Decanatum servatis de Jure servandis Canonice instituire, ac in realem, actualemque, & pacificam Possessionem admittere, Stallum Archi-Presbytero, seu Decano competens in Choro, Vocem in Capitulo cum plenitudine Juris assignare, ac universis Proventibus, & Reditibus Ejusdem Archi-Presbyteratus sive Decanatus Ipsi, & nemini alteri respondere, ac per eos, quorum interest, aut intererit responderi facere modis omnibus debeatis, Locis debitis, & Temporibus semper opportunis; Præsentibus perlectis, Exhibenti restitutis. Datum in Archi-Ducali Civitate Nostra Vienna Austriae, die Vigesima quinta Mensis Octobris, Anno Domini Millesimo septingentesimo septuagesimo sexto, Regnorum Nostrorum Hungariæ, Bohemiæ, & reliquorum Anno Trigesimo septimo, MARIA THERESIA m. p. Comes Franciscus Elzterházy m. p. Josephus Jablanczy m. p.

§ II. Similes Collationales pro reliquis Canonicis clementer elargitæ, quibus eorum merita, virtutes, doctrina, aliæque animæ dotes officia item cum concernentibus Stipendiis exassignatis recensentur, pariter lectæ, & publicatæ erant.

Denique Dominus Archi - Presbyter , seu Præpoſitus Major Andreas Zsetkey etiam titulo Abbatis ſucceſſu temporis condecoratus fuit perhibente Diplomate , quod ita ſonat :

NOS JOSEPHUS SECUNDUS DEI Gratia electus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiaë, & Sclavoniæ, &c. Rex Apoſtolicus Archi-Dux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, & Lotharingiæ, Magnus Dux Hetruriæ, Magnus Princeps Tranſylvaniæ, Dux Mediolani, Mantuæ, Parmæ, Comes Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis, &c. Memoriæ commendamus Tenore Præſentium ſignificantes, quibus expedit Uni-verſis: quod Nos inducti præclaris Virtutibus ſingulari item doctrina, ac eruditione, & exemplaris vitæ converſatione, cæteriſve eximiis animi dotibus, & qualitatibus Fidelis Noſtri honorabilis Andreaë Zsetkey, Cathedralis Eccleſiæ Græco-Catholicæ Munkacsienſis Archi-Presbyteri, ſive Præpoſiti Majoris, quibus Ipſum ab Altiffimo inſignitum, & ornatum eſſe ex Fide digna nonnullorum Fidelium Noſtrorum Relatione benigne cognovimus, ſed, & in peculiarem Reflexionem ſumentes ſedulam juxta, ac indefeſſam ipſius in cura animarum decurſu plurium Annorum prouti in ipſo Capitulo inpenſam operam Eundem Andream Zsetkey, tamquam Perſonam idoneam, & de Eccleſia DEI bene meritam, Nobisque hoc nomine gratam, & acceptam ad Abbatiam Sancti Demetrii de Syrmio, prius in Diœceſi Quinque Eccleſienſi, jam vero Syrmienſi ſitam, adeoque ſub Jurisdictione Sacræ memorati Regni Noſtri Hungariæ

Coronæ existentem, nunc per mortem, & ex hac vita decessum Honorabilis Pauli Bartakovics, nunc fatæ Abbatie ultimi veri, ac legitimi Possessoris de Jure, & de facto vacantem Authoritate Juris Patronatus Nostri Regii, quod Generaliter in omnibus prælibati Regni Nostri Hungariæ, & Partium ei adnexarum Ecclesiis, earumque Beneficiis instar Divorum quondam Hungariæ Regum Nostrorum videlicet gloriosæ reminiscentiæ Prædecessorum optimo Jure habere, & exercere dignoscimur eligendum, & nominandum, ipsique antelatam Abbatiam Sancti Demetrii de Sirmio simul cum cunctis illius Castris, Castellis, Oppidis, Possessionibus, Villis, Prædiis, ac aliis quibusvis Juribus Possessionariis, eorumque Proventibus, Obventionibus, & Emolumentis ad Eandem Abbatiam de Jure, & ab antiquo spectantibus, & pertinere debentibus dandam, & confirmandam, Ipsumque ei, cujus interest pro consequenda Canonica Benedictione præsentandum esse duximus; Imo eligimus, nominamus, damusque, conferimus, & præsentamus harum NostRARUM Vigore, & Testimonio Litterarum mediante. Datum in Archi-Ducali Civitate NostRA Vienna Austriæ die octava Mensis Februarii Anno Domini Millesimo septingentesimo octuagesimo secundo. Regnorum Nostrorum Romani decimo septimo; Hungariæ, Bohemiæ, & reliquorum Anno secundo. JOSEPHUS m. p. Comes Franciscus Eszterházy, Josephus Gafzner (L. S.) insertum in Officio regestrat. Libro Benignarum Collationalium folio 327.

CAPUT IX.

*De Sedis Episcopalis Munkacsino ad Camerale
Oppidum Unghvar*

TRANSLATIONE.

§ I.

Erecto, & per Pontificiam Canonisationem restabito, Juribusque suis restituto Episcopatu Munkacsienfi, necesse erat pro Sede Episcopali etiam locum idoneum defigi ac determinari, atque hunc pro habitatione tam Episcopi, Clerique Cathedralis, quam etiam Seminario Cleri junioris necessariis commoditatibus provideri. Etsiquidem Oppidum Munkacs exiguum foret, & pro tam amplis ædificiis recipiendis minus sufficiens haberetur, illudque quasi in abdito locatum, Juris etiam alieni ac privati existeret; his aliisque gravibus de causis placuit Augustæ Dominæ MARIÆ THERESIÆ Munkacsino Sedem Episcopalem ad Camerale Oppidum Unghvar benigne transferre, vel ex eo præcipue, quod in Anno adhuc 1773. suppresso Societatis Jesu Ordine vacuum Collegium pro Residentia Episcopali, & Templum pro Ecclesia Cathedrali, ac etiam Arcense ædificium pro Seminario junioris Cleri, facili negotio adaptabilia, ibidem præexisterent.

§ II. Quæ proinde cuncta hæc ædificia cum eorundem appertinentiis penes Clementem altæfatæ Regiæ Majestatis

Anno

Anno 1775. interventam resolutionem per Regios Commissarios, ex parte Politica: Illustrissimum Dominum Comitem Joannem Philippum Sztaray, Inclyti Comitatus Unghvariensis Supremum Comitem: Ex parte Cameratica: Spectabilem, ac Magnificum Dominum Sigismundum Péchy, Scepusiensis Administrationis Administratorem, ac Consiliarium: Nec non ex parte Ecclesiastica Reverendissimum Dominum Emericum Horváth, Cathed. Eccl. Agriensis Canonicum, & Parochum Mezö-Tarkanyensem. Præsentibus de Clero Græco-Catholico videlicet Reverendissimis Dominis Confessorialibus: Andrea Zsetkey, Vicario & causarum Auditore Generali, pro tunc Archi-Diacono Cathedrali: Joanne Boksay, Parocho Munkacsienfi & Inclyti Comitatus Sárofsienfi Archi-Diacono: Joanne Sztankovszky, Parocho Unghvariensi, & ejusdem Comitatus Archi-Diacono: Joanne Pafzelyi, Comitatus Zempliniensis Archi-Diacono: Alexio Ilkovits, Comitatus Beregiensis Archi-Diacono: Admodum Reverendis Dominis Daniele Babilovits, & Joanne Koptsay, Scholarum Munkacsienfium Professoribus: atque aliis quamplurimis tam de Clero Latino quam de Clero Græco-Catholico Dominis Parochis: ac denique coram tota Inclyta Universitate Comitatus Unghvariensis effective tradita, & resignata sunt Excellentissimo Domino moderno Præfuli Munkacsienfi Andreae Bacsinszky, cuncta prærepetita ædificia juxta tenorem Intimati Excelsi Consilii Regii Locumtenentialis Hungarici Posonii sub dato diei 6. Mensis Junii Anno 1775. gratiose emanati. Quod ita sonat:

Illu-

Illustris, plurimum Reverende, Amice, Illustrissime,
ac Reverendissime Domine Nobis observandissime!

Intima-
tum super
Resolutio-
ne Collegii
& Templi
Jesuitarum
Arcisque
Unghvar.

§ III. In merito Scholarum, & Collegii Unghvariensis, ad abolitam Societatem antehac pertinentium, an, & qualiter in usus eorundem transferendorum Sedis Episcopalis Græci Ritus Catholici Munkacsienfis, & Cleri ejusdem Ritus Junioris Seminarii, nec non pro Scholis tam Latini, quam, & præfati Græci Ritus Catholicis adaptandorum Prætitulatæ Dominationis Vestræ sub 15. Octobris Anno superiore exaratas Litteras Consilium hoc Locumtenentiale Regium Suae Majestati Sacratissimæ demisse repræsentavit. Et quia expensis hanc in rem Circumstantiis, promotionem quoque Sacræ Unionis respicientibus Prætitulatam Dominationem Vestram e moderna statione sua Unghvarinum ea ratione transferendam clementer resolvere dignata fuisset Altefata Sua Majestas; ut Unghvarienſe Collegium extinctæ Societatis pro Habitatione sua, & respective Cleri sui, in quantum saltem ibidem accommodari posset, assignetur, Ecclesia autem æque abolitæ Societatis illic existens Eidem Prætitulatæ Dominationi Vestræ pro Cathedrali Ecclesia resignetur, pro Seminario porro Cleri junioris Arcense ædificium applicetur, quin alterius Contignationis Elevatio, & Erectio propterea necessaria sit; quantum ad Scholas, hæc penes interimalem Benignam Provisionem Regiam usque dum universale Planum pro universo Regno elaboratum fuerit, in statu quo maneant, pro Professoribus autem illic requisitis Presbyteri Latini, ac pro re nata, etiam Græci Ritus Catholici, imo

Sæcu-

Sæculares quoque Personæ adhiberi valeant, ita tamen, ut subjecta hunc in finem per concursum semper deligenda pro Benigna Ratificatione medio Consilii hujus Locumtenentialis Regii Suae Majestati Sacratissimæ demisse proponi debeant; Salariis Professorum interim aliter Benigne constitutis, uberius etiam ex Fundo Jesuitico dependendis, per consequens Bonis, ac cæteris etiam præfati Collegii Facultatibus penes interinalem administrationis Provisionem eo usque relinquendis, donec videlicet Univerſa abolitæ Societatis substantia statui Politico effective resignata fuerit; eo præterea huc addito: quod Prætitulatæ Dominationi Vestræ Fiscalem quoque Possessionem Palagy pro Fundo conservationis Sartorum, Tectorum futuræ suæ Residentiæ, & Cathedralis Ecclesiæ Benigne contulerit Eadem Altesata Sua Majestas.

Ex eo itaque Benignam hancce Resolutionem suam ea ratione effectuari vult Summe fata Sua Majestas Sacratissima: Ut Resignatio præmemoratorum ædificiorum per Cameralem Commissarium, adjuncto etiam Politico, & Ecclesiastico Commissario Prætitulatæ Dominationi Vestræ, aut Ejusdem Mandatario in præfigendo proximius certo termino fiat, & quidem cum omnibus illic existentibus utensilibus, Libris, & id genus aliis, quæ in usus suos deservire possent, huic autem resignanti Camerali Commissario Regio una incumbat, in suprafato Collegio, & Ecclesia pro Residentia Episcopali requisitas adaptationes, & communicationes, præterea vero Ecclesiæ Rituum, & Ceremoniarum Græci Ritus Uniti instructionem, prout & adaptationem ædificii Arcensis pro Seminario Cleri Munkacsienſis ex Fundo Camerali instituen-

das, cum sæpetitulata Dominatione Vestra, aut ejusdem Mandatario concertare, & ad effectum ejus debitas etiam Dispositiones statim facere; quantum porro ad resignationem Ecclesiæ ratione spiritualium, & mobilium Ecclesiasticorum in Græco Ritu non Usualium, hæc penes specificam consignationem in præsentia Commissarii Ecclesiastici faciendam, sub curam localis Parochi Latini Ritus transferantur.

Ac quemadmodum Consilium hoc Locumtenentiale Regium ea parte Politica pro Cammissario Regio Dominum Comitatus Unghváriensis Supremum Comitem denominando una Eidem sub hodierno Intimato, ut determino pro Benigne disposita præattactorum ædificiorum receptione præfigendo, cum Domino Commissario Camerali, pro quo Camera Regia Hungarico - Aulica Dominum Sigismundum Péchy, Administrationis Cameralis Cassoviensis Administratorem constituit, conveniat, eatenusque Prætitulatam Dominationem Vestram edoceat, atque ad effectum præmissorum agenda agat, suamque desuper Relationem facturum, ita id ipsum Prætitulatæ Dominationi Vestræ pro eo perscribendum esse duxit Idem isthoc Consilium Locumtenentiale Regium: quatenus pro termino, per antelatum Dominum Commissarium Politicum constituendo, seu perse, seu vero medio Mandatarii sui comparere noverit, Præattacta Benigna Resolutione Regia Domino Episcopo Agriensi pro eo, ut Hominem suæ Diœceseos debite instructum deputet, & exmittat, æque sub hodierno Intimato existente. Datum ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico. Posonii die sexta Mensis Junii, Anno Domini Millesimo septingentesimo

tesimo septuagesimo quinto celebrato. Prætitulatæ Dominationis Vestræ ad Officia paratus, & paratissimi. Albertus m.p. Franciscus Skerlecz m.p. Emericus Beöthy m.p.

CAPUT X.

Sequitur Instrumentum Resignationis, & Receptionis præmissorum ædificiorum. Quod ita sonat :

§ I. Serenissime Dux Regie Locumtenens, Excelsumque Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum Domine, Domini, Benignissime, Gratosissimi, Colendissimi! In conformitate, ac ad exigentiam Benigno Gratosi Serenitatis Vestræ Regiæ, & Excelsi Consilii Regii Locumtenentialis Hungarici, in merito Scholarum, & Collegii Unghvariensis ad abolitam Societatem ante hac pertinentium, in usus eorsum transferendorum Sedis Episcopalis Græci Ritus Catholici Munkacsienfis, & Cleri ejusdem Ritus Junioris Seminarii, ac Scholarum sub sexta proxime transacti Mensis Junii Anni volventis 1775. ac numero 2343. expediti Intimati, Clementissimam Ordinationem Regiam in eo continentis, quo Prætitulatum Dominum Episcopum Munkacsiensem e Moderna Statione sua Unghvarinum ea ratione transferendum Clementer resolvere dignata fuisset Sua Majestas Sacratissima, ut Unghvariense Collegium extinctæ Societatis pro habitatione sua, & respective Cleri sui, in quantum illic accomodari posset, una cum Ecclesia æque abolitæ Societatis pro Cathedrali Ecclesia assignetur: Pro Seminario

porro Cleri Junioris Arcenſe ædificium applicetur; quin tamen alterius Condignationis elevatio, & erectio propterea neceſſaria ſit. Scholis penes interimalem proviſionem Regiam, ad Caſum Univerſalis plani elaborandi ſuo in ſtatu permittentibus. Profeſſoribus autem illic requiſtis, Presbyteri Latini, ac pro renata etiam Græci Ritus Catholici, imo & Sæculares Perſonæ adhiberi valeant ita, ut ſubjecta hunc in finem per Concurſum ſemper deligenda pro Benigna ratificatione ſua via Suae Majeſtati Sacraſſimæ demiſſe proponi debeant; Salariis eorum interimaliter Benigne conſtitutis ulterius etiam ex Fundo Jeſuitico dependendis. Præterea quod, ſæpeſato Epifcopo Munkacsienſi Fiscalis quoque Poſſeſſio Palagy, pro Fundo Conſervationis Sartorum Tectorum Reſidentiae, & Cathedralis Eccleſiæ Benigne collata ſit. Benignam vero hanc Reſolutionem Cæſareo-Regiam ea ratione effectuari velle Summeſatam Suam Majeſtatem Sacraſſimam, ut reſignatio prænuncupatorum ædificiorum per Cameralem Commiſſarium, adjunctis etiam Politico-, & Eccleſiaſtico-Commiſſariis antelato Domino Epifcopo Munkacsienſi, aut ejuſdem Mandatario certo proximius termino fiat, & quidem cum omnibus illic exiſtentibus uſenſilibus Libris, & id genus aliis, quæ in uſus ſuos deſervire poſſent; Camerali porro Commiſſario una incumbat, in ſuprafato Collegio, & Eccleſia pro Reſidentia Epifcopali requiſitas adaptationes, & communicationes, præterea Eccleſiæ Rituum, & Ceremoniarum Græci Ritus Uniti Inſtructionem, prout & ædificii Arcenſis adaptationem pro Seminario Cleri Munkacsienſis, ex Fundo Camerali inſti-

tuendas, cum præfato Domino Episcopo Munkacsienfi, aut Ejus Mandatario concertare, & statim effectui mancipare. Ratione insuper spiritualium, & mobilium Ecclesiasticorum in Græco Ritu non usualium hæc penes specificam consignationem in præsentia Commissarii Ecclesiastici sub curam Parochi localis Latini Ritus transferantur. Obsequentissima proinde hæc Cameralis, Ecclesiastico-Politica sine premissorum effectuationis clementer denominata Commissio, pro Homagiali Devotione sua Anno hocce defluo 1775. die vero 2. Mensis Augusti toties fato Domino Episcopo Munkacsienfi cumprimis in Ecclesiam abolitæ Societatis introducto penes præviam prædeductæ Benignæ Resolutionis Regiæ Intimationis solitam Publicationem tam hanc ipsam Ecclesiam pro Cathedrali, una cum Sacra cujusvis generis, & speciei præhabita supellectili, ex auro quippe, argento, ærè, stanno, auricaleo, ferrove, Ornatu item, & apparatu Sacerdotali, casulis nempe, & harum appertinentiis, auro, argentoque texte conspicuis, acuphrigia exfutis, ac Bisso, & Serico contextis, nec non inferioris sortis constante, ita & laneam, lineamque cujusvis speciei, & ordinis supellectilem, juxta isthic adnexam, coram exhibitam Inventariam Conscriptionem; & hæc quidem pro exercitio Ritus sui Uniti; pro habitatione vero, & respective Cleri sui accommodatione Collegium extinctæ Societatis Unghvariense assignaverat, & Prælaudatus Dominus Episcopus Munkacsienfis tum Collegium isthoc, cum & Ecclesiam, & quæ circa Ecclesiæ apparatus ac ornamenta in suo Ritu usui fore, declaravit, & effective selegit penes hic acclusam Specifica-

tionem apprehenderat; nonnullis dumtaxat mobilibus ex præmissis apparatu, ornatu, atque supellectili Ecclesiæ, velut ad usus suos minus applicabilibus, juxta hic advolutam specificationem sub Curam Localis Parochi Latini Ritus mox, & defacto translatis, & respective quoad Aras successive transferendis existentibus ita, ut ara eequidem major, demptis Pyramidibus, & Candelabris, duo item collateralia altaria de plano, & simpliciter loco movenda; e tribus vero per æque collateralibus aris tantummodo sculptilia, sive Statuæ sub curam præfati Parochi Latini Ritus venerint. Septimum autem a dextris postremum Altare Sancto Stephano Sacrum una cum Statuis in suo esse ex conniventia nimirum Domini Episcopi Græci Ritus Catholici Munkacsienſis in majorem S. Unionis contestationem, tamquam pro intervenientibus L. Ritus Missæ Sacrificium celebraturis directe deserviturum, relictum, & permissum habetur. Quam vero supellectilem, Ornatumque Congregationis Agoniæ dictæ, penes isthanc Ecclesiam ab antiquo præexistentis, Dominus Episcopus suos in usus selective reservaverit, & quam speciem Parocho Loci Latini Ritus assignaverit? ex hic advoluto; quæ item reclusæ Religiosæ, & Sodalitatis Marianæ Congregationem præfuisse, ac spectasse remonstrabantur, velut cum translata eadem hac Ecclesia hactenus communiter, & promiscue usitata, ultro assentiente eodem Domino Episcopo Munkacsienſi translatorio, ab Ornatibus mox dictæ Ecclesiæ segregatæ, Eidem Sodalitatis Marianæ Congregationi, penes Specificam in adnexo deductionem restitutæ, & vigilantia Præsidis Congregationis, Professoris quippe

. Rhe-

Rhetorices commissæ sint? luculenter patent: qui etiam modo fatus Professor, qualemnam intuitu fatigiorum suorum præsertim vero circa Bibliothecam extinctæ Societatis, ut debitum in Ordinem redigeret, susceptorum, resolvendæ cujuscumque mercedis supplicem Commissioni huic exhibuerit? isthic pro condigna reflexione demisse advolvitur. Dehinc Bibliothecam quoque ejusdem abolitæ Societatis secundum hic acclusum Inventario-Cathalogicum Elenchum crebro memorato Domino Episcopo Munkacsienfi ea ratione ultro, citroque benevole rati habita, ut seu Scholastico Classicos Authores, & Comentarios Juventutem erudientibus Magistris, & Professoribus, seu Concionatores Concionatoribus erga Reversales exinceps etiam semet eatenus insinuaturis extradare velit, ac teneatur, resignaveramus. Quoniam autem hic quoque Loci Unghvarini, aliis Studiorum Locus dissitissimis, Studia Juventutis solo dumtaxat Rhetorices Studio abolverentur, atque definirentur: quum tamen Copiosa Partium istarum, & in specie Comitatus hujus Unghvariensis Nobilitas pro commodo Publici, sed præsertim Altissimorum Servitorum Regionum tanto promptius, & expeditius, juxta & alacrius sustinendorum, sui requisite erudiendi avidissima comperiretur; censeret obsequentiissima hæc Commissio, imo vero Serenitatem Vestram Regiam, & Excelsum Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum in eo demisse interpellat, quatenus pro Benignis talismodi Ordinibus Regiis clementer elargiendis ad Sacratissimam Cæsareo Regiam Majestatem præpollentes, easque efficacissimas Vices suas interponere non dedignaretur, quo ad

Resigna-
tur Episco-
po Biblio-
theca Je-
suitarum
Unghvar.

Bibliothecam hanc, Juris Domini Episcopi jam effectam, erga præviam videlicet insinuationem, Lectionis, & ex ea hauriendæ Doctrinæ avido cuivis nobilitari prærogativa gaudenti individuo per destinatos ad id statim temporis horas, libenter omnino adaperiatur accessus. Pro Seminario porro Junioris Cleri ejusdem Græci Ritus arcense ædificium Unghvarinense applicandum, quin altera Contignatio elevetur, & erigatur, antelata obsequentiſſima Commissio Regia effective assignaverat, atque tradiderat, & prænuncupatus Dominus Episcopus in manus suas receperat. Scholis cæteroquin in conformitate B. Gratiôsæ Serenitatis Vestræ Regiæ, & Excelsi Consilii Regii Locumtenentialis in statu quo, relictis. Consimiliter & Campanula Scholari in Turri alias Collegiali actu existente, porro quoque pro Scholari usu in salvo permanente.

Qualis denique pro parte Composseſſorum Tybensium intuitu majoris Campanæ in Turri resignatæ Cathedralis Ecclesiæ pendenti contradictio intercesserit, atque huicce Commissioni præsentata fuerit? perinde cum submissione hic adnectitur.

Et hæc sunt, quæ in obsequium præmissi Benigno-Gratiôsi de Altissimo Jussu Regio, interventi Intimati modo prævio in effectum deducta, pro Statu Notitiæ ex debito humillime submittimus; qui cætera Serenitatis Vestræ Regiæ, Excelsique Consilii Regii Locumtenentialis Hungarici, Benignitati, Gratiis, & Favoribus devoti assidua in veneratione perseveramus. Serenitatis Vestræ Regiæ, Excelsique Consilii Regii Locumtenentialis Hungarici, humillimi,
obse-

obsequentissimi Servi: Comes Joannes Philippus Sztaray m.p. Sigismundus Péchy m. p. Emericus Horvath, Canonicus Agriensis Parochus Mezö-Tarkanyiensis, qua Commissarius Diœcesanus m. p. Unghvarini tertia Augusti Millefimo septingentesimo septuagesimo quinto.

C A P U T XI.

§ I.

Resignatis juxta præmissam Relationem ædificiis, fiunt Ordines Altissimi intuitu eorundem reparationibus, sumptusque Benigne exasignantur. Ut patet ex duobus Instrumentis sequentibus, quorum primum sub dato diei 4. Januarii 1776. emanatum ita sonat:

Illustris plurimum Reverende Amice, Illustrissime, ac Reverendissime &c. Ex hicce erga futuram in specie remissionem in Originali una cum suis Provocatis adnexo Camerae Imperialis Aulicæ solito correspondentiali Insinuato ad Cancellariam Regiam Hungarico-Aulicam dato uberius intellectura est Prætitulata Dominatio Vestra quidnam Camera Regia Hungarico-Aulica in merito ædificiorum Arcis Unghvariensis pro Græci Ritus Catholicis Consistorialibus, & Numero 60. Clericis ibidem accomodandis, adaptandorum, item circa projecta sumptuum structuræ, cui 10. Mille Floreni ex Ærario Regio clementer destinati sunt, in 24782. florenis 59½ xr. necessariorum, & ipsas usui adaptandorum, imo aliqua in parte ex Fundamento erigendorum, & hanc ob causam tot sumptus requirementium

ædificiorum delineationes repræsentaverit, quidve eatenus Camera Imperialis Aulica disponendum esse censeat? Quæ omnia Prætitulatæ Dominationi Vestræ eo Benigno cum Mandato transmittit Regium hoc Locumtenentiale Consilium, ut super toto hocce negotio sensum suum, & Informationem isthuc submittere noverit. Datum ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico Pofonii die 4. Januarii Anno Millesimo septingentesimo septuagesimo sexto celebrato Prætitulatæ Dominationis Vestræ ad Officia paratus, & paratissimi Comes Joannes Csáky m. p. Franciscus Skerlecz m. p. Lazarus Somfias m. p. Illustri plurimum Reverendo, Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino Andreae Bacsinszky, Græci Ritus Catholicorum Episcopo Munkacsienfi, Amico nobis observandissimo Viennæ (L.S.) Præsentem Copiam cum suo vero, & genuino Originali collatam eidemque conformem esse testor. Unghvarini 19. Martii 1803. Martinus Hodermarzky m. p. Suae Excellentiae Episcopalis Juratus Archivarius.

§ II. Alterum de eodem Merito sonans Intimatum de dato 8. Octobris Anni 1779. cujus tenor hic:

Excellentissime, Illustrissime, ac Reverendissime Episcope, Domine nobis Colendissime!

Sacratissima Cæsareo-Regia Apostolica Majestas median-
te Benigna Resolutione Regia de dato 16. præteriti Men-
sis Septembris a. c. horum intervena pro finaliter termi-
nandis Unghvariensibus Episcopalibus, aliisque Ecclesiasti-
cis Ædificiis necessarias adhuc summas, utpote:

Pro extructione Episcopalis Residentiæ ,	
Ecclesiæ & Allodii - - -	8299 fl. 7 xr.
Pro erectione Seminarii - - -	11940 — 8 —
Pro exolutione præditorum , & hucdum	
inexolutorum laborum - - -	904 — 31½ —

In Summa 21143 fl. 46½ xr.

Excellentiæ Vestræ anticipandos Clementer resolvere dignata est ea Lege, & Conditione, ut Unghvarinum per Cameram hanc Regiam Hungarico Aulicam exmittendus Cameralis Architectus cum concursu Excellentiæ Vestræ, & Cameralis Administratoris Cassoviensis Illustrissimi Domini Comitis Sztaray cum Opificibus tales ineat Contractus, ut illi universa Ædificia intra assuturum Annum 1780. ex integro consummare teneantur. Excellentiæ vero Vestræ id curæ sit, ne ab approbatis delineationibus recessus fiat, opus vero ipsum solido labore, & cum assignata prævia Summa perficiatur, cum nullam amplius assignationem sperandam habeat. Quemadmodum itaque insequelam Benignæ hujus Resolutionis Regiæ, tam apud antelatum Cameralem Administratorem Dominum Comitem Sztáray, quam & hujatem Cameralem Vice-Architectum Lander sub hodierno oportuna disponimus, ac una prævia modalitate clementer resolutam 21143 fl. 46½ xr. Summam Excellentiæ Vestræ erga Quietantiam ad hujatem Generalem Cassam Cameralem styliandam rite exolvendam cum defalcatione 2000. flor. prius jam per me Vice-Præsidentem assignatorum, penes Dominalem Cassam Unghvariensem exassignamus, ita id ipsum

prælibatæ Excellentiæ Vestræ pro sui Directione , & Notitia , quatenus semet cum antelato Domino Administratore , & Camerali Vice-Architecto cointelligenter habere , & etiam ipsum Ædificium quo meliori modo promovere velit , hisce significandum esse duximus. Datum ex Consilio Regiæ Cameræ Hungarico-Aulicæ Pofonii die 8. Octobris Millefimo feptingentesimo feptuagesimo nono celebrato. Prætitulatæ Dominationis Vestræ Servi obligatiffimi: Paulus Comes Feftetis m. p. Emëricus Havor m. p.

Excellentiffimo , Illuſtriſſimo , ac Reverendiſſimo Domino Andreæ Bacsinfzky , Græci Ritus Catholicorum Epifcopo Munkacsienfi , Abbatis S. Petri Apoſtoli de Tapoltza , nec non Sacr. Cæfareo Regiæ Apoſtolicæ Majeſtatis Intimo Conſiliario nobis Colendiſſimo (L. S.)

Præſentem Copiam cum ſuo vero Originali collatam , eidemque per omnia conformem eſſe teſtor Unghvarini 19. Martii 1803. Martinus Hodermarſzky m. p. Suæ Excellentie Epifcopalis Juratus Archivarius.

C A P U T XII.

§ I.

Præter Vicariatum Szigethienſem , & Szathmarienſem placuit Suæ Majeſtati Regiæ Vicariatum quoque fundare Caſſovienſem pro remotioribus a Cathedra Epifcopali Diſtrictibus , ita tamen ut e Gremio V. Capituli pro illa ſtatione Canonicus ſemper eligatur Suæque Majeſtati pro Confirmatione præſentetur , primus proinde pro præattacta

fun-

functione Vicariali Anno 1787. electus, præsentatus, & confirmatus erat Dominus Canonicus Joannes Pásztyeli, hoc perhibente Intimato: quod ex germanico sub Numero $\frac{3192}{26542}$ Versum est.

Excellentissimo Domino Episcopo Munkacsienfi. Sua Domin.
 Sacratissima Majestas, per Excellentiam Vestram a bonis Canonic.
 qualitatibus, & fundatis scientiis dilaudatum Joannem Pász- Joan. Pász-
 telyi, Canonicum Unghvariensem pro Secundario Vicario telyi re-
 cum 1200. fl. annuo ex Religionario Fundo extradando Sa- solvitur in
 lario, retentis 800. florenis, quos Eidem Sua Præbenda in- Vicarium
 fert, Clementissime denominare dignata est. Quæ Altissima Castrovi-
 Resolutio Excellentię Vestrę sine informandi Neo-denomi- sem.
 nati Secundarii Vicarii cum hocce Jussu nota redditur, ut
 adhuc sub 7. Aprilis a. c. ad Altissimum Mandatum deside-
 ratum, dein autem sub 26. Maji æque ejusdem anni ad-
 ursum projectum, qualiter nimirum isthoc Individuum Cas-
 sovię accomodari posset, illico, & quidem ad summum
 intra 8. dies a dato percepti horum submittatur. Datum ex
 Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico Budę 27. Julii
 1787. Comes Christophorus Niczky m. p. Josephus Diofze-
 gi m. p. Ad Cæsareo Regium actuale Intimum Consilia-
 rium Excellentissimum Dominum Andream Bacsinszky, Epi-
 scopum Munkacsiensem.

§ II. Interea Domino Canonico Joanne Pásztyeli a sta-
 tione hac ob debilitatem sanitatis amotionem sui supplican-
 te, ac proinde dispensato, Reverendissimus Dominus Cano-
 nicus Michael Bradács erga recomendationem Suę Excel-

lentiæ Præfuleæ anno 1790. pro hocce munere clementer resolutus, eodem etiam de præfenti fungitur, stationis attamen determinatione Cassovia Eperjesinum certis de causis permutata. Resolutionis Idiomate Germanico emanatæ sub Numero $\frac{167}{1618}$ Tenor ita sonat:

Excellentissimo Domino Episcopo Munkacsiensi. Sua Majestas ad propositionem Domini Episcopi, sine occupationis Cassovienfis Græco Cath. Generalis Vicariatus stacionis, qua hactenus Canonicus Pásztyeli fungitur, ex ratione autem cum eadem conexarum difficultatum, & molestiarum, nec non debilitate sanitatis resignantis Canonici, Canonicum Michaellem Bradács pro hac Dignitate recomendatum, Clementissime denominare dignatur. Quæ Altissima Dispositio Domino Episcopo pro Notitia, proque memorati Canonici Bradács certificatione hifce nota redditur. Datum ex Regio Hungarico Consilio Budæ 13. Januarii 1790. Comes Carolus Zichy m.p. Franciscus Paulovits m.p. Cæsareo Regio actuali Intimo Consiliario Excellentissimo Domino Andreae Bacsinszky, Episcopo Munkacsiensi.

Præsentem Copiam ex Germanico genuine versam esse testor. Unghvarini 17. Martii 1803. Martinus Hodermarzky, Sux Excellentix Episcopalis Juratus Archivarius.

Sedes Vicarialis defixa est stabiliter Eperjesini, atque pro Residentia prænominati Vicarii clementer resolutum, & effective resignatum est Claustrum pp. Minoritarum cum templo Regiis sumptibus pro Græco Ritu reparando adaptandoque.

§ III. Foundationibus, Dotationibusque pro Episcopatu, Capitulo, Vicariis Foraneis, Seminario item Cleri Junioris per Reginam MARIAM THERESIAM (ut præmissum est) Clementer factis, Literæ Fundationales, tametsi jam determinatæ, & assècuratæ fuissent, ob præventam tamen Altesatæ Reginæ mortem, attunc adhuc plene effectui mancipari non poterant. Quod postmodum Successor Maternis Vestigiis insistens Imperator, & Rex Apostolicus JOSEPHUS II. præstitit, & præattactas Collationes ac Fundationes suo Diplomate in Forma Libelli sub dato Viennæ Austriæ die 28. Decembris Anno 1781. emanato confirmare, & statutionem (effectu postea subsècuto) Benigne Ordinare dignatus est. Diploma hoc, utpote a Rege necdum Coronato emanatum per Successorem ejusdem LEOPOLDUM II. (Lege Patriæ ita exigente, novo Diplomate ratificari, ac confirmari, iterataque Statutione roborari oportebat. Diploma hoc ita sonat:

C A P U T XIII.

*Vide Part. IV.
pag. 232.*

NOS LEOPOLDUS SECUNDUS DEI Gratia Diploma Leopoldinum Collationes, & Fundationes Theresianas pro Dicecesi Munkacsienfi factus.
 Electus Romanorum Imperator semper Augustus,
 Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae, Slavoniæ, Rex Apostolicus; Archi-Dux Austriæ, Dux Burgundiae, & Lotharingiæ, Magnus Dux Hetruriæ, Magnus Princeps Transylvaniæ, Dux Mediolani, Mantuæ, Parmæ, Comes Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis &c. &c. Memoriam

commendamus tenore Præsentium significantes quibus expedit Universis. Quod Fidelis Noster Nobis sincere Dilectus Reverendus Andreas Bacsinszky, Græci Ritus Catholicorum Episcopus Munkacsiensis, Abbas Sancti Petri Apostoli de Tapoleza, & Noster actualis Intimus Status Confiliarius demisse exhibuerit, & præsentaverit certas Benignas a Serenissima, ac Potentissima olim Domina MARIA THERESIA Romanorum Imperatrice, ac Regina Hungariæ Apostolica Genitrice Nostra piæ Memoriam desideratissima pro parte Episcopatus Græcorum Catholicorum Munkacsiensis, ejusdemque Diœcesis jam determinatas, & asscuratas, ob præventam tamen ejusdem Mortem attunc adhuc plene effectum mancipari haud queutes, verum primo per Serenissimum olim, ac potentissimum Principem Dominum Josephum hujus Nominis Secundum Electum Romanorum Imperatorem, & hæreditarium Hungariæ Regem Fratrem Nostrum felicis Recordationis desideratissimum confirmatas, & de dato Viennæ Austriæ die Vigesima octava Mensis Decembris Anno Millesimo septingentesimo octuagesimo primo in Forma Libelli expeditas, secretoque ejusdem Sigillo, quo ut Rex Hungariæ Apostolicus utebatur, impendenti communitas, & propriæ Manus subscriptione roboratas Fundationales Litteras; supplicando Majestati Nostræ debita cum Instantia humillime, quatenus Nos præfatas Fundationales Litteras, omniaque, & singula in iisdem contenta ratas, gratas, & accepta habentes Literisque Nostris Privilegialibus inferi, & inscribi facientes, acceptare, approbare,

re, ratificare, ac confirmare dignaremur; quarum quidem
 Fundationalium Litterarum tenor sequens est:

NOS JOSEPHUS SECUNDUS Divina fovente
 Clementia Electus Romanorum Imperator semper Augustus
 Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae,
 Slavoniæ, Gallitiæ, Lodomeriæ, Ramæ, Serviæ, Cuma-
 niæ, & Bulgariæ Rex Apostolicus; Archi-Dux Austriæ,
 Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carnio-
 liæ, Magnus Dux Hetruriæ, Magnus Princeps Transylva-
 niæ, Marchio Moraviæ, Dux Brabantiae, Limburgi, Lu-
 cemburgi, & Geldriæ, Vürtembergæ, Superioris & In-
 ferioris Silesiæ, Mediolani, Mantuæ, Parmæ, Placentiæ,
 & Guastalæ, Osveciniæ, & Zatoriæ, Calabriæ, Barri,
 Montis ferati, Teschinæ; Princeps Sueviæ, & Carolopolis;
 Comes Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis, Hanoniæ, Kyburgi,
 Goritiæ, & Gradiscæ; Marchio Sacri Romani Imperii Bur-
 govæ, Superioris & Inferioris Lusatiæ, Musoponti, &
 Nomenci; Comes Namurci, Provinciæ Valde-Montis, Albi-
 Montis, Zutphanæ, Sazverdæ, Salmæ, & Falkensteinii,
 Dominus Marchiæ, Selavoniæ, & Mechliniæ. Memoriae
 commendamus tenore Præsentium significantes quibus expe-
 dit universis; quod Serenissimæ, ac Potentissimæ olim Do-
 minæ MARIÆ THERESIÆ Romanorum Imperatrici,
 ac Reginæ Hungariæ Apostolicæ Genitrici Nostræ felicis
 recordationis desideratissimæ, inde a felici auspiciati Regi-
 minis sui temporibus nihil magis animo ejusdem infederit,
 quam ut Divorum condam Hungariæ Regum gloriosæ me-
 moriæ Prædecessorum suorum exemplo non tantum quæque

illi Sancte pro incremento, Ornamentoque Sanctæ Ecclesiæ instituerunt, eadem queque vestigiis Illorum insistentes, Sarta, tectaue tueretur, verum etiam pro eo, ac in Viribus Ejusdem, situm fuit, novis qua licuit Favoribus auget, nihilque eorum, quæ ad veri DEI cultus, Bonique Orthodoxæ Religionis, ac signanter Sacræ Unionis promotionem, & incrementum pertinere viderentur, a se quaqua demum ratione desiderari pateretur, unde factum est, ut compluribus jam ab annis constabiliendæ, propagandæque pro celeriori, faciliorive successu Religioni Orthodoxæ, Sacræque Unioni benigne cumprimis intenta, Bonumque illius unice præoculis habens fundatos ab olim, largiterque dotatos in percharo Nobis Hungariæ Regno, Regnisque, & Provinciis ad idem spectantibus Archi- & Episcopatus partim ob præexistentium Diœcesum amplitudinem, Ritusque diversitatem, atque inde promanantem in recta administratione muneris Episcopalis difficultatem, aliisve rerum, temporumque circumstantiis id exigentibus dividendos, e divisis porro tali ratione partibus plures Sedes Episcopales erigendas procuraret, partim vero illos Episcopatus, qui quidem penes suos antiquos Diœcesanos Limites ultro quoque relictis sunt, quo ad Eorundem internam constitutionem, atque Dotationem ea ratione regularet, ut relictis pro condecete Episcopi intertentione sufficientibus annuis Reditibus, e superfluis, tam Diœcesanis, quam & aliis quoque ad promovendam Orthodoxam Religionem, consequenter Sacram Unionem occurrentibus Necesitatibus provideretur, cunctaque ad rectum ordinem, accedente etiam Sanctæ

Romanæ Sedis Apostolicæ pias has, & salutare, uniceque in optimum Religionis, Decusque, & Ornamentum Ecclesiarum, ac incrementum Sacræ Unionis directas Ejusdem Intentiones confirmantis Benedictione collocarentur: Quare posteaquam Episcopatus Munkacsienfis Græci Ritus Catholicorum a Diœcesi Agriensi plene dismembratus, & institutus, ejusdemque limites per ambitum dictæ Diœcesis Agriensis quacunque illa actu procurrit, ac insuper per Comitatus etiam Gömöriensem, & Tornensem, relatæ unice ad Parochias Græco-Catholicas, animasque hunc Ritus sequentes, prouti hæc in Bullis Canonisationum uberius continentur, circumscripti, & constituti fuissent, ut Eidem Episcopatu omni ex parte provideretur pro Dote quidem Mensæ Episcopalis, sublato omni Cathedratico, Abbatiam Sancti Petri de Tapolcza in Comitatu Borsodiensi, & Diœcesi Agriensi sitam per benignas Fundationales Litteras suas de dato Vigesima septimæ Septembris, Anni Millefimi septingentesimi septuagesimi sexti emanatas effective contulit; tum Sede Græco-Catholici Episcopi hujus Munkacsienfis Munkacsino ad Regium Camerale Oppidum Unghvár translata, pro necessaria Ejus, & Successorum suorum, Capituli, item & Professorum, ac Cleri ejusdem Residentia, & commodiori subsistentia (Residentia Munkacsienfi cum suis pertinentiis, ultro quoque pro Episcopis Munkacsienfibus in salvo relicta;) in dicto Oppido Unghvár antiquam Arcem Militarem Unghvariensem, Collegium item abolitæ Societatis, atque penes idem existentem Ecclesiam, porro Domos octo ab eadem Ecclesia usque arcense Fossatum continua

serie semet extendentes, & in Mappa eatenus confecta a numero primo usque octavum denotatas; dominalem dein Hortum numero decimo signatum, cum cæmeterio eidem contiguo, Hortum item magnum mentionato Collegio ad vicinum cum Granario, & Fossa glaciali, prouti & huic Horto adjacentem Fundum desertum sub H, ei denique conterminam Domunculam sub numero nono, cum eo appertinente Hortulo sub I. adhæc omnia sub Collegio existentia Cellaria, denique Fundum etiam, in quo stat Ædificium Scholare citra ullum ab inde pendendum seu publicum, seu Dominale onus, libere possidenda contulit, atque jam prioribus annis per Fidelem Nostrum Egregium Ignatium Jablanczy, Confiliarium Nostrum, & Bonorum Trauczaniaco-Fiscalium Administratorem resignari, & effective per manus tradi fecit; una vero Capitulum, Seminarium, Archi-Diaconos, nec non Professores fundando pro horum quoque, uti & Cathedralis Ecclesiæ Dote certos quidem annuos Reditus designavit, atque præter resolutam Possessionem Konczhaza in proventibus Cassæ Parochorum asscurari voluit, quæ tamen eadem morte præventa, attunc plene cum expeditione etiam Fundationalium Litterarum resignata non fuerunt: Hinc Nos vestigiis Ejusdem Pientissimæ Genitricis Nostræ insistentes, atque cuncta per Illam provide constituta confirmantes pro summo illo Patronatus Jure, quod qua Apostolicus Rex Hungariæ in conferendis, & pro ratione necessitatis, ac utilitatis publica dirigendis Beneficiis Ecclesiasticis, regulandisque Diœcesibus, ac Capitulis optimo Jure habere, & exercere dignoscimur,

pro-

proque ea, qua in majus Incrementum Dominantis in antelato Apostolico Regno Nostro Hungariæ Orthodoxæ Fidei, & Dotationem Cleri, ac Ecclesiarum DEI constanter ferimur pietate, Vigilantia, & sollicitudine, ut nempe necessitati fundatæ Diœcesis Græco Catholicæ Munkacsienfis, Ejusdemque Nominis Capitulo, & Vicariis, nec non juniori Clero, ac quatuor Professoribus, denique ipsi Cathedrali Ecclesiæ quaqua ratione succurramus; primum quidem ultra præattactos Fundos in Oppido Nostro Unghvár per Cameralem Administrationem Jablanczy prævio modo resignatos, nunc recentius medio alterius Cameralis Administratoris, Fidelis quippe Nostri Nobis dilecti Spectabilis, ac Magnifici Comitæ Michaelis Sztaray de Nagy-Mihály Oppidorum Haidonicalium Directoris peculiariter ad id emissi, Fundos quoque in prædicta Mappa sub A. numeris undecimo, duodecimo, decimo tertia, decimo quarto, & decimo sexto, item Litera L. designatos citra persolvendum eorum æstimationale pretium, & perinde absque ullo abinde pendendo seu Publico, seu Dominali onere possidendos clementer contulimus, & simpliciter (ea tamen quoad omnia præmissa reservata expressa cum conditione, ut si nefors Episcopus, aut Ejusdem Successores domos, aut alia ædificia in resignatis Fundis sibi appropriare, aut vero penitus diruere velent, proprietariis ædificiorum pretium persolvere. Præterea plateas in Mappis Litera M. & O. signatas pro communi usu, & commodo in perpetuum relinquere, & suis sumptibus conservare; non secus in Fundis ab omni exercitio Jurium Regalium, prouti sunt

Educilli, Braxæ, Macelli, & his similibus, ac omni insuper fornicum pro Mercatoribus, quæstoribus, aut qualibuscunque Opificibus deservientium Ereptione in perpetuum abstinere juxta triplicis Ordinis Reversales de dato primæ Februarii, Anni Millefimi septingentesimi octuagesimi primi de se datas, debeat, ac teneatur, debeantque, & teneantur) juxta Instrumentum Metale inter eundem Episcopum, & prædictum delegatum Regio-Cameralem Commissarium Comitem Michaellem Sztaray de dicta Nagy-Mihaly die nona præcitati Mensis Februarii, & Anni Millefimi septingentesimi octuagesimi primi confectum, & adhibito Testimonio articulari præsentibus convocatis, advolutaque eorundem Episcopatus Græco-Catholico Munkacsiensi Ungvarini resignatorum Fundorum autentica delineatione roboratum; Nobisque cum cohærentibus actis, & Ejusdem Episcopi Reversalibus pro altissima approbatione, & ratihabitione demisse relatum, & præsentatum effective cum Necessaria Limitum designatione resignari fecimus. Tum vero Dotationem Ecclesiæ Cathedralis, Capituli, Seminarii, & reliquorum accessoriorum sequenti modo benigne asscuravimus, ut pro Vicariorum Foraneorum, quibus ob nimiam Diæcesis amplitudinem opus habet in Districtibus magis remotis constituendorum meliori subsistentia annue octingentorum Florenorum Summam percipiat: Porro Capitulum ex septem Canonicis juxta morem Ritus suis titulis, & officiis distinguendis constet, & signanter primo pro Archi-Presbytero seu Præposito majore Mille florenos: Secundo pro Archi-Diacono Cathedrali seu Lectore, non-

gentos florenos: Tertio pro Primicerio seu Cantore octingentos florenos: Quarto, pro Ecclesiarcha, seu Custode æque octingentos florenos: Quinto, pro Scholastico, septingentos florenos: Sexto pro Cartophilaci, seu Cancellario itidem septingentos florenos: Septimo denique pro Canonico sexcentos florenos in vicem congruæ clementer resolvimus; Porro pro expensis Consistorii (eo intellectis Notario, & Fiscali) annuos quingentos florenos, pro Seminario junioris Cleri Unghvarini constabilito annuos termille florenos, ea ratione, ut Clerici ultra illos, quos in Seminario ad S. Barbaram, & alibi pro sua Dicecesi fundatos habet, quo majori fieri potest numero in eodem interteneantur, atque rationes Seminarii quotannis Consilio Nostro Regio-Locumtenentiali, atque penes Idem constabilitæ piarum Foundationum Commissionem facta earum præviæ per Capitulum, & Episcopum revisione pro superrevisione accurate submittantur: demum pro quatuor Professoribus, huc intellecto etiam Valachico (cujus nationis cæteroquin tam in Candidatione pro Canonicorum officiis, quam in susceptione ad Seminarium, junioris Cleri per Episcopum peculiaris semper reflexio habebitur) pro primo qua Seniore annue quingentos florenos; pro reliquis tribus singulative quadringentos florenos; denique pro dote Cathedralis Ecclesiæ, Servitorumque, qui ad eandem pertinent, congrua intertentione annue Mille, Octingentos florenos benigne designavimus: præattactas vero Summas pecuniarias in Cassa Parochorum sub administratione Consilii Nostri Regii Locumtenentialis existente ea ratione clementer asscuravi-

mus, ut præter illas Summas, quæ jam antea ex eadem Cassa Parochorum juxta complures præcedentes benignas Resolutiones ex annuis suis Proventibus in prædeductos fines exolvebantur, reliquæ Summæ ex illis Proventibus, quos mentionata Cassa Parochorum hoc etiam titulo ex resignatis Episcopatus Magno-Varadiensis Dominiis Bél, & Vaskoch, juxta benignam regulationem Ejusdem Episcopatus Magno-Varadiensis Instrumentum sub decima sexta Februarii anni infra scripti expeditum annue percipit, rite enumerarentur; quas proinde omnes præmissas Summas pro Dotatione Episcopatus Munkacsienfis præattacta serie ex Cassa Parochorum absque omni defectu semestraliter præstari, & numerari volumus, ac ordinamus, præcipimusque; Imo assignamus, conferimus, damusque, & fundamus perpetuo, & irrevocabiliter in dicta generali Parochorum Cassa Pofonii constituta habendi pariter & usuandi, (ad rationem tamen præspecificatorum annuorum Mille octingentorum florenorum pro Dote Ecclesiæ penes eandem Cassam Parochorum Pofonii constitutam emensorum, Possessionem Konczháza, Comitatus Unghvariensi adjacentem, ad Collegium abolitæ Societatis Unghvariense ante hac pertinentem, cujus Possessionis Konczháza cameraliter conscriptæ Proventus effective quingentos, septemdecim florenos, sedecim & medium cruciferos, Capitale proinde, a quatuor, & medium pro Centum computandum undecim Mille quadringentos nonaginta quinque florenos constituit temporaneo eo proinde, quo ipsa abolita Societas possedit jure, sub Evictione tamen Fisci Nostri Regii ad vires Cassæ Paroch-

chorum assumpta habendum, & usuandum tradimus, & conferimus; Præter hos proinde quingentos, septemdecim florenos, sedecim, & medium cruciferos titulo Proventuum dictæ Possessionis Konczháza percipiendos, in Complementum resolutorum Eidem Græco-Catholico Episcopo Munkacsienfi titulo Dotis Ecclesiæ annuorum Mille, octingentorum florenorum annuos adhuc Mille, ducentos octuaginta duos florenos, quadraginta tres, & medium cruciferos e toties repetita Cassa Parochorum Pofonii constituta præstandos, & numerandos ordinamus, prædeductis vero quingentis septemdecim florenis, sedecim & medio cruciferis ex eadem Cassa Parochorum interea quoad Episcopatus Munkacsienfis in Possessorio præattactæ Possessionis Konczháza permanferit, ad Ærarium Camerale titulo Fundi Studiorum, ad cujus massam eadem Possessio Konczháza pertinebat, numerandis: Reservantes cæteroquin Nobis, & Successoribus Nostriſ Hungariæ Regibus in præmentionato Capitulo Jus quævis Beneficia Ecclesiastica, & Canonicatus conferendi, admissa, dumtaxat Ipsi Episcopo in casu singulæ Vacantiæ pro tali supplenda duorum idoneorum subjectorum electione, & Nobis demissa præsentatione, citra tamen potestatis Nostræ in hoc vel illo Subjecto denominando Restrictione; Quæ omnia dum mente, animoque deliberato, & ex plenitudine Potestatis Nostræ Regiæ hisce clementer statuimus, fundamus, & ordinamus, una non ambigimus, quod quemadmodum hic per Nos clementer Neocreatus, & Fundatus Episcopatus unice ad Incrementum Sacræ Unionis, per idque magis, ac melius promo-

}
ecce!
 vendam animarum Græco-Catholicarum salutem directus est, Eique ad suam conſistentiam perducendo Nos omni cura, & ſolicitudine intenti fuimus; Ita Noſtri quoque Succellores Hungariæ Reges non minori ſolicitudinis ſtudio ſalutare hoc, & pienſiſſimum Inſtitutum Noſtrum in omne ævum firmiter manutenturi ſubſequenter totum id, quod ad Neocreatum, & Fundatum huncce Episcopatum Græco-Catholicum prævia ratione per Nos clementer collatum habetur, tanquam pro perpetuo deſtinatam Fundationalem Dotem absque diminutione in ſua integritate conſervaturi, & pro ratione circumſtantiarum novis etiam gratis, Favoribusque ſint adaucturi. Quapropter omnibus & ſingulis, quorum intereſt, aut futuris quibusvis temporibus intererit, benigne præcipimus, & mandamus, quatenus præſentem ſalutarem, pienſiſſimamque Fundationem, & Ordinationem Noſtram in quibusvis evenire queuntibus caſibus ad amiſſim obſervare noverint, neque Eidem ſub incurſu Indignationis Regiæ quaqua ratione contravenire præſumant. In quorum majus robur perpetuamque firmitatem hæſce Secretario majori Sigillo Noſtro, quo ut REX Hungariæ Apoſtolicus utimur, impendenti communitas extradandas eſſe duximus, & concedendas Litteras Fundationales. Datum per manus Fidelis Noſtri Nobis ſincere dilecti Spectabilis, ac Magnifici Comitum Franciſci Eſzterházy de Galantha, perpetui Comitum in Frakno, Aurei Velleris, & una Inſignis Ordinis Sancti Stephani Regis Apoſtolicæ Magnæ Crucis Equitis, Camerarii, Conſiliariiſque Noſtri Actualis Intimi Comitatus Moſſonienſis Supremi Comitum, Curie Noſtræ

stræ per Hungariam Magistri, ac per idem Regnum Nostrium Hungariæ Aulæ Nostre, prout & prædicti Insignis Ordinii Sancti Stephani Cancellarii in Archi-Ducali Civitate Nostra Vienna Austriæ die vigesima octava Mensis Decembris, Anno Domini Millefimo septingentesimo octuagesimo primo. Regnorum Nostrorum, Romani decimo septimo, Hungariæ, Bohemiæ, & reliquorum Anno secundo.

Reverendissimis, Illustrissimis, Reverendis item, ac Venerabilibus in Christo Patribus Dominis Josepho e Comitibus Battyán, perpetuo in Németh-Ujvár, S. Romanæ Ecclesiæ Cardinale, ac S. R. I. Principe Strigoniensis; ac altero: Adamo L. B. Patachich de Zajezda, Coloczensis, & Bacsienfis Canonice Unitarum Metropolitanarum Ecclesiarum Archi-Episcopis, Comite Francisco Zichy de Vasonkeö, Jaurinensi; Comite Carolo Eszterházy de Galantha, Agriensis; Christophoro e Comitibus Migazzy de Vaál, & Sonnenturn, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinale, Principe S. R. Imperii Administratore, Vacziensis; Josepho Gallyuff, Zagrabienfis; Gregorio Majer, Græci Ritus Catholicorum Fogarasienfis; Andrea Bacsinzky, Græci Ritus Catholicorum Munkacsienfis; Joanne Baptista Caballini, Segniensis, & Modrusienfis, seu Corbavienfis; Mathæo Francisco Kerticza, Bosnensis, seu Diakovariensis, & Syrmienfis; Comite Ladislao Kolonich de Kollegrad, Magno-Varadiensis; Carolo Szalbek, Scepusienfis; Comite Francisco Berotöld, Neofoliensis; Comite Antonio de Réva, Nitriensis; Basilio Bosiczkovits, Græci Ritus Catholicorum, Crisienfis; Moyse Dragoffy, Græci Ritus Catholicorum, Magno-Varadiensis; Josepho Baizath,

Veszprimienfis; Joanne Szilly, Sabariensis; Ignatio Nagy de Sellye, Albaregaliensis; Emerico Kristovits, Tsanadiensis; Antonio L. B. Andrassy de Szent-Király, & Krasznahorka, Rosnaviensis; Comite Ignatio de Batthyán, perpetuo in Németh-Ujvár, Transylvaniensis; Comite Paulo Eszterházy de Galantha, Quinque Ecclesiensis; Antonio Zlátarics, Belgradensis, seu Samandriensis; Josepho Pierer, Tinniniensis; Stephano Jaklin de Elefant, electo Almisiensis; Comite Sigismundo Keglevics de Buzin, electo Makariensis; Raphaele Szent-Ivanyi de eadem, electo Arbensis; Stephano Battha, electo Noviensis; Gabriele Szerdahelyi, electo Corczolensis; Emerico Okolicsanyi, electo Anfariensis; Georgio Nunkovics, electo Serdiensis; Josepho Pethö, electo Driveftenfis; Joanne Feja, electo Scutariensis; Emerico L. B. Perenyi, electo Bacsensis; Joanne Ludovico L. B. Schvarcer, electo Bosoniensis; Francisco Miklosy, electo Biduanensis; Ecclesiarum Episcopis, Ecclesias DEI feliciter gubernantibus; Spectabilibus item, ac Magnificis: Comite Georgio Fekete de Galantha, Judice Curiae Nostrae Regiae; Comite Francisco de Nadasdy, Regnorum Nostrorum Dalmatiae, Croatiae, & Slavoniae Bano; Comite Adamo de Batthyán, perpetuo in Németh-Ujvár, Tavernicorum; Illustrissimo S. R. I. Principe Nicolao Eszterházy de Galantha, Nobilis Turmae Nostrae Praetoriae Hungaricae Capitaneo; antelato Comite Francisco Eszterházy de praefata Galantha Curiae; Comite Joanne Nep. Csaky de Kereftszeg, Agazonum; Comite Joanne Nep. Erdödy de Monyorokérék, Cubiculariorum; Comite Antonio Károlyi de Nagy-Károly,

Dapiferorum; Comite Leopoldo Palffy ab Erdöd, Janitorum; Comite Francisco Xav. Koller de Nagy-Manya, Pincernarum Nostrorum Regalium per Hungariam Magistris; ac Comite Joanne Palffy ab Erdöd, Comite Poseniense; Cæterisque quam plurimis sæpefati Regni Nostri Comitatus tenentibus, & honores. JOSEPHUS m. p. Comes Franciscus Eszterházy m. p. Josephus Jablanczy m. p. (L. S.)

Nos itaque pro solita benignitate, & Clementia Nostra Cæsareo-Regia pro parte memorati Episcopi Græco-Catholicorum Munkacsien. Andreae Bacsinszky, ac Ejusdem in Episcopatu Successorum facta apud Majestatem Nostram humillima Supplicatione, Regia benignitate exaudita clementer & admissa, prædictas Serenissimi olim, ac Potentissimi Imperatoris, & Hungariæ Regis Fratris Nostri desideratissimi Fundationales Litteras non abrasas, non cancellatas, neque in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio, & suspicione carentes præsentibus Litteris Nostris Privilegialibus de verbo ad verbum sine diminutione, & augmento aliquali insertas, & inscriptas, quoad omnes earundem continentias, & Clausulas Autoritate Nostra Cæsareo-Regia in effectum Articuli trigesimi secundi proxime celebratorum Regni Comitiorum, approbavimus, roboravimus, ratificavimus, ac perpetuo valituras benignissime confirmavimus; Imo approbamus, roboramus, ratificamus, & confirmamus harum Nostrarum Secreto Sigillo Nostro, quo ut Rex Hungariæ Apostolicus utimur impen-

denti communitarum Vigore, & Testimonio Litterarum mediante. Datum per Manus Fidelis Nostri Nobis sincere dilecti Spectabilis, ac Magnifici Comitis Caroli Palffy ab Erdöd, perpetui in Vöröskeö, Aurei Velleris, & una Insignis Ordinis S. Stephani Regis Apostolici Magnæ Crucis Equitis, Comitis Pofoniensis, & Comitatus Nominis Ejusdem perpetui Supremi Comitis, Arcisque Nostræ Regiæ Pofoniensis Hæreditarii æque, ac Supremi Capitanei Camerarii, Consiliarii que Nostri Actualis Intimi, Curia Nostræ Regiæ per Hungariam Magistri, nec non per idem Regnum Nostrom Hungariæ Aulæ Nostræ, prout & dicti Ordinis Sancti Stephani Regis Apostolici Cancellarii, in Archi-Ducali Civitate Nostra Vienna Austria, die vigesima Mensis Octobris, Anno Domini Millesimo septingentesimo nonagesimo primo, Regnorum Nostrorum Romani Hungariæ item Bohemiæ, & reliquorum Anno secundo. LEOPOLDUS. Comes Carolus Palffy, Alexius Névery, Protocollatum in Libro Regio primæ Classis sub Numero 55. Pagina 1009. Quod testatum redditur per Secretarium Aulicum, & Archivi Directorem Fabianics m. p.

Præsentem Copiam cum suo vero, & genuino Originali collatam, & correctam esse testor. Unghvarini 16. Martii 1803. Martinus Hodermarszky, Suae Excellentia Episcopalis Juratus Archivarius.

CAPUT XIV.

§ I.

Augusta Regina MARIA THERESIA adhuc in vivis existente, Cathedralis Ecclesia Unghvariensis per Præfulem Dominum Andream Bacsinszky Anno 1780. die 15. Octobris consecrata fuit, Excellentissimo Domino Comite Stephano Andrassy Munere Commissarii Regii fungente, cujus ad Consecratorem Dominum Præfulem, ac vicissim Præfulis ad præfatum Commissarium occasione consecrationis Sermonem habitum vide part. 3-tiæ pag. 122. Hunc Præfulem Regii Consilii Actualis Intimi honore, ac Titulo Excellentissimi Altesata Regia Majestas condecorare dignata est; Qui etiam Anno 1790. in Comitibus Regni Budæ, & Pofonii celebratis per Regales invitatus Sedem cum voto inter Prælatos pro ratione Senii secundo loco adeptus fuit; quo honore Excellentissimus quoque Dominus Ignatius Darabanth, Græci Ritus Cath. Episcopus Magno-Varadinensis unâ & Illusterrimus condam Josaphat Bastasich, Episcopus Christiensis excepti, Sedes competentes inter Diocesanos eodem tempore acceperunt, utriusque etiam Diœcesis V. V. Capitula, erga similes Regales, suos deputatos Canonicos ad prælaudata Comitibus Regni miserunt; Munkacsienſe quidem Reverendissimum Dominum Andream Zsetkey, Præpositum majorem, cum Reverendissimo Domino Theodoro Bacsinszky, Canonico. Varadinense vero Reverendissimum Dominum Georgium Farkas, itidem Præpositum majorem.

Cathedralis Ecclesia Unghvariensis Anno 1780. die 15. Octobris consecrata est.

§ II.

§ II. Cæterum hæc Græco-Catholicorum Præfulum ad Regni Comitia admissio nullam prorsus redolet novitatem: siquidem primis Christianæ Hungariæ Sæculis statum Prælatorum magna ex parte constituerant Græco-Catholici quoque Præfules, præsertim ante Belæ IV. Regis Hungariæ tempora, qui Jus Patronatus in Ecclesiasticorum Regalium Beneficiorum Collatione ad Terras quoque Stephani V. extenderat, Latinos Unitis præponendo (Kat. Tom. VI. pag. 352—375—380.) id quod novis jamjam in Civile Bellum inter Patrem, & Filium Belam nempe IV. & Stephanum V. Reges Hungariæ dissensionibus occasionem præbuit, quas a Præfulibus excitatas fuisse, Papæ Urbani IV. ad Præsidentem Fratrum Prædicatorum de Hungaria datæ Anno 1264. Litteræ testantur (ibidem Kat. p. 419.) quæ inter alia sic habent: „ Sane mirantes accepimus, & referimus conturbati, quod nonnulli Episcopi, & Ecclesiarum Prælati de „ Regno Hungariæ advertere dedignant, quod ipsi non „ solum inter quoslibet Christi fideles de Regno ipso, unitatis & pacis conservare vinculum, verum etiam discordes ad concordiam toto posse revocare tenentur, dissensiones, & jurgia in dicto Regno damnabiliter seminant, „ & quod gravius est, inter charissimos in Christo Filios „ Nostros Belam Hungariæ, ac Stephanum primogenitum „ ejus, Reges Illustres, procurare odiorum scandala, & „ dispendiosa dissidia non formidant &c.

§ III. Stephanus V. primum Orientis, post fata vero Patris sui Belæ IV. etiam Occidentis Hungariæ Rex factus,

in deligendis Ecclesiarum Prælatiſ, Apoſtolicæ Legationiſ authoritate, Regibus Hungariæ attributa, uſus, inter alios Smaragdum ad Albenſem promovemat Episcopatum, cui demum ſucceſſit Paulus, tandem Farkaius, hi omnes Ritus Græco-Catholici ex eo Electi ſolum dicebantur, quod a Pontifice Romano non fuerint confirmati. Benedictum quoque Orodienſiſ Eccleſiæ Præpoſitum Lodomerio æque Græci Ritus ex Budenſi Præpoſito ad Varadinenſem Episcopatum promotum, ſuffecit (Vide Clar. Bardofi Supplem. Analector. Terræ Scepus. pag. 419—420.) Hic Rex Stephanus ſequebatur Riturum Maternum, Conjugiſque ſuæ Græco-Catholicum (Bar. ibidem). Porro Mater ejus Regina Hungariæ Maria. Utpote Belæ IV. Conjux, erat Theodori Laſcaris Græcorum in Aſia Imperium ſuſtentantiſ Filia, mulier pientiffima Græco Ritui addicta. Elifabetha quoque Stephani Conſors, ejusdem Græci Ritus Catholica, Bathi Filia, Chani Neptiſ, Cumana fuit. (Bar. in eodem ſuo Opere pag. 304—305—355.)

§ IV. Quanto numero fuerint condam ſub Corona Hungariæ Græco-Catholici Episcopi, nomina ipſa Episcopatum, a quibus tot quot Episcopi denominari etiam num ſolent, clare remonſtrant; ſunt autem præcipui ſequentes Episcopatus Alniſienſiſ, Anfarienſiſ, Albenſiſ, Belgradenſiſ, Boſonenſiſ, Biduanenſiſ, Caſarenſiſ, Corczolenſiſ, Drivasteſiſ, Dulcinenſiſ, Novienſiſ, Priſtinenſiſ, ſeu Priſcarenſiſ, vel S. Irenæi, Samandrienſiſ, Sardiceniſ, Scopienſiſ, Scutarienſiſ, Serbienſiſ, Tinninienſiſ, Titopolitani, Veglienſiſ, huc ſpectant

ctant hodiernorum Bœnensis videlicet, seu Diakovariensis, & Sirmiensis, nec non Segniensis, & Modruvsiensis seu Corbaviensis Canonice Unitorum Lacinia. Denique his quoque adnumerandi veniunt Episcopatus Disunitorum utpote Aradiensis, Bacsensis, Budensis, Caroloftadiensis, Pakraczensis, Temesvariensis, Transylvaniensis, & Verschetzensis, sub Carlovicenzi Metropoli persistentes. Sed de his jam satis: Res enim ipsæ rerumque adjuncta luculenter produnt, statum Prælatorum consitisse condam ex copioso numero Græco-Catholicorum Artificum. Plura de hoc merito scire cupiens adeat Clarissimum Bardossy; Opus enim eximium sub titulo: Supplementum Analectorum Terræ Scepusiensis Anno 1802. Leutschoviæ excusum, multa egregia, quæ hactenus latebant, e tenebris in lucem, (in Rem meam) producta Monumenta exhibet; Viri hujus eruditissimi sinceræ Merces, meis quoque miscere mihi perquam volupe est. Jam vero revertamur, unde digressi sumus, atque in nexu ea, quæ Foundationem Episcopatus Munkacsiensis concernunt, ultro prosequamur. Omnium hactenus Resolutionum pro Diœcesi hac emanatarum stabilitati robur præbet Statutionis Actus Lege præscriptus, qui sub necitur.

C A P U T XV.

Statutionis Instrumentum.

Sacratissimæ Cæsareo-Regiæ, & Apostolicæ Majestati
**FRANCISCO II. DEI Gratia Hungariæ, Bohemiæ,
 Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæque Regi, Archi-Duci Au-**
 striæ,

Itinæ, Duci Burgundiæ, Brabantiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Comiti Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis, & Gori-tiæ &c. Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Agriensis Oratio-num in Domino DEO devotarum assidua suffragia, cum humillima animorum, perpetuæque Fidelium servitorum suorum subjectione. Vestra nosse dignabitur Sacratissima Cæsareo-Regia, & Apostolica Majestas; Nos Benignas Sa-cratissimæ, Cæsareæ, Regiæque Majestatis gloriosæ Remi-niscentiæ LEOPOLDI II. DEI Gratia Romanorum Im-peratoris, ac Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae, Sclavoniæque Regis, &c. Majestatis Vestræ Genitoris de-sideratissimi Litteras mandati Introductorias, & Statutorias pro parte, & ad Instantiam Excellentissimi, Illustrissimi, ac Reverendissimi Andreæ Bacsinfzky, Græci Ritus Ca-tholicorum Episcopi Munkacsienfis, Abbatis Sancti Petri Apostoli de Tapoleza, & ejusdem Majestatis Vestræ Sa-cratissimæ Actualis Intimi Status Consiliarii die vigesima Mensis Octobris Anni proximus evoluti 1791. in Archi-Ducali Civitate Vienna Austriæ emanatas, sigilloque Ejus-dem Suae Majestatis Sacratissimæ Authentico, ab extra insuperiori earundem margine impressivè communitas, Nobisque pro executione earundem præceptorie sonantes, & directas, profunda cum humilitate, homagialique obsequio recepisse in hæc verba:

LEOPOLDUS II. DEI Gratia electus Romanorum Imperator, semper Augustus, Germaniæ, Hungariæ, Bo-hemiæ, Dalmatiæ, Croatiae, Sclavoniæ &c. Rex Apostolicus, Archi-Dux Austriæ, Dux Burgundiæ, & Lotharingiæ,

Magnus Dux Heiruriæ, Magnus Princeps Transylvaniae &c. Dux Mediolani, Mantuæ, Parmæ, &c. Comes Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis &c. Fidelibus Nostri Honorabilibus Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Agriensis Salutem, & Gratiam: Quum Majestati Nostræ ex parte Fidelis nostri Nobis sincere Dilecti Andreae Bacsinszky, Græci Ritus Catholicorum Episcopi Munkacsienfis, Abbatis S. Petri Apostoli de Tapolcza, & Nostri Actualis Intimi Status Consilarii demisse exhibitæ, & præsentatæ sint certæ Benignæ a Sacratissima, ac Potentissima olim Domina MARIA THERESIA Romanorum Imperatrice, ac Regina Hungariæ Apostolica, Genitrice Nostra piæ memoriæ desideratissima pro parte Episcopatus Græco-Catholicorum Munkacsienfis, ejusdemque Diœcesis jam determinatæ & asscuratæ ob præventam tamen ejusdem mortem attunc adhuc plene effectui mancipari haud queunt, verum primo per Serenissimum olim, ac Potentissimum Principem Dominum JOSEPHUM hujus Nominis SECUNDUM, Electum Romanorum Imperatorem, & Hæreditarium Hungariæ Regem Fratrem Nostrum felicis Recordationis desideratissimum confirmatæ, & de Dato Vienna Austriæ die vigesima octava Mensis Decembris Anno Domini Millesimo septingentesimo octuagesimo primo in Forma Libelli expeditæ, secretoque ejusdem Sigillo, quo ut Rex Hungariæ Apostolicus utebatur, inpendenti communitæ, & propriæ manus subscriptione roboratæ, Fundationales Litteræ mediantibus, quibus Serenissima, ac Potentissima olim Domina MARIA THERESIA Romanorum Imperatrix, & Regina Apostolica Genitrix Nostra felicis

Recordationis desideratissima, necessitati Episcopatus Græci Ritus Catholicorum Munkacsien. omni ex parte providere cupiens, primum quidem pro Dote Mensæ Episcopalis, Abbatiam Sancti Petri de Tapolcza in Comitatu Borsodien- si, & Diœcesi Agriensi sitam, per Benignas Fundationales Litteras suas, de dato vigesimæ septimæ Septembris Anni Millesimi septingentesimi septuagesimi sexti emanatas effective contulerit, exposit vero Sede Græco-Catholici Episcopi hujus Munkacsien- sis Munkacsino ad Regium Camerale Oppidum Unghvár translata pro necessaria ejus, & Successorum suorum, Capitali item, & Professorum, ac Cleri ejusdem Residentia, & commodiori subsistentia (Residentia Munkacsien- si, cum suis pertinentiis ul- tro quoque pro Episcopis Munkacsien- sibus in salvo relicta) in dicto Oppido Unghvár antiquam Arcem Militarem Unghvarinensem, Collegium item abolitæ Societatis, atque penes idem existens Ecclesiam, porro Domos octo, ab eadem Ecclesia usque Arcense fossatum continua serie semet extendentes, & in mappa eatenus confecta a numero primo, usque octa- vum denotatas, Dominalem item Hortum numero decimo signatum, cum Cæmeterio eidem contiguo, hortum item magnum, mentionato Collegio advicinum, cum Granario, & fossa glaciali, prout & huic horto adjacentem Fundum desertum sub H, eidemque conterminam Domunculam sub numero nono cum eo appertinente hortulo sub I. ad hæc omnia sub Collegio existentia Cellaria, denique Fundum etiam, in quo stat Ædificium Scholare, citra ullum abinde pendendum seu publicum, seu dominale Onus libere possi-

denda contulerit, atque jam prioribus Annis per fidelem, & egregium Ignatium Jablanczy Consiliarium Regium, & Bonorum Trauczaniâno-Fiscalium Administratorem resignari, & effective per manus tradi fecerit, dein vero Serenissimus olim, ac Potentissimus Imperator, & Hungariæ Rex, Frater Noster desideratissimus medio alterius Cameralis Administratores, Spectabilis, ac Magnifici Comitibus Michaelis Szta-ray de Nagy-Mihály, Oppidorum Hajdonicalium Directoris peculiariter ad id exmissi, Fundos quoque in prædicta Mappa sub A. numeris undecimo, duodecimo, decimo tertio, decimo quarto, & decimo sexto, item Littera L. designatos citra persolvendum eorum æstimationale pretium, & perinde absque ullo abinde pendendo seu publico, seu Dominali Onere possidendas (salvo tamen Jure alieno) clementer contulit, & simpliciter (ea tamen quoad omnia præmissa reservata expressa cum conditione, ut si nefors Episcopus, aut ejusdem Successores Doms, aut alia ædificia in resignatis Fundis sibi appropriari, aut vero penitus diruere vellent, proprietariis ædificiorum pretium persolvere, prætereaque plateas in Mappis Littera M. & O. signatas pro communi usu, & commodo in perpetuum relinquere, & suis sumptibus conservare, non secus in Fundis ab omni exercitio Jurium Regalium uti sunt: Educilli, Braxæ, Macelli, & his similibus, ac omni etiam Fornicum pro Mercatoribus, Quæstoribus, aut qualibuscunque Opificibus deservientium erectione in perpetuum abstinere juxta triplicis Ordinis Reversales de dato primæ Februarii Anni Millesimi septingentesimi octuagesimi primi de se datas

de-

debeat, & teneatur, debeantque, & teneantur) cum necessaria limitum designatione effective resignari fecit, insuper autem ad rationem annuorum Mille octingentorum flor. pro Dote Ecclesiæ Cathedralis Græco-Catholicæ Munkacsienſis penes Caſſam Parochorum Poſonii conſtitutam emenſorum, Poſſeſſionem Koncz-Háza Comitatus Unghvariendi adjacentem ad Collegium abolitæ Societatis Unghvariendi antehac ſpectantem temporaneo, eo proinde, quo ipſa abolita Societas poſſedit Jure, ſub evictione tamen Fiſci Regii, ad vires Caſſæ Parochorum aſſumpta, habendam, & uſuandam benigne tradidit, contulit, & inſcripſit, Supplicando Majeſtati Noſtræ debita cum Inſtantia humillime quatenus Nos præfatas Fundationales Litteras, omniaque, & ſingula in iisdem contenta ratas gratas, & accepta habentes, Litterisque Noſtris Confirmationalibus inferi, & inſcribi facientes acceptare, approbare, ratificare, & confirmare dignemur: Nosque pro ſolita Benignitate, & Clementia Noſtra Cæſareo-Regia ex parte memorati Andreæ Bacsinſzky, Græci Ritus Cath. Episcopi Munkacsienſis, ac ejusdem in Episcopatu Suceſſorum facta apud Majeſtatem Noſtram humillima Supplicatione Regia Benignitate exaudita clementer, & admiſſa prædictas Sereniſſimi olim, ac Potentiſſimi Imperatoris, & Regis Hungariæ Fratris Noſtri deſideratiſſimi Litteras Fundationales non abraſas, non Cancellatas, neque in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni proſus vitio, & ſuſpicionem carentes aliis Litteris Noſtris Privilegialibus Confirmationariis ſuperinde emanatis de verbo ad verbum ſine diminutione, & augmento aliquali inſertas, & inſcriptas,

quo-

quoad omnes earundem Continentias vigore attactarum Litterarum Noſtrarum Privilegialium Confirmatoriarum auctoritate Noſtra Cœſareo-Regia in effectum Articuli trigefimi ſecundi proxime celebratorum Regni Comitiorum, approbaverimus, roboraverimus, & ratificaverimus, ac perpetuo valituras benigniſſime, confirmaverimus, velimusque eundem Neo-creatum, & fundatum Episcopum Græco-Catholicum Munkacsienſem in Dominium præſpecificatæ Abbatiaë S. Petri de Tapolcza, in Comitatu Borsodiensî, & Diœceſi Agrienſi ſitæ, Fundorum item in dicto Oppido Noſtro Unghvár per præſatum Cameralem Adminiſtratorem Jablanczy antehac reſignatorum, nec non aliorum quoque in ſupra dicta Mapa ſub A. numeris undecimo, duodecimo, decimo tertio, dẽcimo quarto, & decimo ſexto, item Littera L. designatorum Fundorum, prout & Poſſeſſionis Koncz-háza Comitatu Unghvariensî adjacentis habiti, dictique Juris Noſtri Regii in iisdem habiti per Noſtrum Regium, & veſtrum Capitularem homines legitime introduci, eandemque, eosdem, eandem, & idem eidem ſtatuî facere Lege Regni admittente. Super quo vobis harum ſerie benigne committimus, & mandamus, quatenus veſtrum mitatis hominem, veſtro pro Teſtimonio Fide dignum, quo præſente Fideles Noſtri Egre-gius Caſparus Oroſz de Csioſer, Conſiliarius Noſter Regius, vel Paulus Horváth de Palócz, Comitatus Unghvár. Ordinarius Vice-Comes, aut Sigismundus Bernáth de Eadem, dicti Comitatus Unghvarinen. ſubſtitutus Vice-Comes, aliis abſentibus, homo Noſter Regius per Nos ad id ſpecialiter tranſmiſſus ad faciẽ præmentionatæ Abbatiaë Sancti Petri de Tapol-

Tapolcza Comitatus Borsodiensis, & Diœcesi Agriensi ingre-
 miatæ, nec non Fundorum in dicto Oppido Nostro Unghvár
 per Cameralem quondam Administratorem Jablanczy resi-
 gnatorum, aliorum item in supra dicta Mappa A, & nume-
 ris undecimo, duodecimo, decimo tertio, decimo quarto,
 & decimo sexto, ac Littera L. designatorum Fundorum,
 prout, & Possessionis Konczháza, præfato Comitatus Ungh-
 váriensi adjacentis, vicinis, & Commetaneis, ejusdem,
 eorundem, & ejusdem Universis inibi legitime convocatis,
 & præsentibus accedendo introducat præmentionatum Græ-
 co-Catholicum Episcopum Munkaciensem in Dominium præ-
 declaratæ Abbatæ Sancti Petri de Tapolcza, & præatta-
 ctorum in Oppido Nostro Unghvár prævio modo resignato-
 rum, nec non aliorum in supra attacta Mappa sub A. nu-
 meris undecimo, duodecimo, decimo tertio, decimo quar-
 to, & decimo sexto, item Littera L. designatorum, Fundo-
 rum, prout & Possessionis Konczháza, dicto Comitatus
 Unghvarinensi adjacente, dictique Juris Nostri Regii in iis-
 dem habiti, statuatque eosdem, easdem, & idem, eidem,
ejusdemque Successoribus Conditione, Titulo, & modalitate
 in Litteris Nostri Fundamentalibus uberius declaratis perpe-
 tuo possidentibus, si non fuerit Contradictum, Contradictores
 vero, si qui fuerint, evocet eosdem idem Testimonium
 Vestrum contra annotatum Episcopum Græco-Catholicum
 Munkaciensem in Curiam Nostram Regiam, Nostram vide-
 licet personalem in præsentiam ad Terminum competentem
 rationem contradictionis eorum reddituros efficacem. Et
 post hæc super hujusmodi Introductionis, & Statutionis serie

simul cum Contradictorum, & evocatorum, si qui fuerint, vicinorum, & commetaneorum, qui præmissæ statuti in-
 tererunt, nominibus, terminoque assignato, ut fuerit expe-
 diendum, Nobis suo modo, & ordine fideliter rescribatis,
 secus non facturi. Datum in Archi-Ducali Civitate Vienna
 Austriae die vigesima Mensis Octobris Anno Domini Mille-
 simo septingentesimo nonagesimo primo (L.S.) dorsaliter
 appressi. Nos itaque præmissis Benignis Altesatæ Majesta-
 tis Sacratissimæ Commissionibus, & Mandatis humillime
 obedire, & prout tenemur, satisfacere cupientes, una cum
 præmemorato Spectabili Casparo Orosz Csicsér, Suae Maje-
 statis Sacratissimæ Consiliario, homineque in præsertis Be-
 nignis Litteris Introductoriis, seu Statutoriis inter alios ho-
 mines Regios nominatenus specificatos denotato, & ad id
 specialiter transmissio, Nostrum hominem Reverendissimum
 quippe Andream Paál, Archi-Diaconum de Pankotta Fra-
 trem, alias Socium, & Con-Canonicum Nostrum ad prædi-
 ctam Introductionem, seu Statutionem rite, & legitime
 peragendam, Nobisque fideliter referendam, Nostro pro Te-
 stimonio Fide dignum duxeramus exmittendum; qui tandem
 exinde die 21. Mensis Septembris Anni modo cur. infra-
 scripti ad Nos una reversi sub Juramento in generali Regni
 decreto superinde expresso Nobis uniformiter retulerunt hunc
 in modum: Qualiter videlicet ipsi Die prima præterlapsi Men-
 sis Augusti Anni modo labentis, Terminò videlicet ad actum
 statuti specialiter defixo, convocatis prævie vicinis, &
 commetaneis, signanter autem Illusterrimis L. B. Dominico
 Gilányi de Lazy, Gabriele Vécsey de Hajnacskeö; Antonio,
 &

& Emerico utroque Horváth de Muranicz, item Magnifico Adamo Csathó de Jüge, Districtus Munkacsienfis Administrator, ac Camerae Regiae Hungarico Aulicae Consiliario, nec non Generosis, ac Egregiis Alexio Okolitsanyi de Eadem, Administrationis Cameralis adjuncto, Georgio Orofz de Csicsér, Samuele Krafzecz de Draskocz, Ignatio Orofz de dicta Csicsér, Francisco Pongrácz de Szent-Miklos & Ovar, ac Michaelae Eöry, Tabulae Judiciariae Assessoribus; dein Paulo Bernath de Bernathfalva, & Laurentio Nemes de Bihárfalva, Ord. Judicum praelibati Comitatus de Ungh, porro a parte Venerabilis Cleri Reverendissimo Georgio Noszdrovicsky, Districtus Ungvarinensis Archi-Diacono, honorabili Josepho Patala, Parocho Eöriensi, aliisque quamplurimis utriusque tam Latini, quam Graeci Ritus Individuis confluentibus, & praesentibus; Primo ad faciem Regio Coronalis Oppidi Unghvár Comitatus nominis ejusdem ingre-
 miati, consequenterque Residentiam antelati Donatarii in eodem Oppido habitam accedendo, ibidemque ante Fores ejusdem Residentiae tam JOSEPHI SECUNDI Patruis Collationalibus, ac LEOPOLDI itidem SECUNDI Genitoris, Majestatis Vestrae Sacratissimae desideratissimi Felicium recordationum Benignis Donationalibus, quam etiam Introductoriiis, & Statutoriis ejusdem Genitoris Majestatis Vestrae Sacratissimae alta, & intelligibili voce lectis, & publicatis crebrius memoratum Donatarium, ac per ipsum, medioque ejusdem Successores quoque ipsius. Idem homo Majestatis Vestrae Regius antelato Testimonio Nostro praesente, & ad omnia fideliter attendente, in Dominium praetactae Residen-

113
 tiæ, consequentè etiam reliquorum in Benignis Litteris Donationalibus contentorum, & specificatorum Arcis videlicet modo Seminarii Cleri, huicque adnexorum secundum Litteras, & numeros mappaliter connotatorum, ac circumscriptorum modalitate in Benignis Litteris Donationalibus declarata introduxit, & statuit; Inde e vestigio digressi fuissent, ad Faciem Possessionis Konczháza, ibique quamplurimis præsentibus eandem quoque idem homo Majestatis Vestræ antelato Testimonio Nostro peræque præsentè, & fideliter invigilante, multoties fato Donatario tradidit, & assignavit, nullo penitui in faciebus locorum occasione Statutionis contradictore apparente, verum tertia peractæ Statutionis die Nnobilis Maria Budaházy, Consors Egregii Pauli Salak statutioni in Konczháza peractæ tam suæ, quam Congenerationalium nomine contradictionis velamine obviavit, quam mox & e vestigio antelatum Testimonium Nostrium contra annotatum Donatarium in Curiam Regiam personalem videlicet Majestatis Vestræ Sacratissimæ in præsentiam rationem Contradictionis suæ reddituram efficacem evocavit, nullo amplius ibidem coram ipsis Regio, & Nostro hominibus in Facie Loci moram trahentibus, sed nec hic quoque usque ad emanationem præsentium Contradictore apparente, seriem itaque præscriptæ Introductionis, & Statutionis simul cum vicinorum, & Commetaneorum, qui eidem Statutioni intererant, ac Contradictricis, & evocatæ nomine Majestati Vestræ Sacratissimæ præsentibus humillime rescripsimus. Datum Agriæ 52. Die Diei Introductionis, & Statutionis prænotatarum, ipsa quippe Die factæ Relatio-

tionis, Feria nempe 6. proxima ante Dominicam decimam septimam post Pentecosten in diem 21. Mensis Septembris incidente Anno Dominicæ Incarnationis Millesimo septingentesimo nonagesimo secundo, Francisco Miklóffy, Præposito majore; Josepho Zabratzky, Lectore; Josepho Téglássy, Cantore; Michaelae Berecz, Custode; Josepho Naray, Cathedrali; Nicolao Dobronyay, B. V. M. de Castro Agriensi Præposito; Josepho Major, Bereghiensis; Andrea Paál de Pankotta; Stephano L. B. Fischer de Jarcza-Feö, Archidiaconis; Georgio Tajer, Emerico Egerszegy, & Antonio Makay, Canonicis; Magistris in Ecclesia hac Nostra DEO jugiter Famulantibus (L. S.) Lectum per Josephum Zabratzky m. p. A. C. & Lectorem.

Finis Partis quintæ.

*Statum Præsentem, seu Anni 1804. Diœcesis
Græco - Catholicæ Munkacsiensis
Hierarchicum &c.*

P A R S VI.

Systeme der Natur, in drei Theilen
Gross - Kabinett Bibliothek
Breslau 1774

P A R T VI

Errata Partis V.

<i>Pagina:</i>	<i>Linea:</i>	<i>Errata:</i>	<i>Corrige:</i>
6	4	Ecclesia	Ecclesiæ
11	6	acceperint	occeperint
19	18	dictum	victu
23	23	Cáncellas	Cancellos
27	14	susternatos	sustentatos
31	25	finio	finio
34	14	intellexerunt	intellexerat
—	19	perstiteret	perstitere
42	12	ad manus	ad munus
55	24	Locumtenentiales	Lecumtenentiale
57	7	eorundem reparationibus	reparandorum

BREVIS NOTITIA

FUNDATIONIS

THEODORI KORIATHOVITS,

OLIM

DUCIS DE MUNKACS, &c.

EXHIBENS

*Statum Præsentem, seu Anni 1804. Diœcesis
Græco - Catholicæ Munkacsiensis
Hierarchicum &c.*

PARS SEXTA

TOMUS II.

AUTHORE

R. P. JOANNICIO BASILOVITS,

Ordinis Sancti BASILII Magni,

In Venerab. Monasterio de Monte Csernek ad S. Nicolaum.
prope Oppidum Munkacs

PROTO-HEGUMENO.

CASSOVIÆ,

TYPIS JOANNIS JOSEPHI ELLINGER

1805.

BRUNNEN

FUNDATIONIS

THEODORI KORATHOVITIS

OLIM

DUCIS DE MURKACZ &c.

TESTAMENTI

Statum Praesentem, die 24. Julii 1804. Diergitz

Grass - (Catholice) Diergitz

in aeternam etc.

PARS SEXTA

TOMUS II

A T E R M I N E

R. F. JOANNICIO RASHOVITIS

Dux de MURKACZ

In-Vener. Academiae de Mitoe Curiae et S. Wladis.

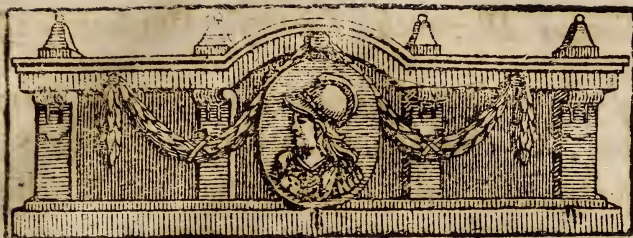
per H. J. J. J. J.

EDICT. HEREDITARIO

C A T A L O G U S

THESEORUM IN JURIS PRAECIPUE

1804

P A R S VI.

C A P U T I.

§ I.

Dioecesim hanc ab Anno 1772. feliciter regit Excellen-
tissimus, Illustrissimus, ac Reverendissimus Dominus D. Episcopi Andreæ Ætas
ANDREAS BACSINSZKY, DEI Providentia Episcopus Anni Episcopatus
Munkacsinensis, Abbas SS. Apostolorum Petri, & Pauli de Transitus
Tapoltza, Sacratissimæ Cæsareæ, & Regio-Apostolicæ Ma- Unghvarinum re-
jestatis Actualis Intimus Status Consiliarius, qui ætatis suæ cesentur.
Annum agit septuagesimum tertium, Episcopatus vero tri-
gesimum tertium, a Collatione Abbatiae Tapoltzensis vige-
simum octavum, a Translatione autem Cathedræ Episcopa-
lis Munkacsino Unghvarinum vigesimum septimum.

VENERABILE CAPITULUM

Cathedralis Ecclesiae Munkacsienfis.

§ II. Archi-Presbyter, seu Præpositus Major, & Cano-
nicus Rmus D. MICHAEL BRADACS, Abbas S. Andreae V. Capituli Individua cum eorum Officiis describuntur.

4 *Status Hierarch. Diœces. Munkacsienfis*

de Sáary , alias Sár Monoftra , Inclytorum Comitatum Scepuſienfis , & Gömörienfis Archi-Diaconus ; Sároſienfis vero Tabulæ Judiciariæ Aſſeſſor , nec non Excellentiffimi , Illuſtriſſimi , ac Reverendiſſimi Domini Epifcopi Munkacsienfis per Diſtrictum Caſſoviensem in Spiritualibus Vicarius Secundarius , & Cauſarum Auditor Generalis.

Archi-Diaconus , ſeu Lector , & Canonicus Reverendiſſimus Dominus MICHAEL SCSAVNITZKY , I. Comitatus Unghvariensis Archi-Diaconus , & SS. Theologiæ Doctor , nec non Lycei Epifcopalis Pro-Director.

Primicerius , ſeu Cantor , & Canonicus Reverendiſſimus Dominus JOANNES KUTKA , II. Comitatum Bereghienfis , & Ugotsienfis Archi-Diaconus , nec non Bereghienfis , & Unghvariensis Tabulæ Judiciariæ Aſſeſſor , ac una Diœceſani Epifcopi Munkacsinensis in Spiritualibus Vicarius , & Cauſarum Auditor Generalis.

Eccleſiarcha , ſeu Custos , & Canonicus Reverendiſſimus Dominus JOANNES KOPTSAY , II. Comitatum Abaujvariensis quidem , Borſodiensis , & Tornensis Archi-Diaconus , Szaboltsensis vero , Ugotsienfis , & Zemplinienfis Tabulæ Judiciariæ Aſſeſſor.

^ Scholaſticus Canonicus Vacat.

Cartophilax , ſeu Cancellarius Reverendiſſimus Dominus Canonicus BASILIUS PAPP , I. Comitatus Szathmariensis Archi-

Archi-Diaconus, ac una Tabulæ Judiciariæ Assessor, prout,
& Regio-Episcopalis Seminarii Unghvariensis Rector.

Reverendissimus Dominus GREGORIUS TARKOVITS,
Cathedralis Ecclesiæ Munkacsienfis Canonicus, ad Typo-
graphiam Illyricam Regiæ Universitatis Pestanæ Librorum
Censor, ac una II. Comitatum Szabolts, & Unghvár Ta-
bulæ Judiciariæ Assessor.

CANONICI HONORARII.

§ III. Cathedralis Ecclesiæ Munkacsinensis Reverendis-
simus Dominus GEORGIUS KÖSZEGHY, Cathedralis Ec-
clesiæ Munkacsinensis Canonicus, Regio Coronalis Oppidi
Szigeth Parochus, nec non Excellentissimi Domini Episco-
pi Munkacsinensis per Inclytum Comitatum Maramorosien-
sem Vicarius Foraneus, ac una ejusdem Comitatus Tabulæ
Judiciariæ Assessor.

Canonici
Honorarii.

Reverendissimus Dominus MICHAEL KRUTSAY, Ca-
thedralis Ecclesiæ Munkacsienfis Canonicus, & Parochus ac
Vice-Archi-Diaconus Ujheliensis, nec non Inclyti Comitatus
Zempliniensis Tabulæ Judiciariæ Assessor.

Reverendissimus Dominus DEMETRIUS BÖTHY, Lib.
Regiæque Civitatis Szathmariensis Parochus, nec non Ex-
cellentissimi Domini Episcopi Munkacsinensis per Inclytum
Comitatum Szathmariensem Vicarius Foraneus, ac una
ejusdem Comitatus Tabulæ Judiciariæ Assessor.

VENERABILE CONSISTORIUM.

V. Con-
sistorii
constituti-
va.

§ IV. Constituunt Actuales Reverendissimi Domini Canonici, & SS. Theologiæ Professores, Notarius item Admodum Reverendus Dominus JOANNES ZSURHOVITS, Perillustris Dominus MARTINUS HODERMARSZKY, Consistorii Fiscalis, una etiam Suae Excellentiae Archivarius.

*SS. Theologiæ Licei Episcopalis
Unghvariensis.*

SS.Theo-
logiæ Pro-
fessores.

§ V. Admodum Reverendi, ac Clarissimi Domini, Domini PAULUS CSIPRITS, Dominus MICHAEL TABAKOVITS, Dominus BASILIUS LADISSINSZKY, Dominus ELIAS VULTUR, & Dominus BASILIUS KÖVÁRY.

Diœcesis Munkacsinensis.

Extensio
Diœcesis
Munkacsi-
ensis per 13
Comita-
tus.

§ VI. Per tredecim extenditur Comitatus, videlicet Aba-Ujvariensem, Bereghiensem, Borsodiensem, Maramorosiensem, Sárosiensem, Scepusiensem, Szaboltsensem, Szathmariensem, Ugotsiensem, Unghvarinensem, Zemplinensem, Gömöriensem, & Tornensem.

Parochias
habet 740.

Diœcesis hæc constat ex Districtibus quinquaginta novem, & Parochiis septingentis quadraginta, exclusis, seu non computatis Filialibus, quemadmodum Tabula sequens clare remonstrat.

CAPUT II.

In Comitatu Aba-Ujvariensi.

Districus	Nomen & Cognomen Vice - Archi - Diaconi	Habet sub se Parochias	
<i>Cassoviensis</i>	Basilus Hodobay	6	Districtu- um, Vice- Archi-Dia- conorum, & Paro- chiarum Nomina.
<i>Cserehatiensis</i>	Joannes Mihay	10	
<i>Szantoviensis</i>	Joannes Farkas	6	

In Comitatu Bereghienfi.

<i>Bereghszafziensis</i>	Theodorus Szidor	8
<i>Borzsaviensis</i>	Lucas Vafzko	8
<i>Bubuliskensis</i>	Idem qui Munkacsienfis	13
<i>Krajnensis</i>	Basilus Kotzan	14
<i>Munkacsinensis cum</i> <i>Sz. Miklofi uniti</i>	Andreas Kutka	12
<i>Szolyvenfis</i>	Gregorius Kossun	11
<i>Veretzkiensis</i>	Alexander Koverdányi	12

In Comitatu Borsodiensi.

<i>Borsodiensis</i>	Andreas Csirfzky	10
---------------------	------------------	----

In Comitatu Maramorosiensis.

Districtus	Nomen & Cognomen Vice-Archi-Diaconi	Habet sub se Parochias
<i>Botskoviensis</i>	Simeon Andrukovits	Nro. 12
<i>Dolhensis</i>	Idem qui Hufztenfis	6
<i>Hufztenfis</i>	Stephanus Andrukovits	13
<i>Izensis</i>	Bafilus Papp	15
<i>Kozzoviensis</i>	Theodorus Rednik	14
<i>Szigethiensis</i>	Rmus D. Georg. Köszeghy, Vicarius Marmaticus	15
<i>Taratzköziensis</i>	Petrus Zsetkey	13
<i>Verhovinensis</i>		
<i>Marmaticus</i>	Michael Grégafy	18
<i>Visoviensis</i>		10

In Comitatu Sarosiensi.

<i>Bukotzensis</i>	Petrus Ruby	13
<i>Bartphensis</i>	Joannes Petrikovits	11
<i>Eperjesiensis</i>	Michael Dudinszky Senior	14
<i>Popradiensis</i>	Petrus Ilkovits	13
<i>Makovitzensis</i>	Bafilus Salamon	12
<i>Szvidnikiensis</i>	Joannes Jakovits	11

In Comitatu Scepusiensi.

Districus	Nomen & Cognomen Vice - Archi - Diaconi	Habet sub se Parochias
<i>Inferioris</i>	Michael Dudinszky Junior	Nro. 10
<i>Superioris</i>	Michael Kanyuch	8

In Comitatu Szaboltsensi.

<i>Doroghiensis</i>	Joannes Krisfalusi	23
<i>Gyulaiensis</i>	Joannes Molnar	15

In Comitatu Szathmariensi.

<i>Avasiensis</i>	Joannes Fejér	15
<i>Bikalyiensis</i>	Gregorius Bojtor	13
<i>Erdö-Szádiensis</i>	Georgius Papp	13
<i>Felső-Banyensis</i>	— — —	7
<i>Nagy-Banyensis</i>	Andreas Gazsy	13
<i>M. Karoliensis</i>	Petrus Papp	16
<i>Nyirensis</i>	Joannes Bradacs	11
<i>Szathmariensis</i>	Rmus. D. Demetrius Böthy, Vicarius Foraneus	14
<i>Erdödenfis</i>	Demetrius Kardos	17
<i>Szinyir-Váralyensis</i>	Basilus Izakovits	

10 *Status Hierarch. Diœces. Munkacsienfis*

In Comitatu Ugotsienfi.

Districtus	Nomen & Cognomen	Habet sub se Parochias
	Vice - Archi - Diaconi	
		Nro.
<i>Szöllöfienfis</i>	Joannes Zambory	16
<i>Tur-Terebesienfis</i>	Joannes Zlotzky	16

In Comitatu Unghvariensfi.

<i>Bereznensfis</i>	Vacat	16
<i>Turiensfis</i>	Basilus Popovits	10
<i>Szerednyensfis</i>	Petrus Kontratovits	10
<i>Szobrantzensfis</i>	Joannes Batsinfzky	16
<i>Unghvarinensfis</i>	Joannes Lyachovits	15

In Comitatu Zemplinienfi.

<i>Bodrogközienfis</i>	Andreas Chira	6
<i>Galszétzienfis</i>	Joannes Bunzak	12
<i>Hegyelyensfis</i>	Andreas Bányay	14
<i>Homonnenfis</i>	Joannes Bitsey	7
<i>Labortzensfis</i>	Basilus Kutka	18
<i>Nagy-Mihalyensfis</i>	Demetrius Demnyanovits	14
<i>Sztrópkovienfis</i>	Andreas Hamara	16
<i>Varanovienfis</i>	Michael Gulovits	16
<i>Hofztovitzensfis</i>	Paulus Danilovits	13
<i>Zanasztasienfis</i>	Andreas Gerzanits	10
<i>S. A. Ujhelyiensfis</i>	Rmus D. Michael Krutsay	15

C A P U T III.

In Comitatu Bereghienfi.

Status Personalis Religiosorum

Ordinis Sancti Basilii Magni.

Monasterio Mun-
kacsienfi

A. R. P. JOANNICIUS BASILOVITS,

Proto-Hegumenus.

P. Innocentius Viletzky, Consultor.

P. Manuel Papp, Consultor.

P. Alexander Staurovsky, Spiritualis.

P. Samuel Gontza, Vicarius.

P. Gervasius Komarnitzky, Concionator.

P. Hilarius Kozak.

P. Paladius Tzipa, Cap. Munk.

P. Nazarius Tabakovits.

Diac. Gregorius Fejér.

F. Gedeon Tzuprak, in Seminar.

F. Basilius Kriszovits.

F. Arsenius Barankovits.

F. Joel Hadzsega.

F. Hypolitus Szegedy, Ungvar. in Seminar.

F. Nilus Konstantin.

F. Theophanes Volosinovszky.

F. Methodius Andrejkovits.

Status
Personalis
Religioso-
rum Ordinis
Sancti
Basilii Ma-
gni descri-
bitur.

Monaste-
rium Mun-
kacsienfe.

Monasterio Pótsensi

Monasterium
Pótsiense.

Status Personalis Religiosorum

Ordinis Sancti B filii Magni.

- R. P. Ambrosius Kasper, Hegumenus.
P. Antonius Kotzak, Spiritualis.
P. Hyeronimus Ilkovits, Spiritualis.
P. Paulus Molnar, Vicarius.
P. Martimianus Zapototzky, SS. Theologiae Professor, & simul Parochiae Administrator.
P. Ezechiel Polyuch, Concionator.
P. Nicephorus Ortutay, Ecclesiarcha, & Catecheta.
P. Abraamius Lengyel, Coadjutor Parochiae.
P. Gerafimius Bottyány, Professor.
F. Marcellus Blicha, Professor.

Clerici SS. Theologiae Auditores.

- Joannicius Viletzky.
Jonas Lengyel.
Moyfes Gulyas.
Maximus Jelenyak.
Euthimius Demnyanovits.
Ignatius Plaxay.

In Comitatu Szaboltsensi.

Status Personalis Religiosorum
Ordinis Sancti Baálíi Magni.

Monasterio Pé-
tsensi

Barnabas Hadzsega.

Hieronimus Zavatkay.

Laici Ifacius Bixey.

Pachomius Puskas.

In Comitatu Zempliniensi.

Monasterio Krafz-
nobrodenfi

R. P. Innocentius Danielovits , Hegu-
menus.

Mon-
asterium
Krafzno-
brodenfe.

P. Jerotheus Sarkady, Moderator No-
vitiourum.

P. Germanus Kotrady, Vicarius.

P. Galakteon Popik, Spiritualis.

P. Martyrius Hodermarfzky.

P. Josefhus Demnyanovits.

F. Thomas Vorobely.

F. Gabriel Liptsey.

Novitii.

Jerotheus Majoros.

Anatolius Podhorotzky.

Martinus Pajkos.

Ananias Krajnay.

Isidorus Krisovits.

In Comitatu Unghvariensi.

Status Personalis Religiosorum

Oroinis Sancti Basilii Magni.

*Monasterio Kis-
Bereznensi*

Monasterium
Bereznense.

R. P. Manasses Andrejkovits, Hegumenus.

P. Theophilus Pasztelyi, Spiritualis.

P. Paphnutius Konstantin, Vicarius.

P. Jacobus Chanasz.

F. Manuel Stafzinszky.

F. Isidorus Bolcha.

F. Theodosius Póch.

In Comitatu Bereghienfi.

Monasterio Miszticenzi

Monasterium
Miszticense.

R. P. Abraamius Koleszar, Hegumenus.

P. Isacius Molnar, Vicarius.

P. Spiridion Molnar, Spiritualis.

P. Benedictus Ribovits.

P. Macarius Svitlik, Administrator
Parochiæ.

F. Genadius Leferovits.

F. Meletius Rojkovits.

F. Justinus Hamburszky.

F. Elias Haletskovits.

In Comitatu Sarofienfi.

Status Personalis Religioforum

Ordinis Sancti Basilii Magni.

Monasterio Bukotzensi

- R. P. Irinarchus Kotrady, Hegumenus.
- P. Parthenius Kolezar, Spiritualis.
- P. Alexius Chilla, Concionator.
- P. Thadeus Szpalinszky.
- P. Ifaias Daday.
- F. Jeremias Gavura.
- F. Athanasius Vitstsák.

Monasterium Bukotzen-
se.

In Comitatu Szathmariensi.

Monasterio Bixadiensi

- R. P. Benjamin Laukay, Hegumenus.
- P. Ignatius Danilovits, Vicarius.
- P. Barnabas Görög, Spiritualis.
- F. Joachimus Danilovits.
- F. Vincentius Kovats.

Monasterium Bixadien-
se,

CAPUT IV.

§ I.

A Literatura, Studiis altioribus, ex eruditione Clerus hic Ruthenus olim clarus esse haud potuit; mediis enim ad Scientias comparandas necessariis erat penitus destitutus, deerant antehac Scholæ domesticæ, deerant etiam

Clerus Ruthenus non tam eruditus, sum-

sum-

quam exemplaris olim fuit. sumptus, plebs Ruthena misera, eaque potissimum con-
 tribuens, Parochi pauperes, prolium proinde suarum ex-
 colendarum incapaces, interea tamen pia, ac exemplari sua
 vita peritia, & exacta observatione ritus, ac diligenti Sa-
 cramentorum administratione ita stabilem sibi subordinatum
 populum eformare studuerat Clerus hic, ut quæque adver-
 sa sufferre, ac commodis omnibus privari maluerit potius,
 quam a ritu avitico, & a Religione Orthodoxa dimoveri,
 psalmodia, nocturna, atque diurna Melodia, Cantu præfer-
 tim Irmologico ad Ecclesiam, non secus ac ad domum con-
 vivii alliciebat, provocabatque.

Idem nunc Clerus Scientiis omnibus excollitur præhabitis mediis necessariis. § II. Nunc vero Providentia Dei, nec non Regum Apo-
 stolicorum Clementia factum est, ut Clerus Ruthenus prope
 omnibus Scientiis in dies excolatur, prodeunt nunc e Se-
 minariis tam Generalibus, quam & domestico Viri clarissi-
 mi, Pastores Ovium Christi exactissimi, Parochi Zelozissimi:
 providentur, dotantur e Fundo publico, Resolutio Cæsareo-
 Regia de dato Budæ diei 23. Augusti Anni 1796. id clare
 docet, vigore cujus triginta Millia Rhenensium Florenorum
 Titulo subsidii annui prærepetitus Clerus e Fundo Religio-
 nario levare solet. Juvat hic præattactæ Resolutionis sub-
 nectere Tenorem.

Dotatur ex Munificencia Regia Titulo subsidii annui percipi. § III. Illustris, plurimum Reverende, Excellentissime,
 Illustrissime, & Reverendissime Episcope, Amice Charissi-
 me, Domine Nobis observandissime! Præter 8000. Flore-
 nos in necessitates Diœcesis hujus Munkacsiensis, & respec-
 tive

ctive meliori Parochorum Græci Ritus Catholicorum Dota-
 tione e Fundo Religionario hactenus annue dependi solitos,
 Benigne jubente Sua Majestate Sacratissima alios adhuc
 22000. Rh. florenos a 1. Maji Anni præsentis 1796. inchoan-
 do erga Quietantiam Excellentiae Vestrae, & pro rata quidem
 temporis, ab eadem 1. Maji jam præteriti, ad semel, pro
 futuro autem statis temporibus ex memorato Fundo Reli-
 gionario superaddendos, & in proxima Filiali Cassa exassi-
 gnandos sub hodierno apud G. Cassæ Polit. Fund. Præfe-
 cturatum hujatem disponi; Excellentiae Vestrae pro debita
 sui Directione præsentibus notum redditur. Datum ex Con-
 silio Locumtenentiali Hungarico Budæ die 23. Augusti Anno
 1796. celebrato. Illustri plurimum Reverendæ Excellen-
 tissimæ, Illustrissimæ, ac Reverendissimæ Dominationis Ve-
 stræ ad Officia paratus, & paratissimi Paulus Almasy m. p.
 Comes Joannes de Nadasd m. p.

pit 30000.
 Rh. Flore-
 norum pro
 Parochis
 Generalis
 Catholicis
 Titulo an-
 nui subsidii
 An. 1796-

Illustri plurimum Reverendo, Excellentissimo, Illustris-
 simo, ac Reverendissimo Domino ANDREÆ BACSINSZKY,
 Græci Ritus Cathol. Episcopo Munkacsienfi, Abbati S. Petri
 Apostoli de Tapoltza, Sacratissimæ Cæsareo-Regiæ Aposto-
 licæ Majestatis Actuali Intimo Consiliario, Amico Charis-
 simo, Domino nobis observandissimo (L. S.)

Præsentem Copiam cum suo vero, & genuino Originali
 collatam, eidemque in omnibus conformem esse testor.
 Unghvarini 15. Martii 1803. Martinus Hodermarszky, Suae
 Excellentiae Episcopalis Juratus Archivarius m. p.

CAPUT V.

§ I.

Clar. **I**n Statistica Hungariæ (Pestini, Anno 1798. Germanico
Schvart- Idiomate edita) Parte III. § 202. Clarissimus SCHVART-
ner carpit RUTHENOS, & Valachis Diœcesis Munkacsienfis in
& Vala- chos de hunc modum scribit: „ Relate ad Scholas, & animi, seu
negligen- „ ingenii culturam generatim Uniti Rutheni, & Valachi
tia Institu- „ omnium hucusque memoratarum Ecclesiasticarum sive
tionis Pro- „ Religionariarum Societatum ultimi sunt. In Comitatus
lium. „ ad Orientem, & Septemtrionem sitis Unghvariensi, Be-
„ reghienfi, Ugotsienfi, Szathmariensi, & Maramorosienfi,
„ numerabatur magna Populi multitudo, Anno 1786, &
„ 1787. utpote 385898; hos inter erant tres octavæ Ruthe-
„ norum, & duæ octavæ Valachorum, & tamen in Ruthe-
„ nicis, & Valachicis Pagis nullibi vel una inveniebatur
„ Schola “ calculatis dein calculandis contendit idem Cla-
rissimus Author 22662. Puerorum, & 19202. Puellarum
insimul 41864. millia Prolium, quæ in dictis Comitatus,
Anno 1788. Scholasticæ Institutionis capaces fuissent, cha-
ræ Matris naturæ Educationi, & curæ unice relicta
fuisse. *Rectum habet, ita est. —*

Modeste
reluitur re-
darguitio
Clarissimi
Schvart-
ner

§ II. Bona venia magni hujus Viri adverte, 1. Ruthe-
nos, & Valachos Diœcesis Munkacsienfis ab educatione,
& institutione suarum Prolium ultimos in Hungaria poni.

Con-

Concedatur id esse verum, & querantur hujus rei causæ. quoad ne-
 Domini Diœcesani Munkacsinenses erectionem Scholarum in-
 stituendis Parvulis idonearum indefinenter sollicitant. Cl e-
 rus Diœcesanus, seu Parochi suis Fidelibus Institutionem
 hanc ad ravim clamant, & omnibus possibilibus modis
 urgent. Nec Parentes Institutioni resistunt, sed plurimis
 publicis oneribus exhaustis, ad vestiendas, Libellisque ne-
 cessariis providendas suas Proles defunt Vires; præterea
 defunt Scholaria ædificia, defunt fundati Magistri; Volun-
 tas, & Animi, se suasque Proles perficiendi, & beatiores
 reddendi, minime defunt, quod patet in potentioribus, seu
 ditioribus Colonis, qui ad remotiores etiam Scholas, Lati-
 naque Gymnasia ultro suas dimittunt Proles. Interim

§ III. Ut ut miseri, & inopes sint in Pagis Rutheni,
 & Valachi, Proles eorum necessaria Religionis Christianæ
 Institutione haud destituuntur, quia de ætate in Ecclesiis
 catechizantur, in hyeme adeunt Cantores, & Parochos;
 ad Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & Matrimonii non
 admittuntur; priusquam ex Doctrina Christiana strictissi-
 mum subeant Examen. Et hoc in inferioribus Montanis
 Pagis: Secus enim se res habet in Oppidis, & Opulentio-
 ribus Pagis, quorum omnium Triviales Ludos numerare
 longum foret. X Conscriptioes Annorum 1786, & 1787. a
 Clarissimo Authore allegatæ factæ sunt tempore æstivo,
 tempore laborum Campestrium, quo tempore Pagenes
 Scholæ plurimis in Locis cessant, & ideo forte a Dominis
 Conscriptoribus observatæ non sunt.

X Quot sunt illi Ludi tri-^{C 2} viales? — Ter-
 viales? — Res: vix unum alterum.

Tertio: Inſtitutio tam Parvulorum, quam Seniorum plurimum pendet a Scientia, & zelo Parochorum. Jam vero Parochis Ruthenis, ac Valachis adesse ſufficientem Paſtorales Scientiam cuique patet, qui novit Juniorem Clerum partim in exteris Seminariis, partim in domestico Unghvariensî, & quidem juxta Syſtema Altifsimo Loco præſcriptum, & cum Latini Ritus Seminariis, Liceisque commune, æducari. Zelus Parochorum, quoad Sacros Sermones ad Concionem dici ſolitos, quoad Catecheſes, & Sacramentorum Adminiſtrationem, aliaque Domino Diœceſano, ſingulis Annis per Diſtrictuales Officiales, ſeu Vice-Archi-Diaconos in Tabellis Informatoriis accurate refertur. Et num evenire poteſt, ut quiſpiam Parochorum ſuo deſit muneri?

Verum hæc ſufficiunt, puto de reformandis Ideis, & mutando Judicio quoad Inſtitutionem Ruthenarum, & Valachicarum Prolium prius habito prælaudati Viri Clarifsimi.

Criſis
Clarîs.
Schvart-
ner adver-
ſus Diplo-
ma Koria-
thovitsia-
num de
Fundatio-
ne Mona-
ſterii Mun-
kacsienſi.

§ IV. Neque præterea ſilentio præterire poſſum Criſim ac Cenſuram prælaudati Clarifsimi Viri in Opus meum ſub Titulo: *Brevis Notitia Foundationis Theodori Koriathovits, Anno 1799. in quarto Caſſoviae editum.* Vir hic Clarifsimus MARTINUS CHVARTNER, Bibliothecæ Regiæ Scien. Univerſitatis Peſtanæ Cuſtos primus, & Profeſſor Diplomaticæ in ſuo Opere, cui Titulus: *Introductio in Rem Diplomaticam Ævi Intermediî præcipue Hungaricam Budæ Typis Regiæ Univerſitatis Peſtanæ Anno 1802. Editio 2-da. § XXIII. Pag. 48. Prolegom. Sectione 2-da*

de Fundatione Monasterii Munkacsinensis hæc habet: „Fun-
 „ datio Monasterii Rutheni Munkacsienfis, per THEODO-
 „ RUM KORIATHOVITS dictum Duceim de Munkacs,
 „ Anni 1360. dignam quarto bello diplomatico intestino
 „ Materiam suggerit: Præluferunt illi jamjam Comes Igna-
 „ tius Battyani, & Joannicius Basilovits: ille explodendo
 Diploma, (in Legibus Ecclesiasticis Regni Hungariæ T. I.
 pag. 514. 15.) quod defensoribus omnino Opus habet; hic
 (Joannicius) tuendo illud, dubiis attamen Criticorum etiam
 post hæc adhuc obnoxium, in Brevi Notitia Fundationis
 THEODORI KORIATHOVITS olim Ducis de Munkacs
 &c. &c. Pars. I. II. III. Cassoviæ 1799. in 4-to.

§ IV. Indefendendo itaque præattactæ Fundationis Ko-
 riathovitsianæ Diplomate non ita firmis Argumentis,
 non ita solidis rationibus me contra Adversarium disputas-
 se afferit Author hic Clarissimus, ut de ejus authentia du-
 bitari adhuc haud possit; dubitandi attamen motivum
 quodpiam non adducit: Censeo proinde non aliud voluisse
 Virum hunc, quam ut partes collidentes ad novum pro-
 vocet bellum, & res aliunde certa, & clara mutuis ejus-
 modi concertationibus certior adhuc, clariorque evadat:
 Mentem ejus sic interpretandi suadet per ipsum immediate
 subnexa (loco citato) ratio: „ Non sine fructu, inquit,
 „ fuisse concertationes istas Diplomaticas, ut bellum fere
 „ omne quantumvis cruentum, emolumentum tamen habet
 „ aliquid, certum est. Acuerunt illæ concertantium in-
 „ genia, fugataque credulitate ignava, in Scholas, &

Solvitur
 Dubium
 Claris.
 Schvart-
 ner, & Di-
 ploma Ko-
 riathovi-
 tsianum
 verum, ac
 genuinum
 esse de-
 monstra-
 tur.

Chara-
cteres Ge-
nuini Di-
plomatis
afsignan-
tur.

„ Prætoria Artem introduxerunt, quæ Diplomata rectius
intelligere, & cautius dijudicare docet.“ Hucusque ille.
Cæterum præter hæc, quæ pro tuendo hocce Diploma-
te Parte I. II. & III. Prioris Operis mei inducta, & alle-
gata habentur, subnecto Characteres memorato Diplomati,
pro authentia remonstranda ejusvis Diplomatis pag. 120.
§ 80. in præcitato Opere Authoris Clarissimi designatos
plerosque convenire, qui Diplomatribus 13, 14. Seculi com-
petunt, & ea a Spuriis discernunt. Sunt autem Characte-
res præcipui sequentes: Litera I rarius puncto sæpius ac-
centu acuto notata, sæpissime utroque signo carens, e pro
diphthongo æ constanter positum. Abreviaturæ seu Coarcta-
tiones multæ, denique membrana magis longa, quam lata.
In quæstionato vero Diplomate Litera i rarius puncto nota-
tur, e pro æ ponitur, in voce Koriatovits Litera K cum o
coarctata, ac conjuncta apparet, ita ut alii pro Kveriato-
vits, alii pro Kiriatovits nomen Koriatovits legunt, deni-
que in membrana magis longa, quam lata illud descriptum
in suo Originali Pofonii in Archivo Archi-Capituli de præ-
senti etiam asservatur, & custoditur, genuinum proinde est,
& authenticum, nullique suspicioni obnoxium. Quod itaque
Bona collata, Possessiones videlicet Bobovistse, & Lauka
dictas, isthoc Monasterium Munkacsienfe a tot seculis posse-
derit, ac hucdum possideat, virtute hujus Diplomatis possi-
det, & quamvis Revolutionum, ac Disturbiorum tempore
ex hoc suo Possessorio nonnunquam violenter exturbatum
fuerit etiam, subsecuta tranquillitate tamen, paceque Regno
restituta, malæ fidei Possessores tenore præattacti Diploma-

tis convicti, Bona illa Ruthenis Monachis remiserunt possidenda. Sunt tamen non pauca ad Collationem hanc spectantia, ex quorum usu Monasterium violenter excussum, a longo jam tempore Injuriam sustinet: Etenim cessat nunc Decimæ Vinorum perceptio ex Monte Ivan-hegy, & monticulis Monti Csernek Vicinis: porci ex Orosvég septem non percipiuntur: Cubuli Triticici decem, totidemque Siliginis, quatuor item Vasa Vini, centum Lapides Salis, atque centum Floreni longi ex Castro Munkacs quotannis præstandi non administrantur amplius. Ad hæc confundebantur antehac Territoriorum Limites, Metæ inter Bubuliskam, & Possessiones Dominales, nullæ prorsus præexistebant, hinc involutiones per Rusticos Dominales fiebant continuæ, exinde mutua certamina, rixæ, percussiones, tandem impensionales Processus Monasterium inter, & Dominium pacem, ac tranquillitatem turbaverant incessanter. Interea Inclytum Officium Dominale pacis mutuæ, & charitatis tuendæ apprime Studiosum tractatu amicabili (Excellentissimo Domino Eugenio Ervino a Schönborn Principali suo ita gratiose ordinante) totam hanc Controversiam sustulit, ac perpetuam hac in parte quietem, pacemque procuravit, constabilivitque. Contractum hunc finaliter conclusum præcesserunt sequentia.

Multa sunt de Fundatione Koriatovitsina amissa.

Metarum Confusio peperit multas malas sequelas.

Controversiæ variæ inter Dominium, & Monasterium habitæ, tractatu amicabili sufferuntur.

C A P U T VI.

§ I.

Die 10. Januarii Anno 1792. in Confessu Inclÿti Officij Dominalis in Podhering habito, me quoque qua Monasterii Proto-Hegumeno cum adjuncto mihi Socio comparente, & confidente certa puncta præliminaria, & ad Tractatum hunc prærequisita mutuo consensu confecta, partequæ ab utraque subscripta sunt, docente Literali Instrumento, cujus tenor hic subnectitur.

Puncta
Prælimi-
naria Tra-
ctatus
Assicabi-
lis.

§ II. Infraſcripti Vigore Præſentium recognoscimus, & attestamur; quod nos assumptis gravibus Rationibus, & Momentis, præprimis autem motivo ex eo, ut inter Dominia Munkats, & Szent-Miklos, & Possessionis Bubuliska Incolas Pax, Quies, & Concordia in perpetuum fundetur, Contentiones vero ab antiquo inter Rusticos vigentes, penitus tollantur, & sepeliantur. Non obstante eo, quod prælaudata Dominia contra Venerabile Monasterium Processum formalem ad reambulationem metalem Judicariam suscitaverint, Terminumque pro 7. mensis Februarii 1792. ad Oppidum Bereghszász in Præsentiam Spectabilis, ac Perillustris Domini Ordinarij Vice-Comitis Domini Ladislai Lónyay de Eadem, & V. Namény præfigi procurando, Idem Venerabile Monasterium citari, & certificari fecerint, Salva Actione metali jam exhibita, ad talem, ut sequitur

concordiam, & unionem devenerimus, quin stipulatis manibus ad puncta infra notanda, observanda nosmet obligavimus, & obstrinximus; quemadmodum etiam obligamus, & obstringimus per præsentés, & quidem:

Primo: A Parte Possessionum Kálnik, & Zsukov quorum nempe metæ Possessionis Dominalis Balasfalva, & Bubuliska Monasterialis impingunt, in quantum nulla subversaretur controversia audita Parte utraque e vestigio per Rusticos Dominales, & Monasteriales Cumuli Terrei Metales ponantur in perpetuum pro meta observandi.

Secundo: Reperta autem inter duas Possessiones Balasfalva, & Bubuliska in ducta Metali quapiam controversia, stante eo, quod Meta, seu Usu, seu Documentis, aut Inquisitionibus antiquis, & recentioribus probabitur, in instanti Metalis Terreus Camulus erigatur, seposita omni ulteriori contentione.

Tertio: Ubi talis invenietur inter præfatas Possessiones, quin inter Nagy- & Kis-Mogyoros, & Szerentsfalva Controversia Metalis, quod neutra Partium Metam Stabiliendam valebit probare, aut non plene, hoc est: Adminus sex Testium Legali exceptioni haud obnoxiorum Fassionibus probabit, casum in illum aut Dominis Terrestribus super puncto Metali, a quo ad quod conveniendum erit, aut bifariari Controversa Plaga debebit, ubi nimirum Controversia vigeret Rusticis utriusque Partis jam tunc amotis,

taliterque facta super puncto Metali coalitione, e vestigio Cumulus Metalis Terreus ponatur.

Quarto: Dato eo, quod in aliquo loco Metali nulla observaretur Controversia, tamen ad præcavendas Rusticorum fraudes, & insolentias, Cumulus Metalis Terreus erigatur, & utraque Parte concurrente, quolibet Anno tales Cumuli Metales reficiantur, & fors violati corrigantur; quod si vero una, aut altera Pars nollet hoc effectuare, vel uni quoque Parti, id licitum esto.

Quinto: Ubi Arbor quæpiam pro Meta roborabitur, tunc penes ipsam Arborem Cumulus Metalis ponatur, item ubi Fluvius stabilietur pro Meta, tunc super rippa ponatur Cumulus, unus ex hac, alter vero ex altera Parte.

Sexto: Positis Metis Terreis, quælibet Pars præcaveat, ne ultra signum Metale Rusticis permittat, ut irrepant, extirpent, aut Sylvas devastent; secus deprehensus Rusticus per suum Dominum Terrestrem in præsentia alterius quoque Partis 24. Baculorum ictibus pulsetur, pro Domino vero Terrestri, si facto comittat Excessum prædeductum, Actione Violentia in salvo permanente, audita omnino utraque Parte ad præcavenda litigia ex insurrectionibus Rusticarum evenire solita.

Septimo: Tam Dominales, quam & Monasteriales Coloni in Pace, & Tranquillitate permaneant, sub pœna

Puncto sexto adacta usque dum Punctorum horum complementum Dominia Terrestria procuraverint.

Octavo: Ad horum omnium effectuationem, & complementum Articulare Testimonium ex consensu ambarum Partium invitandum adhibeatur, cujus erit Officii Testes statuendos adjurare, eosdem in facie Loci examinare, ac tandem ductum Metalem conformitate Punctorum præcedentium conclusum qua Testimonium cum Partibus concernentibus subscribere, & solemnizare.

Nono: Expensæ jam factæ, & imposterum fiendæ communes esto, in una utpote medietate Dominia Munkacs, & Szent-Miklos, in altera vero medietate Venerabile Monasterium concurrant, absque Controversia cum conclusione Metationis instantaneæ persolvendæ.

Decimo: Terminus occipiendi hujus Tractatus, & Metarum Reambulationis, Signorum Metalium Erectionis, Antiquorum Renovationis fiet 12. Mensis Martii, die utpote S. Gregorii Papæ A. C. 1792. alterutra Parte semel impedita, prævie alteri Parti notificare obligabitur. Ex post Terminum Fiscalis Dominalis præfixurus. Denique quod si Venerabile Monasterium ab hoc Tractu usque Conclusionem ejus resultum, nunc vel imposterum faceret, ipso facto Actio superius memorata reviviscat, & Dominia Munkacs, & Szent-Miklos reflexorie duntaxat ad continuandam Litem, seu Processum Metalem per præsentis

attributam facultatem habeant, nullis in contrarium suffragantibus exceptionibus, & humanitus excogitatis inventis.

Ad quæ univèrsa, & singula observanda, & in Complementum perducenda stipulatis manibus optima fide nos obligamus. Super quibus dedimus Sigillo Dominali, & Venerabilis Monasterii roboratas hasce Litteras nostras Testimoniales. Signatum 10. Januarii in Possessione Podhering 1792.

Samuel Neupauer, Fiscalis Joannicius Basilovits, Ordinis m. p.

Andreas Csérzfzky, Cassarius m. p. S. Basilii M. Venerabilis Monasterii in Monte Csernek ad Munkacs Proto-Hegumenus m. p.

Josephus Rhehufs, Provisor m. p. P. Arsenius Ortutay, Ordinis Sancti Basilii Magni Professor m. p.

Franciscus Roman, Frumentarius m. p.

Demetrius Delegany, Cancellista m. p.

(L. S.)

(L. S.)

Quibus ita constitutis, & præhabitis ad sensum Puncti octavi coram Articulari Testimonio Reambulatio Metalis Territorii Bubuliskensis ex Parte Monasterii, & ex Parte Domini Munkacs, Balasfalva, Kis, & Nagy-Mogyoros, ac Szerentsfalva Territoriorum die 31. Maji, & subseq. diebus 1. 2. & 3. Junii instituta, & peracta fuit. Testimonialibus Litteris perhibentibus in hunc modum:

CAPUT VII.

Infrascripti Inclyti Comitatus Bereghiensis Ord. Judium, & Jurassor serie præsentium recognoscimus, & attestamur, quod posteaquam Inclyta Dominia Munkacs, & Szent Miklos Venerabile item Monasterium Ord. S. Basilii M. de Monte Csernek ad præcavenda odiosa continua Litigia, & pessimas quasque inter subditos enasci queunt sequelas, intuitu Territorialis Controversiæ inter Possessiones Balasfalva, Nagy, & Kis-Mogyoros, ac Szérentsfalva Dominales, & Bubuliska Monasterialem dudum jam vigentes, ad talem condèscendissent scriptam sollemnitatam Transactionem, ut adhibito Articulari Testimonio, cujus Obligatio ita circumscripta est, ne illa ultra Testium per utramque Partem statuendorum Adjurationem, Fassionum eorundem exceptionem, & compositi Ductus Metalis Subscriptionem extendatur, ad facies Locorum cum Testibus exeant, & quæ Pars Locum quemdam Controversum ad se pertinere Documentis Litteralibus, aut pluribus disinteressatis, Testibus probare potuerit, ibi illico Articularis Testimonii, Metales Cumuli Terrei ponantur. Ubi vero Pars utraq; æquales habuerit probas, ibi Plaga Controversa, bifariam dividatur, & æque Terreis Cumulis Metalibus, extemplo ponendis distinguatur. In conformitate ejusdem Transactionis ad Plagas inter antelatas Possessiones Situatæ Controversas, die 31. Maji A. C. 1792. cum Perillustri ac Generoso Domino Samuele Neupauer, ante-

Articu-
lare Testi-
monium
super Re-
ambula-
tione Me-
tali Terri-
torii Bu-
bulisken-
sis.

latorum Dominiorum Fiscali; Admodum Reverendo item Patre Joannicio Basilovits, præfati Monasterii Superiore, & Patre Antonio Kotzak, ejusdem Monasterii Religioso existissemus, & Testes in Collateralibus Inquisitionibus contentos, ad postulatam antelatarum Partium Transigentium in facie Loci via quippe Kálnikiensi adjurassimus, taliterque authentice reexaminassimus, prætitulatus Dominus Fiscalis observando Gregorium Salenik in Inquisitionibus tam pro parte Domini quam & Monasterii peractis contineri, eundem ab Authenticatione repulit, neque authenticari admisit, quod Antelatus etiam Pater Superior sibi injuriæ ducendo, contrafactum isthoc protestatus est, & contradixit, ne a paritate hujus Paulus etiam Andrejka, jam prius adjuratus pro Teste probante acceptetur, siquidem hic quoque pro parte utraque fateretur, eorum abinde tempore jam pro continuando opere non suppetente ad Possessionem Balasfalva revertendo, sequenti die, 1ma videlicet Mensis Junii rursus ad Plagas Controversas exeuntes 1mo ducti sumus per Testes antelatarum Dominiorum in Ductu Metali Geometricè elaborato ad radicem cujusdam Cerasi pone viam, ex Possessione Balasfalva, ad Possessionem Bubuliska ducentem existentis, quam iidem Testes omnes, pro meta inter modo factas Possessiones Balasfalva, & Bubuliska servatam esse sub jurata fide, unanimiter retulerunt. Inde per Motsarka, & extirpaturas Bubuliskensium ad unam Quercum recentius Cruce signatam, ac per Incolas Possessionis Balasfalva, pro Meta prætentam, ubi Testes Dominales subsisterunt, neque illam pro

Meta

Meta declarare ausi sunt, abinde ad locum quemdam Batyü-Bachno nuncupatum, verum hic quoque præter Michaellem Flenyko, Basilium Lihur, Mathiam Kvaszta, qui falsi sunt se a Senioribus audivisse, quod locus ille inter Possessiones Balasfalva, & Bubuliska pro Meta observatus fuisset, Petrus vero Teliha, & Basilius Smanyko, se quidem audivisse, quod Locus Batyü-Bachno fuerit semper pro Meta servatus, sed utrum ille ipse sit hic locus, vel alter esse deberet, determinare nequire, reliqui penitus nihil scire potuerunt; hinc ducti sumus per Montem Batyüh Verch ad Pratum Dumetis Succretum Haninetz Láz nominatum, ac ibidem etiam Testes singillative examinavimus, qui, & quidem Michael Flenyko, & Basilius Lihur falsi sunt Pratum illud versus Kalnik Trans-Rivulum situari; Petrus vero Teliha Pratum idem per Incolam quemdam Balasfalvensem Haninetz vocatum, possessum fuisse, & tam Cis- quam Trans Rivulum eandem obtinere Nomenclaturam, Timotheus Szanka, se de Prato illo nihil aliud scire, quam quod parte ex utraque Rivuli, Haninetz Láz nominetur. Basilius Smanyko Pratum illud Haninetz Láz in defluxu Rivuli existere, Basilius Petak se quidem audivisse, quod in defluxu illius Rivuli quidam Incola Balasfalvensis Haninetz nuncupatus, Pratum aliquod possederit, quod nunc quoque eandem obtinet Nomenclaturam, sed illud qualiter per eundem possessum fuerit, ac unde, & quousque extendatur, plane ignorare.

Secundo: In antelato Haninetz Láz Prato vocati ſunt Teſtes Monaſteriales, qui omnes utpote: Baſilius Baſſarab, Mathias Rogna, & Baſilius Derkats, Zſukoienſes; Joannes Kharkola, Mathias Skoĉa, Joannes Czoczka, Demetrius Dudas, Alexius Fedáka, Theodorus Koſzty, Georgius Medvigy, Demetrius Ronto, Petrus Pleſſa, & Petrus Fedáka, Kalnikienſes; Petrus Harnódi, & Joannes Kuſtulinetz, Kuzminenſes; Nicolaus Deganits, Igneczienſis; Andreas Jantzó, Kutsovaienſis; Paulus Dorinetz, Ignatius Malanits, & Ignatius Holonits, Medvedöczienſes; Theodorus Babilya, Hribotzienſis; Michael Salenik, Vorotnicenſis; Gregorius Napuda, & Stephanus Balas, Laukaienſes; Joannes Pazuchanits, Michael Khajſta, Demetrius Pazuchanits, & Demetrius Bodak, Cſapóczkaienſes; Georgius Demján, Petrus Okaly, Joannes Harnodi, Georgius Roſko, Lukás Csaky, & Baſilius Kozar, Benedekienſes; unanimiter ſub Fide Jurata faſſi ſunt, & remonſtrarunt incipiendo a via Kalnikienſi ad Bubuliska ducente, & Prato Haninetz Láz ad ipſam viam protenſo, Rivulum tempore pluviſo per medium hujus Prati defluentem, eſſe inter Kalnik, & Bubuliska metam, eam ſcientiæ ſuæ, aſſignando rationem, quod ibidem, velut Loco pro meta ſervato, Kalnikienſes cum Bubuliskaienſibus ſolebant Ponticulum ſimul exſtruere. Inde ſemper per eundem Rivulum ducti ſumus in Ductu metalii Monaſterii, per præſpecificatos Teſtes Monaſteriales, infra quasdam exiguæ conſiderationis Terrulas arabiles, fatentibus Teſtibus per Balasfalvenſes recentius in controverſiam ſummi ceptas, ac ſupra has,

remonstrarunt nobis certam Plagam fagopyraceam, per Incolas Balasfalvenſes Demetrium, & Simonem Fedeles, ex indultu Monasterii inſciis Dominiis Munkacs, & Szent-Miklos extirpatam, ex qua, quemadmodum eorum dum ad Infantiam eorum extirpari permiſſa eſt, appromiſerunt, ita idem Monasterium Nonam ſæpius ab iis percepit, declarante tamen, ſolo Fiſcali Dominali, nocte, & furtive. Inde ducti ſumus ad Rivulum Tajczin Potük, in cujus fine reperitur una querens magna Cruce ſignata, & per Teſtes pro meta declarata. Hinc aſcendendo per hunc ipſum Tajczin Potük nominatum Rivulum ad alias duas arbores ſignatas æque per Teſtes pro meta affirmatas. Inde ad unam ſignatam Quercum in fine montis, e regione horti Simonis Fedeles, Incolæ Balasfalvenſis exiſtente, ab hac Quereu, per eundem Hortum Fedeleſianum, & Vallem uſque viam Balasfalvenſem: Sequenti vero die 2-da quippe Junii rurfus in eadem via Balasfalvenſi convenientes, dum oceptam Reambulationem continuare voluiſſemus, Prætitulatus Dominus Fiſcalis Dominalis obſervato eo, quod aliqui etiam ex Incolis Bubuliskaienſibus eoſum pro Teſtibus ex parte Monasterii ſtatuti fuiſſent, omnes Incolas Bubuliskaienſes eſſe Capitales inimicos aſſerendo, eoſdem non tantum, ad deponendum Juramentum non admittit, ſed etiam domum repulit. Contra quod ejusdem Domini Fiſcalis Dominalis factum crebrofatus Reverendus Pater Superior, & Pater Antonius Kozak iteratis etiam vicibus proteſtati ſunt, & contradixerunt, ne Incolæ etiam Szerentsfalvenſes, Nagy, & Kis-

Mogyorofiensis ad testificandum eo minus ad demonstrandas metas adhibeantur, siquidem illi essent prætendentes, & de eorum commodo ageretur, hoc tamen non attento, toties titulatus Fiscalis Dominalis Testes suos præcedere iussit, qui etiam antelatis Patribus Basilitis, & Testibus Monasterialibus absentibus, præsentem tamen eorundem Spano, & ad viam Hilkocziensem Victorio, duxerunt nos per Ductum Metalem pro parte Domini recentius Geometricè elaboratum, a radice Cerasi trans viam, per agros, & Balasüfzki Obütcs, ac ab hujus Cardine, ad fluvium Rosztomér, eumque transeundo ad magnum Saxum, quod Testes Dominales omnes utpote: Basilius Lihur, Joannes Stehney, Michael Flenyko, Theodorus Fedeles, Petrus Szucha, Alexius Sztehnej, Nagy Mogyorofiensis; Basilius Smanyko, Petrus Teliha, Simon Sanka, Kis-Mogyorofiensis; Ignatius Konik, Basilius Bobela, Simon Szinitsina, Georgius Smozanitza, Theodorus Smozanitza, Szereñtsfalvenfes; Joannes Babilya, Theodorus Glagolits, Laurentius Glagolits, Hribotzienfes, Georgius Semula, & Alexius Major falsi sunt, esse inter Possessiones Balasfalva, & Bubuliska metam, hinc ascendendo per Fluvium Barnovetz, usque viam Hilkotziensem, quem Fluvium omnes hi Testes pro meta servatum esse concorditer retulerunt, quibus ex parte Domini, hic prævio modo terminatis: Tandem ex præfata via Hilkotiensi, procul ab hinc pervenimus in descensu per Fluvium Rosztomér ad viam ex Nagy Mogyoros per eundem Fluvium transeuntem, ubi antelatum Reverendum Patrem Superiorem, &

Patrem Antonium Kotzak cum Testibus Monasterialibus cubantes, & adventum nostrum præstolantes apprehendimus ibidemque ad dictam viam penes Fluvium Rosztomér iidem Testes nominanter Petrus Harnodi, Joannes Kustulinetz, Ignatius Malanits, Paulus Dorinetz, Stephanus Balás, Andreas Janczo, Gregorius Napuda, Michael Salenik, & Michael Deganits, omnes omnino disinteressati, deposito in facie Loci Juramento falsi sunt semper Fluvium illum Rosztomér, pro Meta servatum fuisse, ac Territorium Bubuliskense a Balasfalvensi, & Mogyoro-siensi distinguere; illud quoque se ita haberi, a Senioribus etiam audivisse, Sylvam vero Dubnitski Bubuliskensibus communem fuisse cum Szerentsfalvensibus usque Campum Szerentsfalvensem, sed Sylvam tantum, neutiquam autem Agros, a Terreno autem Zsitiscse per Bubuliskenses Nonam desummi solere. Iade per eundem Fluvium Rosztomér deorsum eundo per Balasűzki Obűcs, & agros ad Tenyenyo, & hortum Fedelesianum esse Metam, verum dum toties Titulatus Dominus Ficalis Dominalis ibidem semper præfens ad demonstrandum illum Locum, ubi aqua condam ex Rosztomér excepta, & ad molam Bubuliskensem derivata exstitisset, Testes Monasteriales strinxisset, & adurisset illum, in tribus etiam locis demonstrarunt, sed neque ibidem stabilire potuerunt, verum intra Montem Balasűzki Obűcs, ast ibidem etiam tum propter antiquitatem temporis, tum vero, quod Testes hi ex remotioribus Possessionibus existentes, siquidem ex Possessione Bubuliska, ac aliis eidem vicinis ante 40. & quod

excedit annos, habitationes suas aliorum transtulissent ad omnia similia Loca, semet reflectere nequire asseruerunt, inde per Balasûzki Obûcs aberrando, ducti sumus ad viam Balasfalvensem ad aliam versus Balasfalva, penes viam exstantem Cerasum pro Meta declaratam. Unde Partibus transigentibus, in sensu Transactionis amice convenire nequeuntibus, absque ulla novarum Metarum erectione abscelsimus. Declarato per Fiscalem Dominalem eo, quod hæc omnia Excellentiaæ Suæ velit referre, non prævidendo tantam plagam fore in Controversiam summendam. Super quibus prævio modo coram nobis, & respective per nos pertractatis, & peractis præsentibus nostras propriis subscriptionibus, & usualibus Sigillis munitas extradidimus Litteras Testimoniales. Signatum Munkacs die 4. Junii 1792. Georgius Jobszty, Inclyti Comitatus Bereghienfis Ordinarius Judlium m. p. (L. S.) Georgius Petsey de eadem, Ejusdem Inclyti Comitatus Ordinarius Jurassor m. p. (L. S.)

C A P U T VIII.

§ I.

Plaga Magna per Dominalitas occasione primæ Reambulationis in Contro-
Cum vero Bubuliskensibus Incolis veluti interessatis ab hoc Metalis Reambulationis Actu per Dominum Fiscalem Dominalem rejectis, ac simpliciter amandatis, Szereantsfalvensibus autem, Nagy, & Kis-Mogyorofiensibus (de quorum tamen commodo ageretur) ad demonstrandas Metas adhi-

adhibitis, & admisis ingens Plaga in Controversiam summe-
 retur, ab hoc amicabili Tractatu concludendo Partes transi-
 gentes superfedere debuerant, factaque fuit desuper ad Ex-
 cellentissimum Dominum Comitem Relatio, qui paulo post
 suo resoluta ad Inclytum Officium Dominale dato eidem com-
 mittere dignatus est, ut nova iterum Reambulatio Metalis
 institueretur, Plagaque Controversa revideretur erga Rela-
 tionem desuper præstandam. Hæc altera Reambulatio die
 9. & subsequis diebus Julii effective peracta fuit, quemad-
 modum perhibunt Litteræ S. Domini Præfecti ad Patrem
 Superiorem, seu Proto-Hegumenum datæ, quarum tenor
 est:

versiam
 sumpta at-
 tentata
 Coalitio
 terminari
 haud po-
 tuit, hinc
 Reambu-
 latio secur-
 da institui
 debuit.
 Litteræ
 Domini
 Præfecti
 Termini
 Reambu-
 lationis
 Metalis In-
 sinuatoriæ.

Admodum Reverende Pater Superior!

Excellentissimus Comes a Schönborn dignabatur proxi-
 miori suo ad hujaſ Officium exarato Resoluta gratiose
 committere, ut illa a parte Venerabilis Monasterii de Mon-
 te Csernek prætensive Controversa Plaga per Officium hoc-
 ce Supremum revideatur, reambuletur, ac dein pro re
 nata circumstantialis Suæ Excellentia abhinc præstetur Re-
 latio; quem in finem sub 5-ta currentis Mensis eo conclu-
 sum est, ut prædisposita Reambulatio medio mei, ac mihi
 adlaterandorum Fiscalis, & Provisoris die proxime affutura
 Lunæ, id est 9-na præsentis suscipiatur; Ne igitur Admo-
 dum Reverendam Paternitatem Vestram Intentum hoc Officii
 quoquo modo lateat, Terminum præfixum amore optimæ
 Vicinitatis ductus Eidem præsentibus notificandum esse duxi,
 imo pergratum mihi futurum, si sprete hac commotionis
 modica incommoditate pro eodem die in Loci facie com-

parere libuerit. Qui cæterum devotis precibus reclusus distincta cum Veneratione persisto Admodum Reverendæ Paternitatis Vestræ Obligatissimus Joannes Böz, Præfectus m. p. Munkacsini die 7. Julii 1792.

§ II. Prætitulatus Dominus Præfectus medio Litterarum suarum sub dato 26. Julii 1792. sine continuandi amicabilis Tractatus superius allati, Patrem Proto-Hegumenum pro die 27-ma ejusdem Julii ad Inclytum Officium perhumaniter invitat, ubi reipsa non pauca favorabiliter conclusa erant, & Reflexiones quædam a parte Monasterii intuitu Processuum Impensionalium Sylvæque Dubova dictæ intro porrectæ, atque in considerationem assumptæ fuerant. Tenor Litterarum ita sonat:

Admodum Reverende Pater Superior!

D. Præfectus P. Proto-Hegumenum sine concludendi Tractatus Amicabilis ad Inclytum Officium invitatus. Haud dubius, quin Testimoniales suas Litteras super primævo Actu Reambulationis Metarum Balasfalvensium, Szerentsfalvensium, Bubuliskensium &c. a Domino Ordinario Judice Nobilium hucdum perceperit, imo etiam certus, quod Venerabile Monasterium intuitu controversiæ præattactarum Plagarum ad evincendam amicam argumenta sufficientia, ac ne fors optime perpensa jam in promptu habeat; hinc prætitulatam Admodum Reverendam Paternitatem Vestram eo hisce requirendam esse duxi, quatenus pro amico Tractatu, quem alioquin pars utraque dudum optavit, sub crastina Matutina 8-va hora horum comparere haud gravatim velit. Qui cæterum in distincta

Veneratione persisto Admodum Reverendæ Paternitatis Vestræ Obligatissimus Joannes Bösz, Præfectus M. P. Munkatsini die 26-ta Julii 1792.

§ III. Pro Termino præattacto, ac Loco Pater Proto-Hegumenus cum sibi adjuncto Religioso Socio Patre videlicet Antonio Kotzak ad Inclytum Officium inomisse comparuit, ac penes exhibitas quasdam Reflexiones ea omnia agere studebat, quæ pro conclusione amicabilis Tractatus illius necessaria esse censebat. Tenor Reflexionum qualis fuerit? brevitatis causa eundem hic non induco, alioquin ipse Contractus amicabilis conclusus, & die 31. Decembris Anno superius annotato solennifatus memoratas Reflexiones potiori ex parte in se comprehendit, qui ita sonat:

§ IV. Infra scripti vigore præsentium recognoscimus, Dudum
& attestamur: quod posteaquam variæ Metales contro- desiderata
versæ inter Possessiones Dominales Balasfalva, Mogyoros, Coalitio
& Szerentsfalva ab una, Partibus vero ab altera Mon- inter Do-
sterialem Bubuliska enatæ a longo temporis intervallo vi- minia
& Szent-Miklos, & Munkacs,
Monasterium certificarî quoque curassent, Pacein potius, & Szent-
Concordiam, & charitatem, sub quibus Res parvæ cre- Miklos, &
scerent, discordia vero maximæ dilaberentur, quam odio- Monasteri-
sas, & Impendiosas Lites præeligentes, ita ex utraque um ratio-
Parte convenimus, ut exeuntes ad faciem Loci inibi coa- ne Contro-
hibet. versiarum
Metalium
Territorii
Bubulis-
kaiensis
feliciter
peracta
est, ut hic
tenor per-
hibet.

lescamus, & Metas instantanee erigi faciamus, quemadmodum inchoando a via Hilkóczienfi per Fluvium Barnovetz, Sylvas Dubova, & Dubnitska, ita & Possessionem Szerentsfalva a Possessione Bubuliska separantem, versus Possessionem Balasfalva procedendo, ubique transecta Sylva Metales Cumulos, Possessiones Nagy, & Kis-Mogyoros a dicta Possessione Bubuliska distinguentes, poni curavimus, usque ad viam ex Bubuliska ad Balasfalva ducentem, penes quam magnus Cumulus Metalis inter certam Cerasi, & Quercus radicem positus, abinde recta linea ad locum Motsárka dictum, ubi in elevatiori modice loco itidem erectus Cumulus Metalis, abinde iterum recta linea procedendo usque ad Taczin-Patak, inibi positus certus magnus Cumulus Metalis; exposit tandem ubique per locum lacunosum eundo, Arbores quercinas magnas pro signis Metalibus statuimus usque ad Haninetz Láz, ubi metatione Conclusa eandem Geometrice delineari curantes, unam penes antelata Dominia retinuimus, alteram vero Mappas Monasterio in perpetuam Rei Memoriam, Concordiam, & bonam Vicinitatem tradidimus, & assignavimus, his adjectis Conditionibus, & quidem:

1. Quoruncunque Colonorum exstirpaturæ, seu Terræ Arabiles, aut Fœnilia per antelatam Metationem amissa sunt, neutra Partium bonificationem prætere potest; sed maneat in perpetuum Parti, cui de præsentis adjectæ esse videntur.

2. Quoniam vetustate temporis omnia sepeliri, & oblivioni tradi soleant, non tantum perpurgationem transactæ

Meta-

Metalis Reambulationis, verum & Renovationem Cumulorum Metalium, statim post Festum S. Georgii quolibet anno utraque ex Parte curabimus, Terminum sibi invicem infinuando, quem si una Pars non observaverit, licebit vel uni quoque Parti perpurgationem, & Renovationem Cumulorum instituire. Hoc adjuncto, ut Pars nollens ad hunc laborem concurrere, viginti hominum dies Robbotaes (qui pro Auxilio adminus tot requiruntur) a cruciferis 10. computando Parti exeunti, & laboranti persolvere obligabitur.

3. Per hanc Metalem compositionem Sylva Dubova, quam ut superius attactum est, Fluvius Barnovetz a Dubnitska separat, & quæ hucdum cum Szerentsfalvensibus simultaneo usu possidebatur, cum modernis suis Metis, & Limitibus pro Monasterio private possidenda ita maneat, ut Szerentsfalvenses eatenus nihil prætere potuerint.

4. Molæ in Motsarka locus; per separationem Controversæ Plagæ in perpetuum mansit Monasterio, tali adjuncta cum cautela, quod Molam quidem, quam exstruere idem Monasterium conabatur exstrui facere possit, Dominium vero decursum Alvei, non procul a Molæ loco, jam antea ex ordinario Aquæ defluxu deflecti meditatam, citra tamen damnum Coloni, penes cujus fundum, & appertinentias Fluvius iste delabatur, non impediet; sed neque Monasterium ita Aquam captivabit, ut superiores Molæ Balasfalvenses in cursu suo impediuntur, aut dicto Colono damnum inferatur.

5. Demandandum erit Dominalibus, prout & Monasterialibus Colonis, quatenus sedulo Cumulis, & Arboribus Metalibus, ne destruantur, aut defecentur, invigilent: Cautum esto autem Cumulum Metalem diruere, aut dirui permittere, Arborem pro Meta positam defecare, aut defecari facere, secus quicumque deprehensus fuerit in tali prevaricatione, aut Testibus probabitur, quis sit prævaricator, ad primam Partis alterutrius Insinuationem, erutaque Mera Rei veritate, talis Rusticus 24. Baculorum solidis ictibus pulsandus erit, & secunda vice deprehensus, duplicanda quantitas Baculorum; tertia vice autem deprehensus ex gremio Possessionis proscribatur, si vero Dominorum Terrestrium hoc est Alterutra Partium (quod non supponitur) in disjectionem Cumulorum Metalium, modo stabilitorum, aut defectionem Arborum Metalium influxerit, se seque ingesserit in Pœna Violentiæ via Juris vincatur. Denique:

6. Neque hoc prætermittendum est, quod aliqui Processus ex Actibus Potentiariis Colonorum Impensionales enati fuissent, ad obtinendam hoc in puncto quoque Pacem ita conventum est, quatenus Processus jam in Partibus terminati, & in Tabula Regia existentes, aut eorum appellati in salvo permaneant, neque ullo modo in cursu suo impediuntur; illi autem, qui suscitati sunt quidem, sed neque in Partibus plene decisi, aut ex præteritis Actibus Potentiariis suscitari debuissent (Salvis ex nova fors involatione Processibus erigendis) ex utraque Parte præscissa omni prætensione, pro Cassatis declarantur: Semper intel-

lecto eo, quod tantum ex parte Balasfalva, Nagy, & Kis-Mogyoros, & Szerentsfalva hoc observatum esto. In quorum fidem, & perpetuo duraturam Compositionem præsentibus propria subscriptione, & usuali nostro Sigillo dedimus Litteras nostras Testimoniales. Signatum Munkacs die 31. Decembris 1792.

Joannes Bösz, Præfetus m. p.

Samuel Neupauer, Fiscalis m. p.

Andreas Csérfzky, Cassarius m. p.

Josephus Rhehus Provisor m. p.

Stephanus Molnár, Frumentarius m. p.

(L. S.)

Joannicius Baslovits, Ord.

S. Basilii M. Proto-Hegumenus m. p.

Antonius Kotzak, Ordinis

S. Basilii M. Religiosus, qua ad hunc Actum

Deputatus m. p.

(L. S.)

C A P U T IX.

§ I.

Anno 1788. obmota est Controversia adversus Monasterium isthoc ab Incolis Bubuliskaiensibus intuitu Sylvæ Dubova dictæ, quam ex præhabito usu suam esse prætendebant, & eatenus per Instantiam directe ad Suam Majestatem Regiam recursum fecerant, seque ad usum ejusdem reponi supplicaverant; Instantia hæc ipsorum ad Inclytum

Bubuliskaiens
Incolæ
Sylvam
Dubova
dictam ex
præhabito
Ufu suam
esse præ-
tendentes

adversus Comitatum eo cum Benigno Mandato remissa est, ut præ-
 Monaste- rium mo- tentio eorum super præattacta Sylva in Sede Dominali
 vent Pro- assummeretur, & desuper ab Inclyta Univerfitate Informatio
 cessum. cessum. præstetur, quem etiam in finem celebrata fuit Sedes Domi-
 nalis in ipso Monasterio de Monte Csernek. Sententia in
 Sede illa pro parte Monasterii favorabilis lata fuit, quæ
 sine uberioris Revisionis ad Inclytam Sedem Judiciariam
 medio articularis Testimonii relata est.

Procef- § II. In Sede hac quoque Sylva quæstionata Monasterio
 sus hic co- adjudicata existit, ut patet ex sequentibus:
 ram Judi- Per Judicium Subalternum Bereghienfe cum Ugotsiensi
 cio Subal- terno ob- motus fuit, unitum in causa Nobilis Domini Joannis Dömötör, qua ta-
 ac Mona- sterium ab men Communitati Possessionis Gremialis Bubuliska afsistentis
 impenti- Pauperum Advocati, Actoris ab una contra Admodum
 tione abso- Reverendum Dominum Patrem Sylvestrum Kovétsak, qua
 lutum est. tamen Venerabilis Monasterii Sancti Basilii de Monte Cser-
 nek Proto-Hegumenum, in puncto Restitutionis usus Sylvæ
 Dubova nuncupatæ, altera ex Parte, ut Reum Conventum
 mota, & suscitata ex Actis inrotulatis.

Judicatum est.

Reum Conventum, adeoque totum Venerabile Mona-
 sterium de Monte Csernek ab impetitione Actorea absolvi.
 Datum ex Sessione Judicii Subalterni Bereghiensis cum
 Ugotsiensi uniti die 31. Octobris 1788. in Oppido Beregh-
 száz celebrata. Georgius Bornemisza m. p. Michael Tor-
 masy m. p.

§ III. Motiva Sententiæ : 1. Quia Communitas A. relate ad Sylvam Actionalem Dubova, a beneplacito, & libera concessione Domini Terrestribus independentibus Litteris Collationalibus, aut Concessionalibus Regnantis Principis non est provisa. 2-do Quia privativum usum etiam ante Urbariam Regulationem citra influxum Dominalem exercitum in hac Sylva habere non potuit, nam juxta productum sub Nro 4. ob prævaricationem, & Arborum decussionem ejusdem Communitatis Incolæ per Dominium suum Arresto puniti sunt. 3-tio Quia teste Urbario sub Nro quinto, Communitas hæc coram Deputatis Exequentibus Benigni Urbarii se Sylvam in Communi, sive erga Sessiones excisam habere minus declaraverit. 4-to Quia juxta Conscriptionem Delegatæ Commissionis Regiæ de Anno 1749. sub Nro sexto ipsum usum lignationis ex indultu Dominali habuit. 5-to Quia Szerentsfalvenses, qua in Negotio Territoriali proprio fatentes Testes interessati sunt. Reliqui vero Contestes nullam Sententiæ rationem adducunt, & cæterokin humanum testimonium contra Litterale Instrumentum admitti non possit. Signatum per Juratum Actuarium Michaelem Tormásy m. p.

§ IV. Facta Processus illius ad Tabulam Regiam Appellatione Sententiam Judicii Subalterni fuisse approbatam, Litteræ Testimoniales perhibent, quorum Tenor ita sonat:

In Tabula Regia Sententia Judicii Subalterni approbata est.

NOS FRANCISCUS SECUNDUS DEI Gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ,

46 - *Status Hierarch. Diæces. Munkacsienfis*

Testimo-
niales Lit-
teræ Ta-
bulæ Re-
gia.

Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiaë, Sclavoniæ, Galliciaë, Lodomeriæ Rex Apostolicus, Archi-Dux Austriæ, Dux Burgundiæ, & Lotharingiæ, Magnus Dux Hetruriæ, Magnus Princeps Transylvaniæ, Dux Mediolani, Mantuæ, Parmæ &c. Comes Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis &c.

Damus pro memoria: quod Tabula Nostra Regia Judiciaria Anno 1792. die 13. Mensis Novembris hic in Libera, Regiaque Civitate Nostra Pestienfi Comitatus Nostra Nominis ejusdem adjacente Loco, videlicet Termino celebrandorum Generalium Regni Nostræ Hungariæ Judiciorum Articulari ad discutiendas, & recto Juris, Justitiæque æquilibrio ponderandas Litigantium Causas pro Tribunali confidente certus quidam Processus Judiciarius Actore Fideli Nostro Joanne Dömötör, qua tamen Communitatis Possessionis Bubuliska Comitatus Nostræ Bereghienfi adjacentis Actoratum assumente, Pauperum Advocato, contra Religiosum Patrem Sylvestrum Kovétsak, quoad tamen Monasterii Sancti Basilii Magni de Monte Csernek Proto-Hegumentum, ac per eum nunc fatum Monasterium velut I. ad Repositionem sui una cum Legalibus Accessoriis in privativum usum certæ Sylvæ Territorialis Dubova nuncupatæ ante introductionem Urbarii per dictam Communitatem private, & pacifice citra influxum Dominalem præfati Monasterii possessæ, Occasione nihilominus in Productionis Urbarii per Dominium violente adeptæ Anno 1788. die 20. Mensis Januarii coram præexistente Comitatum Nostrorum Bereghienfis, & Ugotsienfis eorum unitorum Judicio Subalterno suscitatus, ibidemque cum Absolutione prædicti Monasterii terminatus,

abin-

abinde vero per suprafatam Communitatem ad Tabulam Nostram Regiam Judiciariam maturioris Revisionis gratia appellatus, exsiterit; Atque Processu in illo debita subina modalitate in Judiciariam Revisionem assumpto, & discusso, Eadem Tabula Nostra Regia Judiciaria, Anno, die, Mense, Locove superius denotatis deliberavit in hæc verba: *Deliberatum est.*

SENTENTIAM præcedentis Judicii approbari. Super qua Causæ præscriptæ (Communitate A. Appellatam ad alteram Tabulam Nostram Septemviralem non prosequente, prævio modo subsecuta revisione, & discussione hasce. Nostras sub Authentico, & Judiciali Sigillo Nostro Regio futura Jurium antelati Monasterii Sancti Basilii Magni de Monte Csernek pro cautela necessarias extradandas esse duximus, & concedendas Litteras Sententiales Testimoniales Communi suadente Justitia. Datum in Libera, Regiaque Civitate Nostra Pestiensis die trigesima prima Mensis Januarii Anno Domini Millesimo septingentesimo nonagesimo nono. Lect. & extradat. per me Josephum Nagy de Felső-Bük, Sac. Cæsareo, & Regiæ Apostolicæ Majestatis Personalis Præsentia Regiæ in Judiciis Locumtenentem, & Confiliarium m. p. M. Ladislaus Melczer de Kelemes, P. Præsentia Regiæ Proto-Notarius m. p.

C A P U T X.

§ I.

Fit Con-
troverfia
quoad Me-
tales Syl-
væ Lau-
kenfis.

Excitarunt Incolæ Orosvégghienfes quoque Controverfiam quoad Limites Laukenfes, & antiquas Metas Anno 1793. turbare cœperunt, & exinde inter Inclytum Officium Dominale, & Monasterium harmonia, & pax turbari cœpit, Excellentiffimus Comes etiam ex finiftra defuper Informatione Religiofos inquietos, ac pacis turbatores ratus curavit queri, num Religiofi fecum eatenus litigare velint, aut in pace manere. Ad hanc quæftionem Communitas Religiofa nimium turbata Infantiam fequentem ad prætitulatum Comitem Viennam promoverat:

Infantia
Communi-
tatis Reli-
giofæ ad
Comitem
Schönborn
adverfus
Domina-
les Subdi-
tos invo-
lantes in
Tenuta
Monaffe-
rii.

§ II. Excellentiffime, ac Illuftriffime Domine Aurei Velleris Eques, & Supreme Comes, Domine Domine, & Patrone nobis, Benigno Gratiofiffime!

Nuperrime per Spectabilem Dominum Excellentia Ve-
firæ Dominiorum Munkacs, & Szent-Miklos Præfectum,
ut opinamur, Inclyti Dominalis Officii decreto verbaliter
Admodum Reverendus Pater hujus de Monte Csernek
Monasterii Superior accerfitus, quo certius Excellentiam
Veftram, profundiusque in fuis Officialibus veneraremur,
Eundem Dominum Præfectum in continuo accerfit; Verum
postquam Nomine Excellentia Veftræ, utrum velit cum
fæpefata Excellentia Veftra Monasterium hoc litigare, &

dein

dein in Metarum certarum defixionem circa Monasterialem Possessionem Lauka accedere cupiat, peremptorie interrogatus fuisset, debuerat prærecensita Postulata ad nos Confratres, antequam declarare semet potuisset, pro trutinio deferre, nos vero Constituimus, ut Excellentiam Vestram, quam alienis rebus nunquam inhiare, & suas alienis nunquam locupletare velle didicimus, pro nostri pacifica in Juribus Monasterialibus permissione exoraremus. Verum

Excellentissime Domine! mirari non desinimus, imo dolore conficimur, dum infausta, utrum cum Excellentia Vestra litigare velimus, quæstione oneramus, an jam nos fors Excellentiae Vestrae pro litigia, & jurgia mollientibus delati sumus, & forsitan pro inquietis impetitoribus reputamur? absit hoc a nobis, neque Religioso, qui seculo morimur, Consortio nostro quævis ætas, nisi cui cum nemine Mortalium bene convenit, id attribuere potest, inter parietes, murosque reclusi vivimus, patientiæ, & obediendiæ regularis obstricti nulli offendiculo sumus; quis dicere audeat cum quocumque nos in gremio Comitatus active minimum Negotii habere. Profecto si privatos mansuetudine devincire satagimus, Excellentiam sane Vestram Patronum Benignissimum, & Mæcenatem Munificentissimum devoti agnoscimus, penuria pressis toties tributa Vitæ media profitemur, exilitatem nostram scimus minoresque nos, quam ut Excellentiam Vestram litibus impetere præsummeremus, intelligimus, quin in gratiæ finem recipi Votis ardentibus adnitimur:

Evenit nihilominus, quod utinam nunquam eveniret, ut certe inviti interdum Jura nostra Excellentiae Vestrae Dominiis omni ex parte interclusa defendere cogamur. Ne simus molesti si breviter fatum hoc, ejusque Motiva recensuerimus: Olim Anno 1360. piæ reminiscentiæ Princeps THEODORUS KORIATHOVITS, Dux Ruthenorum, Partiumque harum Dominus longe ante Rozgonianam Con-
 scriptionem, & Uladislai Regis Tempora Monasterium hoc de Monte Csernek ex Voto fundaverat, quove Religiosi vivere, & Monasterialia ædificia ponere, conservareque possent, Tractum omnem inde a loco Monasterii usque Villam Bubovitse eidem in perpetuum contulit. Principe hoc desideratissimo absque solatio Hæredum decedente, Domini Munkacs Hæreditatem Familia Corvinorum obtinuit, ac ea quoque deficiente ad Cameram, mox Coronam, dein Principes Transylvaniæ devolutum est; Verum post fata Fundatoris illud fuit Monasterio funestissimum, quod ipsi Hæreditarii Domini, ad quos oculatus recursus summi potuisset, remotam mansionem habuerint, nonnulli vero vel Monasteriale, Religiosorumque Nomen detestabile habuerint, Officiales autem Eorum, cæteroquin Possessoriorum, & Proventuum amplificatione Principalium Corda pro consuetudine promereri soliti in inermium Monachorum Jura pro consueto irruerint, spatiaque Dominalia exinde augere nunquam cessaverint, donec tandem raptato ab ipsa Ara Venerabili Antistite ipsissimo totum Collationale Bonum ademissent; restitutum quid pro quo quidem est Monasterio deinde Eminentissimi Cardinalis, & Archi-

Episcopi a Kolonics, Rakotzianorum Hæredum Tutoris Jussu, ea tamen convulsione, ut neque in una contiguitate, neque in sua integritate quidpiam confiterit; nempe ut olim interjacentibus taliter Vicinitatibus Successuris Dominalibus Officiis nova subintrandi Fundamenta suppeterentur; quid jam vel ipso Repositionis tempore non amissimus? Excellentia Vestra Potiorem Collationis nobis factæ partem tenet, Excellentia Vestra Promontoria, Beneficiaque nostra possidet, in nostris Collationalibus Territoriis plurimæ jam Excellentia Vestra Possessiones erectæ sunt, nos æquo animo omnia sufferimus, & tamen pro inconditis Litigatoribus denunciatur.

Accedit Excellentia Vestrae horum Subditorum in aliena Jura involandi consuetudo, imprimis eorum, qui in nostris antiquis Tenentis Pagos efformando suis constricti locis alienum appetere, & vi occupare debent, quique qualemcunque præjudiciosum usum efficiant, Dominos Excellentia Vestrae Officiales tamdiu molestant, donec ex usu Processus erigant, & vel bifariatione, vel Testium cæteroquin Dominalium hominum multitudine rerum potiantur; Via facti vero tantum populum, ac Excellentia Vestra tenet, quis privatus proturbare audeat? atque hinc iisdem subditis usum obtinere facillimum est.

His præmissis de causis Superiores Patres, quibus Jura Monasterialia tueri incumbit, coguntur non adversus Excellentiam Vestram procedere, verum suæ curæ concre-

dita deſſendere. Recens quoque ſubverſantes cauſæ, quas præſtolari cogimur, prædeductis ſimiles erunt; neque deinceps quoque, quod Excellentię Veſtræ eſt nos deſideramus, verum præciſe exoramus, ut in eo, quod in particulis adhuc retinemus, imperturbate manere poſſimus, quod ex Munifica Excellentię Veſtræ Gratia nos obtenturos ſperamus, remunerabitur Excellentię Veſtræ Benignitatem in æternitate DEUS ille, qui illa cuique meſſura metitur, qua mortales aliis metimur, & qui in hoc ſeculo tot honorum, dignitatumque aditus impertitus eſt Excellentię Veſtræ, quos Imperium, Hungariaque gratiſſimo animo veneratur, cujus Patrociniis devoti emorimur Excellentię Veſtræ in Monte Csernek humillimi; & devotiſſimi Servi Ordinis Sancti Baſilii Magni Religioſi.

Prætitu-
latus Co-
mes prohi-
bet Invo-
lutionem
in Jura
Monaste-
rii.

§ III. Queruloſa hac, & lamentabili Religioſæ Com-
munitatis Instantia Benigne admiſſa, & exaudita Excellen-
tiſſimus Comes Inclyto Ôfficio ſerio injungere dignatus eſt,
ut ſubditos Dominales ab invaſione Tenutorum Monaste-
rialium deinceps cohibere ſtudeat, neque Religioſos in ſuis
Juribus turbent amplius: Benigna hæc Ordinatio ab Anno
1794. hucdum conſtanter obſervatur, Metæ antiquæ ſunt
conſtabilitæ, Teſtium Faſſionibus comprobatæ: Hinc Mo-
naſterium reſpectu Laukenſis Sylvæ Dubini, & Cholodni
Horb nuncupatæ inter Metas ab antiquo obſervatas, nul-
lam jam patitur impetitionem, facta nimirum per Incly-
tum Officium oculata Reviſione, Metalique Reambula-
tione præſentibus ibidem ex parte Monasterii Perſonis Re-

Religio-

ligiosis, ac præhabita collateralis de Anno 1793. facta Inquisitione: Testantibus deposito Juramento, Stephano Doctor Annorum circiter 70. Theodoro Remeta Annorum circiter 80. Georgio Új-Keresztény Annorum circiter 60. Theodoro Varitsir Annorum circiter 42. Georgio Timothy Annorum 42. Gregorio Pivapal Annorum 50. Demetrio Czapar Annorum 36. Basilio Balas Annorum 36. Theodoro Svirdak Annorum 46. Basilio Svirdak Annorum 36. Francisco Heing Annorum circiter 40.

§ IV. A tempore itaque illo, quo hæc Acta sunt, Inclytum Supremum Officium Dominale ita Subditos in Officio suo conservare studet, ut nullæ prorsus violentiæ, nullæ in Jura Monasterii fiant amplius involationes, cessant penitus Processus Impensionales, viget perpetua inter Colonos utriusque Partis mutua, eaque constabilita Pax, & Concordia. Immortales proinde Inclyto hinc Officio hæc Religiosa Communitas eatenus agit Gratias, & pro æterna requie piissimæ recordationis denati Comitum Excellentissimi EUGENII ERVINI a Schönborn DEum constanter exorare pergit.

C A P U T XI.

§ I.

Et hæc sunt, quæ de Statu Hierarchico Diœcesis Munkacsienfis enarranda, ac referenda suscepi: Ruthenorum Originem, Sedes, Ritum, ac Religionem breviter exposui: Fata tam prospera, quam adversa etiam, quæ Clero Diœcesis hujus evenerunt, absque omni partium studio sincere, ac genuine enarravi, siquid tamen e calamo meo excidere contingeret, quod minus rectum cuiquam videretur, Benevolus Lector errorem ejusmodi meum benevole corrigat, meamque mentem, bonam in partem interpretetur, etiam, atque etiam rogo, jam enim sexagesimum tertium ætatis meæ agens Annum hæc scribo, atque FRANCISCO SECUNDO Romanorum Electo, Germaniæ vero Hæreditario Augustissimo Imperatore, & Hungariæ, Bohemiæque Rege Apostolico feliciter Regnante, nec non PIO SEPTIMO Pontifice Maximo universam Ecclesiam Dei provide gubernante isthoc Opus meum concludo, adnectens pro Coronide Altesati Pontificis Decretum prohibentis Transitum Ruthenis ad Ritum Latinum Anno 1802. pro Ditionibus Russicis emanatum, Tenoris sequentis.

Recapitulatio
brevis Rerum
in hoc Libro
contentarum.

§ II. Ex Audientia Sanctissimi habita die 13. Junii Anno 1802.

Cum

Cum Sanctissimo Domino nostro PIO Divina Providentia PP. VII. expositum fuerit Decretum felicis recordationis Urbani VIII. de non transitu Ruthenorum ad Latinum Riturum editum sub die 7. Februarii 1624. Confirmatum die 16. Aprilis 1774. a Clemente PP. XIV. pro omnibus Locis, & Provinciis, quæ M. Moscorum Imperio subsunt, aliquoties ibidem violari, Sanctitas Sua Decessorum suorum Vestigiis inhærens, ex gravissimis Causis animum suum moventibus, referente me infra scripto S. Congregationis de propaganda fide Secretario, Decretum, de quo agitur iterum expresse renovavit, mandans: ut ab omnibus prædictorum Locorum Christi Fidelibus, tum Ecclesiasticis, tum Laicis, sive ii Latini sint, sive Græci, Sancte, & inviolabiliter observetur.

Decretum Pii PP. VII. de non Transitu Ruthen. ad Riturum Latinum.

Decretum autem est hujusmodi:

Ad conservandam Pacem, & Concordiam inter Ruthenos Unitos, & ob alias gravissimas Causas Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus Noster, Dominus Urbanus Divina Providentia PP. VIII. de Consilio, & consensu Venerabili Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium Congregationis de propaganda decrevit: — Ne de cætero Ruthenis Unitis sive Laicis, sive Ecclesiasticis tam Secularibus, quam Regularibus, & præsertim Monachis S. Basilii ad Latinum Riturum quacunque de Causa etiam Urgentissima, sine speciali Apostolicæ Sedis Licentia transire liceat, & proinde omnibus Archi-Episcopis, Episcopis, & Officialibus Ruthe-

norum Unitorum distincte præcipiendo mandavit, ne deinceps Licentias pro hujusmodi transitu Subditis suis, cujuscunque Gradus, & Conditionis existant, concedere præsumant, & Archi-Episcopis, Episcopis, & aliis Prælati Latinis, ac eorum Officialibus, ne Ruthenos prædictos Unitos, ad Ritum Latinum transire volentes, quovis prætextu, aut causa cum Licentia Ruthenorum Prælatorum suorum recipere audeant, sub pœnis nullitatis Actus, & aliis arbitrio Sanctitatis Suae, & Romanorum Pontificum Successorum suorum Transgressoribus infligendis, non obstantibus.

Itaque hoc Decretum sic renovatum, eadem Sua Sanctitas mandavit in Notitiam caute deduci omnium Episcoporum tum Latini, tum Rutheni Ritus, iisque denunciari non licere sibi imposterum Ruthenos, sive Monachos, sive Clericos, sive etiam Laicos ad Latinum Ritum quavis de causa inconsulta Sede Apostolica admittere, prætextu etiam cujusvis facultatis, quam forsan a Sanctitate Sua, vel ejus Prædecessoribus, sive scripto, sive voce obtinuerint, quas facultates Sanctitas Sua Tenore præsentium revocat, suoque peculiari Judicio hujusmodi Transitus perpetuo sibi, suisque Successoribus reservat, sub iisdem pœnis in superiori Decreto propositis; Contrariis quibuscunque non obstantibus. Datum Romæ ex Ædibus dictæ S. Congregationis die, & Anno quibus supra. Dominicus A. Episcopus Myren. Secretarius.

Univerſis, & ſingulis, quorum intereſt, Fidem facio, atque atteſtor ego inſcriptus præſentem Copiam de verbo ad verbum concordare cum ſuo Originali, quod firmo mea ſubſcriptione, & majoris hujus Apoſtolicæ Cancellariæ Sigilli appreſſione, tanquam inſigni mei Officii communis. Datum Viennæ Auſtriæ ex Cancellaria Sacræ Nunciaturæ Apoſtolicæ die 9. Menſis Julii A. D. 1803. Chriſtophorus Buſa, Notarius Apoſtolicus Juratus, Sacræ Nunciaturæ Apoſtolicæ Cancellarius. (L. S.)

Rationes, & Momenta, quibus innixa Sacra propagandæ Fidei Congregatio, difficulter admodum, & non niſi graviffimis ex cauſis Transitum permittit a Ritu, ad Ritum :

Ex Epiſtola ipſius Sacræ Congregationis ad Excellentiſſimum, & Reverendiſſimum Dominum Nuncium Apoſtolicum Viennenfem data ſub die 2. Aprilis 1803.

Fuit hoc ſemper præcipuum Apoſtolicæ Sedis ſtudium, ut integer ſervaretur eorum ſplendor diverſis Ritibus, & ob eorum antiquitatem ſumma Veneratione colendis, & tam legitime introductis, receptis, & approbatis in Eccleſia Catholica, cujus cum ipſa Concorde Eorum varietate pulcherrimum, & elegantiffimum Ornamentum efficiunt. Univerſalis hæc Apoſtolicæ Sedis Oeconomia majori etiam cura eſt tenenda cum Natione Ruthena, quæ a Catholica Unione magna ex parte ſegregata licet in ritu plane uni-

formis nunquam fortasse sperandum esset, ut ad Ecclesiæ Unitatem rediret, si paulatim inter eos deficerent illi, qui in Communione Catholica eundem Ritus profiterentur. Ad effectum itaque, ut Ostium assidue pateat non Unitis, quo minori cum difficultate inducantur ad introeundum in unicum Ovile unici Supremi Pastoris Jesu Christi, expediens visa est omni tempore Conservatio Ruthenorum Unitorum in eorum Ritus Professione, eaque de causa Idem Summus Pontifex PIUS VII. quem Deus diu incolumem præstet, Suorum Prædecessorum Dispositionibus inhærens, omnino ipsis Transitum inhibuit ad Ritus Latinum, nisi expressa specialis Apostolicæ Sedis Dispensatio intercederet, prout patet ex Chyrogapho dato sub die 13. Junii Anni 1802.

Finis Partis Sextæ.

I N D E X

E O R U M, Q U A E H O C L I B R O C O N T I N E N T U R.

S E R I E S R E R U M P A R T I S Q U A R T A E.

	<i>Pagina</i>
CAPUT I. Propositi sui in continuando Opere reassumpti Author assignat causam — — — — —	3
Diœcesis Munkacsienfis Ruthenam cum Valachica complectitur diversis nominibus appellari solitam —	4
Ruthenorum origo, dispersio, Sedes, de iisdemque Laudes ab Assemano enunciatae describuntur —	5
Horum in Hungariam ingressus, & ad Fidem Christi conversio recensetur — — — — —	6
CAPUT II. De primis Ruthenorum Regibus Annales eorum silent	7
Rurik, Sinaus Truvor ex Wageris Primi eorum Principes memorantur — — — — —	8
Mortuis sine hærede duobus fratribus solus Rurik Principatum obtinet, cui mortuo Igor filius juvenis jure succedit, Olecho interea pro eo Principatum administrante, quo extincto Igor Olha in uxorem ducta regnare cepit —	10
Igoro occiso Olha pro Filio Suatislao infante Regno præfuit, cujus gesta referuntur — — — — —	—
Olha Christiana facta propter illustratam in Fide Rufiam soli comparatur — — — — —	—
Suatoslai gesta narrantur — — — — —	11
CAPUT III. De primis Ducibus Culcinii narratio — — — — —	12
Bulgari, Serbi, Moravi, Rusi &c. per Ss. Cyrillum, & Methodium conversi — — — — —	13
Igorus sedem Novogorodo Kioiviam transfert — — — — —	—
Culcinii de Olha & Suatoslao narratio — — — — —	—

Index Rerum

Rusia Sueonibus & Germanis, esto Nordhmani no-	15
minantur, Natione tamen ab iisdem differunt	—
Rufsi, Rutheni, Bulgari, Rasciani, Croatiae, Bohe-	—
mi &c. ejusdem sunt Nationis	—
Rhothorum Chaganus ad Ludovicum Pium Explorato-	—
res mittens videtur fuisse Kius Kioviae Conditor	16
CAPUT IV.	17
Rofsi Bisantinorum omnia quæquæ deripiunt intincta tamen	—
Mari Deiparae veste fluctibus excitati conquassantur	17
Rufsi incombusti in ignem projecti Evangyeliolorum	—
Libri miraculo Christianam non pauci suscipiunt fidem	18
Ex his complures quidem non tamen omnes ad Idolo-	—
latriam reversi sunt	20
CAPUT V.	21
Suatoslaus mortua Matre sua Olha, divisis inter filios suos	—
Provinciis, Civitatem in Bulgaria Preslavam, bellumque	—
Græcis denunciat pavidis exstimulatis militibus suis	21
Suatoslaus spernit quæquæ sibi oblata munera, sola	—
vestimenta, & arma acceptat	22
CAPUT VI.	23
Vladimirus examinatis Religionibus diversis fidem Christia-	—
nam Græcorum præeligit	—
Hic obcecatus, Baptismo suscepto visum recepit Anna	—
Cæsaris Græcorum sore in uxorem accepta, & deletis	—
idolis Rusiam ad Christi Fidem convertit	23
Hic e Græcia Michaellem adducit Metropolitanam posita	—
Constitutione a Successoribus suis inviolabiliter observanda	25
Michaelis Metropolitanæ æque Græcus Leontius succes-	—
sor fuit, post ipsum tertius Theopemptus pariter Græcus.	—
Quartus Hilarion sed Ruthenus genere creatus est Primas	—
Rusiae	26
Turbato per Michaellem Cerularium in Græcia Reli-	—
gionis negotio Rufsi Græcos averfantes propter Schisma	—
non Græcum sed Ruffum in Metropolitanam eligunt	27
Hilarioni mortuo substituitur Georgius itidem Ruthenus	—
qui etiam SS. Vladimiri, Borifsi & Hlibi promulgaverat	—
cultum	—
Bafilus Dux cum Cypriano Metropolita Kiovienfi	—
confirmat Vladimirianas constitutiones	—

Partis quartæ.

Subsecuto apud Græcos Schismate Cerulariano Rusi in Orthodoxia permanent cum Latinis	— — 28
Proinde Vladimirus, aliosque Russorum Sanctos a Latinis quoque juxta Pagium, pro Santis coli posse ex præmissis sequitur	— — — — — 29
Immerito Ditmarus carpit Vladimirus asserens eum justis operibus Christianitatem non ornasse	— — — — —
CAPUT VII. Primis duobus Hungariæ sæculis Ritum Græco Catholicum generatim in Hungaria viguisse, dubitari nequit	— 30
Exinde patet sæculis illis Episcopatus Græco Catholicos in hoc Regno Hungariæ quam plurimos exstitisse, quorum unus ab immemoriali erectus Episcopatus Munkacsienſis præexistit	— — — — — 31
Qui injuria temporum bonis Fundationalibus, destitutis per Vicarios Apostolicos diu administrabatur, quos Agrien- ſes Præsules Rituales quoque suos esse prætendebant & ad præstandum subjectionis Juramentum urgebant, ut egit Co- mes Franciscus Barkótz, cum Manuele Olsavfzky	— — — — —
Idem Comes Munkacsini occasione Canoniciæ visitæ eundem ad ratificationem prioris Juramenti stringens Ge- neralem quoque Vicarium, & nonnullos Parochos ad idem præstandum adegit	— — — — —
Subjectionem illam Sacra Congregatio de propaganda Fide non probat	— — — — — 32
Comes attamen Carolus Eſzterházi, Successor Barkó- tzianus circulari Decreto suo 1763. vulgato Munkacsien- ſem Episcopum Pontificali exercitio omni privat, & a Ru- thenis Parochis annuos in Filialibus Proventus tollit Clerus proinde Ruthenus adactus erat Regiam implorare clemen- tiam	— — — — —
CAPUT VIII. Manuel Episcopus identidem ægrotans instat sibi resolvi Coadjutorem Joannem Bradács, quem clementer reſolutum Apostolica Regina Romano Pontifici confirmandum præ- ſentat	— — — — — 33
CAPUT IX. Idem confirmatus est in Vicarium Apostolicum per duplicis ordinis Bullas	— — — — — 37

Index Rerum

	Episcopus Manuel Sacræ Unionis summus Defensor , & Propagator dependentiam sui ab Agricensi Episcopo præ- cipuum propagandæ Unionis impedimentum esse multis exemplis remonstrabat — — — —	39
CAPUT X.	Hoc Præsule die 6. Novembris, stylo vetere, Anno 1767. e vivis sublato Joannes Bradács Successor in munere confi- titus Regiam Apostolicam permovit, ut a prætenfa de- pendentia eundem clementer eximere efficaciter decreve- rit, & Summum Pontificem tum per Instantiam, tum per Advocatum suum eatenus sollicitare dignata fuerit Canonisa- tionem Episcopatus Munkacsienfis supplicando — —	40
	Motiva pro Reintegrando Episcopatu Munkacsienfi Romano Pontifici per Advocatum Romanum Stephanum de Angyelis proposita — — — —	41
CAPUT XI.	Primos Christianæ Fidei Affectas fuisse in Pannonia Græcos seu Ruthenos Idem Advocatus de Angyelis multis solidis- que, argumentis perspicue remonstrat — —	44
	Solus Ordo S. Basilii Magni primis sæculis in Hun- garia existit — — — —	45
	Continuatam sine interruptione Munkacsienfium Episco- porum seriem probari diversæ Revolutiones non sinunt	46
	Octo Episcopi Græci Ritus disuniti peculiarem in Hungaria de præsentī etiam constituunt Hierarchiam —	48
	Basilii Tarasovits Episcopus Munkacsienfis nullatenus a Fide Orthodoxa dimoveri poterat — —	52
	Clerus Ritus Græci Sacra Unione restabilita tres sibi reservavit condiciones — — — —	53
	Leopoldus Primus Imperator Petro Parthenio nomi- nato, & confirmato Episcopo confert decimas, exponitque Diœcesis Munkacsienfis limites — — — —	54
	Georgius Lippai, Archi-Episcopus Strigoniensis Petrum Parthenium pro legitimo Munkacsienfi Episcopo recogno- scendum publicat — — — —	55
	Causa Deputationis Vicariorum Apostolicorum exponitur — Per quos Gens Ruthena Octuagiata fere regebatur annis	56

Partis quartæ.

Extensio & amplitudo Munkacsienſis Diœceſis deſcribitur	57
Tria ſunt requiſita, ex quibus juſta cauſa novi erigendi Episcopatus reſultat, quæ pro Munkacsienſi Episcopatu erigendo concurrunt	61
Ex hac erectione Agrienſi Episcopo nullum inferitur præjudicium	63
Montis Csernek Baſiliani inpromovenda S. Unione Episcopo fuere Cooperatores	64
Contentiones, utriuſque Ritus Episcoporum obſtabant propagationi Sacræ Unionis	65
Felix Polonia, quæ ſub Episcopis Ordinariis Unitis in tantum brevi tempore aucta eſt Græco Catholicis fidelibus, ut vaſtiſſimas ſeptem de præſenti numeret Unitas Diœceſes, ſex Mille Parochias, Centum & Quinquaginto Ordinis S. Baſilii Magni Monafterio	66
Inter Latini & Rutheni Ritus Episcopos nullam aliam præcedentiam Paulus PP. V. voluit, niſi, quæ ab anterioritate Conſecrationis ſolet dimetiri	—
Litteræ Cleri Munkacsienſis ad Innocentium PP. X. de ſui Unione, & de conditionibus appoſitis exarata	67
CAPUT XII. BREVE Alexandri Papæ VII. Confirmatorium Petri Parthenii in Episcopum Munkacsienſem	69
Leopoldi Primi Imperatoris Literæ Nominationis Petri Parthenii in Episcopum Munkacsienſem	70
Archi-Episcopi Strigoniensis Georgii Lippay Literæ Circulares de exhibenda obedientia Petro Parthemio, ut Legitimo Episcopo Munkacsienſi	71
BREVE Deputationis Joſephi de Camillis in Vicarium Apoſtolicum Alexandri PP. VIII.	72
Catalogus Comitatum, Locorum, Eccleſiarum Parochorum, Perſonarum Confeſſionis capatum	73
Decretum Congregationis de Propaganda Fide de Anno 1651. Erectionis Episcopatus Munkacsienſis	74

Index Rerum

Clemens XIII. PP. exigit ab Agriensi Episcopo sententiam, & opinionem de Ereptione Episcopatus Munkacsien-
sis ut patet, ex Literis Nuncii Apostolici Viennensis

- CAPUT XIII.** Jussa Pontificia executurus Agriensis Episcopus sententia sua quoad Episcopatum Munkacsiensem non erigendum in sua ad Pontificem ex 115. numeris constante exarata Epistola exponit fulsissime, quæ incipit — — — 75
- Opinionem hanc Præfulis Agriensium aprobasse Pontificem, ejusdem Rescriptum clare remonstrat — — — 76
- Regina Apostolica suafu Pontificis, nec non Episcopi Agriensis Allegationibus sua de hoc erigendo Episcopatu Consilia ad tempus suspendere censuit, & Episcopum Munkacsiensem ab Agriensi dependentem suo Decreto declaraverat — — —
- CAPUT XIV.** Quoad eandem dependentiam aliud quoque Decretum ad Munkacsiensem Episcopum directum habetur — — — 127
- CAPUT XV.** Juxta hujus Decreti Tenorem Episcopus Munkacsienfis Joannes Bradacs assumptis secum e Clero suo quibusdam individuis profectus est Agriam Anno 1769. dieque 15. Septembris eorsum apulit, cujus gesta recensentur — — — 131
- CAPUT XVI.** Facta inibi disceptatione, cum de Juribus suis neutra pars quidpiam cedere vellet, ab utrinque finalis Decisionis causa ad Thronum Regium provocatio facta fuit — — — 134
- Dominus Parochus & Archi-Diaconus Doroghensis Andreas Bacsinzky communi Cleri voto Deputatus, Viennam expeditur cum Instantia Tenoris præinserti — — — 135
- CAPUT XVII.** Causam hanc Regina Apostolica hac altera vice defert Romam, declaratque Pontifici Compositionis inter Episcopos nullum aliud idoneum superesse medium præter exemptionem Munkacsienfis Episcopi subordinationis a Latino Agriensi, significat insuper suam quoad erigendum Episcopatum Munkacsiensem inalterabilem voluntatem, atque Argumenta Agriensis Episcopi in contrarium adducta per suum Advocatum solide refutat — — — 138

Partis quartæ.

CAPUT XVIII.	Tres in Partes dividi possunt, quæ ex adverso adducuntur ab Agriensi Præsule contra Episcopatus Munkacsienfis Erectionem ut patet	— — — — —	143
	Recensetur Disciplina Orientalium quoad Cathedram	—	
	Extrema Unctio per septem Presbyteros administrari solebat olim etiam apud Latinos	— — — — —	176
	Hi Presbyteri omnes Materiam subministrant, & Formam	—	177
	Sub ipsa exhibitione Sacramenti, Oleum quoque benedicitur	— — — — —	178
	Mos Infantis recens baptisati Linguam Christi sanguine intingendi in Latina etiam Ecclesia olim erat, in Orientali vero hucdum alicubi perdurat	—	
	Peculiaris sua Festa & Jejunia habent Græci, proinde ad Latinorum observantiam stringendi non sunt	—	179
	Idem intelligendum de Viatico in Asimo Pane a Græcis recipiendo	— — — — —	180
	Qui Græcos in suis Cæremoniis carpunt, & superstitiosos censent, manifeste produnt ignorantiam Rituum, Morum, & Consuetudinum Ecclesiæ Græcæ	— — — — —	181
	Decimæ, quæ Ecclesiasticæ, & Sacramentales dicuntur ad Episcopos Ordinarios, & concernentes Parochos spectant	— — — — —	182
	Has Jure sui Patronatus Imperator Leopoldus I. Petro Parthenio Anno 1659. contulit	—	
	Episcopus Manuel Ollavszky independens erat ab Agriensi Episcopo ante Annum 1747.	— — — — —	185
CAPUT XIX.	Quo Anno coactus jurat emissa eodem tempore protestatione	— — — — —	186
	Leonis Papæ X. Constitutio, qua Ordinaria Græcorum Episcoporum Jurisdictio in Diocæsiibus Latinorum præservatur	—	187
	Episcopi Græci Ritus nullo modo a Latinis molestandi	—	189
	Decretum Congregationis de Propaganda Fide, quo Orientalium Episcoporum Jura integra servantur in suos Populos	— — — — —	190
	Decretum Consistoriale Erectionis Episcopatus Fogarasienfis pro Ritu Græco in Transilvania	—	192

Index Rerum

	Ecclesia Sebastena in Partibus infidelium Iosepho de Camillis confertur — — — — —	193
	Leges Regni Hungariæ, quibus statuitur a Rutheno Populo decimas Sacerdotibus sui Ritus, non autem Latinis esse perfolvendas — — — — —	195
CAPUT XX.	Rescriptum Clementis Papæ XIV. ad Imperatricem MARIAM THERESIAM respectu Episcopatus jam resoluti Munkacsienfis sonans — — — — —	196
	Canonisationis Episcopatus Munkacsienfis, cujus Tenor describitur — — — — —	197
	Clausula quoad eliciendam singulis annis Professionem Fidi Bullæ præmissæ inserta sublata est, & ab obligatione hæc Episcopus immunis declaratus — — — — —	206
CAPUT XXI.	Regina Apostolica Joannem Bradács jam Vicarium Apostolicum antea constitutum Romano Pontifici præsentat pro Dioecesano confirmandum — — — — —	208
	BULLA Confirmationis præfati Episcopi — — — — —	210
	BREVE Pontificium ad Ven. Capitulum Munkacsiense sonans — — — — —	214
CAPUT XXII.	Episcopo Joanni Bradács Anno 1772. die 4. Julii e vivis sublato successit Dominus Andreas Bacsinszky Electus, & Nominatus mox eodem Anno 1772. die 5. Augusti Regio Decreto perhibente — — — — —	216
CAPUT XXIII.	Confirmatus vigore Bullæ Pontificiæ — — — — —	219
CAPUT XXIV.	Consecratus Anno 1773. Mense Majo Viennæ in Capella Regia — — — — —	222
	Episcopo 12. millia Rfl. Titulo Mense idque interimiliter solum clementer resoluta sunt — — — — —	223
	Præter hæc 12. Millia pro Mensa Episcopali, pro Instructione quoque Cathedralis Ecclesiæ Unghvariensis resoluti sunt 4000. Rfloreni — — — — —	226
	Pro Dominis Vicareis Foraneis Districtuum Valachicorum utpote Szigetienfis, & Szathmariensis Salarium in Summa 800. flor. clementer resolutum. Ibidem Salaria pro septem Dominis Canonicis Ven. Capituli Munkacsienfis specificantur — — — — —	227

Partis quarta.

Pro Intertentione Notarii, & Fiscalis ac Titulo expensarum Cancellariæ Annui 500. flor. resoluti	—
Pro Seminario Unghvariensi Cleri Junioris 3000. flor. item pro D. Professoribus specificantur Annua Salaria	—
CAPUT XXV. Invicem 12. Mille Rflor. pro Mensa Episcopali, collata est Abbatia Tapolczenfis	— — — 228
CAPUT XXVI. DIPLOMA Collationale præattactæ Abbatix	— 232
CAPUT XXVII. Indeligendis Ecclesiarum Prælati Reges Hungariæ olim parum curabant cujus quis Ritus, aut Nationis esset	— 240
Primis duobus hodiernæ Hungariæ seculis Abbatix, & Regales Præposituræ erant potissimum Græci Ritus	— 241
Anno adhuc 1204. unum tantum pure Latinum Cœnobium in Hungaria erat	— — — 243
Inter Belam IV. occidentis, & Stephanum V. ejus Filium Orientis Hungariæ Reges propter Ritus duntaxat Bellum Civile exarsit	—
CAPUT XXVIII. Dissertatio Patris Innocentii Simonchicz de Florenò Longo Crisis Clar. D. Ignatii Gotzigh super Triparto Opere jam antea edito	245 — — — 251

SERIES RERUM PARTIS QUINTÆ.

CAPUT I. Bonus Ordo a Canonibus præscriptus exigebat Erectionem Capituli Munkacsienfis	— — — 3
Ministri Cathedralis Ecclesiæ Canonici ejusdem, seu Matriculæ inscripti Canonici vocari solent	— — — 4
Denominatio Canonorum Clero Græci Ritus Characteristica est	— — — 6
Capitulum, olim Presbyterium, Clerus Ecclesiæ, ac etiam Sacer Senatus dicebatur	—
Insignia Honorum & Dignitatum Cleri illius recensentur	7
Exstitisse olim Canonicos in Ecclesia Ruthenorum Cathedrali extra dubium est	— — — 8
Munkacsienfis Episcopatus cur prius ad Normam Canonicam eluctari hæud potuerit, causa redditur	—

Index Rerum

Non tamen Ecclesia Cathedralis omni penitus Sacro suo senatu fuerat destituta	—
Pro Ereptione Capituli ad Augustam Dominam Præfulis Munkacsienfis intro porrectæ Instantiæ Tenor exponitur	9
Exponitur peculiaris Canonicorum obligatio, & auctoritas in Ecclesia	—
Canonicorum appellatio apud Ruthenos nullam redolet novitatem	— — — — — 11
Capituli Munkacsienfis, Sede vacante exercitium Jurisdictionis exponitur, ususque ejus declaratur per electionem Vicarii Generalis	—
Officia & munia Canonicorum in Ecclesia Græca etiam vigent, qui Cruces, annulos, aliaque honoris insignia gestant	12
Septem Consistoriales pro Canonicis cum suis officiis, & expositione meritorum per Episcopum Suae Majestati Regiæ præsentantur	— — — — — 13
CAPUT II. Intimatum respectu septem Canonicorum benigne resolutorum specificatis eorum nominibus, & Officiis	— — — — —
CAPUT III. Vigore præmissi intimati cum pensione resolvuntur Szegethienfis, & Szathmariensis Vicarii Foranei	— — 17
Præfulis Munkacsienfis intuitu auctionis Salariorum pro Canonicis Instantia	— — — — — 18
CAPUT IV. Ad præattactam Præfulis Instantiam petita Salariorum auctio pro singulo Individuo Canonicorum resoluta est	— — — — — 19
Similis quoque pro Notario, Fiscali item, & pro Scripturificis expensis, pro Seminario quoque Clericorum ac Professoribus benigna resolutio emanata habetur	— 21
CAPUT V. Solemnitas Instalationis V. Capituli Munkacsienfis describitur	23
Gestorum sub præmissis Actu circumstantialis exhibetur adumbratio	— — — — — 24
CAPUT VI. Allocutio Episcopi ad Neo-Installandum Capitulum	— 27
Lecta per Secretarium Episcopalem, & publicata sunt singulatim emanata pro Canonicis Regia Diplomata	28
Formula Installatoria Capituli per Episcopum dicta	29
Continuatio allocutionis Episcopi ad Capitulum	—

Partis quintæ.

CAPUT VII.	Dictio Præpositi Andreae Zsetkey, sub actu Installationis ejusdem Capituli	— — — — —	32
	Juramentum a Canonicis præstitum	— — — — —	40
CAPUT VIII.	Diploma pro Præposito Andrea Zsetkey	— — — — —	41
	Reliqui Domini Canonici similibus Diplomatis eorum publicatis provisi	— — — — —	43
	Diploma collationale Dignitatis Abbatialis pro præfato Præposito emanatum	— — — — —	44
CAPUT IX.	Cathedræ Episcopalis ex Oppido Munkacs Unghvarinum Translationis causæ exponuntur	— — — — —	46
	Collegium Jesuitarum Unghvariense cum Templo pro Sede Episcopali, & Ecclesia Cathedrali, Arx vero pro Seminario Junioris Cleri Anno 1775. benigne resoluta habentur cum suis appertinentiis Intimato perhibente	— — — — —	48
	Præmissa ædificia cum omnibus ibidem existentibus utensilibus cum Bibliotheca Jesuitarum pro parte Episcopatus Munkacsienfis vigore resolutionis Regiæ per Commissarios Regios resignata sunt, Instrumto Resignatorio docente	— — — — —	49
CAPUT X.	Circa adaptanda, & reparanda ædificia resoluta Unghvariensia Projectum sumptuum ad 24782. Rflor. assurgentium una cum Delineationibus Locumtenentiale Consilium Regium cum Præfule Munkacsienfi eum in finem communicat, quatenus suum sensum, & informationem desuper præstare velit	— — — — —	51
CAPUT XI.	Præter præattactam Summam nempe 24782. flor. pro præattactis Ædificiis ad statum perfectum perducendis resolvuntur adhuc Rflor. 21143. xr. 46. ad sensum Intimati	— — — — —	57
	Cameralis Administrator Cassoviensis Comes Michael Sztaray, sine Contractus cum Architecto incundi respectu reparandorum ædificiorum qua Regius Commissarius Unghvarinum exmittitur	— — — — —	59
CAPUT XII.	Fundato Vicariatu Cassoviensi Canonicus Dominus Joannes Pasztelyi, pro statione illa resolvitur	— — — — —	60
	Succesit huic in munere Vicariali Canonicus Michael Bradács, Minoritarum Claustrum cum Templo sumptibus Regiis ad normam Ritus Græci successive adaptando Eperiesini	— — — — —	60

Index Rerum

	riēni clementer resolutum pro stabili sua Residentia obtinuit	61
CAPUT XIII.	Diploma Imperatoris LEOPOLDI II. Collationes cunctas, & Dotationes præmissas Theresianas complectens pro Episcopatu Munkacsienſi emanatas	63
CAPUT XIV.	Cathedralis Ecclesia Unghvariensis Anno 1780. die 15. Octobris consecrata fuit	79
	Episcopus Munkacsienſis Andreas Bacſinſzky factus Actualis Intimus Rēgius Conſiliarius in Diæta Regni Sedem cum Voto adeptus cum cæteris Græco Catholicis Præfulibus	—
	Olim Statum Prælatorum conſtituebant magna ex parte Episcopi quoque Græco-Catholici	81
	Stephanus V. Ritum Græco-Catholicum tenuit utpote Matrem suam, Conjugemque Græco-Catholicas secutus	—
	Episcopi & Episcopatus Græci-Ritus Cathol.	82
CAPUT XV.	Præmissarum pro Episcopatu Munkacsienſi Foundationum in Diplomate Leopoldino contentarum Statutio solemnſis Anno 1792. peracta est, perhibente Statutionis Instrumento	—

SERIES RERUM PARTIS SEXTÆ.

CAPUT I.	Domini Episcopi Andreae Bacſinſzky Titulus, Ætas, Anni Episcopatus, Transitus Unghvarinum recensentur	3
	Ven. Capituli Munkacsinensis Individua cum Eorum Officiis describuntur	—
	Canonici Honorarii	5
	Ven. Consistorii Constitutiva	6
	SS. Theologiæ Professores	—
	Diœcesis Munkacsienſis per XIII. Comitatus extenditur	—
	Dividitur hæc Diœcesis in Districtus 59. constatque ex Parochiis (præter Filiales) Septingentis quadraginta	—
CAPUT II.	Tabella remonstrat Districtuum Vice-Archi-Diaconorum, & Parochiarum Nomina	7

Partis sextæ.

CAPUT III.	Status Personalis Religioforum Ordinis S. Basilii Magni in VII. Monasteriis degentium describitur — — — —	11
CAPUT IV.	Clerus Ruthenus, non tam eruditus, quam exemplaris, ac Zelosus olim fuit — — — —	15
	Idem Clerus nunc Scientiis omnibus excolitur, ex Fundo Publico providetur, ac dotatur — — — —	16
	Benigna Resolutio Regia 30000. Rhflor. Titulo Annui Subsidii Decreti Tenor — — — —	17
CAPUT V.	Schvartner carpit Ruthenos, & Valachos de negligentia Institutionis Prolium suarum — — — —	18
	Reluitur Redargutio Schvartneriana intuitu Æducationis Prolium — — — —	—
	Crisis Clarissimi Schvartner adversus Diploma Koriathovitsianum de Fundatione Monasterii Munkacsienfis — —	21
	Solvitur Dubium Clarissimi Schvartner, & Diploma Koriathovitsianum verum, ac Genuinum esse demonstratur — —	—
	Characteres Genuini Diplomatis assignantur — —	22
	Multa de Fundatione sua Monasterium amisit — —	23
	Metarum Confusio multas Sequelas malas peperit Monasterio, vigentes tamen inter Dominium, & Monasterium Controversiæ amicabili Tractatu sufferuntur — — —	—
CAPUT VI.	Quædam Puncta præliminaria amicabilis Tractatus, ex Consensu mutuo confecta, & subscripta sunt, quorum Tenor exponitur — — — —	24
CAPUT VII.	Metalis Reambulationis Bubuliskaiensis Teritorii Litterale Instrumentum Capite hoc per extensum describitur — —	29
CAPUT VIII.	Sub prima Reambulatione Metali non subsecuta Coalitione amicabili, iterum secunda Reambulatio institui debuit — —	36
	Pater Proto-Hegumenus ad Inclytum Officium per Dominum Præfectum intuitu amicabilis Tractatus concludendi compareret — — — —	38
	Coalitio præattacta intuitu Controversiarum Metalium Terreni Bubuliskaensis feliciter confecta est Anno 1792. sub Conditionibus, quas Tenor Instrumenti Litteralis refert — —	39

Index Rerum Partis sextæ.

CAPUT IX.	Incolæ Bubuliskaenses Sylvam Dubova dictam sibi appropriando, adversus Monasterium movent Processum, & ad usum ejusdem per Infantiam ad Tronum Regium datam supplicant	43
	Per Judicium subalternum Monasterium ab impetitione Actorea absolutum est, Sylvaque Dubova eidem adjudicata, ex motivis subnexis	44
	Sententia Judicii subalterni in Tabula Regia approbata est, Testimonialibus Litteris perhibentibus	45
CAPUT X.	Facta fuit Controversia quoad Metales Sylvæ Laukenfis, & rursus Pax & Harmonia turbata, & Religiosi finistræ ad Comitum delati pro litigiosis, & turbulentis habebantur	48
	Instantia proinde a Communitate Religiosa ad Comitum Schönborn lamentabilis data est adversus Dominales Subditos in Tenuta Monasterii involantes	—
	Prætitulatus D. Comes Schönborn in Jura Monasterii Involationem omnem prohibet, ac consequenter Monasterium in pace permanet	52
CAPUT XI.	Recapitulatio brevis Rerum in hoc Libro contentarum	54
	Decretum PP. PII VII. de non Transitu Ruthenorum ad Ritum Latinum	55
	Hujus Decreti Rationes, & momenta adnectuntur	—

APPENDIX

Ad paginam 67. Partis V. Capitis XIII. ubi Collationali Diplomati insertum habetur (Residentia Munkacsienſi cum ſuis pertinentiis, ultro quoque pro Episcopis Munkacsienſibus in ſalvo relictæ.)

§ I. Siquidem ædificium pro Residentia Episcopali Munkacsini cœptum, & nondum consumatum, esto quidem Collationalibus Regiis insertum foret, quia tamen ad præfens usque tempus pro ullo usu accomodatum, destinatumque haud fuisset, ideo **Communitas loci Græco-Catholica pro Ecclesia Parochiali illud sibi benigne resolveri Altiori Loco sequentibus ex motivis supplicat; & quidem** **Communitas Gr. Cath. Munkacsienſis Residentiam Episcopalem inſtat ſibi resolveri pro Ecclesia.**

1mo Quia numerus animarum Parochiæ illius cum suis Filiaribus eſſet jam ſupra 1239. 2do præexiſtens vero Ecclesia, **Motiva exponuntur.**

dempto Sanctuario cum Ambone ſeptem dumtaxat orgiarum longa, & trium lata foret: Vix proinde 252. personarum capax. Hinc 3^{tio} potior pars concurrentis populi gremialis etiam præter intervenientes majori numero eos, qui manipulationem ſalis per vecturas promovere ſolent, toto

anni tempore, stativantes item Milites, nec non conducto-
rum corporis diebus Festivis, & Dominicis pro Divinis ex-
tra Ecclesiam sub dio qualicunque temporis tempestate stare
debent, & nec Divina debite, minus vero Dictiones sacras
fructuose audire possunt. Quo ex motivo 4to Incluta etiam
Deputatio in Negotio Regulationis Dicecesis Munkacsienfis
ordinata conformem pro convertenda videlicet in Ecclesiam
quæstionata Residentia dederat Opinionem. 5to Residentia
hæc ipso situ, & structura sua ita sita habetur, ut pro
Ecclesia facile converti queat. E contra 6to præsens Ecclesia
neque prolongari, neque dilatari potest, & cæteroquin in
humido, palustrique loco jacet, ut mucedo, & putredo
internam Instructionem consummat.

Intima-
tum Excel-
si Consilii
ad Episco-
pum so-
nans intui-
tu Infor-
mationis
præstandæ

§ II. Præmissis his Rationum momentis, Excelsum Con-
siliium Regium Locumtenentiaie benigne permotum, prius-
quam tamen de hoc merito absolute quidpiam decerneret,
voluit desuper a Sua Excellentia Præsulea genuinam habere
Informationem, una & opinionem, quod patet ex hocce
subjuncto Intimato Nro 15509. Illustris, plurimum Reve-
rende, Excellentissime &c. Quibusnam Rationum Momen-
tis Munkacsienfis Græco-Catholica Communitas, ibidem
ædificium Residentiæ Episcopalis nondum consummatum pro
Ecclesia sibi resolvi supplicet, adjacens horum iterum re-

mittenda ejusdem Originalis Instantia pluribus perhibet. Super Recursu proinde hoc, Consilium hoc Regium Locumtenentiale in mutua cum Comitatu Bereghienfi eatenus insituenda concertatione, ab Excellentia Vestra Informationem, & Opinionem præstolaturum est. Datum ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico, Budæ 4. Augusti, Anno 1801. celebrato. Illustris, plurimum Reverendæ, Excellentissimæ, Illustrissimæ, ac Reverendissimæ Dominationis Vestræ, ad Officia paratus, paratissimi Paulus Álmásy m. p. Franciscus Darvas m. p. Antonius Álmásy m. p.

15509. Illustri, plurimum Reverendo, Excellentissimo, Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino Andreae Bacsinszky, G. R. Catholicorum Episcopo Munkacsienfi, Abbati S. Petri Apostoli de Tapolcza, S. C. & R. A. Majestatis Actuali Intimo Status Consiliario, Amico Charissimo, Domino Nobis Observandissimo. Ughvarinum. Ex Officio. (L. S.)

§ III. In conformitate proinde prælaudati Intimati Præful hic Excellentissimus illam suam, quæ exigebatur, indilate præstitit Informationem cum favorabili Opinione, ultro subscribente hanc Voto suo Inclÿta Universitate Comitatus Bereghienfis. Quibus præmissò modo præstitis mox Benigna

Resolutio favorabilis quoad Residentiam pro Ecclesia adaptandam l. Comitatus significatur.

❧ ○ ❧

Resolutio subsecuta est, ut Tenor Intimati, qui ita sonat, perhibet: Nro 25682. Illustrissimi, Reverendissimi &c. Benigne annuit Sua Majestas Sacratissima, ut, ob defixam Unghvarini Sedem Episcopalem, ædificium pro Residentia Episcopali Munkacsini cceptum, quia nullam in præsens aliam accomodam destinationem haberet, ob exilitatem Ecclesiæ Gr. Ritus Unitæ Parochialis, adauctumque nimis Populum, pro usibus Ecclesiæ Parochialis ejusdem Ritus, absque ullo tamen, seu pro adaptatione, seu pro conservatione e Fundo Religionis sperando subsidio, cedatur. Quod ipsum proin Prætitulatis Dominationibus Vestris erga fatam hoc in merito repræsentationem pro sui, & impetrantis Communitatis directione, ac Notitia præsentibus intimatur. Datum ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico Budæ die 15. Novembris Anno 1803. celebrato. Præattactarum Dominationum Vestrarum Benevolus, ad Officia paratissimi, Josephus Comes Brunsvik m. p. Franciscus Darvas m. p. Josephus Dvisztricey m. p.

Collatum cum Originali per Ordinarium Notarium Josephum Liptsey m. p.

Series Determinationis sub Particulari Congregatione I. Comitatus Bereghienfis die 16. Januarii 1804. in Oppido Bereghszáz celebrata interventæ.

Nro 180. Publicatum est Benigno Gratosum Excellsi
 Confilii Locumtenentialis Regii de dato 15. Novembris A. P.
 Numero 25682. emanatum Intimatum, contextu cujus erga
 Representationem ab hinc factam, pro statu notitiæ, & di-
 rectionis intimatur: Suam Majestatem Sacratissimam Beni-
 gnè annuere dignatam esse, ut ob defixam Unghvarini Se-
 dem Episcopalem, ædificium pro Residentia Episcopali Mun-
 kacsiini cœptum, quia nullam in præsens accomodam desti-
 nationem haberet, ob exilitatem Ecclesiæ Græci Ritus unitæ
 Parochialis, adauctumque nimis Populum, pro usibus Eccle-
 siæ Parochialis ejusdem Ritus, absque ullo tamen seu pro
 adaptatione, seu pro conservatione e Fundo Religionario
 sperando subsidio cedatur. Superqua Benigna Resolutione
 Regia præfata Græci Ritus Ecclesia Munkacsienfis, medio
 processualis Judicis Nobilium edocenda veniet. Extra da-
 tum per Juratum Notarium Nicolaum Kutni m. p.

Publicatur
 Intimatum
 in particu-
 lari
 Congrega-
 tione intui-
 tu resolu-
 tæ Resi-
 de

§ IV. Simile pariter de præmisso merito Dominus Epi-
 scopus quoque accepit Intimatum, atque quæstionatam Re-
 sidentiam Munkacsiensem Instanti Communitati pro Ecclesia
 Parochiali adaptandam mox resignari ordinavit. Resigna-
 torium, ac Cessionale Instrumentum ita sonat:

ANDREAS BACSINSZKY, Divina Providentia Episco-
 pus Munkacsienfis, SS. Petri, & Pauli Apostolorum de

Instru-
 mentum
 Cessionale

intuitu Re- Tapolcza perpetuus Abbas, nec non Sacratissimæ, Cæsa-
 fidentiaæ reæ, & Regio-Apostolicæ Majestatis Actualis Intimus Status
 Episcopalis pro Eccle- Consiliarius &c. Damus pro memoria, quibus expedit, &
 sia resolu- tæ. Competit, Universis, quod, posteaquam Græco-Catholica
 Parochialis Nostra Communitas Oppidi Munkács iteratos
 suos supplices pro eo ad Nos fecisset recursus, ut ædifi-
 cium ejus Residentiæ olim Episcopalis Munkacsienfis, præ-
 existenti ibidem Ecclesiæ Parochiali advicinatum, ex ratio-
 nibus, in supplici suo Libello expressatis pro neo-erigenda
 Ecclesia Parochiali transformandum, & accommodandum
 Gratiose cederemus, conferremus, & resignaremus, ac una
 respective, in quantum videlicet præattactum ædificium
 Residentionale, post translationem Cathedræ, & novæ Re-
 sidentiæ Episcoporum Munkacsinensium Unghvarinum, Be-
 nignis Collationibus Regiis per Augustum condam. Gloriosæ,
 ac perennis recordationis Regem Apostolicum LEOPOL-
 DUM II. de Anno 1791. interventis insertum haberetur,
 per Suam Majestatem Sacratissimam, nunc feliciter regnan-
 tem Augustum FRANCISCUM II. præmissum in finem
 Ecclesiæ Parochialis Munkacsienfis clementer cedi, conferri,
 ac resignari impetraremus; Nos proinde substratis coram
 Nobis eorundem Christi Fidelium Parochianorum Munka-
 csiensium rationibus & precibus, veluti undequaque pro
 veris, & justis recognitis inclinati, ac permoti, signanter
 nem-

nempe: quod aucto per DEI Gratiam Parochianorum Græco-Catholicorum Munkacsinensium numero præexistens Parochialis Ecclesia prorsus insuficiens, ac incapax foret, in se vero tam ob angustiam, quam & ob palustrositatem Loci, ac una ob improportionem sui nullatenus ampliari quiret, præmisso consensu Nostro, præmissis item altius tam præfatæ Communitatis, quam & concomitantibus supplicibus precibus Nostreis, in Virtute Clementissimi Majestatis Suæ Sacratissimæ Annutus, via Excellsi Consilii Locumtenentialis Regii de dato 15. Novembris Anno mox evoluto sub Nro 25682. ad Nos emanati, prærepetitum Residentiæ olim Episcopalis Munkacsinensis ædificiũ totum quantum, prouti videlicet illud de præsentĩ existit, cum emetiendo suo tempore competente contiguo cæmeterio, Jure perennali, in perpetuum, ac irrevocabiliter in præconceptum Sanctum, & salutarem finem, Gloriæ DEI, & salutis Animarum, pro Ecclesia nempe Parochiali Munkacsinensi cedimus, conferimus, & resignamus, atque pro cessa collata, & resignata declaramus, hisce Cessione Nostreis in majorem vim, ac robur per Nos subscriptis, & sub sigillo Nostro authentico, extradatis mediantibus. Unghvárini die 22. Februarii Anno 1804. Andreas Episcopus m. p. (L. S.)

APPENDIX

Ad paginam 100. Partis I. Caput XVIII.

Testimo-
niales su-
per Funda-
tione Mo-
nasterii
Miszticzi-
ensis. De
anno 1676.

§ I. Joannicius Zeikan in Serie XI. Episcopus Munka-
csiensis, de quo præter illa, quæ loco citato inserta habentur, hæc quoque memoratu digna occurrunt, utpote: Episcopus hic Joannicius, qui etiam Joannes Miszticzey, seu Miszticsevsky a Loco Residentiæ suæ, in Possessione Miszticze situatæ nominari solebat, omnia sua bona, quæ in dicta Possessione, qua Nobilis, ac Terrestris Dominus habuerat, Ecclesiæ seu Monasterio Miszticziensi, quod Ipse fundaverat, contulit tenenda, & possidenda, Litteris Testimonialibus clare remonstrantibus, quarum Tenor ita sonat:

Nos Universitas Dominorum Magnatum, & Nobilium Comitatus de Beregh. Damus pro Memoria, quod cum Nos in Anno hoc Domini Millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto, nunc currente, die vero Decima Mensis Februarii, in Oppido Munkács, die vero, ac loco Celebrationis Generalis Congregationis Nostræ alias quoque consueto pro tractandis nonnullis publicis negotiis frequenti

nume-

numero Tribunali confediffemus. Eorum Generofus Dominus Georgius Kysfaludi, Vice - Comes hujus Comitatus Noftri, fub proprio fui Juramento, in Generali Regni Decreto fuperinde contento, & expreffo Nobis retulit hunc in modum. Qualiter in Anno hoc Domini Millefimo feccentefimo feptuagelimo fecco, nunc corrente, diebusque pro-
xime præteritis. Honorabilis Joannes Mifziczey, Ladika
ejusdem Loci, univerfa Bona fua Mobilia, & Immobilia
 per fe acquifita ad honorem Templi, per eos vulgo Czerkó nominati, Loci ejusdem Mifziczienfis obtuliffet, faffusque fuiffet, tali per expreffum fub conditione, ut fi qui ex Pofteris fuis, & Hæredibus commodi fuerint poft de-
 cellum fui, illi per gradum fuccedant in Officiis, cafu quo autem ratione hæredum, & pofterorum, defectus fub-
 oriretur, ex tunc quæcunque commoda perfona fuccedat. Unde Nos ad fidedignam Domini Vicè-Comitis Noftri Relationem Litteras Noftas Testimoniales, fub authentico Comitatus Noftri Sigillo dandas duximus, & concedendas, Communi fuadente Juftitia. Datum ex Generali Congregatione Nofta in Oppido Munkács die Decima Menfis Februarii, Anno Domini Millefimo feccentefimo feptuagelimo fecco celebrata. Lecta, Publicata, Proclamata, & extradata per me Francifcum Turoczy, Juratum Sedis Notarium m.p. (L.S.)

Præsentēs Testimoniales, seu Fundationales Litteras Sanctæ Habitationis, seu Monasterii Miszticziensis in Honorem S. Michaelis Archangeli erecti Nobis præsentatas, & per Nos visas, lectas, & perlectas præsentī Chyroglypho confirmamus, ratificamus, & approbamus. Datum in solita Residentia Nostra Episcopali Munkacsienſi, die Octavā Mensis Maji Anno Milleſimo ſeptingentēſimo Vigēſimo ſeptimo. Genadius Bizanczy, Episcopus Sebastianus Munkacsienſis, & Maramoroſienſis. m. p. (L. S.)

Mortuo
Episcopo
Joannico
An. 1686.
Monaste-
rium Miszticziense
traditur
Monachis.

§ II. Aliud Litterale Instrumentum Idiomatico Ruthenico de Morte præfati Episcopi, (quod in suo Originali in Miszticeni Monasterio asservatur) ita sonat:

Anno 1686. Mense Novembri, die 8. obiit Episcopus Joannicus Miszticeniſis, in cujus glorioſæ memoriæ ſepultura erat Pater Jeromonachus Methodius Nominatus Monasterii Munkacsienſis, & Pater Hegumenus Monasterii Uglenſis, Geraſimus, & Archimandrita Metrofanus. Post exequias, defuncti Episcopi, elegimus, & constituimus Jeromonachos, Patrem Dorotheum, & Patrem Theodofium, & Patrem Athanaſium, & Patrem Joannicum, Nos ex Statu ſuperius prænotati Hegumeni, & ſimiliter ex Statu Seculari Spirituales (Sacerdotes) Congregationaliter tradidimus Monasterium Miszticziense neo-ordinatis Reli-

giosis supra nominatis , ut cum circumspectione pascant Ecclesiam DEI Vivi, id est: Monasterium Miszticziense. Primo hoc modo, ut dispensa nullis secularibus hominibus, vicinis, & remotis sit communis. Secundo nemo e cognatis defuncti ullo modo sub Anathemate Monasterium infestet. Tertio, similiter etiam Jeromonachi, quibus tradidimus Monasterium, & constituimus Hegumenum, Patrem Dorotheum, ut cum solertia, & obedientia salutari optemperent. Aderat Andreas Parochus Copanensis: Pater Stephanus Miszticziensis, Pater Petrus Bilkensis, Pater Timotheus Miszticziensis, Pater Alexius Miszticziensis, Proto-popa Bereghienfis Comitatus. Scripsit Presbyter Petrus Szölösiensis.

gios supra nominasse, ut cum circumspiciamus potest
 Ecclesiam Dei Vni, in est: Monasterium Melitense.
 Pius in modo, ut diffusi in his locutionibus hominum
 vicinis, & remotis sit communis. Semper homo e cogit
 in debent illo modo sub Antiquitate Monasterium ins-
 ter Tertio, similiter etiam Jeronimo, quibus tradidi-
 tos Monasterium, & ordinibus Hieronymus, Tertio
 Dorotheum, ut cum solent, & obedientia salutaris optem-
 perent. Adhuc Andreas Pater Copinensis: Pater An-
 thimus Melitensis, Pater Petrus Melitensis, Pater Tita-
 thius Melitensis, Pater Alexius Melitensis, Pater
 papa Bolognensis Comitis. Scripsi Prosperus Pater
 Melitensis.

APPENDIX.

Pro Statu Notitiæ, & Directionis habendæ, Controversiam illam, quæ Munkacsiensem inter, & Scepusiensem Præsules ob-mota condam, dein Autoritate Primatis decisa fuit, referendam esse duxi. Controversiæ illius Origo ista fuit: Clerus Græco-Catholicus intra Ambitum Diœcesis Scepusiensis existens, Fidelium Latini Ritus Confessiones excipiendi, aliaque Sacramenta administrandi, Facultate, & Jurisdictione gaudebat non solum tempore illo sibi concessa, dum sub Latini Episcopi Regimine constitueretur, sed etiam postquam Antistiti Munkacsienti subjiceretur, continuo usitata, utpote laudabili praxi in Diœcesi Agriensi semper usitatæ insistens. Ast Illustrissimus Præsul Comes JOANNES de RÉVA facultatem hanc a præfato Clero, Anno 1786. non absque ingenti animorum motu utriusque Ritus Fidelium revocavit, ademitque, causam Facti sui assignans, quæ ad duo hæc capita reducitur. 1-mo Quod Facto Cleri Græco-Catholici ab uno Ritu ad alium Fideles facile desciscant. 2-do Quod proles Parentibus Latino-Catholicis progenitas

Parochi Græco-Catholici, collato Baptismo, etiam confirmare præsumant. Dissidium isthoc inter prælaudatos Præsules Sua Eminentia qualiter deciderit, composueritque, Instrumentum isthoc clare perhibet:

JOSEPHUS Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Tituli S. Bartholomæi, in Insula Presbyter Cardinalis, S. R. I. Princeps a BATHYÁN, Perpetuus in Németh-Ujvár, Archiepiscopus Strigoniensis &c. &c. Damus pro memoria, vigore præsentium significantes, quibus expedit, univ-
 fis, a quod, posteaquam Nobis Reverendissimus in Christo Frater, & Suffraganeus Noster, Excellentissimus Andreas Bacsinszky, Græci-Catholici Ritus Munkacsienfis Episcopus pro remedio exposuisset, qualiter videlicet Reverendissimus æque in Christo Frater, & Suffraganeus Noster, Illustrissimus Joannes Comes de Réva, Latini-Catholici Ritus Episcopus Scepusiensis, Presbyteros suos Græcos-Catholicos, per Diœcesim Scepusiensem coram animarum exercentes medio Encyclicarum, ad universos Diœcesis suæ Parochos peremptorie dimissarum Sacra Jurisdictione, qua diu antea mutuoque in Fideles Latino-Catholicos usi fuerunt, exuerit; Nos audito superinde Titulato Domino Scepusiensi Episcopo, Factum hoc suum gravibus equidem, momentosisque rationibus legitimante, erga proposita nihilominus per Nos sibi concordia consilia, ad amicam, pro arbitrio Nostro adinveniendam controversiæ istius complanationem facile accedente, hocque sine Puncta

eta Nobis quæpiam pro futura Jurium suorum , uti & Presbyterorum Græco - Catholicorum , curam animarum intra Diœcesim suam exercentium , pro cautela scripto exhibente ; quibus per Nos cum Titulato Domino Episcopo Munkácsiensî , pro reciproca Ejusdem superinde depromenda declaratione communicatis , cum Hujus pariter amica sensa intelligeremus , combinatis utriusque Partis reflexionibus , ac postulatis , per Nos pro Judicio Nostro ad Partis , ut speramus , utriusque satisfactionem temperatis , sed & , quod imprimis attendimus , Spirituali utriusque Ritus Fidelium necessitati accomodatis neque seu Sanctimoniæ , ac integritati Rituum , seu prævigenti usui , in quantum is ordinatus esset , derogantibus.

Pro Auctoritate Nostra Metropolitana , qua alias in utrumque Vestrum Reverendissimi in Christo Fratres , veluti Suffraganeos Nostros pleno Jure pollemus , constituendum decreverimus , prout vigore præsentium constituimus , & quidem : ut , restituta per Titulatum Dominum Episcopum Scepusiensem Presbyteris Græco - Catholicis , per Diœcesim suam , curam animarum legitime exercentibus , ea , qua diu antehac in Fideles Latino - Catholicos usi sunt Sacra Jurisdictione.

1.) Presbyteri Græco - Catholici , curam animarum legitime exercentes , Proles , Parentibus Latino - Catholicis genitas , in casibus necessitatis , sed & aliàs occur-

rente impedimento, vel absentis Parochi Latini Ritus, vel valde difficilis ad eum accessus, baptizare licite possint, habeant tamen prævium positivum, & generalem pro similibus casibus proprii Parochi Latini consensum, cui simul seriem Baptismi Matriculæ inferendam submittere teneantur.

2.) Cautum vero sit Græco-Catholicis Presbyteris, Proles Latino-Catholicas, quas baptizaverint, simul Sacramento Confirmationis initiari.

3.) Si Presbyter Latino-Catholicus in Ecclesia Græco-Catholica baptismum administraverit, possit quidem uti aqua Latino Ritu benedicta, si hanc secum attulerit, necessum tamen non erit in Ecclesiis Græcis distinctum pro Latinis fontem baptismalem servari.

4.) Prohibeantur Græco-Catholici Ritus Presbyteri, Fideles Latino-Catholicos quovis modo, & tempore, imprimis vero occasione administrationis Sacramenti Pœnitentiæ, ad Ritum suum acceptandum persuadere, id quod nec vicissim Presbyteris Latino-Catholicis integrum sit præsumere.

5.) Quoad spontaneam ex uno, ad alium Ritum transitum, curent Domini Episcopi, ut ne iste, citra prævium suum scitum uspiam suscipiatur.

6.) In casibus ineundorum per sponfos diversi Ritus Matrimoniorum, promulgationes in utriusque Ritus Ecclesiis fiant, neque in his, nisi Episcopus dispensare possit; prout &

7.) In impedimentis graduum Consanguinitatis, & Affinitatis. A cujusmodi proinde dispensationum elargitionibus, velut ceteroquin non valituris, Parochi omnino abstineant, neque Eorum prætextu Fideles ab uno ad alium Riturum avocent.

8.) Provideant Domini Episcopi, ut Famulorum, & Famularum, apud diversi Ritus Dominos, ac Dominas in servitiis constitutorum, conscientias, si videlicet circumstantiæ rei domesticæ non admittant, ut diebus abstinentiæ præcepto Ecclesiæ satisfacere possint, dispensatione subveniat.

9.) Quemadmodum Latini Ritus Clericis minime convenit, ut ii clam seu palam de præferentia sui Ritus, cum posthabitione Græci, quod sine læsione mutuæ charitatis vix fieri solet, sermones moveant, ac disputent; ita vicissim Græci Ritus Clero omnino cavendum, ne hujusmodi odiosis discursibus, ac disputationibus animos Fidelium concitet, multoque magis caveat hæc & talia coram diversæ Religionis hominibus proferre.

Volumus autem, imo per expressum commendamus Titulatis Dominis Episcopis, ut Ipsi Clerum quisque suum de præappositis Punctis congrue edoceant, & prout quemque concernunt, ad exactam eorundem observantiam, districtim, subque pœnis arbitrariis obligent, ac adstringant.

Commendamus in reliquo Reverendissimis in Christo Fratribus Suffraganeis Nostri, quam impensissime: ut, quemadmodum de mutua Eorundem ad invicem Christiana, Fraternalique charitate nulli dubitamus; ita Ipsi præclaro suo exemplo, & in quantum opus esset, consiliis pariter, atque monitionibus suum utriusque Catholici Ritus Clerum, ac Populum ad parem mutuam Christianam, Fraternalique charitatem, quæ scilicet non æmuletur, modis omnibus adducere pro zelo suo satagant, utpote, quos elegit Deus in Opus Ministerii sui, in ædificationem Corporis Christi, quod est Ecclesia, cujus omnes membra sumus. Datum in Residentia Nostri Hortensi, Posonii die 9-na Decembris, Anno Millesimo Septingentesimo Nonagesimo Sexto. Cardinalis JOSEPHUS a BATTHYÁN, Regni Hungariæ Primas m. p. Ad Benignum Mandatum Nicolaus Rauscher, Secretarius m. p.

Sequitur Encyclica Illustrissimi, ac Reverendissimi Domini Episcopi Scepusiensis, Comitis Joannis de Réva, qua mediante Jurisdictionem relate ad Ritus Latini Fideles prius revocatam, iterum Clero Græco-Catholico ad sensum præexpositæ Decisionis Primatialis restituere dignatus est, cujus Tenor ita sonat:

Reverendissimi Admodum Reverendi Domini Decani, Vice-Archi-Diaconi, & cæteri Parochi, Locales Capellani, & Administratores!

Notum est Dominationibus Vestris Me haud ita pridem gravibus, momentosisque rationibus eo adductum fuisse, ut Presbyteris Græco-Catholicis intra ambitum Diœcesis hujus curam animarum exercentibus Jurisdictionem Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi Latini Ritus Fidelibus administrandi a Prædecessoribus Episcopis ipsis concessam, a Me vero usque illud tempus dissimulatam revocare, & de pleno adimere debuerim, cum nihilominus circumstantiæ eæ, quæ Me ad hoc faciendum impellerent, jam superatæ haberentur, sicque necessitatem hujus denegationis, seu cautelæ nullam esse amplius videam, hinc dictis Græco-Catholicis Presbyteris quicumque per Diœcesim hanc meam Scepusiensem a proprio Munkacsioni Antistite approbati Parochorum, & Capellanorum Localium funguntur officio S. eandem Jurisdictionem in ordine ad audiendas Latini Ritus Fidelium S. Confessiones administrandum,

dum, ubi gravior exigit necessitas baptismi Sacramentum a dato præsentium, usque revocationem iterum restituo, do, & concedo, prout hanc per Me ipsis tributam, restitutam, & concessam esse Prætitulatis Dominationibus Vestris notum facio. Pro mutua attamen concordia Sacerdotali, & ne ultro qualescunque differentiarum, animorumque dissensiones a parte alterutra enascantur, utque desideriorum Meorum effectum tanto facilius obtinere valeam, per formam Regulæ nonnulla Puncta perscribo, & ab Eminentissimo Principe, & Regni Primate Meo, Episcopique Munkacsienfis Metropolitano confirmata Dominationibus Vestris in hicce adjectis Gratioli ejusdem Eminentissimi Principis Decreti vidimatis paribus communico, unde ubertim, luculenterque singulus perspiciet, quænam seu Dominationibus Vestris, seu memoratis Græco-Catholicis Presbyteris Religiose observanda præcipiuntur. Et quamvis plene confidam cuncta ea a D. Vestris rite, & accurate hactenus etiam observata fuisse, nihilominus tamen easdem vehementer commendandas habeo, ne a præscriptis iisdem Regulis aliquam factò suo, quacunque ratione violare præsumant, sed summa cum diligentia accuratationeque illis semet ad amussim conforment, & quam exactissime adimplere satagant, quod si enim aliquos e D. Vestris contra præmissa Puncta, vel in minimo peccasse intellexero, in tales veluti transgressores, & inobedientes Mandatorum Meorum quam severissime, & omni cum rigore animadversurus sum. Jam vero, ut Conditiones hæc, sub quibus ante-

latam

latam Jurisdictionem Græco-Catholicis Presbyteris attribuo, menti D. Vestrarum tanto firmiter inhærere, earumque successoribus pro cynofura, & debita observantia deservire valeant, volo, & præcipio D. Vestris, quatenus præfens Eminentissimi Principis Gratosum Decretum per extensum de verbo ad verbum singulus describat, & Protocollo Parochiali inferat.

Ut porro Populus etiam in iis, quæ ad ipsum spectant, edoceri, & plene in omnibus institui possit, committe D. Vestris, quatenus primo quoque Dominico, aut Festivo die eidem Populo suo publicent, & ex Cathedra promulgent, quod præfatis Græco-Catholicis Presbyteris pristina Jurisdictio concessa a Me iterum, & attributa sit. Magnopere autem eo connitentur D. Vestræ, ut Populum a primis relate ad baptismum, qui nec alias, quàm in gravi necessitate saltem a Græcis Parochis conferetur, accurate instruant, & vel maxime moneant Parentes in eo, quod si in prædicto necessitatis casu baptismus Ritu Græco Infantibus collatus fuerit, non liceat Presbyteris Græcis Prolem a Parentibus Latini Ritus progenitam Chrismate in Fronte ungere, adeoque nec sic dictam confirmationem Infanti contulissent, Presbyterum illum illico proprio Latini Ritus Parocho denunciabunt, qui iterum sine mora talem mihi deferre tenebitur, & debeat.

Deinde Tenores Puncti 5ti & 8vi quidnam nempe in
his

his quoad transitum ex uno ad alium Ritum tenendum, & relate ad famulos Latini Ritus apud G. R. Hæros servientes observandum præscribitur, eidem Populo suo plene explanent, eumque in præmissis debite instruant. Quare omnes illi animarum Curatores, qui L. R. animas in Filiilibus inter G. R. Populum degentes habent, superius commendatam Instructionem Parochianis suis necessario imperitari, & non solum in Matre Ecclesia, sed etiam in Filiilibus, quorsum hoc sine accedere tenebuntur, illam ipsis præstare debent.

Denique Paternæ Dominationes Vestras hortor, atque majorem in modum eisdem commendo, ut quemadmodum erga omnes homines charitatem ferri debent, ita mutuam quoque cum Græco-Catholicis Parochis, velut Fratribus foveant, pacem, & Fraternali charitatem, omneque studium, omnes in illud convertant, ut omnis, vel minimæ etiam læsionis occasionem a se avertere possint, ab odiosis crysibus, rixis, disputationibus caveant, eaque humanitate, & benevolentia eos complectantur, ut ostendant se dignos vocationis suæ Ministros, iisque virtutibus præditos esse, ut Gregis sui se formas exhibere dignoscantur, taliterque a Dominationibus Vestris omne bonum, & in Populos curæ earundem concreditos dimanet, ad quam mutuam charitatem Fraternali relate ad Dominationes Vestras reciproce observandam, Græcos etiam Catholicos Presbyteros per suum D. Episcopum excitandos, commo-

nen-

nendosque esse non dubito. In reliquo Paternam Benedictionem impertior, & constanter persevero, D. Vestrarum — Addictissimus Pater Joannes Episcopus Scepusiensis, Comes de RÉVA, Scepusii die 10. Januarii 1797.

Similiter idem Gratosum Suæ Eminentiae Decretum inter suos Parochos Scepusienses publicare, ejusdemque observantiam, quoad omnia puncta ad se pertinentia districtim eisdem præcipere Excellentissimus Præsul Munkacsienfis neutiquam prætermisit.

1871
The following is a list of the names of the persons who have been elected to the office of Justice of the Peace for the year 1871.

John A. Smith, George W. Jones, William H. Brown, James C. White, Robert L. Green, Thomas M. Black, Charles D. Gray, Henry E. Hall, Frederick I. King, Lewis J. Lee, George K. Miller, Edward N. Moore, John O. Taylor, James P. Walker, William Q. Young.

